

АВТОРСКИ НИЗ ПОЈАВНОТО 1-5
ARTISTICALLY THROUGH THE PHENOMENAL 1-5

АВТОРСКИ НИЗ ПОЈАВНОТО 1-5

ARTISTICALLY THROUGH THE PHENOMENAL 1-5

2004 - 2013

АВТОРСКИ НИЗ ПОЈАВНОТО
ARTISTICALLY THROUGH THE PHENOMENAL

Спасе Перовски

...

Благодарен сум на ѕвездите што овој десетгодишен труд доспеа до увид на јавноста. Потоа на моите пријатели во овој проект, посебно на проф. Станко Павлески, Весна Дунимагловска и Марија Џунова, како и на Слободанка Стевческа и Денис Сарагиновски, Роберт Алаџозовски, Небојша Вилиќ и сите други со кои несебично го градевме АнП. Радосен сум со ова печатено издание во кое е опфатен речиси цел еден свет. Авторски низ Појавното ја доби својата форма и идентитет и покрај сите препреки, како и денес, ноќва, додека го завршувам овој краток текст на благодарност и моите гледања на патешествието Авторски низ појавното.

Авторски низ појавното е наслов кој низ долги разговори го ковавме во првиот настан 2004 година на планината Кадиница. За овој текст и сега немам наслов, сакав повторно да се опуштам,... од каде си, кој си и за се' околу тебе! Идеата за проект во кој група автори ќе живеат во неудобни услови, наспрема дома и ќе споделуваат...

Ова не е уметничка колонија,... за која треба да направиш три слики од кои, една можеш да си земеш дома, а за другите две никој ништо да незнае... Сега величествените автори ја немаат таа обврска, велиме, нетреба ништо да прават, доволно е што се тука, со природата, со тревата, шумата, со планината. Неможе а да не се избега од еколошкиот аспект на случувањата, без разлика што тоа не е за основна цел.

Во една прилика, во исцрпувачки разговори и дружење со Ирфан Хошиќ од БиХ, Ирфан (Константин) и Спасе (Иса), во јазот помеѓу исламот и православието, се градеше идејата за настанот. Во сето тоа, и не само тоа, туку и рационалните аспекти на државата и општеството, во идентификација на себе, во војните и немаштијата. Треба да се биде доблесен, скроман и да се сака. Да се сака животот пред се' и да се слави... Исходот од настанот не треба да се бара, тој е последица, и е простор за понатаму. Дотолку неогринечен, за да немора да си член на групата во која исто така припаѓаш.

Слободното изразување во рамки на напишана проектност беше цел, крајот на 2003 година. Пунктовите кој што ги избрав беа: Фридрих Ниче, Самракот на идолите...; Како на крајот ВИСТИНСКИОТ СВЕТ настана бајка, историја на една заблуда и алхемичарското гесло на Св. Злата Пророчица за региментите: земја/вода/воздух/оган,... за конкретно да упати кон возвишената цел. Учесниците ги имаат тие материјали за работа и нивниот товар, наспрема областа која ја зафаќаат, во секаква смисла, секако и ние другите и околината.

Авторски низ појавното има за цел да го ослободи просторот во и надвор од него, тој во себе го има, јас и се' околу, без мешање и без делење. Учесниците немаат обврска да направат нешто... Туку, само да резимираат. Авторски низ појавното е слободен простор за експериментирање и соживување со природата, пријателите, колегите, културата, уметноста... Секој произведен труд е доредојден, за да каже повеќе од две слики или три скулптури, една песна или цел есеј, од еден живот или цела вечност.

Добредојдовте во слободниот простор.

Велес 20.07.2013

Spase Perovski

I'm grateful to the stars that this ten-year labor matures to public insight. Then I'm grateful to my friends in this project, especially prof. Stanko Pavleski, Vesna Dunimagloska and Maria Dzunova, also and the Slobodanka Stevcevska and Denis Saraginovski, Robert Aladzovski, Nebojsa Vilic and all others with who unselfishly built AtP. I am happy with this printed edition in which is covered almost whole world. Artistically trugh the Phenomenal received its form and identity despite all obstacles, and today, this night while I'm finishing this short text of thanks and my views on the journey Artistically trugh the Phenomenal.

Artistically trugh the Phenomenal it is a title from all conversations witch we wrought in the first event in 2004 on Mountain Kadiica. For this article, and now I haven't got a title, I wanted again to relax,...where are you from, who you are and for everything around you! The idea for a project in a group of authors that will live in uncomfortable conditions against home and we will share...

This is not an art colony ... for which you should do three paintings of which one you can take home, and for the other two, nobody knows anything ... Now magnificent authors haven't got that obligation, we say they shouldn't nothing to do, it is enough that they are here with nature, with grass, forest, with mountain. Can't to not escape from the ecological aspect of the action, no matter what is it is not for order.

In one occasion, in exhausting discussions and socializing with Irfan Hodzic from Bosnia and Herzegovina, Irfan (Konstantin) and Spase (Isa), in gap between Islam and Orthodoxy, was built the idea for the event. In all that, and not only that, but also and the rational aspects of state and society, to identify themselves in wars and poverty. You have to be virtuous, modest and to love. To love life above all and celebrated ... The outcome of the event shouldn't be searched, it is a consequence, and it is a space for the future. Moreover unlimited does not need to be a member of the group which also belong.

Free expression in written project it was a goal, the end of 2003. The places that I chose were: Fridrih Nice, Twilight of the Idols... ; How at the end the REAL WORLD become a fairy tale, History of one misconception and alchemikal motto of St. Zlata Prorocica elements: eart / water / air / fire ... to specifically refer to the lofty goal. Participants have those materials for work and their cargo opposed to the area that they cover, in any sense, ofcourse and we others and surroundings.

Artistically trugh the Phenomenal have for goal to free up the space in and out of it, he in himself has got it, and everything around, without interference and without division. Participants haven't got an obligation to do something... But just to summarize. Artistically trugh the Phenomenal is a free space for experimentation and empathy with nature, friends, colleagues, culture, art ... Every labor is welcome to say more than two paintings or three sculpture, one song or whole essay, from one life or whole eternity.

Welcome to the free space.

Veles
20.07.2013

Станко Павлески

АВТОРСКИ НИЗ ПОЈАВНОТО (АнП) 2004-2013

Еден поглед на петпати Авторски низ појавно

Хронолошки, последниот настан на Авторски низ појавното (5) - уметничко дејствување во природа, реализиран минатата година во Мариово-Рсимбегов мост, и изложбата во Ликовен салон во Велес и во НУ Завод и Музеј - Битола, во организација, како и стручен технички и уметнички ангажман на уметниците: Марија Џунова, Спасе Перовски и Станко Павлески, вклучително таквиот придонес на Весна Дунимагловска, особено во обработката на обемниот документарен материјал за презентација, е континуитет на првиот настан реализиран во близина на Ораов Дол, на планината Кадиџа, Велешко, и изложбата во Спомен куќата на Васил Главинов во Велес, 2004; третиот, реализиран на истата локација, 2008, и изложбата во Спомен куќата на Касапови во Велес, 2009; и четвртиот, во ман. св. Богородица, Сливница, Преспанско, 2010, и изложбите во Ликовниот салон во Велес и во Домот на култура Драги Тозија во Ресен, 2011, тие во организација на Народен Музеј Велес, низ личен организациски, стручно технички и уметнички ангажман (а тие нешта често се преплегуваат) на дел од учесниците/партиципацијентите, особено на (хронолошки): Спасе Перовски, Небојша Вилиќ, Станко Павлески, Томе Аџиевски, Гордана Даутовска Поповска, Роберт Алаѓозовски, Викторија Терзиева, Денис Сарагиновски, Слободанка Стевческа и Марија Џунова (кон вкупното партиципативото градење на настанот на сите учесници); како и вториот, реализиран 2005-та, како викенд престој во манастирот св. арх. Михаил во Теово, Велешко (изложба не беше реализирана), по лична иницијатива на поголем дел од учесниците на АНП 1.

Обидот да се дефинира и да се именува десетдневно престојување на група уметници на планина нужно нè води кон искуствата на ликовните колонии, но суштините на Авторски низ појавното, така именувано (по подолги дискусии крај огништето на Кадиџа) и определено како Уметничко дејствување во природа, произлегуваат од специфичноста на идејата да се конципира и концептуализира таквото престојување/домување во природа, вклучително претпоставените партиципативни аспекти на групата во градењето на проектноста на настанот, иако без определена обврска да се создава уметност (а се создаваше и на локација и се продуцираше апостериори), што всушност го акцентира самото престојување и очекуваните случувања како доволно уметност по себе, заробени во документарниот материјал од настанот.

Во групата што ги исцртувавме првичните контури на настанот (Спасе Перовски, сликар и тогашен директор на Народен Музеј Велес, како иницијатор; Небојша Вилиќ, историчар на уметноста; Томе Аџиевски, скулптор, и потписникот на текстов, скулптор), проектноста на идејата ја лоциравме во предизвикот произлезен од планираните околности за уметност и дејствувањето во природата од/со нејзините појавности, во најширока смисла, надвор од секојдневието на живеењето и практикувањето уметност, та и во доволноста со документирањето на случувањата (фото, видео и аудио), дури и во изворна некоригирана форма, да ја задоволиме потребата од изразување, регистрирање и историска преносливост на создаденото, какво и да е тоа. Тоа не ги исклучуваше и секаквите форми на материјално создавање, според индивидуално, тандемско или групно видување/наоѓање на авторите, во секаква смисла, како и во очекуваното зафаќање по специфичната издашност на амбиентите во кои ги проектиравме нашите уметнички претпоставки.

Идејата и суштините на проектните рамки и од нив произлезените уметнички претпоставки континуирано досозреваа од деновите 2004-тата на Кадиџа и програмски вака ги подредивме:

- Авторски низ појавното е концептуализирано дружење и уметничко дејствување во природа, Арт Котва/(Кота/Плац/Ливада)/Арт Бачило/(до) Авторски Појавно (дури и без она “низ” и

- второто не членувано)
- Освен ликовни уметници и историчари на уметноста учествуваат и автори од другите уметности и од области блиски на ликовната уметност
 - Проектноста на настанот се затвора во фото, видео и аудио документирањето на престојот и случувањата на локација
 - Димензионираната проектност не ги исклучува секакви форми на уметничко создавање реализирани на локација или, пак, апостериори, но не е услов
 - Манифестацијата е биенална
 - Групата ја сочинуваат до десет учесници
 - Престојот е во природа, а сместувањето во шатори
 - Организаторот ја определува локацијата и ги обезбедува сите услови за престој на учесниците
 - Организаторот не обезбедува материјали за работа
 - Презентирањето на проектот е следната година, во галерија или алтернативен простор
 - Авторите одлучуваат за просторот и формата на презентирање на документацијата од настанот и продукцијата
 - Авторите се покануваат навремено да приложат дело за презентирање
 - Организаторот не финансира во реализација на делата
 - Организаторот печати каталог или ЦД или, пак, друг пропаганден материјал (www.avtorski.info/anp4/ . моментално не е во функција)

Учесници:

АНП 1: Роберт Алаѓозовски (филолог), Томе Аџиевски (ликовен уметник), Небојша Вилиќ (историчар на уметноста), Гордана Даутовска-Поповска (ликовен уметник), Станко Павлески (ликовен уметник), Спасе Перовски (ликовен уметник), Борче Стојанов (ликовен уметник) и Вики Терзиева (драмски актер, задолжена за документација)

АНП 2: Роберт Алаѓозовски (филолог), Томе Аџиевски (ликовен уметник), Небојша Вилиќ (историчар на уметноста), Станко Павлески (ликовен уметник), Спасе Перовски (ликовен уметник), Борче Стојанов (ликовен уметник) и Марјан Пракицов (средношколски професор по Македонски јазик и книжевност)

АНП 3: Алекс Букарски (книжевен автор и блогер), Александар Ивановски (теолог), Љубомир Милошевски (ликовен уметник), ОПА (уметнички тандем: Слободанка Стевческа и Денис Сарагиновски), Станко Павлески (ликовен уметник), Спасе Перовски (ликовен уметник) и Давор Тоциновски (ликовен уметник)

АНП 4: Атанас Атанасоски (ликовен уметник), Горѓи Крстески (ликовен уметник), Миле Ничевски (ликовен уметник), ОПА (уметнички тандем: Слободанка Стевческа и Денис Сарагиновски), Станко Павлески (ликовен уметник), Спасе Перовски (ликовен уметник), Кирил Темков (философ), Бранко Церовач (историчар на уметноста) и Марија Џунова (студент на ФЛУ-Скопје, задолжена за документација)

АНП 5: Роберт Алаѓозовски (филолог), Валентино Димитровски (историчар на уметноста) Весна Дунимагловска (ликовен уметник), Драган Матиќ (ликовен уметник), Станко Павлески (ликовен уметник), Спасе Перовски (ликовен уметник), Владимир Фрелих (ликовен уметник), Влатко Чавкоски (архитект), Марија Џунова (ликовен уметник), Јован Шумковски (ликовен уметник)

Сумирано, во рамките на АНП 1-5 учествуваа вкупно 27 автори (некои и по неколку пати) и освен документарниот видео, фото и аудио материјал продуцирани се над четириесет дела/проекти.

Сите манифестации на Авторски низ појавното беа финансиски подржани од Министерството за култура на Република Македонија. Дел од потребните средства беа обезбедувани и од спонзори.

Бивајќи еден од основачите и учесник на досегашните пет настани можам да подвлечам дека Авторски низ појавното го чувствувам за специфична состојба што во својата рамка го контекстуализира/концептуализира престојувањето на група уметници во природа и секаквоста на случувањето и продукцијата на индивидуалитети од блиски но различни области на дејствување, во сеслојноста на самото живеење препознавајќи уметност. Особено концентрира себенаоѓањето во групата и во несекојдневниот амбиент на домување и комуникација со импресивната појавност на околностите, поткревајќи ја сензитивноста до изразност, дури и, иако поретко, вон контекстот на индивидуалното авторско искуство.

Авторски низ појавното е како дишење слободен простор за авторската љубопитност; место на очекувања и исчекување; простор на размена на творечки енергии; локација за мирување и контемплација; точка кон своевидно летање и вообразби; слободна зона со сите нишани; комплексна состојба за изразување и реализација на специфични замисли; чист воздух за впивање на природата,... потполност рамна на самата уметност.

Stanko Pavleski

Artistically through the Phenomenal (AtP) 2004-2013
A view on ARTISTICALLY through the PHENOMENAL

Chronologically, the last event of Artistically through the Phenomenal (5)- an artistic activity, was realized last year in Mariovo-Rsimbegov bridge, and the exhibition was held in the Art Saloon “Veles” and in NI Institute and Museum – Bitola, whose organization included some professional, technical and artistic engagement of the following artists: Marija Djunova, Spase Perovski and Stanko Pavleski, with the exceptional contribution of Vesna Dunimaglovska, especially in the production of the bulk documented material for presentation, and it is a continuity of the first realized event in the vicinity of Oraov Dol, on Kadiica Mountain, Veles area, and the exhibition was held in the Memorial house of Vasil Glavinov in Veles 2004; the third event was realized on the same location in 2008, and the exhibition was held in the Memorial house of Kasapievo , Veles, 2009; the fourth event was realized in the Monastery St. Virgin Mary, Slivnica, Prespa area, 2010, and the exhibitions were held in the Art Saloon “Veles” and in the Cultural Center Dragi Tozija in Resen, 2011, all of these organized by the National Museum in Veles, via personal organizational, professional technical and artistic engagements (and those things usually intervene) of a part of the participants, especially of the following artists (given in a chronological order): Spase Perovski, Nebojsa Vilikj, Stanko Pavleski, Tome Adjevski, Gordana Dautovska Popovska, Robert Alagjozovski, Viktorija Terzievska, Denis Saraginovski, Slobodanka Stevchevska and Marija Djunova (towards the whole participation of the participants in the construction of the event) including the second, realized as a weekend stay in the Monastery of St. Michael the Archangel in Teovo, Veles area, (the exhibition wasn't realized), upon personal initiative of the greater part of the participants.

The effort to define and name the ten-day stay of a group of artists on a mountain necessary has led us towards the experiences of the art colonies, but the essence of Artistically through the Phenomenal, so called (after long discussions near the fireplace on Kadiica) was determined as artistic activity, and it came out of the features of the idea the stay itself to be comprehended and conceptualized/ housing outside in the nature, especially the presumed participative group aspects regarding the construction of the event assessment, with no determined obligation to create art (and art has been created on the location and it's produced a posteriori, which as a matter of fact put an accent on the stay itself and the expected happenings as enough art itself, barred in the documented material from the event

In the group that outlined the first contours of the event (Spase Perovski, an artist and at the time a director of the National museum in Veles, initiator; Nebojsa Vilikj, art historian; Tome

Adžievski, a sculptor and signer of the text), we located the assessment of the idea resulting from the intended conditions for artistic activity in the nature from/with all its appearances, in the widest sense, out of the everyday life and art practices, and in the sufficiency of the documented happenings (photo, video and audio), even in the original uncorrected form, to satisfy the need of the expression, registry and historical transmission of the created, such as it is. That did not exclude any form of a material creation, according to the individual, tandem or group considerations/ searching for the authors, in every sense, as well as the expected capturing of more specified generosity of the ambient in which we have projected our artistic assumptions.

The idea and the essentiality of the project frames and the artistic assumptions arising from them have been continuously becoming mature starting from the days on Kadiica in 2004, and we have subordinated them as follows:

Artistically through the Phenomenal is a conceptualized gathering and artistic activity into nature, Art Cote/ (Cote/Yard/Meadow)/Art Sheepfold/(to) Artistically Phenomenal (even without the “through” and without the article on the second word)

- Apart from fine art artists and art historians, authors from other arts and fields closely related to fine art may take part in

The assessment of the event is captured on photo, video and audio documents taken from the stay including the happenings happened on the location itself

- The format of the assessment does not exclude any forms of artistic creations realized on the location or, a posteriori, which should not be regarded as a condition

The manifestation is biennial

The group may consist of up to ten participants

The stay is in nature, and the accommodation in tents

The organizer makes decision regarding the location and provides all the necessary conditions for the participants' stay

The organizer does not provide working materialsОрганизаторот не финансира во реализација на делата

Organizer printed catalog or CD, or other advertising material (www.avtorski.info/anp4/, is operational)

Participants:

AtP 1: Robert Alagjozovski (philologist), Tome Adžievski (painter), Nebojsa Vilić (art historian), Gordana Dautovska-Popovska (artist), Stanko Pavleski (artist) Spase Perovski (artist), Borche Stojanov (artist) and Vicki Terzieva (actor, responsible for documentation)

AtP 2: Robert Alagjozovski (philologist), Tome Adžievski (painter), Nebojsa Vilić (art historian), Stanko Pavleski (artist) Spase Perovski (artist), Borche Stojanov (artist) and Marjan Pracicov (school teacher Macedonian Language and Literature)

AtP 3: Alex Bukarski (literary author and blogger), Aleksandar Ivanovski (theologian), Ljubomir Miloshevski (artist), OPA (artistik tandem: Slobodanka Stevceska and Denis Saraginovski) Stanko Pavleski (artist) Spase Perovski (artist) and Davor Tocinovski (artist)

AtP 4 Atanas Atanasoski (artist), Gjorgji Krsteski (artist), Mile Nicevski (artist), OPA (artistik tandem: Slobodanka Stevceska and Dennis Saraginovski) Stanko Pavleski (artist) Spase Perovski (artist) Kiril Temkov (philosopher), Branko Cerovac (art historian) and Marija Dzunova (student FLU-Skopje, responsible for documentation)

AtP 5: Robert Alagjozovski (philologist), Valentino Dimitrovski (art historian) Vesna Dunimagloska (artist), Dragan Matic (artist), Stanko Pavleski (artist) Spase Perovski (artist), Vladimir Frelj (artist) Vlatko Chavkoski (architect), Marija Dzunova (artist), Jovan Shumkovski (artist)

Summarized up, within 1-5 AtP attended 27 authors (some several times) and except documentary video, photo and audio material produced over forty works / projects.

All manifestations Artistically through the Phenomenal were financially supported by the

Ministry of Culture of the Republic of Macedonia. Part of the necessary funds, and were guarded by sponsors.

Being one of the founders and a participant in the previous five events I can emphasize that I feel “Artistically trough the Phenomenal”, as a specific situation which in its framework contextualize/conceptualize the residence of a group of artists in nature, and the diversity of onsite situations/happenings and the production of individualities of close but different areas of activity, in the multi-layer diversity of living recognizing the very art. There is a particular focus on self-discovery in the group and in the unusual setting of housing and communicating with the impressive appearance of circumstances, lifting the sensitivity to expression, even, though rarely, out of the context of the individual authors experience.

Artistically trough the Phenomenal is like breathing free space for the artists curiosity; a place of expectation and anticipation; a space for an exchange of creative energies; a location for stillness and contemplation; a point towards a kind of flight and imagination; a free zone with all the necessities; a complex condition for expression and realization of specific prospects; a clean air for absorbing the nature... completeness equal to art itself.

Небојша Вилиќ

Едно поинакво искуство

Проектот „Авторски низ појавното“ е замислен како форма и начин на уметничко делување во природа при што група на учесници од различни уметнички и творечки области се издвојуваат со десетдневно живеење и творење на различни планински локации во ограничени услови за престој.

Неговото настојување е преку оваа, пред сè, изолирана поставеност, на рамниште на појавност во природата да ги отвори прашањата за односот на: уметникот (а оттука и уметноста) и природата; субјектот (авторот) и објектот (планината); поединецот и групата; неговата автономност во творечкиот чин и влијанијата на и соочувањето со автономностите и на другите членови (автори) на групата; постојаното соочување на сопствените мислења и ставови за уметноста и творештвото со мислењата и ставовите на другите во групата; преиспитувајќи го, при тоа и низ таквите односи, творештвото во целост и потполност (поаѓајќи и од позициите на авторското, и од оние на случајното и од оние на поттикнувачкото и на поттикнатото) низ бесконечните разговори, сè со цел, преку реификацијата, да се обиде да даде одговори на нив.

Значи, целата оваа низа на прашања за овие односи се темели на два специфични аспекта: бидувањето во групата и невообичаената просторна изолација, како суштински, не само творечки (тоа го има на секоја ликовна колонија), туку, пред сè и особено – егзистенцијални компоненти на проектот. Оттука и заради тоа, групното живеење не е сведено само на заедничкото обедување, туку и на окружување на огништето, заедничките прошетки, споделувањето на обврските, на единечниот простор за ноќевање, но и споделувањето на предизвикот и неизвесноста на и незаштитеноста од самата природа. Сите тие го создаваат оној специфичен пополнувачки, но на моменти и фрустрирачки (неможност за осамување, на пример) аспект кој создава дополнителен предизвик тоа да се издржи и да се додржи во намерата од тоа да произлезе некаква творечка или мислечка форма. На тоа, дополнително, се надоврзуваат и постојаните разговори, размената на мислења, сложувањето со и/или ризидувањето по идеите, одговорноста кон неа или не/дозволувањето на авторски, дури и индивидуален исчекор од неа; понатаму, преиспитувањето на авторскиот однос кон природата, нејзиното збогатување или општетување, дополнување или одземање, можноста/кадарноста авторот да ги внесе, прилагоди или преиспита сопствените претходни искуства и творечки поетски (или обидот истите да се остават), или, пак, да се препушти на моментните инспирации од неа или влијанијата од групата итн.

Вториот суштински аспект на овој проект е, секако, оној на изолацијата од условите во кои авторот вообичаено обмислува или создава. Токму преку неа се провоцира и нагласува низата на карактеристики важечки за ваков тип на проекти (досега сосема ретко пројавувани во македонската модерна и современа уметност, како на пример оние од првата половина на седумдесетите години на 20 век), од кои особено важни се покажуваат оние за: вон/институционалоста на уметничкиот чин (во случајов – делување), постојаниот авторски притисок не само да се делува, туку и да се дејствува, заедничкото меѓувлијание, создавањето на идеи како резултат на принудата (иако самоволна и доброволна) и, она што е и основната цел на ваквиот тип проекти: од сè тоа накрај да произлезе некаква творечка форма (во зависност од областа со која се занимава авторот: уметничко дело, идеен проект, соодветна визуелизација, скица за текст, расказ...). Со тоа, компонентата на процесуалноста (или самата таа) не се јавува само како творечка методологија, туку и како творечка форма, творечка содржина и творечка суштина (бидејќи, пред сè, проектот е започнат многу пред неговото конкретизирање и е производ на постојани и/или пожелни промени зависни од тековните и конкретни услови). Иако сложена, таквата ситуација, од своја страна, пак, се покажува, исто така, како

исклучително полезна и поттикнувачка и за секој учесник во проектот, без разлика на областа од која доаѓа: и за самиот автор, и за обмислувачот и за пишувањето.

Конечните остварувања од ваквиот проект се произлезени од различните поединечни доживања, впечатоци, искуства или, пак, видувања кои го заокружуваат овој проект, а резултатите од него се појавуваат како доволно сложени. Едновремено тие стануваат и упати/параметри достатни за еден обликувачки напор (во делот на постварувањето), за своевидна теориска анализа (во делот на подоцнежното обмислување) и за невообичаено восприемање на публиката (во делот на јавното прикажување на проектот). Неможноста да се пренесе севкупноста и потполноста на случувањата, атмосферата, набојот и опуштеноста од десетте дена на планината, во природата, оттука, не се должи на авторската немоќ, туку на сложеноста ваквиот тип на проекти да добијат вообичаена институционална прикажлива и изложбена форма. Затоа, начинот на претставувањето на овој проект во галерискиот простор на Спомен куќата на Васил Главинов во Велес, настојува, пред сè, да упати на отворање, на ослободување на имагинативноста на посетителот и од него да изнуди поинакво восприемање на тоа што сè уметноста може и како сè авторското се пројавува низ појавното.

Оттука и сосема на крај, овој проект говори за тоа што се случува кога на една ваква локација и во вакви услови субјектот авторски се пројавува низ појавното: преку неговото присуство и битисување одредено со низа на ограничувачки творечки предуслови и опстојувачки околности во ситуација на постојано преиспитување да изнајде начин тоа и да го пренесе во јавниот простор на светот на уметноста.

Nebojsa Vilić

A different kind of experience

The project “Artistically through the Phenomenal” has been imagined as a form and means of artistic performance in nature, where a group of participants of different artistic and forming areas are separated and spend ten days of their lives creating on different mountainous locations in limited accommodating conditions.

Its intention is, through this, first and foremost, isolated setting, on the grounds of manifestation in nature, to raise the issues on the relation between: the artist (and art, thereof) and nature; the subject (the author) and the object (the mountain); the individual and the group; his autonomy in the creative act and the influences of and facing the autonomies of other members (authors) of the group; while analyzing, through those relations, the creativeness in general and in full (assuming the positions of the authorial and of those of the randomness, and those of the encouraging and the encouraged). over endless conversations, in order to try and give answers through reification.

Therefore, all this array of questions for these relations is based on two specific aspects: the functioning within the group and the unusual space isolation, as crucial, not only creative (it is present on every artistic colony), but, first and foremost and especially – existential components of the project.

Thus, and because of this, the group living is not based only on the joint unification, but also on surrounding the fireplace, joint walks, sharing obligations of the individual space for spending the night, and also sharing the challenge and uncertainty and defenselessness from nature itself. All of them create this specific fulfilling, but at times frustrating (the inability for solitude, for example) aspect which creates additional challenge to withstand and be persistent in the intention to create some kind of creative or thoughtful form out of that. Additionally, to this, there are ongoing conversations, exchange of opinions, agreeing/disagreeing with ideas, responsibility or lack of it, allowing authorial, even individual stepping forward of it; further on, analyzing the authorial attitude towards nature, its enrichment or damaging, adding or reducing, the ability of the author to include, adjust or reconsider

his/her own past experiences and creative poetics (or the effort to leave these behind), or to give him/herself over to the current inspirations from it or the influences from the group, etc.

The second crucial aspect of this project is, of course, the one of the isolation of the conditions in which the author usually thinks or creates. Through this, the scope of characteristics employed for this type of project is provoked and emphasized (so far very rarely demonstrated in Macedonian modern and contemporary art, for example that of the first half of the seventies of the 20th century), of which especially important are those for: institutionalization or non-institutionalization of the artistic act (in this case – acting), the persistent authorial pressure not only to act, but to really conduct the mutual inter-influence, creating ideas as a result of the forcing (although individual and voluntary) and, what actually presents the basis of the type of projects, in the end to result in a certain creative form (depending of the area in which the author is interested: artistic act, project of ideas, appropriate visualization, sketches for a text, a story...).

With this, the component of processes (or the processes themselves) is not only a creative methodology, but is also a creative form, content and creative core (because, first and foremost, the project has began way before its concretization and is a product of continuous and/or expected changes which depend on the current and specific conditions). Although complex, that situation on its hand has also shown extremely helpful and inspiring for each participant in the project, regardless of his/her area: for the author him/herself, the creative thinker and the writer.

The final realizations of this project come from the different individual impressions and experiences, or views that round this project up, while its results seem complex enough. At the same time, they become directions/parameters that seem enough for a forming effort (in the area of realization), for a theoretical analysis (in the part of future contemplation) and for the unusual reception by the audience (in the part of the public representation of the project). The inability to convey the comprehensiveness of the events, the atmosphere, the load and relaxation of the ten days spent on a mountain, that is, the nature, is not due to the authorial powerlessness, but to the complexity of this type of projects to receive the usual institutionally talkative and expository form. Therefore, the manner of presentation of this project in the gallery space of the Memorial house of Vasil Glavinov in Veles, intends, first and foremost, to address to the openness and release of the imagination of the visitor and derive different reception of what the art can do, and how the authorial is present in manifestations.

In the end, this project speaks about what happens when on such location and in such conditions the subject in an authorial manner is present in the manifestations: through its presence and existing, defined with series of limiting creative preconditions and existing circumstances in a situation of constant re-examination to find a way and convey it in the public space of the world of art.

Роберт Алаѓозовски

Уметничкото шоу „Презивеани“ ... Што понатаму?

„Спонтаните нешта најдолго траат“ би заклучила популарната јавност, во одбрана на фактот дека необврзувачкиот уметнички проект, што подоцна беше наречен „Авторски низ појавното“, доживеа дури пет изданија и потраја, со крунската изложба, цели десет години. Овој генерализирачки суд, според мојот директен увид, е далеку од праведен, зашто го прикрива најсуштинскиот аргумент, а тоа е дека „Авторски низ појавното“, како своевидна „интелектуална и уметничка робинзонијада“ преживеа затоа што им значеше многу на многумина, а најмногу на барем двајца, на Станко Павлески и на Спасе Перовски. Без нивната вграденост во проектот, многумина од преживеаните ќе се откажеа/се откажуваа веќе при првиот бродолом на проектот од конформистичко-игнорантските карпи на македонскиот културен систем и уметнички (проби)свет.

Јас ја имав честа да учествувам на дури три од петте изданија на проектот, и да бидам постојано непрезивеан, издржувајќи, од разни причини, само третина до половина од десетдневното траење на проектот. Даденоста на тој факт, придонесе, автопоетички, многу да резонирам над категориите на Присуството/Отсуството, што подоцна се одрази и на водењето на главните и на споредните ликови во мојата проза.

Инаку, поканата да бидам дел од учесниците во проектот, во далечната 2004 година, ме затекна на неколку битни процеси што го градеа мојот однос кон проектот и резултатите што јас како автор/учесник ги извлеков од него.

Најпрвин, бев во зенитот (но и на почетокот на падот) на мојот, дури и научен, интерес за поетиката, теоријата, епистемологијата на уметноста. Идејата за една интердисциплинарна „колонија“ градена над, наспроти и анти- утврдената и до крајна мера истрошена културна рамка на уметничките колонии, беше свежа, иновативна и привлечна. Како што подоцна и се покажа, можноста интердисциплинарно да ги толкуваме феномените и појавите во македонската тековна уметничка продукција и политичка ситуација обилно ја користевме.

Од друга страна, во 2004-та година, мојот практичен и теориски интерес за менаџментот со уметноста и културата, како проектен координатор во ЗГ Контрапункт и нашиот највидлив проект, културниот центар Точка, се повеќе растеше. Како тазе спроведувач и пишувач на проекти, за мене беше фрапантно што овој интердисциплинарен проект, анти-колонија, или што-да-е, не беше дефиниран од аспект на основите на културниот проект менаџмент, и освен мото, засновано врз постулатите на Ниче, немаше други референтни сидра, кои подоцна можеа да бидат употребени и за нужната комуникација на проектот и неговите резултати со јавноста. Обземен од овој недостаток, како што може и да се констатира од аудио архивата, голем дел од нашите разговори посветуваме на автопоетичката димензија на проектот. Благодарение на квалитетните искази, таа автопоетичност, станува втора, суштинска карактеристика на “колонијата“. Зашто, поаѓајќи од комуникативно-менаџерските потреби на проектот, автопоетичноста станува одредешна и средишна точка на сите индивидуални поетики, но и на резултатната на сите учесници, фрлени во дадениот невиден и необележан, пустинско-морски, номадски простор. „Авторски низ појавното“ (како што е детално објаснето во текстот на Н. Вилиќ) е уште еден, поетичко-теориски концепт, дотогаш неискусен во македонските уметнички формати.

Ноленс-воленс, излезе дека токму тој автопоетички момент, за чие дефинирање јас најрезолутно се залагав, најмногу влијаеше и ми помогна да ја развијам сопствената креативност. Имено, повторно, јас во 2004-та година, бев решен својата постојана, но несистематизирана потреба за креативно, уметничко пишување, конечно да ја вообличам во проза, односно во писателство. Така што, иако самоирониски учеството во проектот го потпишував согласно дипломското звање “филолог“, (коешто колку недефинирано, толку

најпрецизно ја опишува мојата широка самостојна квази/мета/уметничка дејност), бев сосема уверен дека од „колонијата“ ќе излезам како писател. Се чини дека мајеутичкото (во Сократовска смисла на зборот) засведочување на општата и на индивидуалните креативности, разбирањето како се создава уметноста и како се исполува уметничкото во себе, најмногу придонесе и самиот да се распламтам како автор. Иако необврзната креативност, креативноста-во-отсутво или во најава, беше клучна појдовна точка на проектот, затоа што уметниците не беа обврзни да создадат ништо, токму креативната атмосфера, и изборот на поединците придонесоа за тоа, од година во година, да се трупаат уметничките артефакти, како дел од секоја индивидуална поетика, да се создаваат уметнички дела дури и понагласено од, да рече, класичните колонии каде што уметниците се обврзни да создадат и да отстапат во трајна сопственост на менаџментот на колонијата, едно до две свои творби. Затоа како мој индивидуален, креативен влог во проектот не е повеќе есејот или критичко-научниот текст, туку извадокот од мојата проза. Нагласувам, необврзоста не беше трик, туку вкалкулиран ризик. Калкулацијата се однесуваше на надворешната, културната одговорност, од која творците беа амнестирани, а вината ја преземаше организаторот. Но токму отсуството на креативноста, ќе беше единственото, внатрешно мерило дека проектот не успеал, дека магијата на вкрстувањето на индивидуалните авторства во услови на соголена, па дури и радикална (од аспект на нашата конфорна велеградска вкушеност), појавност не се случила.

Како уметнички формат, судбината на овој проект беше еднакво неизвесен, но затоа и интересен и уникатен, и многу податлив за истражување и од аспект на културниот менаџмент. Освен од осцилацијата и колебањата на самите автори, организатори и учесници во проектот, тој беше дополнително оптоварен и направен неизвесен од нестабилниот македонски систем на поддршка на културата и уметноста. Велам нестабилен, дури и турбулентен, затоа што дури и во услови на мирнодопство и засилена европска интеграција, што подразбира длабоки реформи, нашиот културен систем е неизграден, а параметри и критериуми за вредносна евалуација и системска поддршка не се изградени ниту на национално ниво, ниту за ваков тип на уметнички, ад хок проекти. Така, успешноста на првото издание на „Авторски низ појавното“ освен од неговите учесници, организатори и тесната уметничка фела не беше валоризирано од културните административци, кои растргнати помеѓу потребата да наградуваат единечни и еднократни визии и отпорот да ја зголемат базата на проекти кои рутински добиваат средства од фондовите на министерството секоја година, не успеаја да препознаат вредност достојна за системска поддршка, онака како што визијата на организаторите се вообликуваше. Со тоа, како и неговите автори, и проектот како културен формат патуваше нестабилно и неизвесно низ македонската културна појавност, условен од турбулентниот контекст кој бараше речиси каскадерско менаџирање на условите во кои проектот требаше да биде вообличен. Во таа смисла, иако појавноста беше дефинирана како епистемолошка и поетичка срж на самиот проект, таа стана менаџерска прагматична алатка, која што преку својата минимална даденост успеа да ја проголта сета неизвесност на културниот контекст.

Десет години и пет изданија се фина, етаблирана рамка за секој културен формат, за секоја уметничка визија. Бескомпромисноста на уметничкото кредо, силниот проблесок на авторството, останува најголемо достигнување на оваа визија. Сега, на (само)наметнатото затворање на проектниот циклус, се поставува прашањето како понатаму. Тоа ќе биде задачата на следниот тим организатори - да ја дефинираат визијата и мисијата на „Авторски низ појавното“. Таа секако не треба да ги менува поетичките параметри кои преку една сократовска авто-мајеаутика беа така мачно создадени. Не треба да го менува ниту силното присуство на авторското, како свој најголем резултат. Може како развојна стратегија да го земе градењето на институционалната рамка во која што се развива. Организаторскиот тим да ги планира, да ги менаџира, да ги реализира, а потоа да ги мери и да ги оценува многу посистемски и многу подлабоко, а потоа и многу пошироко да ги комуницира неколкуте проектни сидра, за кои има непобитен консензус во јавноста.

Може проектот да го претвори во своевидна истражувачка работилница, во уметничка лабораторија. Во контролирани, но поинтензивни услови на појавноста да види како ќе се однесуваат авторите.

Или да го користи проектот како културна едукација, како постојан трансфер на креативноста во сурови услови. При што сите кои проаѓаат низ тоа искуство, без разлика на степенот и обликот на формалното образование, ќе стекнуваат нови вештини. Но за ова е потребно рамката на предизвиците сепак да се дефинира, да се подложи на педагошка типизација и како едукативен модел во значителна мера да се повторува од година во година, без оглед на трансформациите и подобрувањата.

Интернационализацијата на проектот е веќе искусена. Но неговото системско донесување на меѓународната сцена, може да биде дел од новата петгодишна визија, зашто тоа ќе значи суштински раст и надоградување на сите аспекти на менаџирањето, од организацијата, учеството, до комуникацијата, прибирањето средства и валоризацијата.

Проектот може да го одбере и патот на комерцијализација. Како успешен проект тој може да се продаде, дури и на меѓународниот пазар. Во него има многу елементи на популарните шоуа на преживување. Вклучувањето на современите телевизии или социјални медиуми, продажбата на рекламно создадениот простор, може трајно да ги реши сите организациско-финансиски проблеми на проектот. Се разбира, тука најголем предизвик ќе остане зачувувањето на уметничката визија, но претприемчив а уметнички изграден менаџер може да направи комерцијални чуда со овој несомнено креативен и иновативен проект.

Robert Alagjovzovski

The art show "Survivor" ... What next?

"Spontaneous things last the longest", the popular publicity would conclude in defense of the fact that the non-binding art project, which was later called "Artistically through the Phenomenal" even experienced five editions and lasted for a period of ten years with the Crown exhibition. This generalized judgement, in my direct view, is far from fair, because it covers the most crucial argument, which is as follows - "Artistically through the Phenomenal" as a kind of "intellectual and artistic Robinson Crusoe experience" survived because it meant a lot to many people, but the most to at least two, that is Stanko Pavleski and Spase Perovski. Without their incorporation into the project, many of the survivors would have quit/already quit at the first shipwreck of the project caused by the conformist and ignorant rocks of the Macedonian cultural system and artistic and pseudo-artistic world.

I had the honor to participate in three of the five editions of the project, and felt constantly indulging, withstanding, keeping up with, for various reasons, only a third to half of the ten-day duration of the project. That fact contributed in a self-poetic manner, to a great resonating over the categories of Presence/Absence, which was later reflected in the conduct of major and minor characters in my prose work.

The invitation to be part of the participants in the project was back in 2004, while I coped with a few important processes that worked on my attitude towards the project and the results that I as an author/participant have derived of them.

Firstly, I was at the zenith (and in the early fall) of my, even scientific interest in poetics, theory and epistemology of art. The idea of an interdisciplinary "colony" built over, and against anti-established and widely used up cultural framework of art colonies, was fresh, innovative and attractive. As it later turned out, the opportunity to take interdisciplinary approach to interpret phenomena and events in Macedonia's current artistic production and political situation was abundantly used by us.

On the other hand, in 2004, my practical and theoretical interest in the management of arts

and culture, as project coordinator in CA Kontrapunkt and our most visible project, Cultural Center "Tochka", was growing more and more. As a fresh enforcer of projects and a writer, I found it shocking that this interdisciplinary project, anti-colonial, or whatever it is, was not defined in terms of the cultural foundations of the cultural project management, and besides the motto, was based on the postulates of Nietzsche; however, no other reference anchors were present, which could later be used for the necessary communication of the project and its results to the publicity. Preoccupied with this deficiency, as can be concluded from the audio archives, many of our conversations were dedicated to the auto-poetic dimension of the project. Thanks to the quality statement, that auto – poetics has become the second essential feature of "the colony". Thus, starting from the communicative and managerial needs of the project, auto-poetics becomes the destination and focal point of all individual poetics, and the resultant of all participants in a given thrown and unmarked, desert-sea, nomadic space. "Artistically through the Phenomenal" (as explained in detail in the text of the N. Vilič) is another, poetic-theoretical concept, up until then inexperienced in Macedonian artistic formats.

Nolens-volens turned out to be exactly that self-poetic moment for whose definition I most resolutely advocated, had the biggest influence on me and helped me develop my own creativity. Namely, again, in 2004, I was determined to finally transform my constant, but unsystematic need for creative and artistic writing into prose or in writing. So, although self-ironically, I signed the participation in the project under the undergraduate title "Philologist" (which as it is undefined, it precisely describes my extensive independent quasi/meta artistic activity), I was completely convinced that I will come out as a writer from the "colony". It seems that the majestic (in the Socratic sense of the word) witnessing of the general and individual creativity, understanding how art is produced and how the artistic in oneself is fulfilled, contributed the most to realize myself as an author. Although the unconditional creativity, creativity-in-absence or creativity in announcement, was a key starting point of the project, because the artists were not obliged to create anything, the creative atmosphere and selection of individuals contributed to it, year after year, for the gathering of artistic artifacts, as part of each individual poetics, for the creation of works of art even more pronounced than, say, classical colonies where artists are obliged to create and to allow the permanent ownership of the management of the colony, of one or two of their creations. So, my individual creative investment in the project no longer stands the critical essay or scientific text, but the abstract of my prose. I emphasize, the non-binding was not a trick, but a calculated risk. Calculation referred to external, cultural responsibility, from which artists were pardoned, and the organizer took the blame. But the absence of creativity, would have been the only internal measurement of the failure of the project, that the magic of the intersection of individual authorship in terms of naked, even radical (in terms of our comfort metropolitan housing), the appearance has not occurred.

As an art form, the fate of this project was equally uncertain, but therefore interesting and unique, and very amenable for research in terms of cultural management. Apart from oscillation and fluctuations of the authors, organizers and participants in the project, it was additionally burdened and made uncertain by the Macedonian unstable support system of culture and art. I say unstable, even turbulent, because even in peaceful times and increased process of European integration, which involves deep reforms, our cultural system remains the same – it is not built, and the parameters and criteria for evaluation of values and system support are not built neither nationally nor for this type of art, ad hoc projects. Thus, the success of the first edition of "Artistically through the Phenomenal" apart from its participants, organizers and close artistic profession, was not valorized by the cultural administrators who, torn between the need to reward individual and single visions and the resistance to increase database projects which routinely receive funds of the Funds from the Ministry each year, failed to recognize the value system worthy of systemic support, in accordance with the vision of the organizers. Thus, as their authors, the project as a cultural format was unstable and uncertain traveling through the Macedonian cultural appearance, conditioned by the turbulent context that required almost stunt management of the conditions in which the project had to be shaped. In this sense, although the appearance was defined as epistemological and poetic essence of the project itself, it

became pragmatic managerial tool, which through its minimum datum managed to swallow all the uncertainty of the cultural context.

Ten years and five editions present a fine, established framework for every cultural format and for each artistic vision. The non-compromising nature of the artistic creed, as well as the strong reflection of authorship, remains the greatest achievement of this vision. Now, at the (self-) imposed closure of the project cycle, the question is how to proceed. That will be the task of the next team of organizers - to define the vision and mission of "Artistically through the Phenomenal". It certainly should not change poetical parameters which were so diligently constructed through a Socratic auto-mejautics. There is no need to change any strong presence of the authorial as the greatest achievement. The building of institutional framework in which they evolve may be taken as a development strategy. The organizational team shall plan, manage, realize, and then measure and evaluate in a much more systematic and deeper manner, and then more broadly communicate the several anchors of the project, for which there is undeniable public consensus.

The project may be turned into a kind of research workshop, an art lab, in controlled, but more intense conditions of appearance to see how authors will react.

Or, another way is to use the project as a means of cultural education, as a permanent transfer of creativity in harsh conditions. Everyone that goes through that experience, regardless of the extent and type of formal education, shall acquire new skills. But this requires the frame of challenges to be defined, to undergo pedagogical classification as an educational model significantly is repeated from year to year, regardless of transformations and improvements.

The internationalization of the project is already experienced. But its systemic adopting on the international stage can be part of a new five-year vision, because it will mean substantial growth and upgrade of all aspects of management, organization, participation, to communication, fundraising and valorization.

The project can choose the road of commercialization. As a successful project, it can be sold, even in the international market. It contains many elements of popular shows of survival. The inclusion of modern televisions or social media and the sale of advertising space can permanently solve all organizational and financial problems of the project. Of course, keeping the artistic vision remains the biggest challenge here, but an entrepreneurial and artistically constructed manager can do commercial wonders with this undoubtedly creative and innovative project.

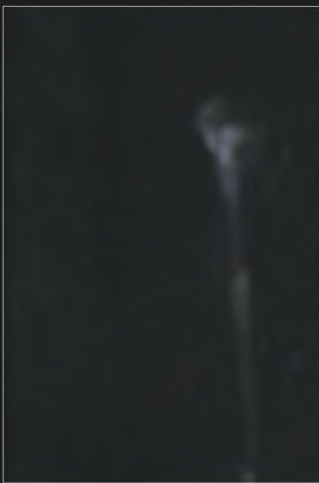
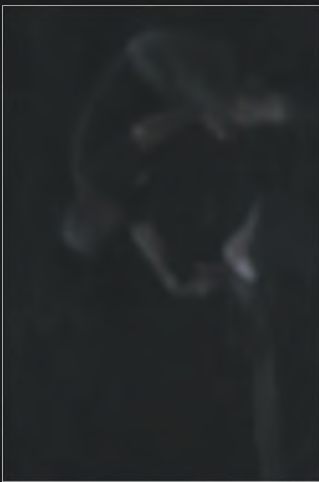
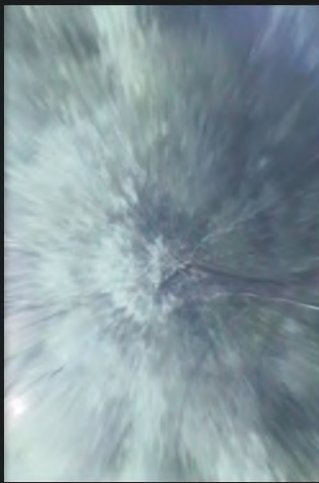
АНП 5
АТР 5

Мариово - Расимбегов мост, 21-30.07.2012

Роберт Алаџозовски (филолог), Валентино Димитровски (историчар на уметноста)
Весна Дунимагловска (ликовен уметник), Драган Матик (ликовен уметник), Станко
Павлески (ликовен уметник), Спасе Перовски (ликовен уметник), Владимир Фрелих
(ликовен уметник), Влатко Чавкоски (архитект), Марија Џунова (ликовен уметник),
Јован Шумковски (ликовен уметник).

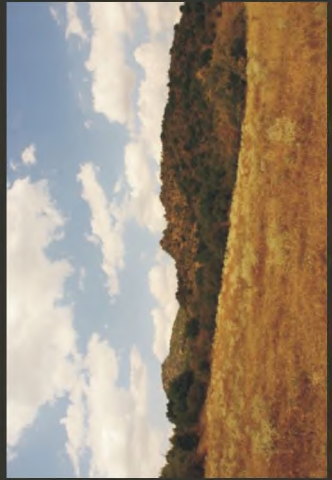
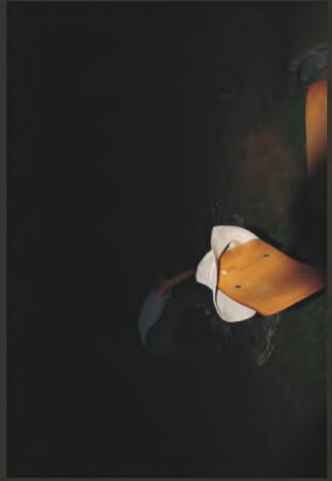
Mariovo - Rasimbegov most, 21-30.07.2012

Robert Alagjozovski (philologist), Valentino Dimitrovski (art historian), Vesna
Dunimagloska (artist), Dragan Matikj (artist), Stanko Pavleski (artist), Spase Perovski
(artist), Vladimir Frelieh (artist), Vlatko Chavkovski (architekt), Marija Dzunova (artist),
Jovan Shumkovski (artist)

Од документарното видео АНП 5, 30 мин., монтажа: Весна Дунимагоска/
From the documentary video АНП 5, 30 min. edited by Vesna Dunimagoska

Од документарните фотографии АнП 5
From the documentary photographs AP 5

Извадоци од аудиото АнП 5 (6:47:21):

- Спасе: Како кој! Кој ќе слушал?!
- Марија: Јас треба се' тоа да слушам.
- Спасе: Кажувај колку е јака, ... баш носи, ... вака...
- Спасе: А, Роберт, кажи, а?! ... Многу влага има, не оставајте ништо надвор! (...)
- Јован: Влатко, мајсторите само надвратникот и околувратникот, ... надвратник и околувратник, едно парче камен, еден златник. Во Осој и во Гари, тие се мајсторите, ... тие се парите, ама има тука нешто и во суеверието и во легендите, ... во задвратникот, ...
- Влатко: Кафе бе, никој не сака? Како га'а сонцето.
- Роберт: Пливај нагоре! Пливај нагоре! Оти отиде!
- Спасе: Не лапај од водата!
- Станко: Таа е само за миење овошје, и зеленчук. Липаи се јавуваат по два дена, еве Спасе, веќе се драпа. А се олабаи Спаско, се олабаи! Ти текнуе се'а, се' ти текнуе, ... а му се јавувам јас, таму некаде, во денонте пред доаѓање, а тој – немој Стане, не ми се збори, ... (...)
- ... Прашај шефе! Економо! Сега ќе го пратам економо! Не се секирај шефе! (*викат, за да чуе Кирил на мостот*)
- Роберт: Марија ќе биде заменик на економот. Јас путерот го изедов. Инаку, сопругата моја, пошто не е по храната, три пиперки ќе оставам во фрижидерот, трите ќе ги најдам исушени.
- Станко: Еми, подисушени велат биле подобри, дехидрирани да се ставаат во салатата, иако ко алиби му доаѓа.
- Роберт: Пред пат купувам, демек најубави работи, ама одсега пред пат и ќе си купам и се' ќе си изедам, за да не ми биде криво. хаха хахаха ха! (...)
- Станко: Аха, собата – собата за инкубација. Во инкубаторот се случуваа многу работи. Се запалија еднаш тоа младите, небаре тоа старите им биле пречка, разбираш Роберт? – ќе да ти е позната приказкава!?
- Роберт: Не. Феноменално, штом постоело простор за генерациски јаз тоа значи селекцијата на човечките ресурси била фантастична!
- Станко: И, излегува Мики – да кажам нешто? Де кажи! му велам.
- Весна: Таму се прави гревот, во манастирот?
- Станко: Од Бране, уста што не затвора, та Мики, што очигледно беше под импресија на Бранеовата уста. Мики вели: треба да се направи едно биенале на стари, под жири на млади и надежни, се разбира неискварени, по урнек на старите!
- Весна: Само, долната граница ќе е многу деликатна.
- Роберт: Јако е! Јако! Не, види, значи границата на младите може да се качи до педесет, но на старите несмее да е под седумдесет, несмее да се спушти.
- Јован: Само критичната маса им е проблем. Дека секој сака да се види во некакво тело, комисија, факт е, ама треба апликанти.
- Станко: Ете ти проблем, ... Влатко, не се секирај бе брат. И уметноста ќе ја биде, и архитектурата, а можеби и нас ќе не биде! (*се смеат*)
- ... Нешто што се влече долго, во ликовната уметност, или воопшто во креацијата, зборува, исто така, за несигурноста на авторот. Зошто, ако нешто вистински е толку силно, по секоја цена ќе му се најде форма на реализација, па без разлика кои се' причини те спречуваа во тоа.
- ... Нема ли интензивна работа на себе, не излегува дело, ...
- Весна: Ооо, тоа е страшно! Како го дефинирате тоа е многу страшно.
- Станко: Многу страшно го дефинирам? Факт е дека така не бива дело. Бара посветување, дај да не се лажеме, сите овде, ...
- Влатко: Острене нож – три сати – три сати за да сече. (...)
- Весна: Спасе, шо праше таму? Дупка да не копам за ВЦ?
- Јован: Сети ти дека работи машинеријата. Ништо, копачите, и тоа!
- Роберт: Да го излажаме Паско да фрли некој денар.
- Станко: Да му фрлиме некоја монета ќе го прекопа брдово, ... напраи си филм, де, да му се невиди, ко американците шо го најдоа гробот на Аце некаде во Илиноис, оф мори мајко.

Се слушаат неколку паралелни муабети... еве го бистро...

- Роберт;... Кулиси за филм во минорно градче стануваат туристичка атракција и наеднаш видно ја менуваат локалната економија. Тоа, во главни црти е сценариото на филмот,...

- Станко: Е, да, ко црквата-кулиса на Милчо во Штавица, што исто можеме да ја третираме, а ни некако патокасче да не им текнело да ставаат. (...)

- Влатко: И јас сам,... не знам, ете, на пријател да му решам некоја куќарка, некаде, да ги задоволам, онака, најчисто, да знам зошто сум учел, зошто треба да работам итн., а не овој ми е крив-оној ми е крив и сл. Во оваа ситуација се преиспитувам, не само сега, него периодот - дали и Скопје ми е прешироко, сериозно, јас сакам да се вратам во Струга,...

- Станко: Тоа е само географија – ти можеш и во Нерези да се вратиш!

- Влатко: Јас би сакал да се вратам во Нерези и, не знам,... Во однос на проектите, предолга е борбата со авторитети, ај не,...

- Станко: Е ова баш сакам да го чујам! Тоа може да е страшно лизгаво.

- Влатко:... Ми се допаѓаат прашањавата, пошто, ми се средуваат работите - пошто јас влегов во отворена борба и баш ме интересира што ќе се случува, но веќе пука филмот,...

- Станко:Штом се има естетски филм, тоа секако не ќе е случајно, но, на што тоа базирало; каква е сликата за својата архитектура; се има/насетува ли развојноста;се сака ли силно,...

- Влатко: И сега, најбитно е што имам и желба и сила, значи, стагнација има голема,... не знам, демотивирачки,... Ме спасува друг момент, што јас со 3D визуелизација се бавам, значи, моделирање и визуелизација, што значи, тоа не ме одалечува од мојата струка.

- Станко: Но максимумот! Или максимум или ништо друго! Прашањето – кој сум, кој е мојот максимум и дали, во таа смисла, доволно вложувам тоа да се случи. А светска појава е архитектурата, та имам ли јас одговори на неа? Ама, јас живеам во Македонија. Ама, кој те прашува тоа бе брат. Кој те прашува!

- Јован: Депласирана е средината.

- Станко: Јес да сме депласирана средина, но прашањата остануваат... Весна, седни си бре чупе.

- Весна: Не ми се седи, пушти!

- Станко: Ајде де! Седењето може да биде мајка на уметничката мисла. Што повеќе седиш, тоа повеќе уметнички мислиш.

- Влатко: Јас сум, ај сега во детали: јас сум 54 кг, ко истрошена батерија – бргу се полнам, бргу се празнам, но си ги полнам батериите и гледам да се ресетирам. Појасно ми е она што некогаш сум го насетувал, а и верувам дека можам подобро од она што ми се случува, еве рака! (...)

- Станко: Е, да, самото дислоцирање на десетина дена веќе не е секојдневие.

- Весна: Замисли кога од сите дена секој ден би бил вистинскиот, твој, нераскинат, непоместен, туку твој, ама секој ден. (...)

- Весна:... јас се ставам во твоја кожа.

- Станко: Не е мојата кожа, овде, а и било кога на АнП, понапната од онаа на другите.

- Весна: Но, ти си тој што набљудува, ти си тој што ќе пишува, ти си тој што режира.

- Станко: Не е тоа, не сум тој, си ја промашила приказката за АнП. Сите ние сме АнП - заедница во градењето на контекстот на уметничката настанот, во тоа е кваката.

- Весна: Да, сите стоиме позади ова, но ништо не може да тера само од себе.

- Станко: Но, ако се одречеме од партиципативноста, документацијата и презентацијата, настанот би прераснала во најхедонистичка случка.

- Влатко: Шо требит? За каков чоек зборвиш ти Весна? Шо чоек ти требит, ќе го најме!?

- Весна: Некој работи не се откриваат во времето кога постојат.

- Станко: Да, но што има неразбирливо ако АнП смета дека и несофистициран документарен материјал врши работа, иако немора да се согласиш со таквиот став.

- Весна: Јас мислев дека е подобро медиумската, а и интерна презентација да се случува веднаш и овде, всушност, дека нема потреба од документирање, бидејќи и во тоа ќе настане сечење, а тогаш му го ставаш контекстот во некоја друга улога. (...)

- Јован: А тутуно, шо праиме со тутуно! Вратетеооо тутунооо! Вратетеооо тутунооо!

... Кај чукариинитее, кај манастирирооо, самиинот крвта си ја одземааа, пролеааа,... (почнува моќно песната да ја свири на уста)Ја пееше Васка Илиева, и тоа многу добро.

- Влатко: Еве го пајакот!/Ево га паук!
- Станко: Весна, се разбравме?,... белки до некаде, еми, тоа секогаш е до некаде.
- Весна: Јас те разбираам, и ако си тргнал во еден правец, нема враќање назад, ама велиш: догодина, чао-пријатно! Колку си ти сигурен дека те разбрале за да тераат по тој филм, таа форма, или било што друго?
- Станко: Ако не ја тераат, на здравје!
- Весна: Ако не ја тераат, значи дека не сме биле сите рамноправни во ова.
- Станко: Е не е така, кај ја виде нерамноправноста? Па јас цело време пејам дека ваков настан претпоставува партиципативност, и тоа на повеќе нивоа.
- Јован: А бе Весна, кај ти текнуваат вакви работи?
- Весна: Ама, како ќе продолжи по две години ако ти не си тука? Како?
- Јован: Е, ти си млада, ќе го осовремениш.
- Весна: Станко, ако некој те подржува во ова, еве,... тоа сум јас. Ама, ако ми речиш дека ти следното не ќе бидеш во ова, ќе се наруши потребниот континуитет. Оти сите можеме да речиме дека догодина нема да бидеме дел од АНП.
- Станко: Јас само знам дека е подобро, во иднина, неколку млади луѓе да се зафатат со АНП,... со други погледи, можеби и коренито, како и да е, но, сметам дека АНП има доволно причини да трае,... та јас, ниту другите кои сме биле во ова, нема да бегаме од пријателите.
- Весна: Ама, документирање и монтирање на документарниот материјал е многу професионална работа. ... Треба човек кому ќе му биде доделена таквата задача.
- Станко: Те разбираам, ние и претходно, на некој начин, тоа сме го правеле, иако не баш така како што предлагаш ти,... вообичаено некој од екипата влегуваше и во тоа.
- Владимир: А, ооовај, рецимо тај, неки, документарни материјал од видеа, пошто ту, на први поглед, јако мало се види да се нешто ради, а пуно се види да се, заправо, не ради. То, у крајњем случају, не значи да се не ради, или да се ниш није радило, али, визуално, значи, оно што се види, рецимо, да неко ово ради, неко овако, неко онако, мислим, било би занимливо размислити на који начин стим материјалом, јер је то, уствари, један прави фемили холидеј видео, скоро. Сви ти материјали, све је то нека врста опуштања, разоноде, ај и те неке разговоре, ал, углавном, рекреација од типа – шливање, купање, шетње,... догодовштина,...
- Весна: Како да се наце форма да то буде рад?
- Владимир: Не, па то је дефинитивно рад, кад се буде направил, ко год га радио. Него, на који начин измонтирати, тај, рецимо, у наводницима, туристички материјал, који ќе на један, нама, или ономе ко га буде радио, жељени начин, читавати, презентирати идеју овог свега.
- Весна: Да, о томе и причамо. Заправо, да је тај материјал најбитнији.
- Владимир: Да, он је најбитнији за саму манифестацију. Јер, наравно, са сваким пријавливањем за идуче године,...
- Весна: ... да иде тај материјал.
- Владимир: Управо тако. Вероватно и од пријашњих, ових, АНП, било таквих материјала.
- Станко: Да, имамо, а кад буде изложба планирамо промовирати и књигу АНП 1-5.
- Владимир: Ја радим са једном колегиницом један серијал видеа. То би требало бит ко нека “сагуница”- документарна сагуница која прикажује од, рецимо, 5-7 мин. уметника или уметницу у тренутку док ништа не ради, па ту има разних ситуација: један лежи на каучу, други чита књигу, и тако, неки окопава башту, значи, док не дјелује умјетнички. ... Па затим да их снимимо у њиховом радном простору, њиховој, некој, природној средини,...и онако, добро је то од самих умјетника снимљено, сједње стране, сдруге стране, та, у народу уврјена претпоставка, да умјетник ништа не ради, уствари, оовај, ми потврдујемо да је то тачно, да има потенцијал у тој тези,
- Јован: Евентуално документарниот материјал да се подели на неколку поединечни парчиња и да одат на неколку телевизори.
- Станко: А што мислиш таквите неколку поединечни парчиња да бидат во едно видео? Така ми е разбирливо, а секако може да оди на два-три монитора. (...)
- ... Сосема се малку примерите колега да приложи дело надвор од широкиот контекст на АНП. Во крајна линија и категоријата на појавното е/може да биде доволно растеглива.

- Јован: Но, добро, сигурно, ама како и секој контекст неможеш толку да го тегнеш, зошто многу нешта се губат, и смислата се губи, па тогаш има простор и за без наслов,... значи, има дефиниција, има избрани луѓе, има наслов, а секако се очекуваат дела што се разновидни по структура, техника, видувања, и по естетика и по ракопис, но тоа и не може да биде до таму растежливо дека и од дома некој може да ти донесе некое дело кое што нема врска.

- Станко: Тоа ќе зборува за него, не за АнП.

- Јован: Сигурно, сигурно, ниту некој ќе му го забрани тоа.

- Марија: Чавка, кај го стави каменот што обележуваше каде има мрежа?

- Влатко: Ох, тука е, тука баш сме, еве го, еве! *(само во една точка имавме мобител мрежа)* (...)

- Весна: А рибарот?

- Јован: ... Море Спире, во кокошарнико, ете змија, море се заплетка, ја ватив, ама и се одра кожата, ама ја извлеков, ја врлив во виро. Во моменто, штука од 3-4 кг, ја лапна. И ние – шо збориш бе!? Дааа бе! – овде штука, врие! А бе, чекај, штуки, стварно! Да-бе, да! Еми убо, му велам – ќе ја начекате пак, тие живат по 150-200 години, не се ко оние другите. Ами да-да, ми вели. Ја и Чале спасивме г'з ко дојде еден друг, та ги оставивме да се расправаат..

- Драган: Ми смо као студенти имали култ Штуке. Заједно, како новембар доце, ми се преселимо на једну малу реку, па онда, знаш, окачимо оног кедера – живи мамац се окачи,... то је био ритуал,... па смо цртали штуке, писало о штукама,... хахаха хаха ха

(Следи муабет за видови рибина чорба, та и за други кулинарски специјалитети од риба, како и за разни видови риби што виреат во Дунав: Смуи, Кечига, Амур, Сом, Шаран, Баф (вид американска риба донесена во Дунав), Ленад и сл., та и за кавијарот, особено Кладовскиот кавијар)

Еј, знате ли како се зове улица на албанском? – пруга! Ал, чујте, генијално! Пазите, на једној улици у Тирани, видимо, писало је Пруга Токио хахаха ха ха,... јебига! (...)

- Јован: ... Весна, имам еден виц да ти кажам.

- Весна: За азот?

- Јован: Не, за тие девојчињата на Широк сокак што шетаат. За чупињата. Дојдени во Скопје да студираат, ама се' татини девојчиња, и станче си имаат во скопје, та тие си сакаат се' по нивно да биде. Си фатила една дечко, па дечкото ја наговарал по Водно да ја рашета, ама, татиново, одма се понудило во станчето нејзино да свратат. Па, ете, и до онаа работа дошло да се случи, па, чупето, нели, се' по нејзино да било, му рекла на дечкото: Е сега, клај го, е сега, извајго, те клај го

- те извајго, те клај го – те извај го,...

- Весна: Е шо сега, шо пак има во тоа! Те клајго – те извајго, де, де!

- Јован: Ами, демек, се по нејзино да било! (...)

- Весна: Ооо, мајко, утре шо дело ќе напраам!

- Станко: Да не биде уште вечерва?

(Се слуша кукавица – кууу, кууу, кууу, кууу, кууу,... до хипноза)

- Владимир: ... У данашње време технолошки је видео сустигао филм.

- Весна: Ок, технолошки да, ал сам ја мислила као идејност.

- Владимир: Као ликовни пристап кроз видео, што је мало другачији од филмација. Напросто, занимљив је филмацијама, телевизији и сл.,... Овај HD данашњи није довољан, наравно, он је довољан за оно што иде на мониторе, не за оно што иде на кино, на великом платну.

- Драган: Зато сад треба куповати те лабораторије за 36 мм, јер ќе за једно 15-20 година бити добре за продају. Пази шта сам ти рекао! (...)

Јој, како ми се свица радиски програм, посебно оно шиштање,... (...)

- Станко: Тинак, шаторчето бр. 10 е твое. Ене, првото сино.

- Валентино: Ама убаво сте ја избрале локацијата, не да одмора оваа површина, водата,...

- Драган: Ајде живели! Добро нам дошли у Македонији, у наше родно Мариово!

- Валентино: ... Само, неznam дали некој има ципиес? Можеш да провериш на која надморска сме? Ја се кладам дека не е повеќе од 250 м. Од Прилеп сме пониско, а Прилеп е на 600 м., та неможи ова да е на 400 м., многу е. Знаете како се викала оваа река во антиката? – Еригон. ... И стигнавме, се качивме на Кајмакчалан, четернаесет сата патешествие. Дехидриравме и, кога, наидовме на изворот на реката Коњарка, тоа е највкусната вода што некогаш сум ја пиел.

- Станко: И оваа вода од с. Манастир е фантастична.
- Валентино: Иначе, има еден сајт што ние планинарите го користиме: YR.NO, негде околу седум милиони точки на земјата опфаќа.
- Влатко: 455 м е надморска. Да, да, 455, а невремето не промашило, за малку сме се спасиле. Времето ќе биде добро и утре и задутре. (...)
- Валентино: ... Тој је неки неокласицизам руског типа, посредовано, ... Ма то је откачено до бесвест. Но само за еден автор ми е криво што влезе во тоа, да не го именувам. Тоа е, леле, го гледам на телевизија, просто неможев да поверувам што зборуваше. ... Он је то прихватио, и кад то прихватиш, а плате те добро, онда си обавезан да учествујеш у кампањи да се све то подржи, да се оправда проектот Ск 2014, ...
- Станко: Преживејќемо и то. (...)
- Драган: Ал лепо, лепо је ово, ... А шта ќемо за вечеру ха ха ха, ... Храна је најбоље јело. хахаха
- Владимир: А можемо ли којег радија. Први програм македонског радија.
- Драган: Пееровски Спасе!
- Спасе: Дрраган Матиќ!
- Шумка: А тутуно! Вратетеооо тутунооо! Вратетеооо тутунооо! (...)
- Драган: Е, а ја, ја од рибе највише волим рубу-свињу.
- Владимир: Ооо, ово је јако добро. Феноменално!
- Драган: Е сачемо да видимо шта је на радио-понуди, само ми кажите јел очете арапске молитве, индиске попевке, ... Дицеј на ултракратким таласима!
- Станко: Тинак, слушни една струшка девиза: Риба, нојќе не се јајт!
- Спасе: Каква само разлика од смрзната до свежа риба! (...)
- Владимир: ... Он је у немачкој стасао као умјетник. Ја нисам студирао код њега, него код Магдалене Јетелове, у класи за проширену скулптуру и инсталацију. А, свица ти се Крег?
- Марија: Па да! Ние од мојот професор дознавме дека тој е првенствено мајстор за површина.
- Владимир: Ма да, он је велики умјетник.
- Марија: Сум го поминувала низ историјата на уметноста, а мене ми беше откритие. Ви се воодушевувам што пред вас поминувал Тони Крег.
- Владимир: Дизелдорвска је преслободна академија, јако је анархична – немораш ниш радити, ал то је дугачка прича. Да је то код нас било, бојим се да се ништа не би радило.

(Се слушаат итурици, треперењето на врелината, зрачењето на карпите, мирнотијата на кроиците, ... и по нешто од импулсите на десетината мисли во едно)

Abstracts from AnP 5 audio (6:47:21):

- Spase: How, who! Who will listen?!
- Marija: I should hear all of it.
- Spase: Isn't she strong... she carries... like this...
- Spase: Isn't she Roberto, isn't she?! ... There is a lot of moist, don't leave anything outside! (...)
- Jovan/Vlatko, the craftsmen only the lintel and the collar... lintel and collar, one piece of rock, one gold rod. In Osoj and in Gori, those are the craftsmen... that's the money, but there is something in the superstition and the legends... in the neck back....
- Vlatko: Coffee, anyone? The sun strikes like hell.
- Robert: Swim upstream! Swim upstream! Otherwise you're gone!
- Spase: Don't drink the water!
- Stanko: It's only for fruit and vegetable washing:). Two days later you will have leaches, Spase is already scratching. You loosened up Spasko, you did! You remember now, you remember everything... I called him, somewhere around the days of arrival- and he says- Don't Stane, don't say that, ... (...)
- ... Ask boss! The housekeeper! I'll send the housekeeper right away! Don't worry boss *(he screams so that Cyril can hear him at the bridge)*
- Robert: Marija will be back up for the housekeeper. I ate the butter. Anyhow, my wife, because

she is not a fan of food, if I put three peppers in the fridge, I will find all three of them dried up.

- Stanko: They say that dried up peppers are better, it is better to put them in salad dehydrated, although it seems like an alibi.

- Robert: Before the trip, I buy the best stuff, but from now on I will buy and eat everything by myself, so I don't feel bad. Haha hahaha ha! (...)

- Stanko: Aha, the room- the incubation room. Many things happened in the incubator. The youngsters once got fired up, as if the old people were an obstacle, do you get it Robert? – I think you know this story!?

- Robert: No. Phenomenal, since there was space for generation gap, it means that the selection of human resources was outstanding!

- Stanko: And Miki comes out- should I say something? Go on, say! I tell him.

- Vesna: Is there where the sin is made, in the monastery?

- Stanko: From Brane, who doesn't shut his mouth, so Miki was obviously impressed by Brane's mouth. Miki says that a biennale for seniors should be made, with young people as jury, young and hopeful, of course incorruptible, following the seniors' example!

- Vesna: It's just, that the down limit will be very delicate.

- Robert: It's great! It is! No, look, so the young people's limit may be risen up to 50, but the old people's mustn't be under seventy, it mustn't decrease.

- Jovan: Only the critics table is the problem, It's a fact that everyone wants to be seen in some body, commission, but there should be applicants.

- Stanko: There's a problem,... Vlatko, don't worry buddy. The art will end well too, and the architecture, and maybe us as well! (*They're laughing*)

... Something which is drug through a long time in the visual arts and in the creation process in general, speaks of the uncertainty of the author. Because, if something is truly so strong, it will be realized at any price, regardless of the reasons impeding one to do so.

...If there is no intensive self-improvement, no work will emerge...

- Vesna: Oh, that's terrible! It's terrible how you define it.

- Stanko: I define it terribly? It's a fact that an art piece cannot be created that way. It needs dedication, let's be honest, all of us here,...

- Vlatko: Sharpening a knife- three hours- three hours to cut. (...)

- Vesna: Spase, what were you doing there? Digging a hole for WC?

- Jovan: You noticed that the machines are working. Nothing, the diggers, that's it!

- Robert: Let's lie to Pasko, to throw some dime our way.

- Stanko: Let's throw some coin, have him dig this hill... c'mon imagine it, like the Americans who found Alexander's grave somewhere in Illinois, oh God.

Few different conversation are taking place, here's one clear,.....

- Robert;... The scenes for a movie in a minor town are becoming touristic attraction and they suddenly, make drastic changes in the local economy. That is mainly the film script,...

- Stanko: Oooo yes, like the scene- church of Milcho in Shtavica, which we can have treated as well, and they didn't occur to put some road sign. (...)

- Vlatko: I alone don't know, I can make some house for a friend, somewhere, to satisfy them, just to know why I have studied and why I should work, not to blame this or that. In this situation I reconsider myself, not just now, but this period- is Skopje too big for me, seriously, I want to go back to Struga,...

- Stanko: It's just geography- you can return to Nerezi!

- Vlatko: I would like to return to Nerezi and I don't know... regarding the projects, it's too long of a fight with authorities, let's not,...

- Stanko: This just what I want to hear! It can be awfully slippery..

- Vlatko:... I like these questions, because my mess is fixing – because I entered in an open fight and I am very interested what will happen but I am on the edge of my temper,...

- Stanko: When there is an aesthetic scheme, it's not a coincidence, but what is it based upon; what is the picture of one's architecture; is the development there, can it be sensed; is it strongly loved,...
- Vlatko: And now, it is crucial that I have the will and strength, so, there is a great stagnation.... I don't know, demotivational I am saved by another moment, that I do 3D visualization, modeling, visualization, which means that it does not alienate me from my profession.
- Stanko: But the maximum! It's either the maximum, or nothing else! The question- who am I, what is my maximum, in that sense, and whether or not, in that sense, I invest enough to realize that. The architecture is a world occurrence, and do I have its answers? But I live in Macedonia. But who asks you dude. Who asks you!
- Jovan: The environment is being misplaced.
- Stanko: I agree that we live in a misplaced environment, but the question remains... Vesna, sit lass.
- Vesna: I don't feel like it, let it go!
- Stanko: C'mon! Sitting can turn to be the mother of the artistic thought. The more you sit, the more artistic your thinking becomes.
- Vlatko: I am, in detail, 54 kg heavy, like a burned battery- I charge fast, and I discharge fast, but I charge my batteries and I urge myself to restart. To me it's clearer what I once sensed, and I believe that I can do better than what's happening to me, here's a hand! (...)
- Stanko: I agree, the dislocation for ten days itself is no longer everyday life.
- Vesna: Imagine what it would be like if from all days, each day would be the one, yours, entire, unplaced, yours, each day . (...)
- Vesna:... I try to walk in your shoes.
- Stanko: My shoes are not here or whenever on the AnP, tighter than the other people's.
- Vesna: But, you are the one who observes, the one who will write, you are the one who directs.
- Stanko: It's not that, I am not that person, you missed the story for AnP. We all are AnP- a community in the building of the context of the art of the event, that's the catch.
- Vesna: Yes, we all stand behind this, but nothing can progress by itself.
- Stanko: But if we disclaim ourselves from the participation, documentation and presentation, the event would escalate in most hedonistic occurrence.
- Vlatko: What do you need? What person are you talking about Vesna? What kind of person do you need, we will find it!?
- Vesna: some things cannot be revealed during their existence.
- Stanko: Yes, but what is incomprehensible if AnP thinks that even the unsophisticated material can do the job, although you don't have to agree with that attitude.
- Vesna: I taught that it is better for the medium and the internal presentation to take place now and here, that there is no need of documentation, because due to that there will be cutting and then the context is being placed is some other role. (...)
- Jovan: The tobacco, what about the tobacco! Give the tobacco back! Give the tobacco back!
...At the craaaags, at the monasteery, he takes his own blood, it sheds (*starts to whistle the song*)
It was sung by Vaska Ilieva, and very good.
- Vlatko: There it is!/There it goes!
- Stanko: Vesna, understood?,... hopefully to some extent, it's always to some extent.
- Vesna: I understand you, and if you chose one direction, there is no turning back, but you say: it will be over until next year! How certain are you that they have understand you good enough to start moving that way, that shape or whatever?
- Stanko: If they don't, there's nothing we can do about it!
- Vesna: If they don't, it means that we weren't equal in this.
- Stanko: It's not so, where did you see inequality? I repeat all the time that such event implies participation on multiple levels.

- Jovan: C'mon Vesna, how do you think of such stuff?
- Vesna: But will this go on two years from now if you are gone? How?
- Jovan: You're young, you will modernize it.
- Vesna: Stanko, if someone supports you in this, here.... It's me. But if you say that the next time you won't be in this the necessary continuity will be disturbed. Because all of us can say that until the next year we won't be a part of AnP.
- Stanko: I only know that it is better, in future, for several young people to involve with AnP... with other aspects, maybe from the foundations, anyway I think that AnP has enough reasons to prevail... neither I, or the others who were in this will not run from our friends
- Vesna: But the documentation and the assembly of the documented materials is a very professional assignment... there should be a person who will be assigned to do this.
- Stanko: I understand you, we, in some way, have done it before, although not quite like you propose... usually some of the crew entered into that as well..
- Vladimir: Aaaaand, let's say that that documentary video material, because here, at first glance it can be seen that very little is done and it can be well seen that actually nothing is done. That, at the end, does not mean that nothing is done, or has never been done, but visually it means that what can be seen, let's say that someone works this way or someone else works that way, I think it would be interesting to think about what to do with that material because that's almost a real family holiday video. All those materials, it is all sort of relaxation, and recreation or some of those conversations, but mainly recreation like- swimming, bathing, walking, various events,...
- Vesna: How to find a form to call it work?
- Vladimir: Well that is most definitely work, whenever it's done by whoever. The question is how to assemble that, let's say, in quotations tourist material, which will to us, or to whoever does it, in a desired manner, reflect, present the idea of all this.
- Vesna: Yes, that's what we are talking about. In fact, that that material is crucial.
- Vladimir: Yes it's crucial for the manifestation itself. Because, of course with each applicant for the following year,...
- Vesna: ... Yes that material is appropriate.
- Vladimir: Exactly. Probably from the former AnP, there were such materials.
- Stanko: Yes we have, and when the exhibit takes place, we plan to promote the AnP 1-5 book.
- Vladimir: I work with one colleague on a video serial. It should be asome kind of soap opera-documentary soap opera displaying, let's say, 5-7 minutes of the artist at a stagnant moment, then various situations: in one lies on the couch, in the other reads a book, someone tills the garden, until it becomes artistic... Then we shoot in their workspace, their natural environment... and it's good being shoot by the artist him/herself because the people think that he/ she does nothing, while in fact we support it that there is potential in that thesis,
- Jovan: Possibly to divide the documented material in few separate parts and play them on different screens.
- Stanko: And what do you think about those parts being in one video? That makes more sense to me, and of course it can be displayed on two ior three monitors. (...)
- ... There are very few examples a colleague to display a piece outside the wider context of AnP. In the end the category of the manifestation is/ may be extendable enough.
- Jovan: But, well, surely, but like any context you can't extand it that much, because many thing are lost, and the sense is lost, so then there is a chance to omit the title.... So there is a definition, there are selected people, there is a title and of course pieces that are different in structure are expected, technique, aspects, aesthetically and in handwriting, but it cannot be extrendable to that extent that someone can bring you a video from home that is not good.
- Stanko: It will speak about him not AnP.
- Jovan: Surely, surely, no one will forbid that.
- Marija: Chavka, where did you put the stone marking the network?

- Vlatko: Oh, it's here, right here, here it is, here! (*we had mobile network only in one spot*) (...)
- Vesna: and the fisherman?
- Jovan: ... Spire, in the henhouse, there was the snake, it got stuck, but I caught it, but her skin pilled, but I pulled it and threw it in the pool. It was swallowed by 3-4 kg northern pike. And we were like, what's going on! Yes- there is a lot of northern pike here! Wait, northern pike, for real! Yes, yes! I told him well- you will find the fish again, they live up to 150- 200 years, they're not like the other fish. Yes, yes, he says. Me and Chale saved our asses when the third one came along, so we left them argue...
- Dragan: When we were at college, we had a Northern pike cult. In November, we would all go to the small river and than, we would hang that common bleak- a living bait is hanged,... it was a ritual... and then we would draw northern pikes, write about northern pikes,...hahaha haha ha (*They talk about various kinds of fish broth and other culinary recopies with fish, as well as about different kinds of fish that live in Danube: Smudge, Sterlet, Grass Carp, Siluridae, Common Carp, Buff (American fish brought to Danube), Lenad etc. Then the caviar, especially about the Kladovo caviar*)
- Hey do you know how is street in Albanian?- track! But listen, its genius! On some street in Tirana, it said Track Tokio hahaha, hahahaha ha ha,... screw it! (...)
- Jovan: ... Vesna, I have a joke for you.
- Vesna: About nitrogen?
- Jovan: No, about the girls walking on Shirok Sokak. About the lassies. They come in Skopje to study, but they're daddy's girls, they have their apartments in Skopje and want everything their way. One of them got a boyfriend and he was persuading her to go to Vodno, but daddy's girl suggested that they should go to her apartment. So they did it and the lass, because everything must be her way, said to the boy: now you put it in, now you take it out, put it in- take it out, put it in- take it out ...
- Vesna: And, what's the point! Put it in, take it out big deal!
- Jovan: She must have everything her way! (...)
- Vesna: Oh, mother of God, what a piece I'll make tomorrow!
- Stanko: Maybe tonight?
- (*Sound of a cuckoo- coo, coo, coo, coo... hypnotizing*)
- Vladimir: ... Nowadays, in technological sense, the video has overcome the film.
- Vesna: Ok, technologically, but I thought as an ideological principle.
- Vladimir: As visual art approach through video, which is a little different than the movie. It's simply interesting to the movie makers, televisions etc.... This HD nowadays is not enough, of course it's enough for what goes on on the monitors, not for what runs in the movies, on the big screen.
- Dragan: That is why one should buy those laboratories for 36mm, because in 15-20 years they will be good to sell. Mark my words! (...)
- God, I like the radio program, especially that murmur,... (...)
- Stanko:Тинак, шатотчетобр. 10 is yours. There, the first blue.
- Valentino: You chose the location well, it's a very relaxing surrounding, water...
- Dragan: Cheers! Welcome to Macedonia and our Mariovo!
- Valentino: ... It's just, I don't know, does someone have GPRS? Can you check on which height above the sea level are we? I bet it's not more than 250 m. It's lower than Prilep. Prilep is on 600 m so this cannot be on 400m, it's a lot. Do you know what was this river's name in the antic time? Erigon. ... And we're here; we climbed Kajmakcalan, fourteen hour odyssey. We were dehydrated and when we saw the spring of the Konjarka river, it was the most delicious water I have ever tasted.
- Stanko: This water from the s. Monastery is fantastic.
- Valentino: Anyway, there' s a site which we, mountaineers, use: YR.NO, it covers about seven

million points around the globe.

- Vlatko: 455 m is the height above the sea level. Yes, Yes, 455 and the storm missed us, we avoided it. The weather will be good tomorrow and the day after. (...)

- Valentino: ... It's a neoclassicism mediated by some Russian guy,... It's extremely delirious. I'm only sorry about an author that involved into that; I don't want to tell the name. It's, God, I watch him on television, I just couldn't believe his words... He accepted it..., and since you have accepted and is well paid, then you are obliged to participate in a campaign and support all that, to justify the project Skopje 2014,...

- Stanko: We'll get through that too. (...)

- Dragan: Nevertheless, this is beautiful... And what about dinner ha ha ha... Food is the best dish ha ha ha

- Vladimir: Can we listen to some radio. First channel of the Macedonian radio.

- Dragan: Peeceerosvski Spase!

- Spase: Draaaaagan Matik!

- Shumka: And the tobacco! Give back the tobacco! Give back the tobacco! (...)

- Dragan: Hey and of all fish, I like the fish pig the most.

- Vladimir: Ooo, this is very good, phenomenal!

- Dragan: And now we'll see what the radio can offer, just tell me if you want Arab prayers, Hindu songs, DJ of ultra- short waves!

- Stanko: Тинак, hear this Struga saying: You don't eat fish at night!

- Spase: What a difference from frozen to fresh fish! (...)

- Vladimir: ... He arrived in Germany as an artist. I didn't study under him, but under Magdalena Jetelova in the class for extended sculpture and installation. And you like Kreg?

- Marija: Well yes! We found from my professor that he is mainly space expert.

- Vladimir: Yes, he's a great artist.

- Marija: I went through history of art and it was a revelation for me.

I admire you that Tony Creg stood before you.

- Vladimir: The Dusseldorf Academy is too liberal, it's highly anarchic- you don't have to do anything, but it's a long story. If it was in my country, I'm afraid that nothing would work.

(Sounds of crickets, the trembling of the hotness, the radiance of the rocks, the calmness of the tree crowns, ... and something from the impulses of the ten thoughts in one)

РОБЕРТ АЛАЃОЗОВСКИ

Извадок од Готен 2 дел, книга петта: Падот на Скопје, Скопје 2012, аудио запис:
Антонио Димитров; глас: Снежана Стојчевска, МП3 формат, слушалки на
постамент

ROBERT ALAGJOZOVSKI

Excerpt from Goten, part 2, book five: The Fall of Skopje, Skopje 2012, audio recording:
Antonio Dimitrov, voice: Snezhana Stojchevska Mp3 format headphones set on a
pedestal

Извадок од Готен 2 дел, книга петта: Падот на Скопје, Скопје 2012

- Чуј, ја сам мало анализира те слике од јутрос- му рече Еди на Оскар дури маваа сливова на шанкот на клубот Ост, а тој сè поотворено ја меркаше русокосата шанкерка, со мала тетоважа на слонче на рамото од десната рака, обетка во веѓата и убав обем на градниот кош, прекрасно оцртан во темносината маичка на прерамки.

- Да- ја подигна Оскар љубопитно веѓата, несвесно вртејќи се наоколу, да види дали беа сами. Беа само тие и шанкерката. Сè уште беше рано. Оскар и Еди дојдоа цел час пред официјалниот почеток на вечерта, Балкан шејкс Виена, организиран од Традуки. Ке настапуваат Ивана Сајко, поетеса која своите стихови ги чита со бенд, Дарквуд даб и Ферус Мустафов, со изненадувањето Азиз. Оскар воопшто не беше заинтересиран за галерији, музеи и други понуди од културниот и интелектуален туризам, посебно се обесхрабруваше од долгите редици посетители. А вечерва, очекувајќи да се случат многу важни работи, уште помалку имаше трпение за каква било прошетка во затворен простор. Затоа му се придружи на Еди порано, кој меѓу другото беше одговорен за техничко-медиумските и архивско-промотивните аспекти на настанот.

- Тоа не се неонацисти - остро и од високо го погледна Еди, висок како кошаркар од Југопластика. Оскар, уште толку се зачуди.

- Барем не австриски. Црни се напаѓачите. Црни како нападнатиот. Јасно можат да се видат нивните лица и раце иако се затскриени од качулките.

- Сосема ме збуни. Тогаш кој би можел да го нападне. И можеби меморискиот клуч не им била целта. Да не се некои цигански работи?

- Лицата им се бели, ама косата, очите, сето тоа оддава медитерански тип на луѓе. Австријци, Германци, Чеси, Словаци не се.

- Па, тие се најголемите ромофоби во Европа. И вие, Хрватите.

- Па, кои да бидат? Не очекуваш да бидат Грците, Шпанците или Италијанците? И тие се црни како Цигани. А ние Хрватите немаме ништо против Циганите, тоа само за да ги нервираме Србите.

- Па, кај најдовте, Цигани да ги викате. Тој прозрачен небески народ... Туку чекај. Ми даде клуч. Да не биле напаѓачите Грци? Да, како не се сетив. Па, нормално, кој е денес заинтересиран да не се открие дека македонското име се користело од славофоните уште во 17 век, а можеби и порано, како референт за нацијата. Мамето нивно грчко, пак имаат најпрофесионална и најефикасна служба. Тие го зедоа меморискиот стик, убеден сум. А тоа, богами, ја усложнува ситуацијата. Леле, веднаш паѓам во депресија. Дај ми уште една сливова.

- Сигурно ли сакаш сливова? Да не сакаш да смениш?

- Не, сакам да уживам во чувството дека пијам ракија којашто чини три евра за 30 децилитри. Кај нас за три евра добиваш литар и половина прекрасна ракија.

Ивана Сајко беше една симпатична русокоса, напумпана веќе седми или осми месец, облечена во црно едноделно фустанче кое фантастично ѝ ја оцртуваше стелната линија и набабреното тело. Таа кажуваше стихови за етничките војни на Балканот од деведесеттите, во нив говореше во името на жртвите од масовните логори, бегалците и преживеаните, и поставуваше дискурс на оностраното, односно смртта, нејзиниот лирски глас говореше од позиција на убиените. Човек да се внесеше во нејзините стихови, ќе имаше фантастичен даркерски сетинг и прекрасно уметничко доживување. Но такви беа малкумина, неколку Австријци во првите редови, кои

внимателно слушаа. Другото, особено балканската маса којашто го исполни огромниот локал, а чии разни наречја, сега наречени јазици и дијалекти, се слушаа насекаде околу Оскар, се загреваше со пива и жестоки пијалаци за претстојната свирка. Нивниот непристоен цагор, чии децибели постепено растеа, сосема го обесмисли настапот на убавата хрватска поетеса. Тоа, се разбира, не го наруши нејзиниот перформанс, што траеше педесетина минути. Вториот бенд, Дарквуд даб, кој свиреше спор и депресивен даб, а главно го пренесуваше штимунгот на Белград под диктатурата на Милошевиќ од деведесеттите, натера половина од публиката бавно да се тресе, и тие го факаа ритамот на бендот во позадината дури цагореа и локаа. Се разбира, малцинството што внимателно учествува во настапот се зголеми. Еди отиде да ѝ се додворува на русокосата келнерка на којашто можеше и дедо да ѝ биде, а Оскар, нестрпливо очекувајќи го Азиз со нови моменти, го забележа Владимир Милчин во публиката. Милчин му рече дека е случајно тука, во Виена, да ја посети ќерка си којашто му родила внуче, и дека добар концерт не се пропушта. Откако наизменично фрлија дрвја и камења по актуелната власт, и употребија тепшки зборови, како „фашизам“, „сталинизам“, пришла, пропаст на Македонија ако власта не се смени и слично, за што уредникот на оваа книга сепак репи да ги цензурира и да ги отфрли, да не би премногу да удираат в очи, затоа што оваа книга е издадена со поддршка од омразеното Министерство за култура, па играта е двојна. Или Министерството може да одигра болшевички и да не го исплати грантот за книгата, или може да речат дека сите тези дека постои цензура и опресија во Македонија се лажни, токму преку овозможувањето на вакви автори и вакви памфлети со буџетски пари. Затоа треба да се биде умерен и да не се бранува премногу. Откако начелно продискутираа во која грант-линија би можела да се аплицира новата проектна идеја на Оскар, вториот се оддалечи, затоа што не е пристојно човек премногу да се зближува со својот донатор. Во случаи кога доаѓаат од истата, мала земја.

Но додека го пиеше своето ново пиво, опкружен со пријателите од мрежата на Традуки, кои цавкаа едни со други, а неговата енергија, наспроти нивната, му беше на ниски гранки, заради загриженоста за Азиз и меморискиот клуч, кого сè уште го немаше во салатата, во дното на хоризонтот, крај шанкот, ги виде, повторно Милчин, и најкоментираниот фејсбук-новинар, лицето З.Б. (На уредникот му е страв да го напише ова име и презиме со цели букви затоа што човекот е многу опасен. Нема информации дали тој чин ќе му се допадне или не, па може сепшто да постави на фејсбук. Дури и најскриени тајни, па можеби и работи што обработениот во аферата и тој не ја знае, длабоко потисната во неговиот ИД). Ги следеше внимателно, а кога се поделија му пристапи на З.Б. Дури Оскар му го соопштуваше своето изненадување што го гледа северно од Љубљана, З.Б. шеретски му возвраќаше да не биде изненаден да го види каде и да е во светот, затоа што нему иако Балканот му е потесна специјалност, исто така го напаѓа глобализацијата. Рече дека дошол да му помогне на човекот во маќа, затоа што е таков, филантроп, и не може да гледа страдање на невини луѓе. Оскар се обидуваше да погоди дека помошта е поврзана со процесот на лустрација, односно прогласувањето за кодош, како и опасноста од губење на работното место, општествениот статус, па дури и свентуално загворање. З.Б. рече дека, благодарение на него, ништо од тоа нема да се случи. Кога Оскар се обиде да дознае за деталите од покажаната помош, остана без соодветен одговор. Лицето З.Б. му рече дека помошта се состои од совети како подобро да се води противкампањата за успешно да се отстрани обидот за оцрнување. Оскар праша дали З.Б. знае до кога ќе трае диктатурата во Македонија, а тој иронично одговори дека диктатурата е веќе падната, веќе неколку месеци, но дека за тоа сè уште не се свесни ниту самите диктатори. Прво, треба тие да станат свесни дека се паднати, а тоа ќе им биде на фин начин соопштено наскоро, а ако го игнорираат тој факт, ќе им биде соопштен побрутално. Е потоа, ќе помине уште некое време во кое тие ќе треба да си ги спакуваат куферите, да направат дилит на сите фајлови штетни за соопштувачите, и дека потоа ќе биде информирана македонската јавност, а на другите политички партии ќе им биде соопштено да подготвуваат кадар за нова гарнитура. Оскар сакаше да знае повеќе детали за причината на падот за кој никој сè уште не знае. З.Б. рече дека е тоа нормална смена на локалните фигури за да не аздисаат многу, а постојната регионална номенклатура е веќе аздисана и дека таа треба да се замени со нови и свежи кадри. Во новата констелација, Македонија нема повеќе да ја игра улогата на претседавач, туку таа позиција сега ќе ротира на северозапад. На прашањето кој ќе стане сега газда и како ќе се случи тоа, З.Б. мистериозно одговори дека ќе се ослободат некои воспитаници кои поминаа неколкугодишна обука во меѓународните поправни институции, и сега воспитани и добро

инструирани ќе може да ги спроведат договорените агенди. Во ситуација на пасивност, а и поради декомпресирање на масите и насобраната демократска атмосфера, ќе се дозволи замена на диктатурата којашто беше нужна за некои битни решенија да се протуркаат и да се имплементираат во реалноста, ќе се дозволи тоа да бидат и некои невклучени или еднаш исклучени играчи, избрани на, главно, ненаместени избори.

Откако оваа отворена и братска атмосфера ја достигна кулминацијата, Оскар го искористи моментумот и му се пожали на З.Б. за мистеријата со Азиз и меморискиот клуч. З.Б. рече дека знае и дека Оскар не морал да се тревожи. Тој и порано да му се обрател ќе му кажел, а секако, знаејќи дека патиштата ќе им се вкрстат во Виена, имал намера да му ги скрати маките. Сите компликации настанале поради алчноста на Циганот, кој според мислењето на З.Б. е лошо друштво за Оскар. Тој избрзал и се вмешал каде што не треба. Но за да го успокои, му рече, дека тој лично утре ќе му го донесе меморискиот клуч.

- Роберте ма, ди си - дотрча Еди задишан, кимнувајќи му со глава на З.Б., ајмо горе опет бију оног твог Цигана.

На барањето на Оскар да му објасни што се случува, Еди рече дека ова сигурно не е расистички испад, туку некоја местенка, затоа што сите Цигани веќе ги пуштиле внатре и тие го преполниле клубот во очекување на концертот. А дека Азиз бил нападна од обезбедувањето и гардероберите на клубот, кои зборувале српски и босански. Па, не може свој човек да тепаат од расистички побуди.

Еди тргна нагоре, очекувајќи дека Оскар го следи. Оскар направи движење да се упати по Еди, но З.Б. невидливо го повлече за ракавот. Оскар зачудено и збунето го погледна, враќајќи се во почетна позиција.

- Кај одиш - му рече З.Б. - Таму е сега голема турканица, дури да стигнеш, него веќе ќе го стават во брза помош. А мислам дека е срамота толку да се зближуваш со таков човек, па да му седиш во болничката кола. Башка, со него е она курвичето од дуеотот. Таа ќе му ги помрси педерските мадиња, по службена должност.

- Нема смисла, Зоки, морам да се вмешам, тоа доаѓа од моите најдлабоки уверувања. Мразам расистички тепачки.

- Не го дочу ли твојот пријател. Не се расистички. Кога Балканец бие, тој не прави дискриминација. И педери и Цигани сите ќе си го добијат еднакво. Значи горе, сега се кошкаат пионите на три служби, бугарската, српската и македонската. Бидејќи грчката вчера си го доби пленот, тие со клучот се веќе на летот за Атина. Се разбира, клучот ќе го земе српската бидејќи тие се надлежни за Виена. Нашето Бате цел ден му се додворува на српскиот разузнавач да попушти и да му дозволи тој да го има, затоа што братучедот долу бил многу заинтересиран за целата таа приказна околу Карпош. Ама нема да ја добие. Сега Македонците ротираат како што ти кажав и тие се под режим на притисок и исмејување. Завршија розите. Но ти не секирај се. Јас сум договорен, со мојот пријател од Белград, тој утре мене ќе ми го испорача стикот, а јас тебе ќе ти дадам необработувана копија.

- Зошто го правиш ова?- недоверливо праша Оскар.

- Прво, затоа што ги сакам луѓето. Обичните луѓе, граѓаните. Се што правам во животот правам за нив. За тие да си ја добијат правдината. Јас сум син на комунист и цел живот сум бил пролетер. Мојот дедо го убиле балисти во војната кај реката Пчиња и јас длабоко не се согласувам со тоа што истите балисти, битанги и деца на тие битанги го зазедоа повторно светот. Ти си обичен човек за мене. Тебе нешто те мачи во животот, ти имаш потреба нешто да дознаеш, да си направиш разрешница во душата и јас тука, бидејќи можам, ќе ти помогнам.

- Ама ова тебе скапо ќе те чини. Да добиеш таков ексклузивен документ.

- Мене тоа нема ништо да ме чини. Човекот едноставно ми должи. И со тоа неговата задолженост нема да се анулира, не плаши се. Јас, всушност, така функционирам. Луѓето ми се оддолжуваат, јас сето тоа го разменувам и тоа не бара никаков кеш, никакво богатство. Едноставно стоката циркулира цело време од едни раце во други. И така светот се движи напред и правдата победува. Битно е вистинските нешта да завршат во вистинските раце. Со нив да се направат добри а не лоши работи. Еве, сега ти документ да го добиеш Бате. Ќе правеа интервенции во дигиталната копија на тој документ, па ќе најдеа експерт од МАНУ да зборува за веродостојноста на документот

и новото откритие. А ти, ти си човек и ти ќе го добиеш документот во неговата изворна верзија. Ќе имаш прилика на лице место да се увериш во вистинските случувања и да си ги разрешиш дилемите.

Оскар го гледаше З.Б. со измешано чувство на благодарност и недоверба. Некако не му одеше од рака дека некој така лесно би му помогнал во животот. Полека, почнува да му се враќа она чувство. Зошто, на пример, и Антје му помага. Некојаси Германка од Берлин, што знае бугарски, можеби и агент на Германската разузнавачка служба му помага на Оскар во реализирањето на неговиот животен сон, на големиот проект за покренување голем културен центар. Центарот ќе го свие некаде околу Стара чаршија, ќе го направи во стил на православна готика, во подрумот ќе има клуб и ресторан, на приземјето културен центар, а на двата горни катови, соби со апартмани за уметнички резиденции. Зошто тој, еден обичен културен менаџер од Скопје, среде илјадниците други, да ја добие таа шанса, да влезе во регионален проект и Германците да му избобираат донации. Тоа ги надминува границите на овој живот. Ако ја прашаш Антје, ќе ти каже дека така треба, дека така чувствува, дека професионалните и пријателските односи довеле до ова, а не е така. Еве и Зоран. Може да наведе илјада изговори. А знае дека ниту еден не е точен. Зошто? Затоа што тоа што го мотивира на дејствување е послано од неговата волја. Исто како Карпош и неговите востаници, тој студен доцен ноемврски ден. Зошто не избегале кога можеле? Зошто не се повлекле без борба? Како можеле да се чувствуваат послани од неколкукратно поголемата, попрофесионална и пообучена војска? Можеле да се повлечат и заедно со австриската војска и подоцна да нападнаат... Како и Оскар, тој ден, кога отиде на протестите против власта. Кога протестираа против парламентарниот пуч. Тој сфати дека се малцинство. Дека се опколени од три пати повеќе поддржувачи на власта. Двете толпи се кошќаа една против друга, а меѓу нив кордон полиција. Полицијците се под команда на власта. Можеа кога било да ги пуштат двете толпи да се испотепаат. Ќе настрадаше опозиционерската бидејќи беше помала. З.Б. јави дека рекетарот близок до опозицијата е притворен, а десет рекетари блиски до власта се пуштени од притвор. Но и покрај тоа, меѓу толпата имаше лудаци што цело време ја провоцираа полицијата, а другата толпа ја гаѓаа со остри предмети. Имаше и момент на забава кога на толпата & се придружи групата од Струмица. Своето доаѓање го одбележаа со фрлање црвени френки кон спротивниот табор. Тоа беше апсолутно воинствен чин. Како Мел Гибсон во „Храбро срце“. И кога толпата го пробијат кордонот. Половина слепо тргнаа напред, половината почувствуваа страв. Некои, како Оскар не го совладаа, но тргнаа напред, а некои не ни тргнаа. Опозициите лидери тргнаа напред и видоа дека не ги следи толпа. Но чекореа напред. Се изложија како кнез Лазар на Косово Поле. Сепак, полицијата беше нежна со нив. Или тој ден не беше наменет за „убивање принцови“, или намерата на власта беше поинаква. Храброста се јави дури кога протестантите нема да успеат да го пробијат кордонот и да влезат во Собранието, дека полицијата нема да ги напушти позициите ниту да употреби прекумерна сила, и кога контрапротестантите нема да нагрнат. Сите запнаа здраво и цели два часа се кошќаа со полицијата, не сакајќи да ги отстапат тие сто метри и да се вратат на почетните позиции.

Тоа се траги на минатите животи во сегашноста. Всушност, средбите во сегашноста се повторно генерирање на средби што се случиле во минатото. Некогаш во минатото, Антје била задолжена. Или меѓу нив се одвивала подлабока релација којашто во овој живот не може со истиот интензитет да се повтори, но квантниот скок мора да се оствари. Исто и со Зоран, новинарот од Куманово. Можеби заедно сме ја преживеале или заедно сме загинале во битката кај Куманово. Мислам дека сум блиску да ја откријам тајната на животот и тоа длабоко ме вознемирува.

- Овој документ не е некоја револуција - ме препна од мислите З.Б. Тој бил истражуван од службите уште во шесеттите. Тогаш е откриен во Воениот архив на хабсбуршката монархија. Во него не пишува ништо конкретно ниту против ниту во прилог на македонската или бугарската историографија. Но во тоа време современите техники на фалсификување не биле толку развиени, и решено е документот да се држи во бункер, за дополнително да не се заоструваат односите на Балканот. Хрватскиот и српскиот национализам веќе биле разгорени, словенечкото раководство сакало отцепување од Југославија и југословенските тајни служби процениле дека не е време да се отвора фронтот со Бугарија и повторно разгорување на македонскиот национализам.

Оскар го погледна зачудено. З.Б. ликуваше што толку многу го збунува соговорникот. Остана невешто студен.

- Не знам дали ќе успееш да си ги најдеш корените. Дневникот не е еден документ туку

збирка листови од три различни дневници. Подгорени се и нецелосни. Во Виена се донесени од Примо Кола, албански католички свештеник. Тој ги собрал и писанијата на еден друг, некојси Лука, и на дијакот Вељко Поповиќ, православец од Кратово, кој го завршил животот во Буда. Но црквата во Виена каде што служел Примо, и каде што неговиот дневник останал во архива, горела подоцна.

Од фактот што З.Б. е толку упатен во неговата тема, Оскар доби вртоглавица.

- Што ти е? - со извештачена загриженост му се обрати З.Б. – Немој да страдаш. Ова беше тежок ден за тебе. Оди во хотелот и одмори се. Клучот ќе ти го дадам пред да си заминеш дома. Пред да влезеш во таксито за аеродром. Од таксито право на чек-ин и внимавај. Батето да не те препадне однекаде.

Оскар уживаше во втурнувањето на авионот во длабоките полиња облаци.

Excerpt from *Goten*, part 2, book five: *The Fall of Skopje*, Skopje 2012

- *Listen, I've been analyzing those pictures from this morning* – Edi was telling Oscar while drinking slivova (brandy) at the bar in the Ost club, and more openly he was hitting on the blonde bar waitress with a tiny tattoo of an elephant on her right arm, eyebrow pierce and a great cleavage, showing underneath her dark blue vest.

- Yeah - Oscar raised his eye brow in a curious manner, unconsciously turning around checking whether they were alone. Only he and the bar waitress were there. It was still early. Oscar and Edi had arrived an hour earlier before the official start of the *Balkan Shakes Vienna* dinner, organized by Traduki. Ivana Sajko, a poetess, will read her lines accompanied by the band, Darkwood Dub and Ferus Mustafov, as well as the surprise quest Aziz. Oscar is totally not into galleries, museums and other offers from the cultural and intellectual tourism, and he is especially discouraged by the long visitor lines. Tonight expecting many important things to happen, he's having less patience for any kind of walk in a closed area. That's why he joined Edi earlier, who by the way has been responsible for the technical-media and archive-promotional aspects of the event.

- They aren't neo-nazi, Edi looked at him sharply under his nose, being as tall as a basketball player from Jugoplastika. Oscar was even more confused.

- At least, they aren't Austrians. The attackers are dark. They are as dark as the attacked person. Their faces could be clearly seen despite being covered by the hoods they were wearing.

- Their faces are white, but their hair, eyes all of these features show a Mediterranean type of a person. They aren't Austrians, Germans, Czechs, or Slovaks.

- Well, they are the greatest romophobes in Europe. So are you, the Croats.

- Then, who shall they be? You don't expect to them be Greek, Spanish or Italian? They are also as dark as the Gypsies. And, we – the Croats do not have anything against the Gypsies, just to piss off the Serbs.

- How come you call them Gypsies? That kind of a radiant divine nation.. Hold on a sec. You gave me a hint. Can't the attackers be Greek? Yeah, I should have known it. Well it's normal, who is not interested nowadays in revealing that the Macedonian name was used by the slavophones even in the 17th century, and maybe even earlier, as a reference to the nation itself. Bloody Greeks and they still have the most professional and the most efficient services. I am so positive, they took the memory stick. And for sure that makes this situation even more complicated. Oh God, I am becoming depressed. Get me another slivova (brandy).

- Are you sure you want slivova (brandy)? Don't you want to change your drink?

- No, I'd like to enjoy the feeling of drinking rakija which costs 3 euros for 3 deciliters. In my country for 3 euros you can get one and a half liter of a wonderful rakija.

Ivana Sajko was a good-looking blonde haired lady, seven or eight months pregnant, dressed in a one-pieced black dress which fantastically showed her stomach line and swollen body. She was reciting lines about the ethnical Balkan wars from the 90ies, and through her lines she spoke in the name of the victims in the mass camps, the refugees and the survivors, and was presenting a discourse of ulterior, i.e. the death, her lyric voice spoke from the position of the killed. If a person were to get into her lines, he would

have had a fantastic darkers' setting and a marvelous artistic experience. But, only few were like that, some Austrians in the first rows who were listening carefully. The rest, especially the Balkan crowd which filled the big place, with different dialects, nowadays called languages, could be heard everywhere around Oscar, who was getting into mood for the forthcoming gig by drinking larger and different spirits. Their rude noise, whose decibels were continuously rising, totally made the performance of the pretty Croatian poetess insignificant. That, of course, did not impair her performance, which lasted for fifteen minutes. The second band, Darkwood Dub who played slow and depressing dub, and basically transmitted the feeling of Belgrade under the dictatorship of Milosheвич in the 90ties, made half of the audience slowly shaking, catching the rhythm of the band in the background while making noise and boozing. Obviously, the minority taking part in the performance started to rise. Edi went to hit on the blonde waitress although he could have been her grandfather, while Oscar was impatiently waiting for Aziz and his new moments, when he spotted Vladimir Milchin in the audience. Milchin told him that he was here by accident, in Vienna, to visit his daughter who had given birth to his grandchild and also said that a good concert should not be missed. After sharply criticized the actual government alternatively and used harsh words such as "fascism", "Stalinism", darkness, fall of Macedonia unless the government changed and similar things, for which the editor of this book decided to censor and cut them off, so they don't hurt your eyes, due to the fact that this book is published by the support of the hatred Ministry of Culture, so the war is double. The Ministry could either play Bolshevik not paying the grant for the book or should say that the thesis that there are censure and oppression in Macedonia are false by providing such authors and pamphlets with budget money.

Therefore a person should be modest not flapping too much. After generally discussing in which grand-line Oscar's new project idea should be applied for, Oscar drifted away because it is rude for a person to become extremely close with his donator, in cases when they both come from a same, small country.

But while he was drinking his new larger surrounded by the friends from the Traduki net, who were yapping among each other, and his energy in contrary to theirs was on low branches, due to the concerns regarding Aziz and the memory key, who still hadn't arrived in the hall, at the bottom of the horizon, by the bar, he saw Milchin again and the most commented Facebook-journalist, the person Z.B. (The editor fears to write the full name and surname of this person because he is extremely dangerous. There is no information whether he will like or dislike the act itself, so anything could be posted on Facebook. Things like top secrets, maybe also things that the involved person in the affair does not know about them and which are deeply repressed in his ID). He followed them carefully, and when they parted he approached Z.B. While Oscar was telling him how surprised he was by seeing him north of Ljubljana, Z.B was pompously replying to him not to be surprised if he saw him anywhere in the world, because even though the Balkans was his major specialty, he had also been attacked by the globalization. He said he came to help the person who needed his help, because he was like that, a philanthropic person, and could not stand the suffering of innocent people. Oscar was trying to guess that the help was in connection with the lustration process, with respect to referring to someone as a fink, including the danger of losing the job position, the social status and even being sentenced to prison. Z.B said that thanks to him none of it would happen. When Oscar tried to find out the details about the given help, he was left with no adequate answer. The person Z.B told him that the help included pieces of advice how to lead a counter campaign in order to get rid of the effort to blacken a person successfully. Oscar asked whether Z.B knew until when the dictatorship in Macedonia shall last, and he ironically replied that the dictatorship had already fallen, few months ago, but the dictators themselves are not aware about it. First, they should become aware that they are fallen, and they should be notified about it in a proper manner, and if they ignore the face, they should be notified in a more brutal manner. After that, some period of time shall pass by the time they pack themselves, delete all the files dangerous for the announcers, and after that the Macedonia public shall be informed, and the other political parties shall be notified as to prepare a new personnel for the new political set. Oscar wanted to know more details regarding the reason of the fall about which nobody knows anything. Z.B said that that is a normal change of the local figures so they can not fool around too much, and the current regional nomenclature has already been fooled and it shall be changed by new and fresh personnel. In the new constellation, Macedonia shall not play the role of a moderator, but that position shall rotate North-West.

Regarding the question who shall become the boss now and how shall that happen, Z.B,

mysteriously answered that a few trainees who have been through several-year training in the international institutions of correction shall be set free, and now they are well trained and instructed to carry out the agreed agendas. In a situation of passivity, and due to decompression of the masses and the gathered democratic atmosphere, a change of the dictatorship shall be allowed which is necessary for some crucial solutions to be delivered and implemented into the reality, and it shall be allowed some included or once excluded players, elected mainly on unset elections. After this open and brotherly atmosphere reached culmination, Oscar used the momentum and complained to Z.B about the mystery regarding Aziz and the memory key. Z.B told him that he knew about it and that Oscar shouldn't worry. He should have spoken to him earlier, but of course, having known that their roads should be crossed in Vienna, his goal was to ease his worries. All the complications rose due to the Gypsy's greed, who according to Z.B's opinion was a bad company for Oscar. He rushed and got involved where he shouldn't have. But in order to calm him down, he told him that, he personally should bring the memory key to him the following day.

- Robert, *where are you?* - came Edi running gasping for air, nodding to Z.B, saying: *come upstairs your Gypsy is being beaten again.*

On Oscar's demand to be explained what is going on, Edi told him that this was definitely not a racist outburst, but some setup, because all the Gypsies had already been let inside the place and they over filled the club waiting for the concert. He also said that Aziz was attacked by the club's security and bouncers who spoke in Serbian and Bosnian. So, therefore they could not attack their native man out of racist impetus

Edi went upstairs, expecting to be followed by Oscar. Oscar made a move towards Edi, but Z.B. without being noticed pulled him by his sleeve. Oscar looked at him in wonder and confusion, returning to his starting position.

- Where are you going? - asked Z.B. Over there is a big rush, and even if you make it on time, he will be in the emergency car by then. And I believe it is such a shame to become so close to such a person as to sit by him in the emergency car. On the top of it, he is accompanied by bitch from the duet. She will mess with his balls, according to her duty.

- It makes no sense, Zoki, I have to interfere, and it comes from my deepest beliefs. I hate racist fights.

- Haven't you heard your friend? It isn't a racist fight. When a Balkan boy beats up, he doesn't make any discrimination. Queers and Gypsies will get the same treatment. Thus, now there are the pawns of the three services pushing around, the Bulgarian, the Serbian and the Macedonian. Due to the fact that the Greek got its catch yesterday, together with the key they are already on board the flight to Athens. Obviously, the key shall be taken by the Serbian services because they are in charge of Vienna. Our Bate has been flattering the Serbian intelligence officer whole day long so he will let him have the key, because the cousin down below has been extremely interested in the whole story about Karposh. But he won't get the story. Now the Macedonians are rotating as I have told you and they are under the regime of being under pressure and being laughed at. The roses are over. But, don't you worry. I have an agreement with my friend from Belgrade, who shall deliver the stick to me tomorrow, and I shall give you untreated copy. But he won't get it.

- Why are you doing this? - asked Oscar with suspicion.

- Firstly, because I love the people. The ordinary people, the citizens. Everything I do in my life I do it for them so they can get their justice. I am a son of a communist and I've been a proletarian whole my life. My grandfather got killed by the ballistas during the war by the river Pchinja and I deeply disagree with that the same ballistas, bums and the bums' children have overtaken the world. You are an ordinary man to me. You are worried by something in your life, you have an urge to find out something, to reconcile with your inner self and because I can, I will help you.

- But getting such an exclusive document will cost you.

- It won't cost me anything. The man simply owes me. And by doing this he is still in depth and his depth won't be annulated, don't you worry. I, generally, function like that. The people owe me; I make exchange without asking for cash, for no treasure what so ever. Simply, the goods circle from one's hands into another. And that's how the world moves forward and the justice wins. By them you do great not bad things. It's crucial that the right things end up in the right hands. Now, the document you need to get you

Bate. They were about to make corrections in the digital copy of the document, and would have found an expert from MANU (Macedonian Academy of Sciences and Arts) to talk about the validity of the document and its enclosure. And you, you are a man and you will get the document in its original version. You will have the opportunity to be convinced on the spot in the real thing that are happening and you will solve your dilemmas.

Oscar was looking at Z.B with confused feeling of gratitude and misbelieves. He could not believe that someone so easily would help him. Slowly, that feeling started to return. Why, for instance, Antje had helped him too. Some German lady from Berlin, who spoke Bulgarian, and who might have been an agent in the German intelligence services help Oscar in the realization of his life dream, the great project of starting a big cultural center. The center will be winding around the Old Bazaar, and shall be made in the style of the orthodox gothic, in the basement there will be a club and a restaurant, and on the two upper floors – rooms with apartments for artistic residents. Why him. Why he, one simple cultural manager from Skopje, out of thousand others, should get that chance, to get into a regional project and the Germans will lobby him donations. That exceeds the boundaries of this life. If you ask Antje, she will tell you that's the way it should be, that's how she feels, and that her professional and friendly relationships have led her to this, but it's not all that. Zoran as well. He can give thousand excuses. And he knows none of it is true. Why? Because what motivates him to act is stronger than his own will. Just the same as Karposh and his rebels did, on that cold late November day. Why didn't they run away when they could? Why didn't they retreat without a fight? How could they feel stronger than the few times bigger, more professional and more trained army? They could have retrieved and later to attack together with the Austrian army... Just as Oscar, that day, when he went on protests against the Government when they were protesting against the Government putsch. He then realized they were minority. They were surrounded by the Government supporters who were three times more than they were. Both crowds were pushing each other and between them there was a police cordon. The policemen were under the Government command. They could let the both crowds get into fight at any time. The opposition crowd would suffer damage because it was smaller. Z.B informed that the extortionist close to the opposition is in custody, and ten extortionists close to the Government were let loose from custody. But despite that, among the crowd there were crazy people who provoked the police continuously, and were throwing sharp objects towards the other crowd. There was a moment of fun when the crowd was joined by the group from Strumnica. They marked their arrival by throwing red peppers towards the opposite camp. That was an absolute warrior act. Just as Mel Gibson in "Brave Heart". And when the crowd penetrated the cordon. Half of them went forward blindly, half of them were afraid. Some, like Oscar wasn't surmounted, but they went forward, and some of them didn't even move. The opposition leaders went forward and saw that they were followed by the crowd. But they were stepping forward. They exposed themselves like duke Lazar on Kosovo Pole. However, the police was gentle to them. Either that day was not intended for "killing princes", or the Government intention was different.

The courage appeared when the protestors couldn't manage to penetrate through the cordon to get to the Government, and when the police wouldn't leave the positions nor should use greater force, and when the contra-protestors wouldn't burst forward. They all pushed for real and for total of two hours they were messing with the police, not wanting to withdraw those hundred meters and to return to their starting positions.

Those are traces from the past lives carried into the present. As a matter of fact, the meetings in the present are again generating the meetings that happened in the past. At certain point in the past, Antje was indebted. There was a deeper relationship between them which can not be repeated in this life with the same intensity, but the quantity jump had to be done. The same goes with Zoran, the journalist from Kumanovo. Maybe, together we had survived through or got killed in the battle near Kumanovo. I believe I am so close to discover (find out) the secret of life which deeply upsets me.

- This document is not a certain revolution – surprised me Z.B. He was investigated by the services even in the 60^{ies}. That was when the State Archives of the Habsburg Monarchy were discovered. Nothing concrete was written there against the Macedonian or the Bulgarian historiography. But at the time, the contemporary techniques for falsifying weren't so advanced, and it was decided the document to be kept in a bunker, so the relationships in the Balkans didn't sharpen additionally. The Croatian and the Serbian nationalism had already been set on fire, The Slovenian leadership wanted parting from Yugoslavia

and the Yugoslav secret services assumed that it wasn't the right time to open the front with Bulgaria so the Macedonian nationalism couldn't be set on fire.

Oscar looked in confusion Z.B exulted so he confused the interlocutor a lot. He remained clumsily calm.

- I am not really sure whether you'll succeed in finding your roots. The diary is not one document but a collection of sheets of papers taken from three other diaries. They are a bit burned and not fully complete. They were brought to Vienna by the priest Primo Kola, an Albanian Catholic priest. He collected the writings of someone else, someone called Luka, and Veljko Popovikj, an Orthodox from Kratovo, who ended his life in Buda. But, the church where Primo had been rendering his services, and where his diary had been kept in the archives, was later burning.

The fact that Z.B was so much into his subject was doing Oscar's head in.

- What's the matter with you? – asked him Z.B with false concern. – Don't suffer. This has been a harsh day for you. Go to your hotel and get some rest. I'll give you the key before you go home. Before you get into the cab to the airport. From you cab, go straight to the check-in desk and be careful. So Bate won't get you surprised from anywhere.

* * *

Oscar was enjoying himself while the airplane was diving into the vast meadow of clouds.

ВАЛЕНТИНО ДИМИТРОВСКИ

“СЕИР” НА “АВТОРСКИ НИЗ ПОЈАВНОТО”, 2013, текст отпечатен во 50

примерка поставени на постамент

VALENTINO DIMITROVSKI

“Onlooking” of Artistically through the Phenomenal 5, 2013, text printed in 50 samples placed on pedestal

“СЕИР” НА “АВТОРСКИ НИЗ ПОЈАВНОТО”

Поканата да присуствувам на случувањето „Авторски низ појавното“ ми беше упатена од нејзиниот двигател, Станко Павлески, а во пресрет на нејзината петта сесија во 2012 година. Овој проект на Павлески ми беше делумно познат од одржаните случувања во изминатите години и поканата ја прифатив со задоволство од две причини: заради колегијалната и професионалната „обврска“ и чест да одговорам на очекувањата од драги пријатели, колеги и истомисленици, од една страна, и заради предизвикот да се соочам во живо за првпат со феноменот на колективното организирање и ангажирање во уметничкото практикување, познат како уметнички или ликовни колонии, од друга страна. За мене беше интригантен овој предизвик заради фактот дека се сметам за еден од најрезолутните критичари на феноменот на ликовните колонии денес, како крајно безначајна и бесмислена форма на уметничкото практикување, не денес туку децении наназад.

Ако релевантното уметничко здружување во соодветни групи, здруженија или друштва коишто егзистирале на одреден простор и во одредено време (сметајќи од Барбизонците во Франција, во првата половина од 19 век, до втората половина на 20 век) секогаш било некако стилско, концептуално или идеолошко обединување или заедничкост, феноменот на ликовните колонии кај нас во изминатите децении по дефиниција се остварувал во отсуство на било каков концептуален заеднички именител, а единствено како новокомпонирано боемско бегство од урбаните средини, независно од поединечната авторска застапеност. Оттаму, само легитимичен поглед на натрупаните фондови од актуелните ликовни колонии денес кај нас открива една непрегледна безначајна низа од ликовни и уметнички практики профилирани во препознатливите провинцијални прежвакувања главно во манирот на веќе одамна надминатите импресионистички, експресионистички или апстракционистички стилизации.

Проектот, случувањето „Авторски низ појавното“, секако не може да се подведе под горескицираниот заеднички именител. Од самиот почеток овие случувања беа недвосмислено дистанцирани од нешто што би било само уште една ликовна колонија. Застапените автори заклучно со минатогодишната сесија, како и отсуството на било каква традиционална ликовна алатка и дисциплинарен контекст, јасно и децидно ги позиционираа овие случувања надвор од традиционалниот систем на уметничка продукција. Во таа смисла, случувањето „Авторски низ појавното“ не е ликовна колонија и тоа од самиот почеток беше недвосмислено дефинирано во нејзиното дејствување. Ова случување не е ликовна колонија не само заради отсуството на традиционални ликовни алатки, туку и заради непостоењето на било каква концептуална (тематска, стилска, идеолошка и слично) матрица што би ги водела повиканите автори на минимум заеднички ангажман. Називот на самото собирање и случување, „Авторски низ појавното“, е крајно генерална синтагма којашто се однесува на било кое и во било кое време уметничко дејствување кое не може да не се профилира како нешто авторско што се манифестира низ појавното, што и да значи тоа.

Но, застапените автори на ова собирање и случување досега во изминатите пет сесии, а пред се самиот Павлески, имајќи предвид дека сакаат да остварат соодветна временски автономна и автентична релевантност во своето дејствување, не можат да бидат наивни и да ги повторуваат веќе одамна надминатите и ретардираните модели на уметничкото организирање и искажување. Осознаеноста на неможноста од фингирање на истородни или заеднички дисциплинарни практики, стилови на изразување или концептуални идеолошки модели ги

ослободува за неоптоварени индивидуални и идиосинкратички уметнички модели и „исказни нарации“ чии единствен заеднички именител е времето и просторот во којшто го остварија своето присуство со можност за некакво случување. Зачестената употреба на терминот случување ја користам како предлошка за констатираната практика во време на одржувањето на сесијата, при што, она што авторите го „работеа“ на терен, во поширокиот простор на локалитетот Расим Бегов Мост во Мариово, во денга кога јас бев присутен (а така било и останатите денови) не беше ништо друго освен секојдневно талкање по конфигурацијата на теренот (инаку извонредно геолошки и пејзажно возбудлив), необврзно „медитирање“ и „вегетирање“ на просторот покрај мирната „Црна Река“ и вообичаеното верглање за сè и сешто на луѓе упатени еден на друг повеќе денови. Секако, главната уметничка алатка беа репродуктивните фото и видео апарати и скриениот науум и инспирација од присутните примордијални елементи на природата и на нејзините специфични пејзажни својства на конкретната локација и на гео-био-морфолошкиот феномен на Мариово.

И додека овие случувања тихо и ненаметливо се одигруваа, немаше трага од било какво бучно провинцијално уметничарење според кое случајниот минувач веднаш би констатирал дека се работи за некаква уметничка колонија, група којашто креира Уметност. Напротив, групата делуваше необврзно камперски, хаотично движејќи се по конфигурацијата на теренот и по наборите на субјективните „талози и седименти“, очекувајќи да се случи „чудото“, симбиозата на Реалното на околниот простор и на Имагинарното од внатрешните пориви, за да се роди исказот, делото на фонот на претходно изградениот уметнички јазик на секој автор одделно, исказот којшто ние, сеирциите, со љубопитност и со благонадежност го очекуваме да се заокружи на престојната изложба.

“Onlooking” of Artistically through the Phenomenal”

The invitation to attend the event "Artistically through the Phenomenal" was sent to me by its starter Stanko Pavleski, in the eve of its fifth session in 2012. This project of Pavleski was partially familiar to me from the events held in the past years and I accepted the invitation with pleasure for two reasons: due to the fellowship and professional "obligation", as well as the honor to meet the expectations of my dear friends, colleagues and the like-minded, on one hand, and due to the challenge to face for the first time in live with the phenomenon of collective organizing and engaging in artistic practice, known as art or art colonies, on the other. For me, this was a tricky challenge due to the fact that I consider myself one of the most resolute critics of the phenomenon of art colonies today as utterly meaningless and senseless form of artistic practice, not only nowadays, but decades ago.

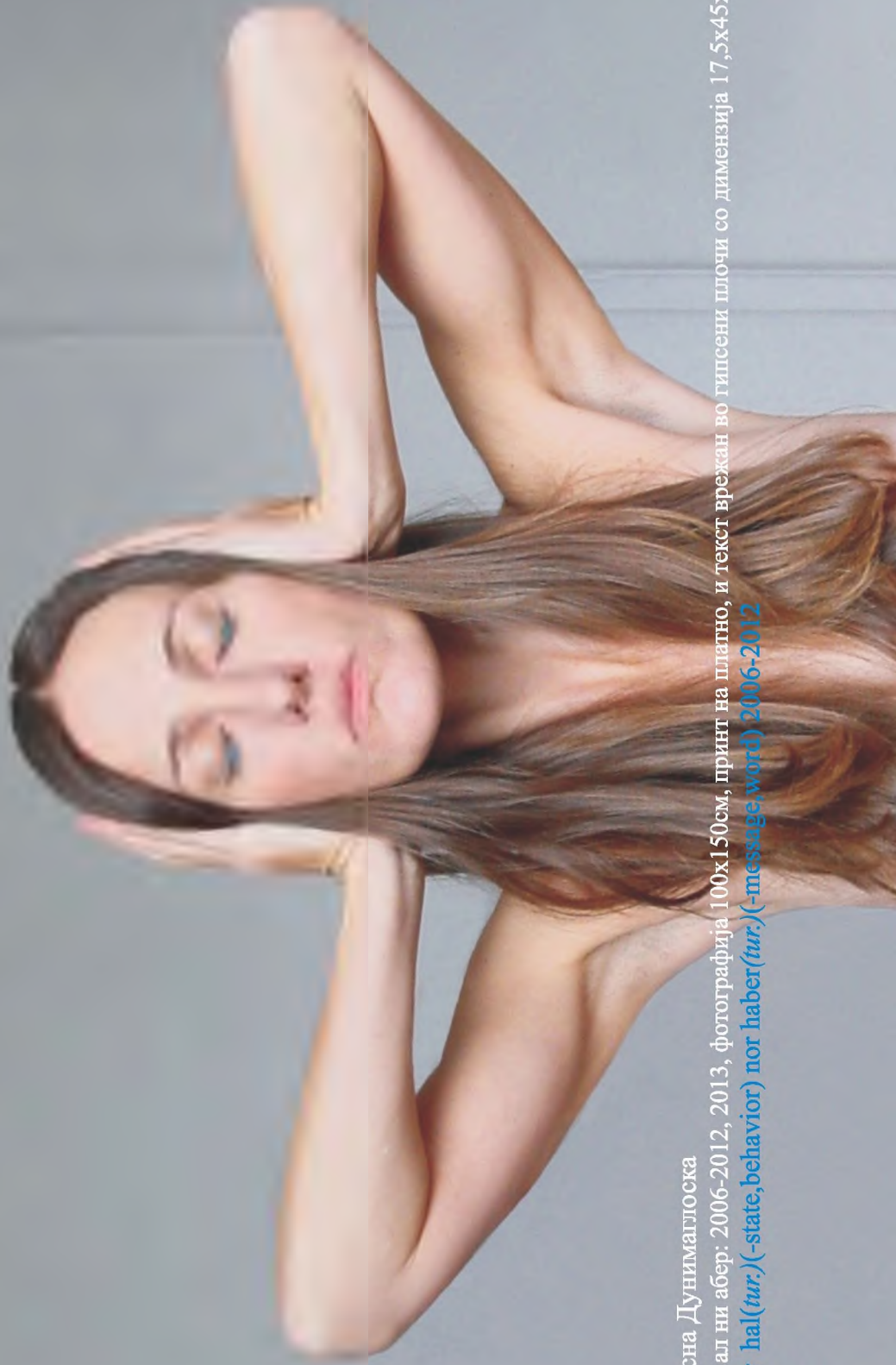
If the relevant artistic association in respective groups, associations or socializing that existed at a particular place and at a certain time (counting from the Barbizons in France in the first half of the 19th century to the second half of the 20th century) has always been somewhat stylistic, conceptual or ideological unification or commonness, the phenomenon of art colonies here in the past decades by definition was created in the absence of any conceptual common denominator, and only as a new bohemian escape from urban areas, regardless of the individual authorial representation. Therefore, only a brief view of accrued fundus of current art colonies nowadays, reveals a muddled meaningless string of art and artistic practices profiled in cognitive provincial chewing, mainly in the manner of the already estranged impressions, expressions or abstract stylizations.

The project "Artistically through the Phenomenal" certainly can not be subsumed under the mentioned common denominator. From the very beginning, these developments were clearly distanced from something that would be just another colony. The authors, as of the last session, as well as the absence of any traditional art tools and a disciplinary context, clearly and precisely positioned these developments outside the traditional system of artistic production. In that sense, the event "Artistically through the Phenomenal" is not art colony, and that was clearly unambiguously defined from the very beginning in its action. This event is not an art colony not just due to the absence of

traditional art tools, but also because of the lack of any conceptual (thematic, stylistic, ideological, etc.) matrix that would have invited authors to minimum joint engagement. The title of the event - "Artistically through the Phenomenal" is extremely general phrase that refers to any artistic activity happening at anytime which can not be profiled as something authorial that appears through manifestations, whatever that means.

But the authors present at this gathering and event so far in the past five sessions, especially Pavleski himself, given that they want to accomplish adequate timely autonomous and authentic relevance in their actions, can not be naive and repeat the long resolved and retarded models of organizing and expression. The awareness of the inability of fabrication of similar or common disciplinary practices, styles of expression or ideological conceptual models frees the unloaded individual, idiosyncratic artistic models and "expressive narratives" whose only common denominator is the time and space in which they are present with a possibility for some event. The frequent use of the term *event* I use as basis for the established practice at the time of holding the session, where, what the authors 'were working' on field in the wider area of the site Rasim Bey Bridge in Mariovo, the day when I was present (and that was also the case in the other days) was nothing else than daily wanderings on terrain (otherwise extremely exciting in the sense of geology and landscape), optional "meditation" and "vegetation" on the space near the peaceful "Crna Reka" and the usual chit-chatting to each other for everything for days. Of course, the main artistic tools were the reproductive photo and video cameras and the hidden intent and inspiration of present primordial elements of nature and its specific landscape features at the specific location of geo-bio-morphological phenomenon of Mariovo.

While these developments were taking place quietly and unobtrusively, there was no trace of any noisy provincial artistic actions by which a random passerby would immediately conclude that there is some sort of art colony, a group that creates Art. On the contrary, the group looked casually camping, chaotically moving on the terrain and the folds of the subjective "sludge and sediments," expecting "the miracle" to happen; the symbiosis of the Real in the surrounding area and of the Imaginary of internal drives so that the proposition is born, the background work of the previously constructed artistic language of each author separately, the proposition that we, the curious onlookers expect with curiosity and hopefulness to be rounded up on the upcoming exhibition.

Весна Дунимагловска

Ни ал ни абер: 2006-2012, 2013, фотографија 100x150см, принт на платно, и текст врежан во гипсени плочи со димензија 17,5x45x4см
nor hal(*tur*.)(-state,behavior) nor haber(*tur*.)(-message,word) 2006-2012

НЕЗНАЕН УМЕТНИК ОД С.ЛАВЦИ, БИТОЛСКО
СО КОНТИНУИРАНА ДОЛГОГОДИШНА НЕИЗЛА-
ГАЧКА ДЕЈНОСТ НЕСЕБИЧНО ПРИДОНЕСУВА ЗА
ЗДРАВ ДУХ И СЛОБОДНА МИСЛА НА
ИДНИТЕ ПОКОЛЕНИЈА.

НЕКА Е ЗА УШТЕ МНОГУ ВАКВИ ГОДИНИ
П Р И Ј А Т Е Л И М О И !!!

Unknown artist from v.Lavci, Bitola, with continued non-exhibition activity generously contribute to sound mind and free thought of future generations. Let's for a lot of these years my friends!!!

Драган Матиќ и Владимир Фрелих
Бел труп во Црна река, 2013, ХД видео, 4 мин.
Dragan Matich and Vladimir Frelih
White body in Black River, 2013, HD video, 4 min.

Драган Матиќ и Владимир Фрелих
Столици, 2013, четири фотографии, 40x60
Dragan Matich and Vladimir Frelih
Chairs, 2013, four photos, 40x60

Станко Павлески / *Stanko Pavleski*

Рикрим Црнио & Киро Мамецо, 2012/2013, фото и аудио инсталација: две фотографии (колот и црно-бела на иста фотографија), поединечно 70x100см, поставени една под друга; аудио снимка (01:05:06) од интервју со Кирил Николоски, претседател на риболовното друштво Мамец од Прилеп; слушалки поставени на постамент
Rückriem the Black & Kiro Mameco, 2012/2013, photo and audio installation: two photographs (color and B&W on a same photo), individual dimensions 70x100cm, placed one below the other; an audio recording (01:05:06) from the interview with Kiril Nikoloski, the President of the Fishermen's Club "Mamec" ("Bait") from Prilep; headphones set on a pedestal

... Киро Мамецо

Извадоци од моето аудио интервју со Кирил Николоски (23.09.2012), наш прекрасен домаќин при престојот на АНП 5.

Во позадина на радио се слуша Јано мори, Јано леле...

За “бате” Киро можам да му кажам,... а, последнио прекар ми е Грбе, пошто сум одел, од многу работа, поднаведнат, така ми е и кројо, иначе популарното име, мислам прекар, ми е Шефо, Шефо ме викаја, ме знај цел Прилеп, и по весници и по книги, оти бев менаџер и свирев, се занимавав од '65-та, од новембар месец, до '82 г. со музика и професионално и аматерски. Најпвата група што ја крстивме се викаше Скитници. Арно ама, ко ги наредивме првите плакати – Скитници, ми дојде покана дома да се јавам во СВР,... и ми вели тој командиро: Г-ине Николоски (*сигурно бил ословен со Другар/Друже Кирил*), она имено да го бришите, прекрстувајте се како сакате, кај сте го нашле она Скитници, во сегашно време,... та се прекрстивме, то Медузи беше почетоко на '66 г. и бевме многу популарни,... со времето на Бис Бес, то време беше, така!?

Инструментите? Ги набавивме двете гитари,... моите двајца колеги ги пратив, а собравме пари од игранки, сиромавчиња деца бевме, јас само плата земав. Првите две гитари ги купивме од Љубљана и едната ја купивме од Загреб, најубата гитера од Загреб ни пристигна, ја купивме за соло. Тапани купивме од Загреб. Појдов јас со камион, во Пелагонијатурист работев, со сканија,... Првите тапани ми беа Амати, мислам, подобри, поквалитетни... '76 заминав за Германија, во Тибинген, во Нирберг и по каталог го купив најубајо тапан што влезе во Македонија, Тама Империјал Марс 6, металик боја, а носев в џеб, да ви кажам право 4-5000 марки, се купуваше зграда то време. Купив микрофони од најубајте, купив комплет жици, опни резерва за тапано,... Појачала? Не, немавме Маршал, имавме Стинфорд некое, за басгитара, и преку разгласо ги приклучувавме и имавме една многу јака опрема. Се комплетиравме супер и почнавме веќе и професионално да свириме. На гитаријада бевме во Суботица, освоивме трето место, во тогашна Југославија, а во шејсет и некоја година освоивме во Прилеп гитаријада, прво место,... И со музиката, да ви кажам, многу убав години се поминаја, многу убав!

Што да ви кажам друго? Имаме издадено и една книга, еве, Калдрма се вика, кај шо сите оркестри од Прилеп се влезени и историјато на музиката, Прилепска калдарма,... Се прекрстивме, уште еден нов имав земено член, ни замина војник тапанџијата, и по некој си повод се крстивме Електрони, задржа многу време со популарност,... После, ко заминаја војник од децата, беа Сен-Ел, Сенки и Електрони, прилепски групи се споија, шо продолжија да свира. После јас се занимавав со менаџерство. А во историјата за музиката, немавме басгитара, кој-шо да прам-како да прам, ми донесоа од Брод едно парче варена бука, ми ја одрежаја на дограмаџија, јас со распи, со турпии, ја дотерав...

А бе Грбе! Добар ден Драган (*му вели*). Не ваќај ја камерата! Прајме некоја Репортажа.

Во позадина на радио се слуша ... Зајко Кукурајко,... упрчил мустаќи,... токму младосења!

Многу шеги, многу мајтапи има, а ние музичарите многу женски вртевме, по неколку на ред чекaja (*се смее*),... Одиме еден ден на 1 Мај, ние си го Викаме Коритата, шо е Беровкамен, кај Плетвар е то, десно. Една љубовница имав, јака женска, цицки убав-јаболчиња, ај реков, ќе се галиме, се тргнавме настрана и тој тапанџијата (оркестар цел бевме, сите женските ги носевме), само шо ја потиснав, тој тапанџијата, вака ме крева (*покажува со рацете, цврсто стегајќи ги дланките во тупаница, и подидајќи ги нагоре*), а бе немој! шо че напрајш! вели, може бремена да остани! А бе аман, му велам, шо ми напрај! Луѓе, јака беше, ко че ја ватев, една пичка! ми се полнеше раката, голема! А волна!? од овде до папуко. Гаќи големи! Ги зедевме гаќите и тој другар, еднијо (со магаре бевме, торено, машко магаре), му ги кладе вака на уши (*покажува, низ гестови и мимика, смеејќи се весело*), кога си идевме, пичка му материн! од миризбата ко рече тоа рика магарето, ко рече скока! Ало! му велам, шо напрајвте! тргајте ги гаќите!

Да ви кажам, имав една љубов на прв поглед, пичка му материн! само шо ја видов, намовнав! Морам, реков, оваа женска да ја најдам. Се разделивме, вака, во Прилеп на корзо, но само

погледите шо ни се скретија и то, знајш, те влечи природата, нешто, неznam шо се дешава, пичка му мајчина! Незнам! Ја најдов, се заљубивме, се засакавме,... замина за Скопје глумица да студира и не се видов појче.

- Ами убаво (*му велам јас*), таа глумица, ти музичар, ќе била работата!
- Ама ништо, (*ми вели*) замина, ама убај веселби имаше, убо беше!

Како не го знам Душко Темелкоски, сите ги знам! Во музејо, да, во музејо работеше. Брат му див копач на злато беше.

Се оженив '67 година. И ко дете вакав по реката Прилеп, татко ми ми' напрај од игла, од топувче, јадица, и от ко се оженив, кај мене сиромаштија, многу деца, отидов да живеам кај невестата, тие беа две сестри. Ме примија таму да живеам и дедо ми, на жената татко и', беше страшен риболовец, иначе партизан, ранет во борбите, и во раката и во ногата, познат човек, Блаже Шнедата го викаја на прекар. Почнав да одам и на такмичење, наше такмичење - републичко, '72-та излегов трет во Отешево и ватив за три сати 676 парчиња. Првио вати 1000 без две, Драган, покојнио, од Велес, вторио со 800-тини беше Гавазо, уште еден од Велес. Е така, и отидовме на државно првенство во Карловац на Купа. Петмина од Македонија, репрезентација: еден битолчанец, од Штип-учител, јас од Прилеп и двајца велешани. И на Купа бевме, некаде, во Југославија четврти, екипно. Јас закачив во Карловац, се погоди да ми мавне на антена од 6м крап од 4 кила и ми ја скрши прачката на наставако и сосе крапо замина во Купа. Купа е многу уба река. Корана се влива во Карловац, има и за капење место, напраено градска плажа, таа и Корана е многу убаа, бистра, богата со риби. Имам такмичено и во Крагујевац на едно вештачко езеро, имам успех-трето место, поединечно, во Ниш на Мало Шишке Баре второ место, поединечно и на многу други места и каде не во Македонија.

Јас сум '44-та, на Гурѓовден.

- Знаеш како те крстив јас? (*му велам*) Кирил Мамецо!
- Можи! Мамецо името го даде, се вика Шарски тој, првоборец беше.
- А презимето ти беше?
- Николоски сум. Е да, Шарски го викаја, покојни, тој му го дал името, некаде пред десеттина години. Многу е популарно името во Македонија, а и низ цела Југославија. Јако друштво сне, со први места и екипно и поединечно, и со богата спортска традиција. Кога престанав да такмичам ме кладоја селектор. Јас дома имам три сида да ги наредам со пехари и медаљи. Мамецо е заслуга на мене и на синојте мој и на два-тројца други.

И, успеја да го пушта пато, сега ќе ви кажам, '79-та. Овие, (*покажува на објектот на рибарското друштво Мамец, пред кого седевме*) '75-'76 ги напрајле, две соби беја и кујничето и салончето, простории за бригадирите, за шефојте, како и директорите од претпријатието Гранит и сетне ни ги остаја на трајно власништво, ни ги поклонија на друштвото Мамец, и плус Партизанка, директоро тогај, Гале го викаја, спортски риболовец и тој, ни напрај уште една соба и оттогај ја одржуваме. Јас сум овдека шеста година, по заслуга ми ја дадоја, да го продолжам живото, пошто, како шо знајте, јас сум пациент на хемодијализа и многу ми помогна да го одржам живото. Велите многу сум бил витален, ете, то е, раборам, не седам, бавча работам, ќе терам вака, не се предавам. И на сите му пожелувам борба, нема предавајне, то шо дошло треба да врви. Ако се мисли само на болеста е катастрофа. Дојдено е и то е. Зато пишаја во веснико "Од карпа до апарат за дијализа". Не му пожелувам никој ова да го доживеј. Да речам и то – синојте ми вела да ми даја бубрег, но не, никако! Неиди во предвид јас да им го ризикувам живото. Далека се тера вака, ќе терам, не се предавам.

Ќе ви раскажам и за Расимбегов мост. Од кај собрале злато, пичка му мајчина! (покажува на карпите и сувите ридје), тон и сто кила! прикаските кажуваја, од стари, тон и сто кола, ебасним тоа турскио! овде врвело златото товарено на неколку товари, со маски, којни и војска имало

неколку души и команданти Турчин и Германец. Се договориле тие командантите да ги суреда, откако златото го суредиле, да ги стрелаа војниците и ги суредиле, ги закопале и си напрајле двајцата команданти мапа за златото. Ја напрајле мапата и се поделиле, стари шо кажуваја, тие појке не се сретнале. А пред петнајсетина години државата – Македонија пат го бараше златото околу мосто, онде кај дупкине. Имаше напрајно една голема јама, ние бевме дојдени на риби, не не пуштија преку мосто. Динамит врлија, та ко мавна тоа динамитот, брррау! се' се растресе и сетне со црпалки си собиравме риби, по 5-6 кила си збираја луѓето по рекава, живи. И јас им напрајв примедба, пошто сум член на Мамец и во раководството, да речам, отидов и во телевизија Прилеп тогај, со тоа рибите-умрените и, никако, не, не, не ми прифатија никаков разговор, ради политиката, и ништо не напраивме, важно златото и ден денеска не е најдено. А дивите копачи најдоа многу, ситни работи, а едно грне е најдено и онде (*покажува на куќата во близина*), кај боболкана, и оној ги колни, газдата на кујчана: двајца умреја, уште еден ќе умри, оти ми го зедовте грнето од дворо,.... Гомити едно грне е таму најдено.

Оваа река беше многу богата со риба. Во оваа река сета попадика од Грција идеше овде да се мрести и си се множеше. Овде со кошој риби вајчаја, со раце. И' сушеја, во Витолишта, по селави, си сушеја низи за во зимно време да имаја за супа, за оривче, да и потпеча за со масленце и лукче,... попадиката ја нижеја ко тутуно, ќе ја нанижа и низите на сидо и сушеја, саде попадика. Попадиката и сега доста ја има, најуба риба е во рекава. Попадинка ја викаја битолчани, егупка е во Прилеп, во календаро (*покажува на голем календар на сидот*) е попадика, званично. А сомовина и јагули било овде со тони да носиш. Сомој во Црна има до тријсекила. Крапој исто. Последната јагула овде шо се вате беше два и двајсе метри, некаде петнајсекила и згора. Штуката исто многу се размноже од пред две години, оти та брзо се множи и расти, пошто е чистач, јади се': болни риби, ракчиња, школки, шо не! Има доста и костреж. Кострежо исто е една од најубајте риби за јадење.

Ама ја отепаа рибата, со шо не, мерка се немало.

Е, да! како во Холандија ко неможел некој македонец на јадица да вати риба, та се налутил – море ќе ви ебам сестрата – брам! со карбито, е не, че му ја мисли! Во Канада исто, македонци си ловеле со динамит, ко нормално, де! Кутрите канаѓани се скапале чудејки на нашио ум македонски, арно ама си немало во тоа нијнио закон клаузула за ваквијо наш памет, та ни закон ни катара, и ништо не им можеле.

Потоа се случуваше колективен рибарски транс до ситни сати, на софра со сите нишани, во главна улога на Џотмано и компанија (стални викенд рибари на Црна). Се свртеа стотици шеги, мајтапи и вицови, до само легнување, та и следното претпадне до нашето заминување, како за поздрав и убав пат, на задовство на сите и планините мариовски.

Kiro Mameco...

Epitomes from my audio interview with Kiril Nikoloski(23.09.2012), our wonderful host during our staying at ANP5. Jano mori, Jano lele is playing on the radion and can be heard in the background.

I can say to Kiro... my last nickname was Grbe (hunchback), because I've been walking a bit bended from all the work. Anyway, my popular name, nickname is Shefo. Whole Prilep knows me as Shefo, been known and called like that in newspapers, books because I was a manager, and an instrument player, playing music since November '65 until '82 professionally and amateurish. Our first band was called Skitnici (Tramps), but when we put our first band posters, I got an invitation at home to show up at the police station. The marshal says to me: Mr. Nikoloski, erase that name and rename your band however you like. How could you come up with Skitnici at this time? So we changed itno Meduzi (Medusas). It was the begingin of '66 and we were very popuar, Bis-Bes's time,

wasn't it?

...The instruments? We provided two guitars... I sent my two colleagues, we collected money from dances. We were poor kids; I was the only one who had salary. We bought the first two guitars from Ljubljana, and the best one we bought from Zagreb. It was for solos. We bought the drums from Zagreb. I went with a truck. I worked at Pelagonija turist I was driving Scania. My first drums were Amati, one of the best and with best quality...

'76 I went to Germany, in Tübingen, in Nürting, from where I bought the best drums in Macedonia- Tama Imperial Mars 6 metallic color. And to be honest, I had only four or five thousand German marks in my pocket. For that time you could've buy a building with that much money. So, I bought the best microphone, a set of wires... Amplifiers? No, we didn't have Marshall, we had Stanford for bass guitar, and we had the best equipment. We were complete and started doing music professionally. In Subotica we won the third place at that time in Yugoslavia. Around the sixties we won the first place in Prilep. We had the best years with our music. The best ones!

What else is there to say? We published a book called Kaldrma (pavingstone) for all the orchestras from Prilep and the history of the Prilep's Kaldrma... We changed our name again; we brought a new member since the drummer went to the army, and who knows why we changed the name into Elektroni (Electrons) which was popular for a long time. When the kids started going in the army, Sen-El, Senki (Shadows) and Elektroni were the groups from Prilep that got together and continued playing. After that, I started as a manager. We didn't have bass guitar. Wondering what to do I got a piece of beech, I took it to a joiner, and then I modeled it myself.

Hey Grbe! Good afternoon Dragan(he replies to him). Don't touch the camera! We're making some kind of reportage.

Another songs starts to play on the radion; Zajko Kokorajko

There are a lot of jokes to tell... We as musicians had a lot of girlfriends, they were waiting in a line (he laughs). One day we went to celebrate First of May at Berovkamen, right from Pletvar. I had a very hot girlfriend with nice tits- like apples. I said to her to go and cuddle so we went aside, (the whole band was there everyone with their girlfriends) and as we were just about to cuddle, the drummer pulls me and lifts me up (shows with his arms making fists and lifts them up) Stop! What are you doing! She can get pregnant! Easy, I say to him, careful what you're doing! Man, she was hot. When I would grab her pussy my whole hand was filling. Wool? From here to the belly button. She wore big panties! We took her panties and one of my friends (we had a donkey) put them on its ears (explains with mimics and gesticulations and laughs). From the smell the donkey started jumping and braying... Hey! What have you done! Get those pants off of the donkey!

Truth to be told, I had one love at first sight, damn it! The very first time I saw her I told to myself- I got to have her! We passed by each other in Prilep on promenade, our eyes met, and that was it. You know the very nature attracts you, something... I don't know damn it. I don't know! We found each other, we fell in love... She went to Skopje to study for an actress and I didn't see her anymore.

-Nice (I say to him), she an actress, you a musician, would've come up something good.

- But nothing (He says), she left... But we had a good time, it was nice.

I got married '67. I've been fishing on the river in Prilep. My father has made me a fishhook

from a needle. When I got married I went to live at my wife's house since we've been very poor. My wife had two sisters. My father in law, his father, was a passionate fisherman. He had been a partisan and had been injured in his leg and arm. A famous man he was, Blazhewas his name and Shnedata his nickname. I started going on competitions. On our republican competition in Oteshevo I won the third place. In three hours I caught 676 fishes. The first one, Dragan from Veles, God rest his soul, caught 998 fishes, Gavazo also from Veles who won second place caught around 800 fishes. So, we went on national competition in Karlovac on the Kupa River. We were five men from our representation: one from Bitola, one from Shtip-a teacher, me from Prilep and two men from Veles. There, our team was fourth in Yugoslavia. My fishing rod hit on an antenna six meters long and on a carp four kilos heavy, so the fishing rod has broken. The carp together with the antenna were gone in Kupa. Kupa is a very beautiful river. Korana flows in Karlovac and it has nice places for swimming, a city beach. Korana is also a very beautiful river, full of fishes. I have also competed in Kragujevac on a pond where I won third place, in Nish on Malo Shishke Bare-second place, and in many other in and out of Macedonia

....

I'm '44 on Gjurgjovden.

-Do you know how I named you? (I say to him) Kiril Mameco!

-It's good. Mameco gave the name, he's Sharski he was a fighter.

-And what was your surname?

- Nikoloski. Oh, yes they called him Sharski, God rest his soul, and he gave him the name about fifty years ago. That name is quite popular in Macedonia and in former Yugoslavia. We were quite a team, always winning first place and now we have a rich sport tradition. When I stoped competing they chose for a selector. I can fill three walls at home with trophies and medals. Mameco owes me and my sons and two-three other people.

...

And they managed to let the road in function in '79. They (points at the object of the fishing union Mamec, we sat in front of it) have built two rooms, the small kitchen, the saloon, rooms for the squad, for the bosses, and for the Granit's directors, and gave it to us, to Mamec. Plus, Partizanka's director known as Gale who was also a fisherman built as one more room. I've been here for six years. This continued my life because as you know I go on haemodialysis. You say I'm sprightly. It's because I always find something to do, I don't sit I have a garden and I always find work there. I'll go on like this, I'll never give up. I wish everyone to fight for something, without giving up. What has come has to go on. It is a disaster to think only about the disease. That's why the news paper article says "From being rock to being on apparatus for dialysis". I don't wish to anyone to live with this. My sons want to give me kidney but no, not a chance. There's no way for me to risk their lives. As long as I can live like this, I will. I won't give up.

...

I will tell you about Rasimbegov's bridge. Where the hell did they get gold, damn it! (points to the rocks and the dried trees) One ton and hundred kilos. Here they loaded the gold and carried it on mules and horses. There were also few soldiers and two commanders; a Turkish one and a German one. The commanders killed the soldiers, buried them, took the gold and made a map to it. The old

folks say they split and never meet again. Fifteen years ago, the state looked for the gold around the bridge, there by those holes. There was a big den, we came to fish but they didn't let us cross the bridge. They threw dynamite, and when the dynamite explode- boom! Everything shook so much we started catching fish with a scoop. People have caught 5-6 kilos of live fish. I had remarks about it, so as a member of Mamec I went to the generalship to tell them. I even went to TV Prilep with dead fishes, but no, no, no, no way, they didn't accept to talk with me, because of politics, so we didn't do anything and the gold isn't found even up to this day. The pot-hunters have found a lot of stuff and an earthenware pot over there (points at the nearby house) by the mulberry. The owner of the house cursed them: Two of you died, and one more will die because you took my pot. As if only one pot was found there.

This river used to be rich with popadika fish. In this river all popadika from Greece were coming here to spawn. You could catch panniers of fish with bare hands. In Vitolishta and in other villages they dried it for soup, to prepare it with rice, with oil and garlic... They thread it like tobacco. The popadika still exists in this river, it is the best fish. In Bitola they call it popadinka, in Prilep-egjupka, on the calendar it is popadika (points at the calendar), so it's officially called popadika. There were also plenty of eels and sheatfish. There's sheatfish in Crna that weighs up to thirty kilos. There's also carp. The last eel that was caught was two meters and twenty centimeters long and weighed fifteen kilos. The pike fish had reproduced a lot in the past two years because she reproduces fast and grows fast since she's a cleaner, she eats everything: ill fishes, shrimps, shells... There's plenty of kostrez aswell. The kostrez is also one of the best fishes for eating. But they caught all the fish, without pity.

Ah yes! In Nederland, when a Macedonian couldn't catch a fish with a fishhook, he got very angry –now you're fucked- and boom with explosive! Same in Canada; Macedonians were catching fish with dynamite like normal. Poor Canadians wondered of our Macedonian mind. But they didn't have any law for people like us.

Then we had a collective fishing trance until late at night, a feast with Dzitmano having the main role with his friends (usual weekend fishermen on Crna River). A lot of jokes and pranks were told until we went to bed. Even the next afternoon up until we left, as greets and farewells in contentment to all of us and the Mariovo's mountains.

Spase Perovski / Spase Perovski

Потпишување на договор за дар на Хумана слика, 2003-2013, перформанс, официјален амбиент, знаме на Република Македонија и знаме на Општина Велес, предметниот договор и предметната слика, јас и директорот на Локална Установа Народен музеј Велес

Signing the agreement for the gift of Human painting , 2003-2013, performance, formal setting, the Macedonian flag and flag of the municipality of Veles, the contract and subject image, I and the Director of Local Institution National Museum of Veles

Договорот за дар, официјално ќе биде потпишан и заверен на отворањето на изложбата од манифестацијата Авторски низ појавното 5,

ДОГОВОР

за дар на уметничко дело

Склучен на ден 02.08.2013 година во Велес помеѓу:

1. Спасе Перовски од Велес со живеалиште на ул. Никола Карев бр: 4/3/14, со Матичен број: 2308971480000 и број на лична карта: А1242033, издадена од МВР Велес од една страна како ДАРОДАВАЧ
2. Локална Установа Народен Музеј Велес со седиште на ул. 8^{ма} Септември бр. 22 во Велес и ЕМБС: 4026322, застапувана од Директорот Петре Костов, од друга страна како ДАРОПРИМАЧ

Член 1

Предмет на овој договор е уметничкото дело изработено од дарувачот, со целосен наслов: **Хумана слика**, со димензии 68,5 x 118, изработено на платно со маслени бои, сито печат, ПВЦ боја, златен пигмент и браш, кое за прв пат беше изложено на манифестацијата /Авторски низ појавното 3/ во куќата на Касалови на 2 Август 2009 година, а истото беше понудено на продажба за времетраењето на изложбата за цена од 10.000 евра, со услов, ако нема заинтересирани купувачи истото да биде подарено на Музејот во Велес, под услови пропишани во овој договор.

Уметничкото дело предмет на овој договор е во директна врска со уметничкиот проект: Директор на Музеј Велес – социолошко делување надвор од кругот, и претставува една завршна целина на истиот, над кое дело право на сопственост полага дарувачот.

Член 2

Даропримачот, или секој друг негов иден правен следбеник, се обврзува уметничкото дело наведено во член 1 од овој договор да не го оттуѓува, но доколку синот на дарувачот Перовски Никола роден на 25.01.2006 година со Матичен број 2501006480027, после наполнување на осумнаесет години, изрази спремност и воља делото да го откупи, тогаш даропримачот е во обврска да му го продаде на синот на дарувачот.

Член 3

Купопродажната цена за откуп на делото согласно условите од член 2, изнесува 10.000 евра, која цена синот на дарувачот е должен да ја уплати на сметак на даропримачот од овој договор со што би се стекнал со сопственост врз истото.

Член 4

Даропримачот во договор со синот на дарувачот Перовски Никола има обврска целосната уплатена сума од 10.000 евра да ја донира во хумани цели утврдени од страна на Перовски Никола и даропримачот.

Член 5

Дарувачот се обврзува, уметничкото дело опишано во членот 1 од овој договор

да му го пренесе во сопственост и да му го предаде во владение на даропримачот, а даропримачот се согласува да го прими во сопственост и во владение делото опишано во членот 1 од овој договор, на дент на неговата заверка на нотар.

Член 6

Даропримачот во врска со дарот од членот 1 од овој договор ги превзема следните обврски:

- да обезбеди соодветен простор каде што уметничкото дело предмет на овој договор ќе биде постојано изложено
- просторот каде што ќе биде изложено уметничкото дело да биде соодветно обезбеден и истиот отворен за посетители
- соодветно да го документира уметничкото дело и да го публикува
- да издаде посебно соопштение, во врска со подарокот и гестот на дарувачот
- соодветно да го третира уметничкото дело, да го конзервира и заштитува според потребите

Член 7

Во случај уметничкото дело да се оштети по вина на даропримачот, истиот се обврзува да ја надомести штетата на дарувачот или неговите наследници во неговата полна висина.

Член 8

Дарувачот и неговите правни наследници имаат право овој договор еднострано да го раскинат во случај да даропримачот не ги исполнува обврските определени во членот 6 и 7 од овој договор.

Член 9

Даропримачот се стекнува со сите права над уметничкото дело од членот 1 со исклучок на правата кои на дарувачот му припаѓаат согласно со законот за авторските права.

Член 10

Евентуалните спорови во врска со одредбите на овој договор, договорните страни се согласни да ги решаваат спогодбено врз основа на взаемно разбирање и соработка.

Доколку споровите договорните страни не ги решат спогодбено Основниот суд во Велес ќе биде надлежен за решавање на истите.

Член 11

Договорот е изработен во 6 еднобразни примероци.

Член 12

Договорот се стекнува со право на сила после неговото нотарско заверување.

ДОГОВОРЕНИ СТРАНИ

ДАРУВАЧ

ДАРОПРИМАЧ

Agreement gift will be officially signed and notarized at the opening of the exhibition of the event Artistically through the Phenomenal5,

AGREEMENT
the gift of Artwork

Signed on 02.08.2013 in Veles between:

1. Spase Perovski of Veles residence on the str. Nikola Karev No. 3.4.14, with ID number: 2308971480000 and the ID number: A1242033, issued by the Ministry of Interior Veles one side as DONOR.
2. Local Institution National Museum of Veles based on st. No. 8 th September. 22 in Veles and CRN: 4026322, represented by Director Peter Kostov, on the other hand as RECEPIENT.

Article 1

The subject of this contract is an artwork made of donor, full title: **Human painting** with dimensions 68.5 x 118, made on canvas with oil paint, screen printing, PVC paint, gold pigment and air brush, which was first exposed the event / Artistically through the Phenomenal 3 / in-house butcher of August 2, 2009, and it was offered for sale during the exhibition for the price of 10,000 euros, that if no interested buyers it can be donated to the Museum of Veles under the conditions set out in this agreement.

The artwork subject to this agreement is in direct relation with the art project: Museum director Veles - sociological action outside the circle, and a final one on the whole the same offense over which title taken donor.

Article2

Receipient or any other his future successor, undertakes artwork referred to in Article 1 of this agreement does not disposed of, but if donor Perovski son Nicholas was born on 25.01.2006, with ID Number 2501006480027, after the age of eighteen years, expressed his readiness and willingness to act bowls, then receipient is obliged to sell his son on donor.

Article 3

Purchase price for the purchase of the work under the terms of Article 2, is 10,000 euros, which cost donor son is obligated to pay to the account of receipient of this contract which will acquire ownership of it.

Article 4

Receipient in agreement with donor Perovski his son has full responsibility paid 10,000 eur to donate to human targets set by Nicola Perovski and receipient.

Article 5

Receipient commitment, artwork described in Article 1 of the agreement to transfer the

property and handed over to the possession recipient and recipient agrees to accept the property in the possession offense described in Article 1 of this agreement, dent of its certification by a notary.

Article 6

Recipient in connection with the offering of Article 1 of the agreement ovoj undertakes the following obligations:

- Provide adequate space where art subject to this agreement will be constantly exposed
- The space where it will be exhibited artwork to be properly secured and open it to visitors
- Properly document the artwork and to publish
- To issue a special statement about the gift and gesture donor
- Appropriate to treat the artwork, to preserve and protect the needs

Article 7

In case artwork can be damaged due to the fault of recipient, it is obliged to compensate the donor or his successors in its full height.

Article 8

Donor and his legal successor this agreement entitled to unilaterally terminate the case recipient not fulfill the obligations specified in Article 6 and 7 of this Agreement.

Article 9

Recipient acquires all rights to the artwork of Article 1 with the exception of rights belonging to donor under copyright laws.

Article 10

Rceipient acquires all rights to the artwork of Article 1 with the exception of rights belonging to donor under copyright laws.

Article 11

Any disputes regarding the provisions of this Agreement, the parties agree to settle amicably on the basis of mutual understanding and cooperation.

If the parties do not dispute settle amicably Court in Veles will be responsible for solving it.

Article 12

The agreement was made in 6 samples manufactured vessels.
Treaty acquires voting power after his notary verification.

CONTRACTING PARTIES

DONOR

RECEPIENT

VILLAS_ANP10 / RASIMBEGOV MOST [TERRA PORRA] 2022
PROJECT_GSARCH / 3DVISUALISATION_STUDIO AIKO / REALTY_SOTHEBY'S INTERNATIONAL
www.gsarch.org www.studio-aiko.com www.sothebysrealty.com

THERE ARE SITES WHERE NATURE IS SO POWERFUL, WHERE THE LOCATION AND TOPOGRAPHY ARE SO DOMINANT THAT IT REQUIRES THE ARCHITECT TO GO BEYOND THE OFTEN ABSTRACT PROCESSES OF PLANNING AND TO "SCULPT" AND "MOLD" AN ARCHITECTURAL VISION INTO THE LANDSCAPE. THE SITE OF RASIMBEGOV MOST (TERRA PORRA) IS DEFINED BY ITS TOPOGRAPHY, THE WILDNESS & RICHNESS OF ITS VEGETATION, THE MASSES OF ROCK OUTCROPS THAT POSSES A REMARKABLY RICH SPECTRUM OF COLORS. THERE IS LITTLE ROOM FOR PRECONCEPTIONS - GSARCH

VILLAS_ANP10 / RASIMBEGOV MOST [TERRA PORRA] 2022
PROJECT_GSARCH / 3DVISUALISATION_STUDIO AIKO / REALTY_SOTHEBY'S INTERNATIONAL
www.gsarch.org www.studio-aiko.com www.sothebysrealty.com

THERE ARE SITES WHERE NATURE IS SO POWERFUL, WHERE THE LOCATION AND TOPOGRAPHY ARE SO DOMINANT THAT IT REQUIRES THE ARCHITECT TO GO BEYOND THE OFTEN ABSTRACT PROCESSES OF PLANNING AND TO "SCULPT" AND "MOLD" AN ARCHITECTURAL VISION INTO THE LANDSCAPE. THE SITE OF RASIMBEGOV MOST (TERRA PORRA) IS DEFINED BY ITS TOPOGRAPHY, THE WILDNESS & RICHNESS OF ITS VEGETATION, THE MASSES OF ROCK OUTCROPS THAT POSSES A REMARKABLY RICH SPECTRUM OF COLORS. THERE IS LITTLE ROOM FOR PRECONCEPTIONS - GSARCH

VILLAS_ANP10 / RASIMBEGOV MOST [TERRA PORRA] 2022
PROJECT_GSARCH / 3DVISUALISATION_STUDIO AIKO / REALTY_SOTHEBY'S INTERNATIONAL
www.gsarch.org www.studio-aiko.com www.sothebysrealty.com

THERE ARE SITES WHERE NATURE IS SO POWERFUL, WHERE THE LOCATION AND TOPOGRAPHY ARE SO DOMINANT THAT IT REQUIRES THE ARCHITECT TO GO BEYOND THE OFTEN ABSTRACT PROCESSES OF PLANNING AND TO "SCULPT" AND "MOLD" AN ARCHITECTURAL VISION INTO THE LANDSCAPE. THE SITE OF RASIMBEGOV MOST (TERRA PORRA) IS DEFINED BY ITS TOPOGRAPHY, THE WILDNESS & RICHNESS OF ITS VEGETATION, THE MASSES OF ROCK OUTCROPS THAT POSSESSES A REMARKABLY RICH SPECTRUM OF COLORS. THERE IS LITTLE ROOM FOR PRECONCEPTIONS - GSARCH

Јован Шумковски / Jovan Shumkovski

Прва плоча - Мариово, 1992 - 2012, 2012/2013

фото објекти, колор фотографии имплементирани во
бетонски плочи, 6 парчиња 24x30x3

First panel - Mariovo, 1992 - 2012, 2012/2013

photo objects, color photographs implemented in concrete slabs,
6 pieces 24x30x3

АНП 4 АТР 4

Манастир. св. Богородица, Сливница,
Преспанско, 28.07. - 06.08.2010

Атанас Атанасоски (ликовен уметник), Ѓорѓи Крстески (ликовен уметник), Миле Ничевски (ликовен уметник), ОПА (уметнички тандем: Слободанка Стевческа и Денис Сарагиновски), Станко Павлески (ликовен уметник), Спасе Перовски (ликовен уметник), Кирил Темков (филозоф), Бранко Церовац (историчар на уметноста) и Марија Џунова (студент на ФЛУ-Скопје, задолжена за документација)

Monastery, St. Bogorodica, Slivnica
Prespa, 28.07, - 06.08.2010

Atanas Atanasoski (artist), Gjorgji Krsteski (artist), Mile Nichevski (artist), OPA (artistic tandem: tevcheska Slobodanka and Saraginovski Denis), Stanko Pavleski (artist), Spase Perovski (artist), Kiril Temkov (philosopher), Branko Cerovac (art historian) and Marija Dzunova (student at Faculty of Fine arts-Skopje, responsible for documentation)

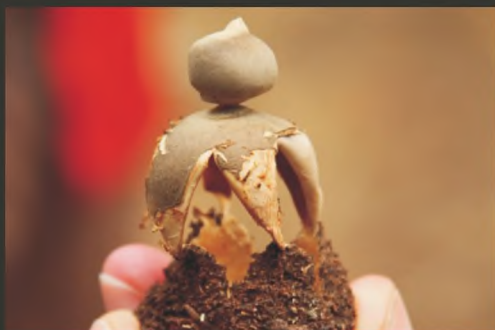
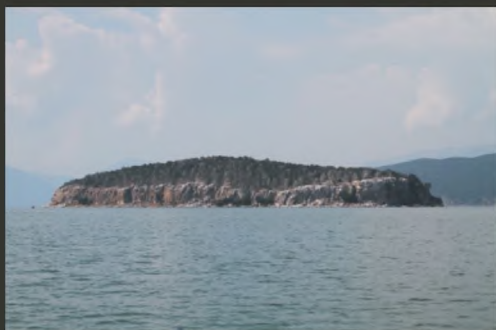

Од документарното видео АнП 4, 19:12:44 мин., монтажа: ОПА/
From the documentary video AP4 4, 19:12:44 min. edited by OPA

Од документарните фотোগрафии АнП 4

- ...
- Спасе: Од кај ти е ова море? Од таму?
 - Денис: А? Еми од таму.
 - Спасе: Колку пари го зеде?
 - Денис: Еми 300.
 - Спасе: 300 долари море? Абе ајде ме нервираш.
 - Денис: Многу убава работа. Врши работа.
 - Спасе: Ај да ти го купам за 400?
 - Грозда: Нека врти парата.
 - Денис: За 700 може. (...)
 - Слободанка: Не, збориме за Марина Абрамович, дали е стварно, дали од нејзе почнува перформансот?
 - Бранко: Знасе кои су најстари Раша, Марина. У Хрватској се имало, Брацо он је први видео направио негде вани. Нечемо о томе зашто је неко могао бити вани и зашто... то су све били дјеца генерала и дипломата али ок. Да ни је било тако ни си могао имат путовницу и радит било шта или студират вани. Да ти није тата био Војо Димитриевич. Тако и Марина. Да ни је био тако не би био нико тамо. Значи прва генерација су били Том Готовац, Владислав Галета и Горан Трбуљак. Њега намање знају али то је гениј.
 - Денис: Гениј!
 - Слободанка: Предава камера сега на филмската академија
 - Бранко: Предаје камера, жив је ради, цјене га. На оним дебилним пописима имаш уметнички дневници како оно зову. Имаш они кои имају највиши рейтинг, Марина Абрамович је најекспонирана онда је до ње Брацо Димитријевич. Онда они сви акавци које нема нигде а онда чеш мене начи, па помисличеш да је умјетник Церовац Бранко а онда је Борис Цветанович...
 - Станко: И у чему је проблем?
 - Бранко: Па ни о чему не! По мени је најачи Раша у ону групу
 - Слободанка: Али ко је први?
 - Бранко: Групу шесторица они се куну на Рашу
 - Станко: Бране, дал се сечаш кои је први перформанс у југи?
 - Бранко: Ја мислим да је неки чика радио перформанс прије 500 година
 - Денис: Али ван контекста.
 - Станко: Не, не, не, ал да се не зезамо!
 - Бранко: Први перформанс неznam, да се не зезамо, мислим да је Раша то направио.
 - Станко: Ај да вратимо филм.
 - Бранко: Раша и Марина су били, то је била велика фора, сви су то од њих научили
 - Станко: Шта су?!
 - Бранко: Не, ... перформанс, Том је лудак, за амерички филм он је знао све о филму и још 60тих година он је то радио.
 - Станко: Шта су онда ОХО радили?
 - Бранко : ОХО је коцептуала, то су 60те у Словении.
 - Станко: Дај, може бит, ал перформичка коцептуала (...)
 - Бранко: Ко нова слика, слика, не! Ко је направио нову слику и сви су почели тако сликати. Повратак сликарству, ужитак у сликању Матичевиќ и ови... Имаш трансавангарду и Бонито Олива, ајмо и ми друга слика, треча, пета не! Оно онда је нова слика, то је Сокиќ, па Нина Иванчиќ па Звездана Фио, па... То је патент, Матичевиќ покојни. И! друга слика, то је досадно, па ајмо поново сада шта ќе мо, па ајде Нео-Гео преко ноћи сви почну сликати Нео-Гео а заборавили да Нео-Гео не постои нигде, то је било... Знаш ко је био једини Нео-Гео? То је био онај педер Јошко Етелавич кој је 60тих година... тад је био онај Питер и онај минимализам, али то су били 60ти. Дошли Сокиќ и они из Америке, нико незна за Сокиќа из Америке и он је почео радити неки Нео-Гео у 80тим и неке тамо код

нас...

- Станко: А о чему ми причамо???

- Денис: Нео-Гео.

- Дана: Прашањето беше за перформансот. Дали е Марина стварно „баба,, на перформансот?

- Станко : Ни сам ја то поставио као питање.

- Бранко: Имаш филозофа Џона Остена, он је поставио питање о перформативе, то ти је језичка филозофија, филозофија језика, имаш констатив, то је како кад кажеш киша пада, то је констатив, ни је чин али имаш језичке радње, не чинови, то је врло важно да сватиш шта је перформанс. То је када рецимо кажеш некоме ја ти обечајем, но ни је тврдња, то је чин, значи ти си учинио с тим и он има право да ти ј... матер, ако му неиспуниш обечање. Или оно, матичар, доцеш и кажеш, оно ја вас невјенчам и ј.... си матер. Знаш што је правни појам кривње?

- Станко: А о чему причаш? О чему причаш? О чему причамо?

- Бранко: Можеш бит манијак а ниси крив. Говорим о перформативу. Сваки идијот кои је бацио боцу на брод у Тречем мају и реко је сад га зовем Квин Мери или Вели Јоже, не, он је направо перформативу. Перформанс не значи ниш, изведба нечега. Кад је био први перформанс?! Станко, да ти ја кажем нешто боли тебе к... береш гљиве и зајебаваш, не слушаш ме и безобразан си, ја ти тебе покушавам одговорит на питање...

- Станко: На које питање?

- Бранко: Кад је био први перформанс, не?! Твоје прво питање је блесаво, а ја нисам теби дужан да одговорим. Ајде ти мени сад ми одговори кад је био први перформанс? Реци ти једном, данас, о било чему шта мислиш реци! Мене занима шта ти сматраш првим перформансом код нас и кад је то било.

- Станко; Бранко, зар ти мислиш да би ја теби поставио.... зачути да ти кажем!

- Бранко: Ето.

- Станко: Е нечу да ти кажем.

- Денис: Е ово је био перформанс...

- Станко: Е ово је прави перформанс.

- Денис: Е ова беше прав перформанс (...)

- Слободанка: Има некој од вас пенкало?

- Миле: Кобра трипод?

- Денис: Што ќе ти е пенкало?

- Слободанка: Да запишам нешто.

- Денис: Немам, нетреба, се снима овде.

- Миле: А, имаме и оваков диктафон?

- Денис: Да тој цело време снима.

- Миле: А цело време ова? Па. Па, па... збориме свашта овде, кој знае што имате овде. транскрипција ќе има?

Денис: Ќе има, 600 страни ќе биде.

Спасе: Да, има некој софтвер кој може да прави транскрипција.

Денис: Има, ама на англиски, да зборам на англиски ќе симне.

(испаднав јас софтверов, а се потруди Миле да зборне англиски хахахаха...)

Спасе: Ќе го симне, ептен.

Денис: Замисли сега, ништо, ништо и Миле.

Миле: Точки-точки и она моето... (...)

Epitomes from AtP 4 audio (24:32:38)

Spase: Where did you get this? From there?

Denis: Huh? Yeah, from there.

Spase: How much money did you pay for it?

Denis: Three hundred

Spase: Three hundred dollars? Oh come on, you annoy me!

Denis: It's a pretty good stuff. It's quite useful.

Spase: Let me buy it for four hundred.

Grozda: Let the money spin.

Denis: You can, for seven hundred.

Slobodanka: No, we're talking about Marina Abramovich. Is it true that the performance starts from her?

Branko: We all know who the oldest Rasha, Marina are... It was in Croatia... Braco made the first video outdoors. We won't talk about why someone could be outdoors and why... They were children of generals and diplomats, but ok. If it weren't like that, you wouldn't have passport and work whatever comes to you, or study abroad. If Vojo Dimitrijevič wasn't your father... It's the same with Marina. If it wasn't like that, there wouldn't have been anybody there. So, the first generation started with Tom Gotovac, Vladislav Galeta and Goran Trbučljak. He's the least known, but he's a genius.

Denis: Genius!

Slobodanka: He teaches camera at the Film academy.

Branko: He teaches camera and he's appreciated. On those idiotic lists you have art diaries as they call them. You have people with highest rating, Marina Abramovich is the most showed, and after her is Braco Dimitrijevič. Then you have all of the others (akavci?) who are nowhere to be found, then you will find me, then you'll think it is Cerovarc Branko, and then you have Boris Cvetanovich.

Stanko: So, what's the problem?

Branko: What's not the problem! (or nothing is the problem ne znam kako misli) In my opinion, Rasha is the best, but in that group...

Slobodanka: But, who's first?

Branko: A group of six people, they all swear to Rasha.

Stanko: Brane, do you remember which is the first performance in Yugoslavia?

Branko: I think some old man had done a performance five hundred years ago.

Denis: But out of the context.

Stanko: No, no, no stop joking!

Branko: The first performance, I don't know. I think Rasha did it.

Stanko: Let's think again.

Branko: It was Rasha and Marina, it was very cool, everyone learned that from them.

Stanko: What?

Branko: No... The performance... Tom is crazy he knew everything about American film and knew everything about filming and he was doing it for sixty years.

Stanko: Then what were OHO doing?

Branko: OHO is a conception, the sixties in Slovenia.

Stanko: Could be, a performing conception.

Branko: As a new painting, no! Once someone started painting, everyone else would start painting the same way. The return of painting, the delight in Matichevich's painting and... You have transavantgarde and Bonito Oliva. Let's paint another, third, fifth one, and no! Then it's a new painting, it's Sokich, then Nina Ivanchich, then Zveznada Fio, then... It's a patent. So! Another painting, boring. What do we do now? Neo-geo, and over night everybody paints Neo-geo, but they forgot that Neo-geo doesn't exist anywhere. It was... Do you know who the only Neo-geo

was? It was that faggot Joshko Etelavich who in the sixties... At that time was Pitter and the minimalism, but that was the sixties. Sokich came and those from America. Nobody knew about Sokich from America and he started doing some Neo-geo in the eighties.

Stanko: What are we talking about?

Denis: Neo-geo.

Dana: The question was about the performance. Is Marina really the “grandmother” of the performance?

Stanko: I didn't ask that as question.

Brnako: You have Osten, the philosopher who have posed the question about the performative. That is a linguistic philosophy. The philosophy of language. Then you have constative, like when you say “It rains”. That's constative. It's not an act, but it has linguistic activity. It is very important for you to know what performance is. It's the same when you say “I promise”. It's not a statement; it's an act, so the other person has the right to fuck you up if you don't keep your promise. Or, you are a wedding registrar and you say “I won't wed you, you can go fuck yourselves”. Do you know what legal concept of fault is?

Stanko: What are you talking about? What are you talking about? What are we talking about?

Brnako: You can be a maniac, but you're not guilty. I'm talking about performative. Every idiot who threw a bottle on Third May and said “Now I'll call it Queen Mary” did a performative.

Performance means nothing, just an act of doing something. When was the first performance?

Stanko let me tell you something; you don't give a damn. You just pick mushrooms and joke around, you are not listening to me and you are rude, while I'm trying here to answer your question.

Stanko: What question?

Brnako: When was the first performance? Your first question is silly and I'm not obligated to answer it. Now you tell me when was the first performance? Just for once tell us what you think about anything, tell us! I want to know what you consider as a first performance.

Stanko: Brnako, you think that I'd ask you... Shut up and let me tell you!

Brnako: There

Stanko: Well I won't tell you.

Denis: Now this was a performance.

Stanko: This was a true performance.

Denis: This was a true performance.

Slobodanka: Does anyone have a pen?

Mile: Cobra tripod?

Denis: Why do you need a pen?

Slobodanka: To write down something.

Denis: That's not necessary. It's all recorded here.

Mile: We have this kind of dictaphone?

Denis: Yes it's been recording all this time.

Mile: All the time? We've talked all kinds of stuff here, who knows what you have here. Is there going to be any transcription?

Denis: Yes, a total of six hundred pages.

Spase: Yes, there is software that makes transcriptions.

Denis: There is, but in English. If I talk in English it will be ready right away.

(Turned out for me to be the software and Mile tried to say something in English hahaha)

Spase: Oh, he'll download it alright.

Denis: Imagine; nothing, nothing, and then Mile.

Mile: Dots, dots, and then that mine...

Атанас Атанасоски/Atanas Atanasoski

Геометриски орнамент, 2011, памучен филц, 80-60-30см
Geometric ornament 2011, cotton velor, 80-60-30cm

Флорален орнамент, 2011, памучен филц, 30-30-20см/
Floral ornament 2011, cotton velor, a 30-20cm 30

Ѓорѓи Крстески/Gjorgji Krsteski

„Бифитер ја чува мојата приказна од мене“ (A Beefeater is guarding my story from me), црна актовка – redymade (дим. 45см x 32см x 10см), на постамент (дим.50см x 50см x 100см), отворена, во која се поставени седум фотографии во стаклени рамки (дим. 10см x 7см) и еден камен (дим. 10см x 6см x 5см), внатрешноста на актовката е обложена со кадифе. За рачката на актовката со коноп е врзан прозен текст аплициран врз тврда хартија (дим. 15,5см x 9,5см)

Посветено на сите нереализирани, а упорни транзициски животи.

"Bifiter keep my story from me" (A Beefeater is guarding my story from me), black briefcase - redymade (dim. 45cm x 10cm x 32sm), the pedestal (dim.50sm x 50cm x 100sm), opened in which placed seven photographs in glass frames (10cm x 7cm dim.) and a stone (10cm x 6cm dim. x 5cm), inside the briefcase is lined with velvet. The handle of the briefcase with rope tied prose text applied on hard paper (dim. 15.5 cm x 9,5 cm)

Dedicated to all unrealized and persistent transitional lives.

Бифитер ја чува мојата приказна од мене

Мојот живот - с. Сливница – Лондон

Патувам низ институциите на системот... свидетелства, пофалници, дипломи, документи... товарот сè посилено ме притиска. Преживувам со помош на чуда. Моето стекнато богатство љубоморно го чува еден гардист од Лондонската кула, кој случајно залута како приврзок за клучеви во мојот џеб.

Десет дена меѓу своите.. ги преживувам низ себе еден по еден, а тие онака, со сето свое срце ми се даваат, ми даваат, ми се предаваат... јас сум еден од нив, тие се едни од јас.

Цврсти камени столбови ме ставија помеѓу мене – себесоочување!

Ако не овде, можеби таму постои совршен крадец кој ќе ми ја врати мојата приказна!

A Beefeater is guarding my story from me

My life – village Slivnica – London

I am traveling through the system's institutions... certificates, testimonials, diplomas, documents... the burden presses me more and more. I am surviving only by miracles. The wealth I have acquired is jealously being guarded by a beefeater, who strayed by accident like a keychain in my pocket.

Ten days amongst my own... I am surviving them through myself one by one and they, with all their heart, are giving themselves to me, are giving to me, are giving themselves to me... I am one of them, they are one of me. Solid like stone pillars, they have put me between myself – self-confrontation!

If not here, maybe there exists a perfect thief who will give me back my story!

Миле Ничевски/Mile Nicevski

Свечено доделување на дипломи за најдобрите (10 учесници), 2011, најавен перформанс што авторот не го реализира, а објавен на веб страната на АНП www.avtorski.info/anp4/ (моментално неактивна)

Formal awarding of diplomas for the best (10 participants), 2011 announced performance that the author does not realize, a published on the website of ANP www.avtorski.info/anp/ (currently inactive)

Изложбена слика на делото
Substitute exhibition image of the artwork

ОПА Стевческа Слободанка и Сарагиновски Денис/ OPA Stevceska Slobodanka & Saraginovski Denis

“Изјава”

Изјава во печатеното издание на весникот Нова Македонија, објави на неколку интернет страници, принт на хартија, 2011

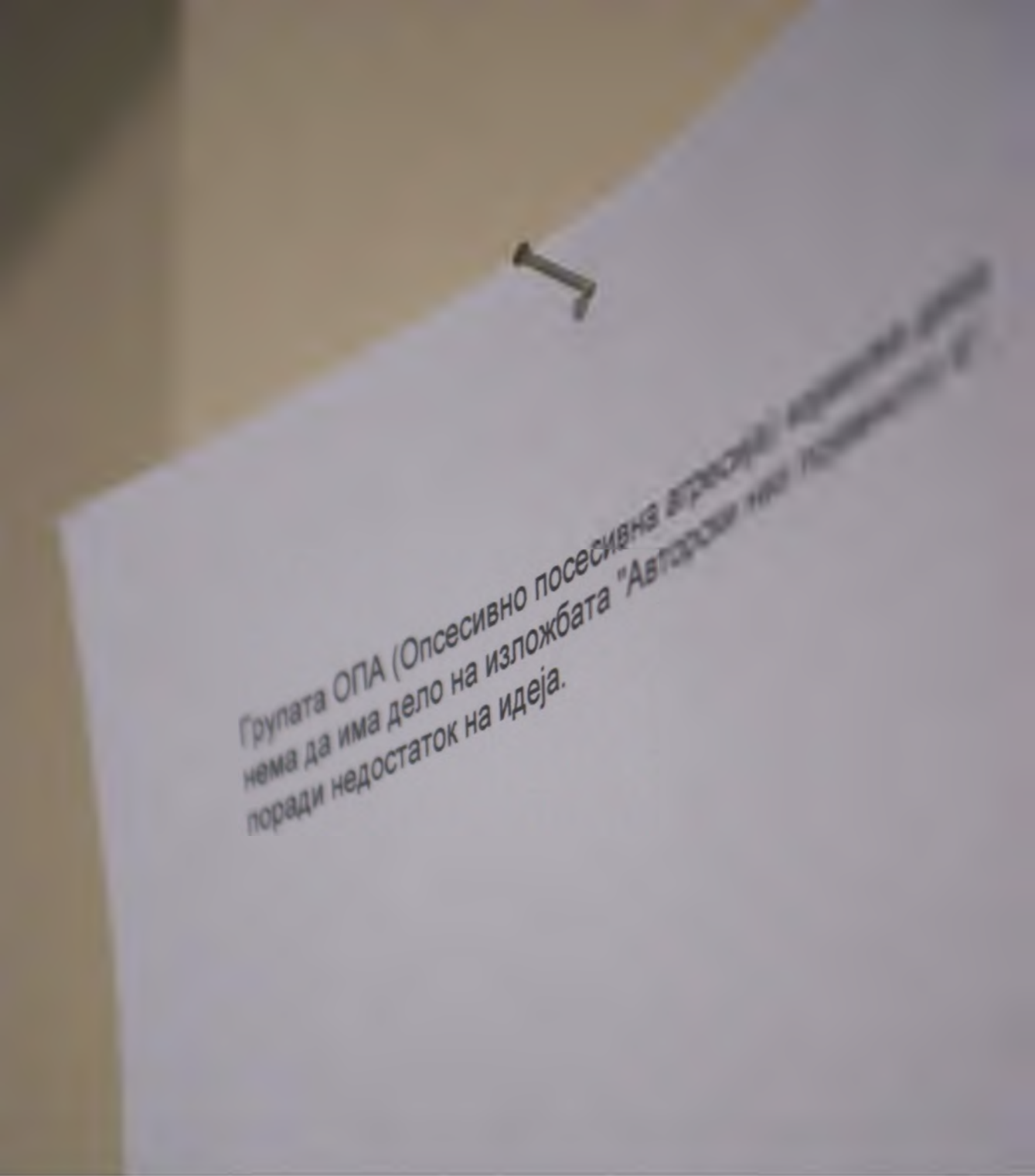
Со делото “Изјава”, ОПА (нудејќи го со тоа својот личен став, но и удел во моделирањето на проектот “Авторски низ појавното” и креирајќи еден вид на нематеријално дело) има за цел да го потенцира значењето на партиципативната функција на “Авторски низ појавното”, како и важноста на дискусијата, нематеријалноста и конкретната точка во времето како непренослива. Изјавата беше “дисперзирана”, т.е. истовремено објавена во дневниот весник Нова Македонија [Бр.22323; 6.7.2011], на веб страната на ОПА, на фејсбук профилот на ОПА, на веб страната на “Авторски низ појавното” и изложена на изложбата “Авторски низ појавното 4”, како едноставен текст на хартија.

Announcement

Announcement in a newspaper, announcement on several Internet pages, print on paper, 2011

With the work Announcement, OPA (offering with it a personal opinion and their part of shaping the project Authorial through the Appearance) aims to stress the importance of the participatory function of Authorial through the Appearance and the importance of the discussion, the immateriality and the exact point of time as non-transferable, while creating a work that is as nonmaterial as possible. The statement was simultaneously announced in the daily newspaper Nova Makedonija [No.22323; 6.7.2011], on OPA's web page, on OPA's Facebook profile, on Authorial through the Appearance web page, and exhibited on the exhibition Authorial through the Appearance 4 as a plain text on simple sheet of paper.

Група ОПА (Опсесивно посесивна арт група)
нема да има дело на изложбата "Августин" поради
поради недостаток на идеја.

Според предлог на авторите, изложбената слика на делото.
[Sent by the authors, substitute exhibition image of the artwork.](#)

**ИЗДАВАЧКА КУЌА ОКНАТ ЕЛВА ОВОЕТ -
ПИШУВАНА УМЕТНОСТ (ТОКМУ ПРОЕКТ), 2011,
штанд и книга: 23 раскази, 211 стр. А5**

На штанд на лажната Издавачка куќа Окнат Елва Овоет (еден од моите два псевдоними) изложена е книгата раскази Пишувана уметност, работена последнава година. Инсценирацијата е поткрепена со пригодни акцесориуми: идентификациски картички на куќата, означувачки столни картички, налепници, хартиени кесички, bookmarks ленти... со лого на куќата. Книгата ја најавив за време на престојот во рамките на Авторски низ појавното 4, а тоа е убаво опишано во расказот „Десет палети исчезнување“:

„Петтиот, што ута не отвораше на подистрошени апсолвирани теми, срамежливо не почести со неговото појавно, нему месец-два најпојавно од сè, некакво скромно книжуле од десетина страници насловено „Во Најава... Пишувана уметност (Токму проект)“... она што наумил да раскажува до следното лето и вистина решил расказите да ги доведе до книга...”

Зошто се одлучив и доверував дека зборот може да ја замени мојата уметност е претставено во првиот расказ „Слобода или смрт“:

„Можеби проценил дека баш сега му дошол вистинскиот момент да фати планина, а тој ништо не правеше случајно, освен што случајностите ги почитуваше онолку колку и намерите во создавањето на неговата уметност“ (...)

„Велеа и тоа дека баталил скулптура, во што никако не можев да доверувам. Слушав и појаснувачки муабети (од каде ли им беа информациите?) дека се фрлил на пишување на уметноста, и не некаква белетристика, туку баш уметноста, небаре истата онаа што љубоморно ја создаваше зад врагите на Засолништето, од која се препотував во сонот, всушност истата таа отсликана во зборови, во расказ престојена.“

**PUBLISHING HOUSE OKNAT ELVA OVOET - WRITTEN ART
(EXACT PROJECT), 2011, book of tales, 23 tales, 211 pages, A5**

The book of tales I've been working on in the past year, Written Art..., was exhibited on a simulated/makeshift stand of the fake publishing house Oknat Elva Ovoet (one of my two pseudonyms). The scenery was upgraded by appropriate accessories: identification cards of the house, designated table cards, stickers, paper bags, bookmark tapes... with the logo of the house. I announced this book within the project Artistically through the Phenomenal 4, during my stay at the Holy Mother monastery in Slivnica, Prespa region, from 28.07. to 06.08.2010 which is meticulously described in the tale Ten Levels of Disappearing:

“The Fifth One who never bothered to discuss worn-out topics, shyly honored us with his phenomenal, the most phenomenal to him in the past couple of months, some modest booklet of fifty odd pages, titled To Be Announced-Written Art... Things he meant to tell about by the next summer and he actually decided to compile the tales in a book...”

Why have I decided and believed that the word can replace my art? It is explained in the first tale Freedom or Death:

“Maybe he has decided that this was the real moment for him to go to the mountains. And he did nothing accidentally, he only respected the accidentalities inasmuch as the intentions to create his own art” (...)

“They also said that he had abandoned the sculpture, which I could not possibly believe. I also heard explicating gossips (where would they get such information?) that he has set to writing the art. Not some fiction, but art exactly. The very art he's been jealously creating behind the doors of the Shelter, which made me sweat in my dreams, actually the very same art painted with words and turned into a tale.”

Првите страници од два раскази во книгата: /
First pages from two tales from the book:

Десет Палети исчезнување

“Првиот, паметно зборуваше.....
и редовно многу викаше.

Вториот, исто, паметно зборуваше.....
и псуеше под мустак ко за себе.

Првиот, што многу викаше како паметно зборуваше, и на Богородица во храмот и свети и се развика, кога ни се обрати, што и малиот Исус заплака во нејзините раце, такво му беше грлото, дури и ранохристијаните во гробовите на Голем Град ги раздвижи (на задоволство на туристите), та и денешниве христи и антихристи...

Уживав во неговото говорење, дикцијага и синхронизираната гестикација.

Вториот, фучеше-чадеше-дуваше и псуеше ко за себе, како паметно зборуваше, дури и болникак под температура, се занимливости до бескрај, до хипноза говореше и на се опонираше.

Уживав во неговото говорење колку и тој што уживаше...

Не знаеш кој е по говорлив, Првиот или Другиот.

Првиот, што викаше како паметно зборуваше, еднаш извика дека Дадаизмот не е уметност.

Вториот, што си фучеше..., секогаш, дури и за ништо, на тоа извика: ДАДА НЕ Е МРТВА! Фати да го убедува Првиот дека неговото не е исправна теза и дека не се согласува со таквиот став, дури и одмавна со раката, но не опсу.

Третиот и Четвртиот, Таа и Тој, си ја гледаа работата и постојано го бркаа сонцето, од изгревање до заоѓање, и длабоко во нокта, приквечерното особено, па замаени од светлината и темнината, и од сивилото на облаците нескротливи, не коментараа многу но, си кажаа, си дадоа две големи ДА - ДАДА.

Петтиот, со ДАДА си беше пријател, па Гласот беше извесен, но вообичаено уста не отвораше на подистрошени апсолвирани теми.

Шестиот, најчесто сеир си гледаше и уста не отвораше за ништо на светот.

Седмиот, на забанција ја фаќаше и се одобруваше. Релативното вистински нема граници, па тој ги тестираше разврзувајќи за треперењето на лисјата, жегата летна, или жуборот на потокот, дувањето од ветрот, по нешто за убавината на жената, минотаурот..., избегнувајќи да гласа...

Осмиот, се смееше и убаво му беше, а очите му светкаа шурум отворени, во подзаморените капаци од ненаспаност, па не гледаше никаква причина од Глас.

Деветиот, беше растрчан на четири тркала, дури и во сонот брмчеше, можеше и на ДАДА да одбрмчи доколку станеше сериозна работата.

Десетиот, си имаше задача, си беше зафатена грижливо да ги регистрира сите чуда и ништо да не пропушти вистинито да биде предадено на историјата.

Единаесетиот, беше Мама, а таа не караше ако не јадеме редовно и доволно.

Дванаесетиот, беше Тате, а тој пак, не караше ако не мезиме кога пиевме, дури и се маскираше во бело за да не насмее и да повлијае на нашиот апетит, за да ни удоволи што ќе посакавме.

Е да, имаше и други убавини и сенешта други меѓу редовите паметно зборуваше, фаќањето облаци, молчењето од убеденост, индиферентното молчење, релативизирањата од забанција, фантазмите во движење, фаќањето историја...

Првиот, не беше сослушан да ги изнесе аргументите за својата теза. (...)

Но ете, особеното расположение на духот и анти-уметничкото потсмевање на убавината сепак имаше свој тек... кога Првиот, што извика дека Дадаизмот не е уметност, тргна да си легне, без трошка лутина поради малкуте гласови што ги доби за својата теза, туку навикнат што е ден што ноќ, и ни посака убави соншта пред да загази да изврви по тревата кон скалите за угоре, та и по нив, што притоа закрцкуваа од самото бреме долга меморија присуство, што длпка излижало по средината, до чардакот и по него стенкуваше сè, сè до вратата, одајата, креветот, перницата, сонот... на Вториот, што притоа ја опсу тревата, тивко ко за себе, та му се припушти и гласот (небаре Тристан Цара во Кабаре Волтер) дека сме се спасиле од попувањето и сепаквото морализирање на Првиот, кога тој само што го допираше крајниот раб на манстирската негувана трева кон скалите. Го слушна врашкиот коментар и во мигот запре, стаписан, но веднаш се сврте отсечно и го даруваше Вториот со улав, како веќе му викна, брилив, нетокму-така некако, а штом разменија уште по некое име на лутината...

Заврши прикаската.” (...)

Ten Levels of Disappearing

“The First One spoke wisely and usually shouted loudly.

The Second One also spoke wisely and cursed in his chin, just for himself.

The First One who shouted loudly and spoke wisely, hollered so much at the Holy Mother in the temple when he addressed us that he made little Jesus in her hands cry. Such was his throat. Even the early Christians in their graves got disturbed (to the pleasure of the tourists), as well as the present Christians and antichrists...

I enjoyed his speaking, his diction and his synchronized gesticulation.

The Second One rumbled-steamed-muffled and cursed in his chin. He spoke wisely, even ill with fever, many interesting things. He spoke as hypnotized and opposed everything.

I enjoyed his speaking as much as he did...

You couldn't say who was more talkative, the First One or The Second One.

The First One who shouted while speaking wisely once said that Dadaism is not art.

The Second One who muffled... always, even for nothing, said to that: DADA IS NOT DEAD! He started convincing the First One that his was not an accurate thesis and that he didn't agree with that attitude, even waved his hand, but didn't curse.

The Third and the Fourth Ones, She and He, minded their own businesses and kept chasing the sun, from sunrise to sunset, and deeply into the night, especially the evening sun, and bedazzled by the light and the darkness and the grayness of the untamed clouds, didn't comment much, but only told each other two great "DA" - DADA.

The Fifth One was a friend with DADA, so his Voice was certain, but he usually didn't bother to discuss worn-out, concluded topics.

The Sixth One most often only watched the others and wouldn't speak for anything in the world.

The Seventh One took it all as a joke and approved everything. Relativity has no real boundaries so he tested them by dragging stories about the leaves fluttering, the summer heat or the gurgle of the brook, the blowing of the wind, occasionally something about the women's beauty, the minotaur... avoiding to vote...

The Eight One laughed and enjoyed it, while his eyes glittered wide open under the eyelids tired of sleeplessness, so he saw no point in the Voice.

The Ninth One was occupied with four wheels, buzzing even in his dreams. He could have easily buzzed away on DADA, if things got serious.

The Tenth One had a mission, she was occupied with carefully evidencing all of the miracles and secure than everything was truly conferred to the history.

The Eleventh One was Mom. She scolded us if we didn't eat regularly and sufficiently.

The Twelfth One was Dad. He scolded us if we didn't snack while drinking. He even disguised in white to make us laugh and influence our appetite and meet our every wish.

And yes, there were other beauties and all kinds of things between the wise locutions, like catching clouds, opinionated silence, indifferent silence, taunting relativizations, phantasms in motion, catching history...

The First One was not heard stating the arguments of his thesis.

But nevertheless, the special state of the spirit and the anti-artistic mockery of the beauty still took its course... When the First One, who shouted that Dadaism is not art, went to bed, not angry for the few votes he got for his thesis, but only complying with the day and night routine, he wished us nice dreams before treading the grass towards the steps, and went up the stairs that squeaked under the burden of the long memory which has carved a recess in the middle, up on the balcony and moaned all the way to the door, to the room, the bed, the pillow, the dream... The Second One cursed the grass, quietly in his chin, but he said loudly enough (as if Tristan Tzara in Cabaret Voltaire) that we were saved from the lectures and moralizations by the First One at the moment when he touched the end of the well trimmed monastery grass before the stairs. He heard the devilish comment and immediately stopped, astounded, then turned back and snapped at the Second One, honoring him with attributes like mad, crazy, insane, and after they exchanged several more attributes of anger...

The story ended.” (...)

Спасе Перовски/Spase Perovski

Параван, 2011, два принта на хартија (поединечно 20x24см) и текст А4 за проектноста на делото.

Cover 2011, two print paper (individually 20x24sm) and text A4 project of work.

ПАРАВАН

Параван, е уметничко дело кое претставува интегрален дел од проектот Директор во Народен Музеј Велес (социолошко делување надвор од кругот). Истото може да функционира само за себе и претставува преграда, времено разграничување на еден ист простор. Параван, место зад кое треба да се скрие нешто тајно и интимно, место кое претставува теан дел од моето јас. Декорацијата на параванот е еден ист кадар - 12 дена по седум фотографии (временски циклус од 12/7 затворени во еден уметнички занес, во една катарза од доживувања). Ден пред поаѓање на Авторски низ појавното 4, во работниот простор - канцеларија при Народен Музеј Велес; десет дена во манастирот Св, Богородица с. Сливница и ден потоа, дома. Уметничкото дело Параван претставува сопствено и јавно прикривање и разграничување наспрема стварноста во Македонија, помеѓу уметноста и државата. Се повикувам на православно гесло, "Без мешање и без делење".

Идејна скица за делото:

Димензии: 180 x од 18x210, зависно од растегливоста

Материјал: 6 парчиња матиран плексиглас со димензии 180 x 35, двострано отпечатени и флексибилно поврзани

Поставеност: од ѕид кон простор

Поради немање буџет за реализација на делото истото е на ниво на завршена скица

COVER

Cover, its artwork which is an integral part of the project Director at National Museum of Veles (sociological action outside the circle). The same can work for yourself and a bulkhead, temporary separation of a single space. Cover, place behind which to hide something secret and intimate, a place part of my self. The decoration of the cover is the same staff - 12 days after the seven photos (cycle time of 12/7 closed in an artistic fervor, in a catharsis of experiences). Day before Artistically trough the Phenomenal 4 in the workspace - Office for National Museum of Veles ten days in the monastery of St Bogorodica, s. Slivnitza and the day ath home. Front artwork is personal and public concealment and separation versus reality in Macedonia, between the art and the state. I urge the Orthodox motto, "No interference and no sharing."

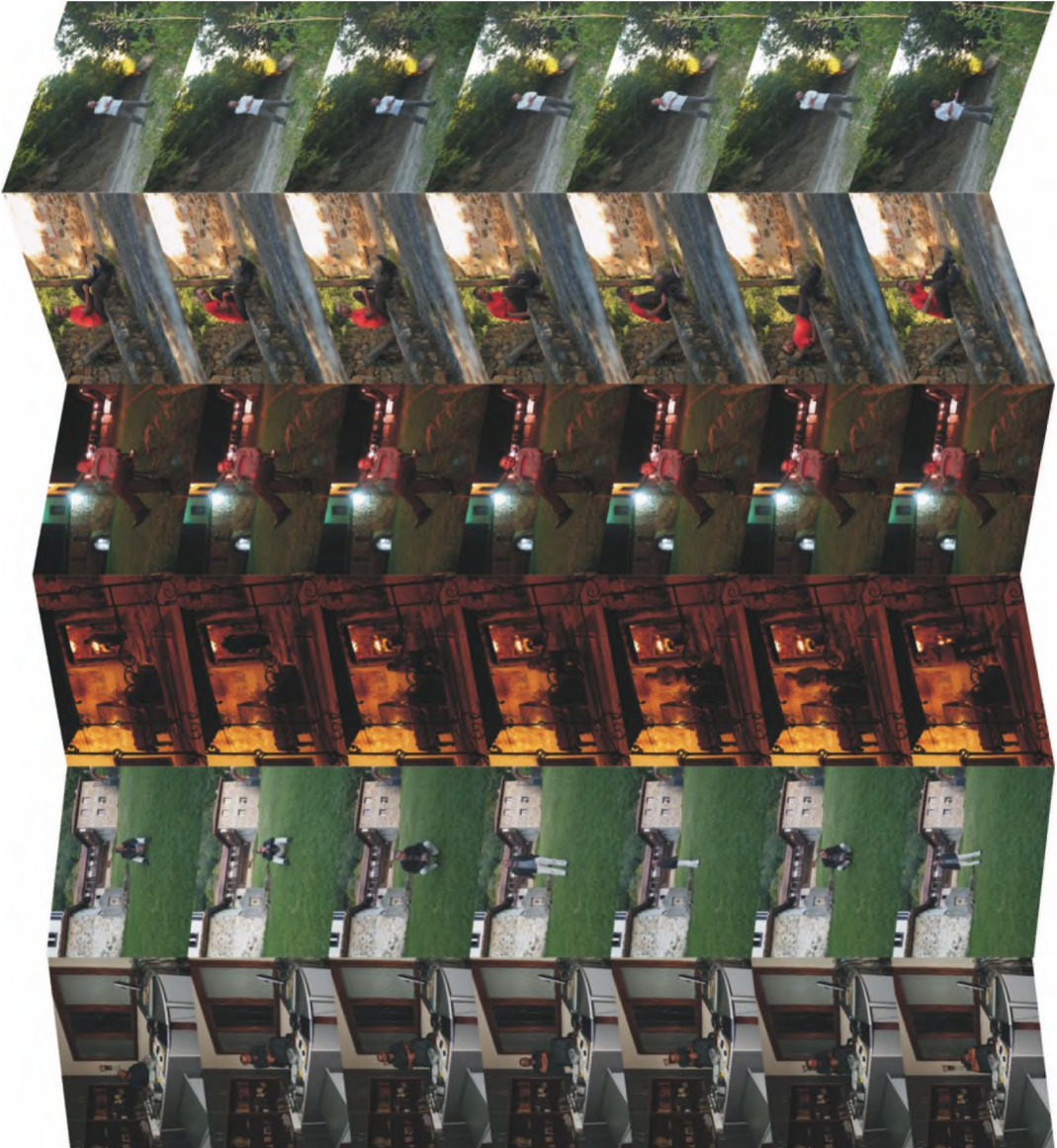
Conceptual sketch of the work:

Dimensions: 180 x od18h210, depending on the tensile

Material: 6 pieces of matte acrylic with dimensions 180 x 35, double-sided flexible printed and related

Placement: wall of the room

Because has no budget for implementation of the act is the same level of complete sketch

Кирил Темков/Kiril Temkov

МЛАДИТЕ, ЕТИКАТА И ТРАНЗИЦИЈАТА, 2011, авторски текст отпечатан на А4 во 50 примерка и изложен на постамент
EDUCATION, ETHICS AND TRANSITION, 2011 Original text printed on A4 50 egzamples and exposed the pedestal

МЛАДИТЕ, ЕТИКАТА И ТРАНЗИЦИЈАТА

Економските револуции истовремено се и големи културни пресврти и донесуваат конвулзии во моралот. Се менуваат животните цели, односите помеѓу луѓето стануваат поинакви, се поставуваат нови вредности или поранешните ги менуваат своите места на аксиолошката скала, се пресвртуваат правилата на однесувањето. За тоа треба да се пишува, бидејќи тоа е составен дел на духовното и вкупното егзистирање во новите услови.

Може да се забележи дека револуционарните актери, бидејќи тие ги извршиле промените раководени со новите идеали, ваквите промени во духот и поведението не ги вознемируваат или го помируваат досегашниот морален систем со овој што се раѓа. Не се грижат, всушност, многу за етичките мени. Пред тоа имаше повеќе етичко вознемирување, кога се развиваше силна критика на економскиот (политичкиот, социјалниот) режим, а во новата ситуација, најнапред, не се води многу сметка за усогласување на етиката со логиката на новиот систем и уште не постои јавно разработена визија на новата морална целост - dostatно е што е урната старата реалност, веројатно се мисли дека новата некако ќе стигне автоматски (голема грижа за брзите морални промени и усогласувања водат само новите идеолошки фондирани општества, кај кои етиката е составен дел на политичката идеализација на промените).

Во новите околности има големи изненадувања. Луѓето околу нас се сè уште тука, во душите владеат старите морални норми на семејството, блиското друштво, на населбата, на работењето, на трговијата, малку нужност и ентузијазам за новостите не ги менува многу навиките. Водечките (евентуално нови) личности говорат позитивно за промените што се случуваат, но радикалноста на менувањето не се однесува на сферите кои не се непосредно суштествени за моралното поведение. Се истакнуваат задачите за укинување/надминување на постарите проблеми, за новите се говори главно од технички аспект (како, на пример, на кој начин, а не зошто и со која социјална цел ќе се продаваат големите општествени системи), не се споменува нужната промена на моралот, небаре тоа е јасно секому и небаре етичките вредности и норми се веќе усвоени и масовно се спроведуваат. Транзицијата лета со ентузијастички крилја, таа е нова етика, ново етичко милје, нова морална цел, а сето друго, па и полниот нов морал, се разбира, ќе дојде со неа. И тоа, се мисли, ќе трае кратко и успешно.

Дека тоа не оди лесно може да видиме од примерот на нашата транзиција. Има повеќе од дваесет година како започна овој преоден период. Транзицијата трае и главно има слаб успех. Промените се големи, но недоволни од позицијата на големата надеж, којашто се чинеше дека се разбудува со оваа револуција. Многу нешта се исти како и порано, не се согласуваат со духот на големите менувања кои настапија или се очекуваат. Социјалните мени се побавни, политичката разновидност малку повидлива, другите области заостануваат, а моралот се менува бавно, несвесно, автоматски. Развлечено се менуваат обичаите и постапките, тоа се чувствува, но тие не се јасно разграничени во однос на поранешниот морален систем, ниту определено вградени во евентуално новиот. Не е јасно на каде тргнал, во која насока се движи етичкиот ум, кој сепак се размавнува со фрази за секојдневието и навестува возвишувања во за сега недофатливо небо. Старите ламентираат за минатите времиња и плачат за пропаднатиот морал, тоа е нормална тажачка за нив, повеќе како задача на нивната возраст, отколку како свесно сознание за тоа што реално се случува.

Вистинските жртви на моралните промени се младите. Загрозена е содржината на нивната природна морална хетерономност, зашто старите не знаат што да ги учат за карактеристичниот нов морал, освен за основните услови на хигиената и за некои правила на семејното, граѓанското и училишното поведение, за коишто ни самите не се уверени за нивната ефикасност. Пред неколку години, еден умен интелектуалац, наш голем творец, забележа дека во стариот режим веќе неколку

години по Втората светска војна (за пет, кажа тој) биле обоштени и спроведени основните правила на новиот социјално-политичко-економскиот систем, кои поради кардинално не се сменија сè до крајот на тој режим (којшто претходеше и ја поттикна оваа транзиција). Денес недостасуваат општествени стандарди, а и конкретни морални определби, кои ќе ги водат луѓето низ Сцилите и Харибдите на новиот живот. Со тоа, пак, моралната изградба на младите се одлага до периодот кога ќе израснат во морално автономни личности и самите ќе бидат одговорни за моралот - а тоа ќе стане со големи тешкотии, зашто немаат стабилно морално насочување и водење во возраста кога уште се морално неизградени, а околу нив не владее стандардна етика чии елементи би можеле да ги забележуваат.

За тоа панично говори светски познатиот теолог и етичар Ханс Кинг, кој укажува на проблематичната етичка духовност на младите, кои се оставени без упатства, норми, барања, заповеди, кои би овозможувале вклучување во заедницата и би биле основа за изградба на нивниот сопствен морал. Ова не се однесува само на земјите на источниот блок (поранешните социјалистички), но во нив е незаобиколна реалност. Погледнете само на личната збунетост на речиси секој возрасен, нама јасна свест што да прави, не знае што ќе му се случи (дури ни во блиската иднина), опседнат е од стравови, за коишто зборуваа егзистенцијалистичката философија, не знае што да одбере како свој пат, зашто ниеден не е јасен и сигуран, се повлекува во себе и од него често повремено или перманентно се излева насилство, психички е опседнат со решенија коишто не водат кон излез од личната или од општата криза, се разболува порано отколку што е вообичаено за сегашната епоха и умира порано одошто би можело да се очекува... Нема насмевка на лицето, во средбите со другите го наведува погледот и има сè помалку поздравување и неврзан муабет помеѓу непознатите или оние кои само малку се познаваат, а разговорите со блиските поттикнуваат нервоза и разочарување, доаѓа до вербални судири, дури и ако нема материјални интереси, а темите се безначајни, сè се почести повредите на работниот, професионалниот и деловниот морал, а исто така и на политичкиот, од незнаење или од намерно прекршување на нивните етички норми (измама, корупција, непотизам, недржење збор...). Проблематичноста на општиот морал е најизразена токму во неможноста или во реткоста на прифаќањето и спроведувањето на позитивниот пристап кон животот и дејствувањето, како нова оптимистичка етичка визија.

Кај младите во транзицијата, во мнозинството европски источни и југоисточни земји, моралната неопределеност е појасна отколку што е корисно за нив и за општеството. Пред нив нема извесност за настапувањето во светот, туку голема недефинираност на положбата, на прифаќањето, на дејствувањето и на можниот успех. Од семејната и детската морална надреденост тие излегуваат без вистинска хетерономија со единствен и стандарден морален систем, а влегуваат во период на морална автономија со збркани идеи и цели кога треба да решаваат за сè. Среќата не е најважна човечка цел (иако мнозина зборуваат дека е), но спокоејството сигурно е цел - нашите млади немаат доволно мир за невознемирувани и слободно да си го изберат својот животен пристап. Тоа ги става во положба на машина, а не на автономно суштество, кое може да решава за својата судбина и да си ја насочува и менува според најдобрите услови (како што ги согледува). Затоа се препуштаат на забавата, како илузорна замена за живот и прогрес, на алкохолот и на дрогите, кои ги убиваат, на коцкањето, кое им ги одзема ентузијазмот и енергијата за работа која би ги унапредила. Прават празни чекори, кои во морална смисла водат во загуба. Не го согледуваат патот кој ќе ги однесе кон нивната визија на успехот, зашто таквиот пат не е определен.

Всушност, младите треба да го дефинираат моралот на новата епоха. Постарите не се вистински доволно заинтересирани за да им помогнат во тоа. Срамот што тие го чувствуваат заради пропаѓањето на режимот, којшто тие дефинитивно неуспешно го граделе, а кој доживеа пораз и заради нивните тогашни етички определби, не ја поттикна нивната морална креативност, туку морална стагнација и опаѓање. Постарите не можат да бидат носители на новите вредности, коишто тие не ги сакаат и сметаат дека се извор за нивните сегашни страдања. Младите мора да се соочат со новиот свет и да обликуваат употреблив и корисен морален систем. Со него тие би успеале да живеат и да преживеат, а тоа би бил не само нивни придонес кон изградбата на свој поуспешен и почовечен свет, туку и база за нивна творечка иновација и практика, со што би се воздигнале до пиедестал на достојни личности (затоа ваков разговор за моралот може да се води во рамките на ангажираната културна дејност, каде природно се сплотуваат и разгрануваат хуманите визији).

Критикувањето на моралот е етичка дејност, но често безуспешна без креативен придонес со определување на новите вредности. Бегството од реалноста е ниска форма на моралот. Напуштањето на својот свет и заминување во друго општество понекогаш лично е корисно, меѓутоа никаде не може да се избегнат некоја морална целина и правила коишто секој таму мора да ги извршува. Лесно вклопување на младите од земјите во транзиција во поразвиените, дури и подалечни земји (и нивно веќе трајно останување таму) покажува дека нашите млади бараат и нов морал, зашто тукашниот не соодветствува на нивните надежи. Оставајќи ги празни, не овозможувајќи им да бидат етички (социјално, културно) креативни, се спуштаат нивните животни критериуми, коишто транзицијата требаше да ги воздигне, и тоа кај сите и за сите.

Во 1989 године се обидов да објасним кои се новите вредности кои ќе бидат потребни да ги спроведуваат сите за да успеат навестените и започнати промени. Тие нови вредности на современото општество, коишто ги означив како средство за поттикнување на развојот (и на новиот режим), ги опишав во “Студентски збор“, бидејќи сметав дека студентите се вистински нови социјални и морални актери. Тие вредности се: Индивидуализам, како нова човечка општосветска карактеристика, Вистинита и Вистонољубивоста, како спротивност на системот во којшто реалност беа лажни верувања и измама, Реализам, као корективен израз за недостиг на зрелост и во националното програмирање и во животната практика, Опортунизам, као приклучување кон можното, Прагматизам, као мера на ангажманот и на успешноста на замислите и на потфатите, и, конечно, Прогрес, као опсесивна определба на Новиот век да не застанува ништо и сè да може да биде унапредено (К. Темков: Нашите нови вредности, во книгата: Етика, Скопје, Метафорум, 1998, стр. 129-151).

Истовремено во светот започна процесот на Етичкото образование, како израз на големиот подем на етиката и на потребата сите млади да се образуваат за автономно етичко размислување и самоопределување. Тоа значи дека младите треба редовно да учат Етика (за што се заложува и УНЕСКО), и тоа не како морално воспитување (адаптација на постојните општествени морални норми), туку како сознание за суштината на етиката, за нејзиното значење за човечкото живеење, за механизмот на етичкото одлучување и за новите значајни епохални вредности. Јас се посветив на воведувањето на Етика во училиштата, со младите колеги правев педагошки експерименти во средните и основните училишта и во градинките, воведував нови теми и вредности во етичката свест и образование, ги развивав методите на интерактивната настава, којашто единствено е соодветна за ваквата област, кај мене како ментор се направени десеттини магистратури и докторати за Етичкото образование, јавно пишувам повеќе од деценија морални текстови и поуки за младите, кои можат да ги читаат и повозрасните, досега успеав да се воведат настава по Етике за сите деца во шестото одделение (иако само по 1 час неделно) и изборна настава во вториот и во третиот клас во гимназиите (иако не е воведена во работничките и во техничките училишта), направив учебници за Етичко образование и популарни книги “Етика за младите“, “Како да се биде добар“, “Етика за децата“, “Етика за најмладите“, на разни факултети е воведена настава по етика, а, како и во целиот свет, ќе се организира етичка обука за идните доктори на науките.

Во нашата епоха етиката зафаќа безброј подручја и многу нови теми. Покрај односот кон другиот, како базичен етички став, неопходни се и правилен однос кон себи, кон општеството/заедницата и нивниот развој, кон Природата и кон сеопштото постоење (космизам). Од исклучително значење се Биоетиката (најнапред, етиката на здравјето и еколошката етика), Универзалната етика и Етичкото образование као најнови етички пројави. Значајни се етиката на работењето, на професијата, на бизнисот, на менаџерството, на маркетингот, на семејството, на политиката, на спортот (посебно Олимписката етика), на образованието, на науката, на сообраќајот... и стотици други етички домени и теми. Новите етички концепции се однесуваат на грижата, одговорноста, консеквенциите (водење сметка за последиците)... Етиката (а уште повеќе Биоетиката) е најважна наука и практика на светот, низ таа диоптрија се мерат сите дејства и сите дострели. Тоа го поврзува светот во една целост, на која и ние сакаме - и мораме - да му припаѓаме.

Одговорни светски институции сметаат дека оние кои го упропастиле светот не можат да се изменат за да го поправаат. Треба да се влијае младите да се воспитуваат за да бидат подготвени да го изградат светот врз подобри начела. Тоа ќе се случи брзо, тие стасуваат. Меѓутоа, тоа значи дека младите мора да се подготвуваат за добра изградба на целината на светот и на својата заедница

посебно. Етичкиот дух на младите ќе биде решавачки за разбирање на светот, а кај нас и за успех на транзицијата. Тоа сега е нашата голема задача - а посебно наша задача како научници и педагози, а исто така особена задача на културните дејци да ги поттикнат духовните процеси за таквиот подем. Треба да објасниме што се случува на полето на етиката и како да им помогнеме на младите и да им овозможиме сознанија важни за добра изградба на својот свет. Со тоа транзицијата ќе го оправда своето појавување, ако веќе не може да се пофали со својата ефикасност.

EDUCATION, ETHICS AND TRANSITION

Economic revolutions simultaneously and major cultural upheavals and convulsions in moral decision. Changing life goals, relationships between people become different, set new values or change their former places of axiomatic scale, turn to rules of behavior. For that you need to write, because it is an integral part of the spiritual and total existence in the new conditions.

You may have noticed that revolutionary actors, because they have committed changes driven by new ideals, such changes in the spirit and attitude do not disturb or reconcile current moral system this is born. Do not worry, in fact, many of the ethical menu. Before it was more ethical harassment when he developed a strong critique of economic (political, social) mode, and the new situation, first, does not take much account of bringing ethics to the logic of the new system and still no publicly developed vision entirely new moral - that is fairly demolished the old reality, probably thinking that will somehow reach new automatic (big concern for rapid moral changes and adjustments just keep laying new ideological societies, where ethics is an integral part of political idealization of change).

The new circumstances have big surprises. People around us are still here, the old souls govern moral norms of family, close company, the settlement of the operation, trade, necessity and little enthusiasm for the news does not change many habits. Leading (possibly new) people spoke positively about the changes that are occurring, but radicality of change does not apply to areas that are not directly essential for moral behavior. I say lifting tasks / overcome old problems for new spoken mainly technical aspects (for example, how and why is that social order will sell large social systems), not to mention the necessary change of morality, if it is clear to everyone and if ethical values and norms have been adopted and implemented mass. Transition enthusiastic fly wings, it is a new ethic, a new ethical milieu, a new moral order, and everything else, and a new full moral, of course, will come with it. And it is thought, will run short and successful.

That it does not go easily can see from the example of our transition. There are more than twentieth year as started this transitional period. The transition takes and generally have little success. The changes are great, but insufficient position of the great hope, which seemed to be awakened by the revolution. Many things are the same as before, do not agree with the spirit of the great alterations that occurred or are expected. Social menu is slower, a little more visible political diversity, other areas lag and morals are changing slowly, unconsciously, automatically. Roll changing habits and procedures, it is felt, but they are not clearly distinguished in terms of the former moral system, nor fixed eventually incorporated into the new. It is not clear where he was going in that direction is the ethical mind, which still razmavnuva phrases for everyday sublimations and usher in the now elusive sky. The old lament for times past and had failed to cry, it is normal mourning for them, more as a task of their age, rather than consciously aware of it shta actually happening.

The real victims of moral change in youth. Threatened the content of their natural moral heteronorms because old did not know what to study for a new moral characteristic, except for the basic conditions of hygiene and certain rules of family, civic and school behavior, for which we are very confident about their performance. Years ago, a clever intellectual, our great creator, noted that the old regime for several years after the Second World War (five, he said) were generalized and implemented the basic rules of the new social-political-economic system that is not radical changed until the end of the regime (which preceded and triggered the transition). Today lacks social standards, and specific moral choices that will lead people through Scilite Haribdite and a new life. In addition, however, the moral construction of youth to postpone the period when raised in morally autonomous individuals themselves will be responsible for morale - and it will become a major difficulty, since no stable moral guidance and keeping the age when still morally constructed and about them is standard etiquette rule whose elements could notice.

Alarmist speeches about world-renowned theologian Hans King and ethicists, indicating the problematic ethical spirituality of young people who are left without guidance, standards,

requirements, commandments, which I enabled involvement in the community and would be the basis for building their own morality. This applies not only to the countries of the Eastern Bloc (former socialist), but in them is an unavoidable reality. See only the personal embarrassment of almost every adult, decreases awareness clear what to do, not knowing what will happen (even in the near future), is obsessed by fears of existentialist philosophy that spoke, not knowing what to choose as its time, because none is clear and siguran are stepping in and out of it frequently or occasionally permanently overflowing violence is psychologically obsessed with solutions that do not lead to out of personal or general crisis, fell ill earlier than is usual for current epoch and die sooner than might be expected ... No smile, in meetings with other bends eyes and there are fewer greetings and small talk between strangers or those who only know a little and talks to encourage nearby irritation and disappointment comes to verbal conflict, even if there are no material interests and topics are meaningless, as are frequent violations of labor, business and professional ethics, as well as the political, from ignorance or deliberate violation of their ethical standards (fraud, corruption, nepotism, nedrzhenje word ...). Difficulty of general morality comes most precisely in the impossibility or rarity of acceptance and implementation of the positive approach to life and act as a new optimistic ethical vision.

The youth in transition, in most eastern and southeastern European countries, moral uncertainty is clearer than it is beneficial for them and for society. Before them no certainty of occurrence in the world, but great uncertainty of the situation, the acceptance, the action and the possible success. The family and children's moral superiority they leave no real heteronomi a single standard and moral system, and enter a period of moral autonomy overwhelmed with ideas and goals when deciding on everything. Happiness is the most important human purpose (though many say it is), but tranquility certain goal - our young have sufficiently disturbed the peace and freedom to choose their life approach. It puts them in the position of a machine, not an autonomous entity that can decide on their fate and to directing and changes according to the best conditions (such as the perceived). So indulge in the fun as illusory substitute for life and progress of alcohol and drugs, which kill the gambling that takes their energy and enthusiasm for work that would upgrade the. Make empty steps that lead to moral sense at a loss. Not seen the road will take you to their vision of success for such a path is not specified.

In fact, young people need to define morality of the new era. Seniors are not truly interested enough to help. Shame they feel because of the collapse of the regime, which they definitely failed was built, which was defeated at that time and for their ethical commitments, not foster their creativity moral, but moral stagnation and decline. Seniors can be carriers of the new values that they do not like and think are the source of their current suffering. Young must face the new world and to shape workable and useful moral system. With it they were able to live and survive, it would not only their contribution to building your own successful and more human world, but base their creative invencije and practice, thus ascended to the pedestal of worthy individuals (because this talk of morality can be managed within the engaged cultural activity, where naturally unite and branch human vision).

Criticizing morality is an ethical activity, but often unsuccessful without a creative contribution to the determination of new values. Escape from reality is a form of low morale. Abandoning his world and going to another person's society sometimes useful, but nowhere can avoid a general moral rules and kojishto there any need to perform. Easy integration of young people from countries in transition to more advanced, and even more distant countries (and their already permanently staying there) shows that our young look and a new morality, because here in St. Petersburg does not match their hopes. Leaving empty, not allowing them to be ethical (social, cultural) creative descend their life criteria that transition was to elevate them, and for all and for all.

In 1989 I tried to explain that the new values will be required to carry out all about getting started and implied changes. These new values of modern society, we mark it as a means of encouraging the development (and the new regime), described in the "Student comes" because they think students are truly new social and moral actors. These values are: Individualism as a new human opshosvetska feature, accurate and Vistonoljubivosta, as opposed to the system in which reality

beliefs were false and fraudulent, Realism, Cao corrective term lack of maturity and in national development and environmental practices, opportunism Cao inclination towards possible, pragmatism, Cao extent of engagement and the success of the ventures imagine, and, finally, Progress, Cao obsessive commitment to the new century does not stop anything and everything you can to advanced bits (K. Temkov: Our new values in the book: Ethics, Skopje, Metaforum, 1998, p. 129-151).

At the same time the world began the process of Ethical Education, as an expression of the great rise of ethics and the need for all young people to be educated about ethical thinking and autonomous self. This means that young people need regular teach Ethics (for which we strive and UNESCO), not as moral education (adaptation of existing social moral norms), but a knowledge of the essence of ethics for its importance to human life, the mechanism of ethical decision making and significant new epochal values. I am dedicated to the introduction of Ethics in schools with young colleagues did pedagogical experiments in secondary and primary schools and kindergartens, introduced new themes and values in ethical awareness and education, we develop methods of interactive teaching, which is only appropriate for this area , to me as a mentor made tens master degree and doctorate of ethical education public write more than a decade writing and moral lessons for young people who can read and older, have managed to introduce teaching of ethics for all children in the sixth grade (Although only 1 hour per week) and optional classes in the second and third class in high schools (although not introduced in labor and technical schools), made for ethical education textbooks and popular book "Ethics for young people", "How to be good ", " Ethics for the children ", " Ethics for the youngest "of various faculties was introduced teaching of ethics, and, as in the world, will organize ethical training of future PhDs.

In our epoch ethics podružja countless covers many new topics. In addition to the treatment of other such basic ethical position, are necessary and proper treatment of sebi, the society / community and their development, the nature and the universal existence (kosmizam). Extremely important in Bioethics (first, ethics of health and environmental ethics), Universal Ethics and Ethical Education Cao latest ethical phenomena. Notable are the work ethics, the profession, the business of the managing, marketing, family, politics, sports (especially Olympic Ethics), education, science, traffic ... and hundreds of other domains and ethical issues. New ethical conceptions concerning the care, responsibility, consequences (taking care of the consequences) ... Ethics (Bioethics and more) is the most important science and practice of the world, through the diopter measured all actions and all achievements. It connects the world in a whole, and where we want - and have - to belong.

Responsible international institutions believe that those who ruined the world can be changed to fix. You need to influence young people to be cared for to be ready to build a better world based principles. It will not happen quickly, they become due. However, this means that young people must be prepared for a good construction of the entire world and their community special. Ethics spirit of youth will be crucial for understanding the world and in our country and for the success of the transition. It is now our major task - especially our task as scientists and educators, and also great task of cultural activists to encourage spiritual growth such processes. You need to explain what is happening in the field of ethics and how to help young people and to provide information relevant to good building his world. With this transition will justify its appearance, if not already boasts its efficiency.

Бранко Церовац/Branko Cerovac

I.AUTOPOIESIS - II. ANP – EPIFANIJA - III. NAPOMENA (be continued), 2011, авторски текст отпечатан на А4 во 50 примерка и изложен на постамент
I.AUTOPOIESIS - II. ANP - EPIFANIJA - III. NAPOMENA (be continued), 2011 Original text printed on A4 50 primerka and exposed the pedestal

I. AUTOPOIESIS

Ili

Duchamp susreće Diogena, Aleksandra, Svetu Bogorodicu, Svetog Nauma, Svetog Kirila, Marxa, Nietzschea, Rilkea i Heideggera u Golem Gradu, na otoku, na Prespanskom jezeru (A.D. 2011)

„To da život treba službu historije mora biti pojmljeno tako jasno kao i stav koji će kasnije biti dokazan da prekomjernost historije onom živom šteti. /.../“

„Štoviše, postoje doba koja uopće ne mogu činiti razliku između monumentalne prošlosti i mitske fikcije, jer iz jednog se od tih svjetova mogu dobiti upravo jednaki poticaji kao i iz drugog. Ako, dakle, monumentalno promatranje prošlosti vlada nad ostalim načinima promatranja, mislim nad antikvarnim i kritičkim, tad sama prošlost trpi štetu. /.../“

Friedrich Nietzsche, O koristi i štetnosti historije za život, 1874.

„Za mene, Avtorski niz pojavnoto e sloboden prostor za avtorskata ljubopitnost, prostor na očekivanja i iščekivanje...“

Stanko Pavleski, Eden pogled ..., 2009.

Na tragu Nietzschea, valja nam barem ponekad, tu-i-tamo, periodično, odmoriti oči i duh od nagomilanih monumenata podignutih u slavu Historije, bilo „stvarne“, to jest (re-) kreirane u „non-fiction“ žanru bilo fikcionalne, stvorene više u svrhu s(t)imulacije uobrazilje, fantazmi o projektu goleme Budućnosti odnosno u svrhu dodvoravanja moćnicima i gomilanja čim golemijeg profita od tako vjesto instrumentalizirane i „funkcionirajuće“ Visoke Umjetnosti, najbolje sazdane od mramora, željeza ili pak armiranog betona u nekoj fascinantnoj hibridnoj, sinkretističnoj, eklektičnoj mješavini kvazi-postmodernizma i (pseudo-) historicističkih stilova i manira . A pošto u našim suvremenim „polisima“ nije baš uobičajena pojava da se Aleksandar (Veliki, naravno!) sklanja sa Sunca pred odrpanim, golim Diogenom (osim u jeku predizborne kampanje, možda?) niti da čezne za prednostima „psećeg“, „kiničkog“ Diogenovog habitusa i statusa (ako je A.M. to uopće ikada prakticirao izvan mudrijačkih anegdotskih dosjetki), naše skromne, samozatajne, napačene oči i umove najpametnije je barem jednom godišnje na sedmicu – dvije dana dislocirati, odvesti ih na ispašu i oporavak što dalje od monumentima, građanstvom i turistima prenapučenih metropola... Negdje među ruine obrasle zelenilom i napučene pelikanima, morskim zmijama, kornjačama, gljivama, šparogama i zalutalim čudacima, u napuštene, zapuštene manastire izgubljene u šumama, na planinama, na otoke poput Golem - grada na Prespanskom jezeru! Na prividno neočekivan način, „bijeg“ suvremenih Art - dezertera u monašku pustinju, u puste „eremitaže“ lišene svake „Art – scene“, bez ikakvih akademija, muzeja, galerija, klubova i lobija u blizini, svjetlosnim godinama daleko od svakog finansijskog kapitala i od Zlatnog teleta, može poprimiti karakter radikalno kiničke, kritičke, emancipatorske, dezalijenirajuće prakse, javnog čina, subverzivnog „kontramonalnog“ autopoetičkog, exhibicionističkog (u dubljem značenju koje toj riječi pridaje Tomislav Gotovac aka Antonio Lauer!), pa čak i borbenog, aktivističkog „pokreta otpora“ prema dominantnom postavu hipostaziranih „umjetničkih“ vrijednosti – čija se brtalna manifestacija na ekstremno monumentalan način vidi upravo po gradovima, navodno „urbaniziranim“, „civiliziranim“, „kulturnim“ središtima suvremenog masovnog života.

II. ANP – EPIFANIJA

Iz estetičke i transartističke perspektive gledano, ključni moment u promišljanju karaktera ANP okupljanja, susreta, suživota, i interaktivnog, komunikativnog samoprikazivanja sudionika ANP kao „autora“ nečega (kako je to izložio ideator i organizator projekta Spase Perovski 2009.) jeste usmjeravanje pozornosti, pogleda, odnosa upravo na „autora“ čiji se „autopoiesis“, samoizlaganje kao „ek-sistere“, „ex-movere“ epifanija i samoprikaz (u relaciji spram Bogu, Prirodi, Čovjeku, Tijelu, te – last but not least: Umjetnosti!) ne odvija primarno putem produkcije ma čega kao „djela“, „ergon“-a, reificiranog i alijeniranog (p-) ostvarenja nego baš putem živog prisustva, autoprezentacije vlastitog bića, konstitucije,

ponašanja, samorazumijevanja, „personality“ eksponiranog na čistini, slobodnom prostoru međuođnošenja oslobođenog svake prinude na „proizvodnju“ bilo kakvih artefakata. „Autor“ je „eksponat“ samoga sebe, ujedno epifanija svih viših / nižih „sila“ upravo poput Isusa Krista na raspeću ili gologa Toma Gotovca aka Antonia Lauera („Stupid Antonio Presents“!) koji na radikalnan naćin definira artistićki „ex-hibitio“-nizam kao samu suštinu bića / praxisa / „energeia“-a njega / Sebe kao „umjetnika“. Tako da Perovski u biti slijedi neke istodobno drevne, antićke koncepcije i prakse (Diogen / Aleksandar, Krist, starokršćanski monasi i eremiti, cijela plejada svetaca i mistika ...) i splet ideja utkanih u razne performerske, body-artistićke, konceptualistićke i postkonceptualistićke „nove umjetnićke prakse“ uključujući i Traveling Art, Land – Art, Site – specific / situacionistićke prakse, Public – Art, tradicije „talk – show“ egzibicionizma, „Symposion“-a (u Sokratovu odnosno Platonovu znaćenju filozofske „gozbe“), happening-a, te umjetnićkog „hodoćašća“ gdje smo svi – pa bili inaće ili ne bili artisti / teolozi / estetićari / etićari / kuhari / sluge / sluškinje / skupljaći / lovci / nomadi / skitnice – i neka vrsta „pelegrina“ (lat. peregrinus). Ovog puta su neka mjesta za nas zadobila specifićno znaćenje „staništa“ ili pak „cilja“, Meke / mete transartistićkog putovanja: cijela biocenoza i ekosustav manastira Svete Bogorodice (Slivnica), manastira Kurbinovo, Prespansko jezero, obala, otok – grad Golem Grad, svetkovina u Ljubovnom, Oficerski dom u Bitoli, niz sela i gradića na putanji od Slivnice do Velesa i Skopja (gdje je valjalo pristupiti sređivanju impresija, misli i svekolike audiovizualne dokumentacije ANP 4 2010).

Da, nakon akcenta na egzistenciji, afektima, estetskim senzacijama, „erosu“ putovanja – avanture, žive rijeći, rasprave, „borbe“ naravi, temperamenata, „škola“ i tipova mišljenja, naglasak je nužno prebaćen na znaćaj „snimaka“, dokumentacije, medijatzacije svega što smo vidjeli, izgovorili, doživjeli, izveli unutar veoma otvorenog koordinatnog sistema Projekta ANP 4. Tako je to i kad se radi o umjetnosti performansa. „Ostaju“ sjećanja, legende, rane, ožiljci, tragovi i – zapisi na raznim „nosaćima“ zvuka / slike / teksta, bilo statutarnim (list papira, fotografija ...) bilo „tranzitornim“ (video). Dakle, moguća izlozvena prezentacija „epifanije/ fenomena“ Projekta ANP 4 - kao medijski obrađeni, transponirani, umjetnićki preobraćeni „ergon“ određene već uložene „energeie“, živog bivstvovanja „Autorskog niza pojavnosti“ također je legitimni, nemimoilazni dio te „pojavnosti“ kao Projekta. I ovog momenta radimo – dalje – na tome.

III. NAPOMENA (be continued)

Istaknuti ime jednog Marcela Duchampa u samom naslovu ovog mog priloga na temu ANP 4 – projekta drćim nemimoilaznim, sukladno vlastitom autorskom ethos-u, ceređu i osobito „pojavnosti“ u konceptualno – filozofski intrigantnoj diskusiji na temu znaćaja i dometa djela Marcela Duchampa odnosno DADA – istiće „pojavnosti“ u monumentalnoj, antikvarnoj i / ili kritićkoj Historiji moderne i suvremene umjetnosti – koja je sasma legitimno vođena na Symposionu za okruglim (kvadratnim, doduše) stolom u dvorištu manastira Svete Bogorodice Slivnićke između poštovanog gospodina etićara Kirila T., umjetnice D. (inaće ćlanice OPA) i filozofa i kunsthistorićara B.C.-a (autora ovih redaka). Gospodin etićar je, smatram, upravo herojski zastupao monumentalno stanovište da cijela plejada dadaista u stvari nije napravila nijedno veliko djelo koje bi se moglo mjeriti s remek djelima velikana svjetske umjetnosti (da ih sad ne nabrajamo, „zna se“ koji su to majstori), te je time nasuprot mome „knićkom“, „diogenovskom“, „dadaistićkom“ zastupanju prava i interesa g. Duchampa i svekolike DADA-e nastupio kao Aleksandar Makedonski među oponentima DADA – pokretu otpora monumentalnoj historiji umjetnosti. Moj stav da je Duchamp usprkos takovim prividno antidadaistićkim argumentima g. etićara K.T.-a svakako osmislio i UĆINIO nešto „monumentalno“, ravno najvećim „remek“ dometima ljudskog uma i umijeća, premda možda NEVIDLJIVO ili pak nezatno, besprizorno, „apsurdno“ iz tradicionalistićke, konzervativne perspektive, ne mora nužno biti „apsurdnim“ niti jednostavno „pogrešnim“. Rasprava se može i nastaviti, zar ne? U svakom slućaju, tako je i Marcel Duchamp našao svoje mjesto i važno teorijsku, praktićku i (auto) poetićku ulogu za stolom pred kuhinjom u dvorištu našega ANP – manastira. Hvala vam na pozornosti.

Sudionik ANP 4
Branko Cerovac
1. – 5. 06. 2011

I. AUTOPOIESIS

Or

Deschamps meets Diogenes, Alexander, St. Mary, St. Naum, Cyril, Marx, Nietzsche, Rilke and Heidegger on the island "Golem Grad" (Large Town) of Lake Prespa (AD 2011)

"The fact that life needs history must be understood clearly as an attitude which will later show that the excess of history does harm to the living. /.../"

"In addition, there are periods that are not able to distinguish between monumental past and mythic fiction, because one of those worlds can get the same incentives as well as other. Therefore, if monumental observation of the past prevails over other methods of observation, I refer to the approach of antiqueness and the critical one, then the past itself poses a damage... /.../"

Friedrich Nietzsche, The usefulness and harmfulness of the history of life, 1874

"For me, *Artistically through the Phenomenal* presents a free space for the authorial curiosity, space of expectations and anticipations ..."

Stanko Pavleski - *A look ...*, 2009.

Following the trail of Nietzsche, we should at least sometimes, periodically, refresh our eyes and spirit of the piled monuments erected in honor of history, whether "real" or (re-) created in the "non-fiction" genre, either fictions created about s(t)imulation of the imagination, the fantasy for project of the great Future, i.e. flattering the powerful and piling even greater profit of the so skillfully instrumented and "functioning" High Art, best built of marble, iron or ferroconcrete in a fascinating hybrid, syncretistic and eclectic mix of postmodernism and (pseudo-) historical styles and fashions. And because in our modern "policies" is not common for Alexander (the Great, of course!) to stay away from the Sun before worn, naked Diogenes (except at the height of the campaign, perhaps?) nor crave for the advantages of "the canine" and "cynical" habitus and status of Diogenes (if Alexander the Macedonian ever practiced that apart from the anecdotal riddles of the wise men), for our modest eyes and minds, the cleverest thing to do is, at least once a year, for one to two weeks, to dislocate, to be taken to pasture and recovery as far away as possible from the busy metropolises full with monuments, citizens and tourists ... Somewhere among the ruins overgrown with vegetation and inhabited by pelicans, sea snakes, turtles, mushrooms, asparagus and stray weirdoes in abandoned monasteries lost in the woods, the mountains, in the islands such as Golem Grad on Lake Prespa! In a seemingly unexpected way, the "escape" of contemporary Art deserters in a monastic desert, the desert "hermitages" deprived of any "Art scene" without any academies, museums, galleries, clubs and lobbies nearby, light years away from any financial capital and away from the Golden calf, a character can be acquired of radically cynical, critical practice of emancipation and disalienation, public act, subversive "counter-monumental", auto-poetic, exhibitionist (the deeper meaning of that word attributed by Tomislav Gotovac, aka Antonio Lauer!) even combative, activist "resistance movement" against the dominant set of hypostatic "artistic" values - whose brutal manifestation in an extremely monumental manner is seen only in cities, supposedly "urban", "civilized" and "cultural" centers of the modern mass life.

II. ANP – EPIPHANY

From an aesthetic and trans-artistic perspective, a key point in reflecting the character of ANP gatherings, meetings, coexistence and interactive, communicative self-presentation of participants of ANP as "authors" of something (as it was exposed by the creative founder and organizer of the project - Spase Perovski 2009.) is directing the attention, views, relations precisely towards the "authors" whose "auto-poiesis" and self-presentation as "ek-sistere", "ex-movere" epiphany and self-presentation (in relation to God, Nature, Man, Body, and - last but not least: Art!) does not take place primarily through production of anything as "work", "ergon" – reificated and alienated realization, but it is through the live presence of self-presentation of the personal being, constitution, behavior, self-understanding, "personality" exhibited at a clearing, a space of relationships free from any coercion to "produce" any artifacts. "The Author" is an

"exhibit" of himself, and simultaneously is an epiphany of all extraordinary or smaller "forces" just like Jesus Christ on the Cross or the naked Thomas Gotovac, aka Antonio Lauer ("Stupid Antonio Presents!"), who radically defines the artistic "ex-hibitio – nism, as well as the very essence of being praxis/"energeia" of him/herself as an "artist". Therefore, Perovski in fact simultaneously monitors the ancient concepts and practices (Diogenes/Alexander, Christ, old Christian monks and eremites, a whole plethora of saints and mystics ...) and group of ideas embodied in various performances, body-artistic, and conceptual and post-conceptual "new artistic practices," including Traveling Art, Land - Art, Site - specific/situational practices, Public - Art, tradition of "talk - show" exhibitionism, "Symposion" (within the meaning of the philosophical "Feast" of Socrates or Plato), events, and artistic "pilgrimage" where we all – artists or not / theologians / aestheticians / ethicists / cooks / servants / maids / gatherers / hunters / travelers / wanderers - a kind of "peregrine" (Latin: peregrinus). This time, we got specific meaning of some places of "dwellings" or "target"; the soft meta – trans- artistic travel: the entire biodiversity and ecosystem of the monastery of St. Mary (Slivnica) monastery Kurbinovo, Lake Prespa, the shore, the island "Golem Grad", the feast in Ljubojno, the Officer's house in Bitola, a large number of villages and towns along the way from Slivnica to Veles and Skopje (where it should be approached for clearing impressions, thoughts and the overall audiovisual documentation of ANP 4, 2010).

Yes, after the emphasis on existence, affects, aesthetic sensations, "eros" travels - adventure, the living word, debate, "the fight" of the nature, temperament, "schools" and types of thinking, the emphasis is necessarily transferred to the importance of the "shots", documentation, mediation of what we have seen, spoken, experienced, was conducted within a very open coordinative system within the project ANP 4. When it comes to the art of performance, the situation is like that. Memories "remain", legends, wounds, scars traces and records of various "tracks" of sound / image / text, either statutory (paper, images ...) or "transitory" (video). So, a possible exhibition presentation of "epiphany / phenomena" of the Project ANP 4 - media processed, transposed and artistically transformed "ergon", some already determined at the already invested "energy" of the existence of life through "Artistically through the Phenomenal" is also legitimate, inevitable part of "the image" as a project. And at this point we are still working on it.

III. Note (to be continued)

Emphasizing the name of Marcel Deschamps in the title of this addition of mine regarding ANP 4 – project, I consider it inevitable, in accordance with his own authorial ethos, and cetera, and particularly the "appearance" in the conceptual - philosophical intriguing discussion on the meaning and scope of the works of Marcel Deschamps or the Dadaistic "appearance" in the monumental, antique and/or critical history of modern and contemporary art - which is run quite legitimately at the symposium of the round (square, actually) table in the courtyard of the monastery of St. Mary in Slivnica between the Honourable Mr. Cyril T. - ethicist, the artist D. (otherwise a member of OPA) and philosopher and the Kunst-historian B.C. (the author of these lines). I think that this Mr. ethicist heroically advocacy the monumental position that the whole plethora of Dadaists actually made no great work that can rival the masterpieces of the great names of the world art (no need of naming them, we all know who these Masters are) and thus contrary to my "cynical", "Diogenes-like", "Dadaist" advocacy of the rights and interests of Mr Deschamps and all types of Dadaist terms, acts performed as Alexander among opponents of the Dadaist movement - a resistance to the monumental history of art. My view is that Deschamps, despite these obvious anti-Dadaist arguments by the ethicist K.T., still designed and made something "monumental", equal to the greatest "masterpiece" achievements of the human mind and skills, though perhaps invisible or small, repulsive, "absurd" from traditionalist and conservative perspective, does not necessarily have to be "absurd" or simply "false". The hearing may be continued, right? In any case, Marcel Deschamps also found my place and important theoretical, practical and (self-) poetic role of the kitchen table in front of our yard ANP - monastery. Thank you for your attention.

Participant ANP 4
Branko Cerovac
1. - 5. 06. 2011

АНП 3
АТР 3

Ораов Дол, на планината Кадиица, Велешко, 29.07. - 07.08. 2008

Алекс Букарски (книжевен автор и блогер), Александар Ивановски (теолог), Љубомир Милошевски (ликовен уметник), ОПА (уметнички тандем: Слободанка Стевческа и Денис Сарагиновски), Станко Павлески (ликовен уметник), Спасе Перовски (ликовен уметник) и Давор Тоциновски (ликовен уметник)

Oraov Dol, mountain Kadiica, Veles, 29.07. - 07.08.2008

Aleks Bukarski (literary autor and bloger), Aleksandar Ivanovski (teologain), Ljubomir Miloshevski (artist), OPA (artistic tandem: Slobodanka Stevcheska and Denis Saraginovski), Stanko Pavleski (artist), Spase Perovski (artist) and Davor Tocinivski (artist)

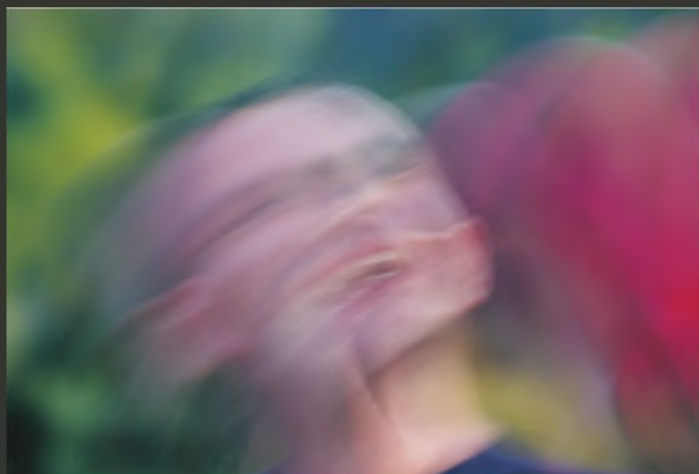

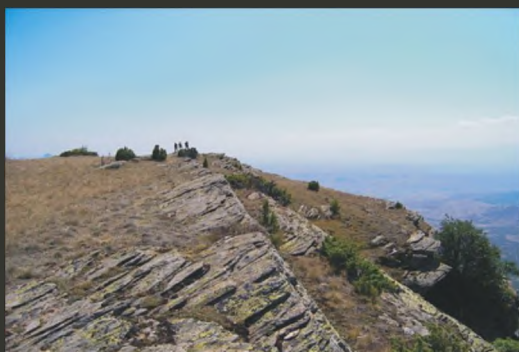
Од документарното видео АП 3, 35:42,
монтажа: ОПА/
From the documentary video AtP 3, 35:42,
edited by OPA

Од документарните фотографии АнП 4
From the documentary photographs AtP 4

...

- Тоше: Случајно сум роден во петок навечер... (ха,ха... Таше ме насмеа ха,ха,ха..)

- Спасе: Слободно може да се движите таму има буки, а таму големо шумиште, над буките има село, некогашно село. Вода извира таму горе и вибрира местото. Таму на 5 метра од изворот вибрира земјата.

- Слободанка: Да не е под вода?

- Спасе: Не, Не, покриена е со трева, земјата е влажна и вибрира. Има легенда овде, многу деца се давеле ова е ваковско место.

(додека Спасе ѝрави ојис на ојкружувањето и раскажува легенди, надвладува гласој на Букарски)

- ... Букарски: Битно е да се викнат луѓе со различен темперамент, не само различни групи. Можеш да направиш конкурс, да се јават луѓе кои не ги познаваш и ќе направат атмосфера, а можеш да викнеш десет кои ги познаваш и да бидат десет рога во вреќа.

- Спасе: Да де, да! Зборувавме минатиот пат со Небојша на ова тема. Тоа е многу чудна, нели комлетно различна ситуација од ова. Затоа што ти имаш конкурс во кој што никој со никого не се знае.

- Слободака: Малку е тешко тоа во Македонија, и да не знаеш кој се ќе ти се јават, тие десет луѓе веднаш ќе дознаеш кои се.

- Спасе: Да де, да! Знаам, знаам...

- Букарски: И ич да не се знаиш е лошо, ама па добро е и да имаш некој.

- Спасе: Не! него, дополнително тоа може да биде... Јас размислував дека во се ова што сега се случува ќе бидат сите што предходно беа, или дека Станко, Небојша, Роберт,... и дека тие дополнително ќе насочуваат луѓе од нивната област се разбира, кои што мислат дека може да се најдат таму.

- Станко: Тоа беа првичните предлози

- Букарски: Да и јас тоа го кажав, дека сепак некој со искуство овде треба. Станко не само затоа што е постар веројатно ги има преживеано и знае.

- Спасе: Имам јас компетна поддршка од Небојша, од Роберт, од сите кои што биле тука, знаеш и сам дека Небојша предложи три девојки, но тие се занимаават со сликарство и неznam што би правеле тука, јас им пишав дека тука се екстремни условите и дека мора да бидат внимателни на се околу.

- Станко: Не, ама тоа беше многу неогворен предлог.

- Спасе: Во ред, значи тоа беше негов предлог, негово право. Во еден момент имав толку многу луѓе незнаев што да направам, а неможе да има повеќе од десет-единаесет луѓе. Единаесет е веќе многу луѓе.

- Станко: Со технички лица 12 луѓе.

- Букарски: Замисли еден човек да дојде или да не дојде може многу да смени.

- Спасе: Како да не, па тоа е тоа!

- Станко: Бојан Иванов практично една недела пред поаѓање откажа (...)

- Денис: Не се секирај ти па не си најгласен.

- Спасе: Ти не знаеш Пракицот каков е, на долго рчи (вrrrrrr, ѝа ѝосле во риишам...), Стане престанува...

...(на другиој дел од масајта којја се кришам)

- Букарски: Јас како што можам да забележам кај него има и колажи, има и кубизам и експресионизам, неможам јас, вака, малку барем, елементарно, колку што имам познавање, тој, нели, меша, вака, високо академски стилови со супкултура и со...

- Станко: Он има добар занает во рацете, тоа е една фина фигура во македонското сликарство.

- Букарски: Ама, јас пак, неможам да разберам што те вознемирува, што ти се допаѓа во

неговата поетика? Значи, дали дневно политиканството...

- Станко: Не ме вознемирува ништо, преэфтината и буквалната наративност ме вознемирува.

- Букарски: Го има тоа, нели, со тие долги црнечки пениси, нема некоја суптилност, мора да се признае, има опасност кај него да се скрене внимание на она што го зборува наместо она што го прави.

- Тео: Знаете што, таквите луѓе со голем капацитет би било лошо да се сведат само на едно, да не се ограничува, знаеш. Една личност за мене не е само уметник и толку. Не се сите Микеланџело кој бил само во уметноста па висел и на јаже со месеци. Можеби доколку на Ацо му се скрати да биде дел и од друго, ќе падне.

- Букарски: Тој прави провокации по јавните настапи, на некој начин, можеби од тоа влече инспирација, можеби има и нешто нарцистичко тука. Но во секој случај е компетна личност. Има интересни кокетирања на јавни настапи, веројатно тоа ја прави комплетна сликата за него.

- Станко: Како не, тоа е посериозен проблем во теоријата и се провлекува посебно денес и повлекува на релативизација на вредностите,... лугето за да ја докрајчат...

(Тоа е заинтересирано се распрашува околу ојремаиџа за докуменџација, а баш во неа тој и осџана во главна улога, а осџананиџиџа како да станаа џоџаџни минувачи, џа му некаде, како нејасни звуци во далечинаџа. Сега ли најде!)

- Букарски: Видиш, своєремено тој како да заочил во времето.

- Станко: Како ќе го разбереме е проблемот, пребуквално е и преэфтино за да можам сериозно да го сфатам.

- Букарски: Со медиокритетот некако си игра, знаеш.

- Тео: Јас размислувам многу либерално во однос на уметнико, нему му е сè дозволено.

- Станко: Одма ќе се сломам со тебе.

- Букарски: Тој е малку во осумдесети во политиката, јас добивам доем, и кај Јанко кога го гледав последниот пат, дека малку го има прегазено времето, и тоа признавам дека неговите ставови помалку еволуирале, неznam дали го гази времето, дали годините си го направиле своето. Кога ги правеше портретите за Хитлер и нели, сиот тој негов манир и со другите, кога ги употребуваше во почетокот на деведесетите во неговото творештво... иако светски гледано тоа е веќе одамна видено, тој веќе самиот тврди дека беше тестирање да види до каде е комунизмот спремен.

- Тео: Тоа е веќе негов личен пат.

- Букарски: Сега природно би се очекувало еден таков жесток антикомунист, прозападен во основа,... што кажа критичарот сега, незанам кој термин го употреби сега. Има некое скршнување наназад или стоење, тоа е со некој ефтин евроскептицизам.

- Тео: Ама тоа е негово право.

- Букарски: Во ред сега, за ова можеме да кршиме копја, ама не логично и анахроно е.

- Тео: Ако некој овде е повикан да биде политичар, такви работи не се дозволени.

- Букарски: Ама чим употребува политика во делата ние не можеме да речеме тоа е негово политичко гледиште. Токму тоа што тој го употребува неговото политичко гледиште ние дискутираме.

- Станко: А ние да си зборуваме за ангажманот, тоа е полето.

- Тео: Атанас Ботев нели ги направи оние плакати, тие за мене имаа...

- Букарски: Тој е за мене лош ученик на Ацо. Ацо го прави и тоа буквално. А овој имаше кукавичен настап, на крај немаше ни храброст да каже дека тоа е негово мислење. Дека грчката политика е фашистичка и тој зеде да се вади.

- Тео: Не е тоа уметност и начин да кажеш дека тие се фашисти.

- Букарски: Повеќето од луѓето незнаат чиј е плакатот...

Epitomes from AnP 3 audio (07:12:54)

....

Toshe: I'm accidently born on Friday evening (ha ha... Toshe made me laugh ha ha ha...)

Spase: You can go at ease; there are beeches out there, and a big forest. Above the beeches there is a village, or at least used to be one. Water is welling out from up there, and the place is vibrating. There, five meters from the wellspring the ground is vibrating.

Slobodanka: Is it underground?

Spase: No, no. It is covered with grass, the ground is soggy and it is vibrating. There is a legend; a lot of children have drawn there. It is a cursed place.

(While Spase describes the surrounding and tells legends, Bukarski's voice is overcoming)

Bukarski: It is important to get people of different temper, not just different groups. You can make an open competition, for people you don't know to sign up and make an atmosphere, or you can call people you know and have ten horns in a bag.

Spase: Yeah, yeah! We have talked with Nebojsa about this the last time. It is a very odd, totally different situation from this one. It is because you have an open competition in which everybody is stranger with each other.

Slobodanka: It is a bit difficult in Macedonia. Even if you don't know who they are, they will tell you, and you will immediately find out who those ten people are.

Spase: Yeah! I know...

Bukarski: It is bad to know no one at all, but it is still good to have somebody.

Spase: No! But it can be additionally... I've been thinking that in everything that is happening right now will be everyone who was previously, or that Stanko, Nebojsa, Robert... and that further they will direct people from their branch of course, who think that can be found there.

Stanko: Those were the primary suggestions.

Bukarski: Yes, that is also what I said, that however we need someone with experience. Stanko, not only he is the oldest one, but he has probably lived through it and knows.

Spase: I have a complete support form Nebojsa, from Robert, from everyone who has been here. You know that Nebojsa suggested three girls, but their vocation is painting so I don't know why they would be here. That's why I wrote to them that here the conditions are extreme and that they would have to keep an eye on everything.

Stanko: No, but it was a very irresponsible suggestion.

Spase: Ok, but it was his suggestion, his right. At one moment I had so many people, I didn't know what to do. And it is not possible to have more than ten-eleven people. Eleven is already too much.

Stanko: With technical crew- twelve people.

Bukarski: Imagine, one man to cancel, or one more to show up can change many things.

Spase: Ofcourse!

Stanko: Bojan Ivanovski canceled one week before departure.

Spase: You don't know how loud Praticot snores (zzzzz, and then in rhythm), Stane stops...

(at the other side of the table spears are breaking)

Bukarski: As far as I can notice, there is pastiche, cubism and expressionism in his work. I can't, like this, only for a little bit, elementary, as much as I have knowledge, isn't he mixing highly academic styles with sculpture and with...

Stanko: He has a great craft in his hands; it is one fine figure in the Macedonian painting.

Bukarski: I still can't figure out what bothers you, what do you like about his poetic? So, are the daily politics...

Stanko: Nothing bothers me, the overly cheap and literally narration is upsetting me.

Bukarski: He has it, doesn't he? With those big black penises, there isn't any fineness. We have to admit it is dangerous to pay attention on what he says than on what he does.

Teo: You know it would be bad those people with great capacity to be down to only one thing. They shouldn't have limitations. For me, a person isn't only an artist. Not everyone is

Michelangelo who was only into art and hanged on a rope for months. Maybe if you cut Aco apart from something else, he will fall down.

Bukarski: He makes provocations at the public performances. Maybe that's the way he gets inspiration, maybe there's something narcissistic here. However he's a completed person. He has interesting ways of coquetting at the public performances, and probably that's what makes his image complete.

Stanko: Of course! That's more serious problem in the theory that creeps though, especially today and it revokes relativization on the values... For people to end it...

(Toshe asks around about the documentation equipment, and that's exactly where he remained as a main character. The others, as if they became passerby along the way somewhere out there, like vague sounds in the distance. Not now!)

Bukarski: See? As if he stopped in his own time.

Stanko: The problem is how do we understand him? He is to literally and overly cheap to be taken seriously.

Bukarski: He's playing with the mediocre, you know.

Teo: I'm really open-minded about the artist, everything is allowed to him.

Stanko: I'll agree with you immediately!

Bukarski: He's a bit in the politics of the eighties. When I watched him at Janko's the last time, I had a feeling that the time had ran him over and I admit that his points of view have become less-evolving. I don't know whether the time is running him over, or the years got him. When he was doing Hitler's portraits and his entire manner with the others that he has used in his work at the beginning of the nineties... Although it is already known, he himself claims that it was a test to see how far the communism is willing to go.

Teo: That's his personal path.

Bukarski: Ok, we can break spears about this, but it is illogical and anachronistic.

Teo: If someone's duty is to be a politician, those kinds of stuff aren't allowed.

Bukarski: But since he's using politics in his work, we cannot say that that is his political view. We discuss is his usage of his political view.

Stanko: Let's talk about the engagement, that's the subject.

Teo: Haven't Atanas Botev done those posters, for me they had...

Bukarski: For me, he's Aco's bad student. Aco does it, and he does it literally. But Atanas had a cowardly performance where in the end he didn't have the guts to admit that it was his opinion that the Greek politic is fascistic, so he started to plead.

Teo: That is not art and way to say that they are fascists.

Bukarski: Most of the people don't know whose poster it is.

Александар Ивановски/*Aleksandar Ivanovski*

Вода, 2009, инсталација од четири стаклени садови со вода земена од локацијата, поставени на четири страни (според четирите страни на светот) и еден централно поставен; мноштво чаши со вода поставени на широк постамент; 10 фотографии А4 од локацијата на кампот и проекција на превземен документарен филм Вода.

Water, 2009, installation of four glass containers with water taken from a location, set on four sides (according to the four corners of the world) and a centrally placed; many cups of water placed on a broad pedestal, 10 A4 photographs of the camp location and projection of Water taken documentary.

Љубомир Милошески/Ljubomir Milosheski

“04.08.2008, Способност за молчење: но за ова ни збор пред слушателите (Ниче),,
„перформанс на тридневно молчење и комуникација со пишување; музејска витрина
со изложени листови од комуникацијата.

"04.08.2008, the ability to silence: but this word before listeners (Nietzsche),
performance on the three-day silence and communicate by writing, museum cabinet with
exposed sheets of communication.

4.08.2008

СПОСОБНОСТ ЗА МОЛЧЕЊЕ :

- НО ЗА ОВА НИ ЈБОР ПРЕД
СЛУШАТЕЛИТЕ. (НИЧЕ)

ЗНАМ ДЕКА Е ТЕШКО ДА БИДЕШ
ПРЕПОЗНАЕН И ДА НАЈДЕШ ПРИЧИНА
ЗА ДА СЕ ПРИКРИЕШ СО НАДБОРЕШНИТЕ
ПОСТАПКИ.

Презну кон дијалогот „ПРОСТАТОСТА“
„ДУВЕЊОСТА“, ПЛЕБЕЈСКИТА ШТИМНОСТ (НИЧЕ)
ЧОВЕК ТО ИЗДИЧУВА СВОЕТО ЈАС СЕКОГДА НА
СМЕТКА НА НЕКОЈ ТИЛО ЈАС „ЖИВОТОТ
СЕКОГДА ОПСТОЈБА ДА СМЕТКА НА НЕКОЈ
ТУЈ ЖИВОТ - ТОЈ ШТО НЕ ГО СВАЈА ОБА,
ТОЈ ЗАБОДЕ ВО СЕБЕ СЕ ШТЕ НЕ ГО
НАПРАВИ НИ ПРЕНОТ ЧЕКОР КОН ЧЕЛНОСТА
СЕТО ОБА МОЖЕ ДА СЕ РЕШИ ВО ПРАВИНА
МОМЕНТ Е ЧЕШНО ДА ОБЈАСНАМ ЗОШТО ЈАС
СЕ ОБАМНИС ДА МОЛЧАМ ТРИ ДЕНА. НО
НЕМАМ ТАКВА ОДГОВОРНОСТ ВОЈА МЕ ОБДРУЖА
ВО ЧЕЛОСТ ДА ДАВАМ ОБЈАСНУВАЊЕ. БУЊНОСТ
- ТОА Е МОЕТО ДЕЛО.

НО ПОВРАЈ СЕБЕ ОБЈАСНУВАЊЕТО СЕ ОБУМНОС
ПРЕКУ СЛУЧАЈОТ СО АЛЕКСАНДАР (ТЕО),
НО САМО ДА ГО ИСКОРИСТАМ МОМЕНТОТ
ЗА ДА НАПРАВИМ ДЕЛО, ТУЕЈ И ЧОВЕЧКА
ОДГОВОРНОСТ.

ВО МОМЕНТОТ КОГА МОЛЧИШ ДАМИ ТРЕБА
ДА ПРЕМОЛЧИШ, ПРЕД ФАКТОТ ДЕКА СЕГА
ОБАКЕ МОЖЕ ДА СЕ ИЗГОВИ ЧОВЕЧКИ ЖИВОТ,
КАЕВО СЕ ДА СЕ СЛУЧИ ЗА СЕДЕН ДЕН.
4.08.2008г.

НУСТО НЕ НИ НАПРАВИЈА,
 САРМО ЛМЕ ВЛУЃЕТО ШТО
 СЕ ЗАНИМАВАЈАТ СО ИКОБИНАТА
 УМЕТНОСТ, ПОЧЕ КОГА СУ ПРАВИМЕ
 НЕРАЗБИРАЛИЦИ ДЕЛА, ЗА ПОСЛЕ
 СЕТО ТОА ДА СУ ГО ОБАГЛУБАМЕ.
 - ШТО САКАТЕ ДА НАПРАВИТЕ
 ИЛИ ШАСРАТЕ НАПРАВЕТЕ
 ТО ТОА ДОМУ НА ЛУСТО.

04.08.2008

ДАЛУ И КОТА ЌЕ ПОРАЧИТЕ
 ЌЕ СЕ ЗАНИМАВАТЕ СО ОБУВАРСТВО,
 ИЛИ СО НЕШТО ДРУГО.

- ДАЛУ САКАШ ДА БИДЕШ
 ДОБОТОР, НАСТАВНИК
- ДАЛУ ГИ ПОЗНАВАШ ПО ЛИБЕТО
 КОС И КАКО СЕ ВУКА
- КОИ СЕ ОБИЕ ШТО АНАТ.
- ТОА НЕ СЕ ОБЗЕВАА, ТОА СЕ КОЧЕТА.

ЈАС ТРИ ДЕТНА ДЕНА ДА ЗБОРУВАМ
 САЗАМ ПОДОБРО ДА ЈА ПОЧУВСТУВАМ
 ПРИРОДАТ, ДА ГИ СЛУШАМ ~~СНТЕ~~
 И ВИДАМ БАРИТЕРИСТИКАТЕ
 И МАГИЈАТА НА ПАРАНИНАТА.

04.08.2008

ОПА (Слободанка Стевческа и Денис Сарагиновски)/
OPA (Slobodanka Stevcheska i Denis Saraginovski)

“Ташаџи”

интерактивна видео инсталација, 2009

Превод од англиски на интервјуто направено од Дарко Алексовски за електронското списание “Furtherfield”:

Дарко Алексовски: “Ташаџи” е проект кој во неколку прилики беше прикажан на фестивали и групни изложби. Еднаш беше изложен како “Ташаџи за сите!”. Можете ли да ни кажете што беше прво: идејата или насловот?

- ОПА: Нашата почетна идеја беше да се посочи на еден специфичен феномен во македонскиот културен живот: многу посилна “гравитација” отколку во другите делови од светот. Тоа би значело дека сè е потешко овде, за било какво случување во врска со уметноста и културата ви треба неколку пати поголема енергија во однос на други места. Можеби тоа е заради нашите институции, нашиот специфичен менталитет, или пак географската, политичката и економската состојба/позиција на нашата земја, но тоа би била материја за понатамошна анализа. Како и да е, ние, со ова дело немавме намера да зборуваме за причините, туку едноставно да потсетиме на постоењето на проблемот. Затоа делото (визуелно) е во врска со седење и чекање: Во видео сликата ние двајца седиме и бесконечно чекаме нешто да се случи. А кога посетителот влегува во просторијата, тој/таа ја активира и придвижува инсталацијата и ние двајцата стануваме и го напуштаме кадарот. Така, посетителот добива ништо, т.е. гледа слика со две празни столчиња. На македонскиот колоквијален јазик би можело да се каже дека посетителот добива “ташак” или “ташаџи”. Па така, тоа е насловот на делото “Ташаџи”, даден откако делото беше целосно обликувано.

“Ташаџи за сите” е насловот на втората верзија на ова дело, наменета за прозорите на Мала Галерија, лоцирана во трговскиот центар “Порта Влае” во Скопје. За нашата самостојна презентација во Мала Галерија направивме две различни инсталации од истото дело: (1) На прозорите од галеријата се проектираше видео слика од две празни столчиња. Кога случајниот минувач ќе ја активира електрониката, нашите фигури влегуваат во кадарот соочувајќи се со гледачот; и (2) Во внатрешноста на галеријата ја инсталиравме оригиналната верзија на делото, која беше наменета за редовните посетители на културни настани, кои овојпат, беа поканети на затворањето на изложбата.

- ДА: Дали проектот за занимава со генералниот македонски културен контекст или се справува со малку повеќе универзални проблематики?

- ОПА: Би можеле да кажеме дека овој проект е произлезен од нашите локални проблеми, па така се занимава со македонскиот културен контекст. Преведен во генерален контекст повеќе зборува за системот на уметноста, очекувањата кај публиката, нематеријалноста на уметничкото дело, за работите што секогаш ги пропуштаме, апсурдноста, ништото...

- ДА: Во една прилика имате кажано дека инспирирачката мисла на овој проект е: “Уметноста е секогаш другаде”. Дали проектот зборува за игнорантна уметност или игнорантна публика?

- ОПА: Повеќе се работи за очекувањата. Очекувањата каде “вистинската” уметност би требала да биде, како би требала да изгледа, каква е уметноста на другите места (секогаш подобри од нашето), додека ги пропуштаме работите кои се случуваат (или можат да се случат) тука, пред нас. Една друга интересна интерпретација на оваа мисла е дека уметноста се случува во процесот на креирање. Уметникот ја допира на момент и сè она што го гледаме како изложен објект е само документ, трага од постоењето на уметноста, начин на кој уметникот го споделува своето искуство со остатокот од светот.

- ДА: Дали мислите дека интерактивната уметност е еден од најлесните начини за комуникација со публиката во денешно време?

- ОПА: Таа е еден од начините, но не мора да биде единствениот, ниту најлесниот начин. Како и да е, уметноста денеска би требала да биде во нештата кои нè опкружуваат, или да биде вградена во

нашето секојдневије. Таа би требало да стига до нас и на други начини, не само преку галериите. Таа би требало да не изненадува, збунува, да ја разнишува нашата цврста слика за светот и да не тера да ги преиспитуваме нашите ставови.

- ДА: Кои се вашите ставови во врска со шегувањето со/во уметноста? Дали мислите дека шегата во уметноста треба да се смета како сериозна изјава?

- ОПА: Хуморот е многу корисна алатка преку која можат да се адресираат социјални и политички прашања, или пак нешта кои ве мачат или ве болат. Не значи дека ако делото содржи хумор, нема сериозна порака. Оттаму, хуморот е често присутен во нашите дела. Една друга алатка, која честопати ја користиме во нашите дела, е забавата. Често, тоа е првото нешто што ја “уловува” публиката, што успева да го “украде” нејзиното внимание, па потоа, преку неа пробуваме да ја пренесеме нашата порака.

- ДА: Отсуството е нешто што е често присутно во вашите дела. Отсуство од врска со реалноста, отсуство на објектот, дури и отсуство на конечно дело, на проект. На каков вид на присуство верувате дека тоа отсуство реферира?

- ОПА: Многу е интересно, доколку успеете, користејќи го јазикот на уметноста да направите дело кое би било искомунизирано, но не и перцепирано како уметничко дело на почеток. Во тој случај, делото има директна комуникација со публиката, неоптоварено со фактот дека уметноста има “специјално место” во општеството. Тоа станува еден вид на субверзија на секојдневието: можете да ја искусите уметноста без да знаете што е тоа пред вас, а сепак таа ситуација што сте ја искусиле да биде уметничко дело. Она што го работиме во нашите дела е креирање на “ситуации”, или пак, честопати и креирање на дело заедно со нашата публика. Без разлика дали се работи за дело што е нематеријално или тешко за поседување.

Bollocks

Interactive video installation, 2009

Art is always somewhere else - interview with OPA by Darko Aleksovski for furtherfield.org:

- Darko Aleksovski: "Bollocks" is a project which was shown on several occasions in art festivals and group exhibitions. Once it was exhibited as "Bollocks for Everybody!". Can you tell us what was first: its idea, or its title?

- OPA: Our initial idea was to relate one specific phenomenon of the Macedonian cultural life: much stronger “gravitation” than in the other parts of the world. It means everything is much harder here, for every single “motion” connected to arts and culture, you need several times more energy compared to other places. It could be because of our institutions, or the specific mentality, or the geographical, political and economic situation of the country – it is a matter of larger analyses. However we didn't have intention to speak about those reasons into this work, but simply to remind of the existence of the issue. That's why the work (visually) is about seating and waiting. In the video-image we sit and endlessly wait for something to happen. And when the spectator enters, (s)he triggers the sensor and we both leave the image. So the spectator gets nothing and sees an image of two empty chairs. In the Macedonian colloquial speech you would say the spectator gets “tashak” or “tashaci” (Macedonian: ташак, ташаци). So that is the original title of the work - “Tashaci”, given when the work was completely shaped. “Bollocks” is the best English translation that we could find, but it still doesn't represent the expression best.

And “Bollocks for Everybody” is the title of the second version of the work, created for the windows of Mala Galerija (The Small Gallery) located in a shopping mall in Skopje.

For our solo presentation in Mala Galerija, we made two different settings of the same work: (1) On the windows of the gallery there was a projected video-image of two empty chairs. When the casual passers by trigger the sensor, our figures were entering the video-image facing the spectator. (2) But inside the gallery we installed the original version of the work, which was intended for the regular visitors of the cultural events, this time invited for the official finissage of the exhibition.

- ДА: Is the project primarily concerned with the general Macedonian cultural context, or it is dealing with more universal issues?

- OPA: We could say that this work is emanated from these local issues, thus it is concerned with the Macedonian cultural context. Translated into the general context it speaks more about the art system, the expectations of the audience, the immateriality of the artwork, about the things that we always miss out, the absurdity, the nothingness...
- DA: On one occasion, you say that the inspirational thought about the project is: 'Art is always in another place'. Does the project speak of ignorant art or ignorant audience?
- OPA: It is more about the expectations. About the expectations of where the "real" art should be, what should it look like, what is the art like in other places (always better than our), while we miss the things that are happening (or could happen) here, in front of us. One other interesting interpretation of this thought is that the art is happening during the process of creation. The artist touches it for a moment, and everything that we see as an exhibited object is only a document, a trace of the existence of the art, a way for the artist to share with the rest of the world what (s)he had experienced.
- DA: Do you think interactive art is one of the easiest ways to communicate with the audience today?
- OPA: It is one of the ways, but it doesn't have to be the only or the easiest way. Anyway the art today should be in the things that surround us, or incorporated into our everyday life. It should reach us other ways than just through the galleries. It should try to surprise us, confuse us, shake our solid image of the world and make us think and reconsider our attitudes.
- DA: How do you feel about joking with/ in art? Do you think a joke in an artwork should be considered a serious statement?
- OPA: Humor is one very helpful tool to address the social and the political issues, or the things that bother you and the things that hurt you. It doesn't mean that if the work involves humor it doesn't have a serious statement. Thus it is often present in our work. One other tool that we often use in our work is entertainment. Often it is the first thing that catches the audience, it "steals" their time and attention, and then through it we try to convey our message.
- DA: Absence is something one finds in many of your works. The absence of connection with reality, absence of objects, even absence of a final artwork, or project. What kind of presence do you think this absence refers to?
- OPA: It is really exciting if you succeed, while acting with the art language, to make an artwork that would be communicated but not perceived as an artwork at first. In that case, the work has a direct communication with the audience, not burdened with the fact that art has "special place" in our society. It becomes a kind of subversion of the everyday life - you can experience art without knowing what's in front of you, yet the situation you have experienced, is an artwork. What we do in our work is about creating "situations", or often creating the artwork together with our audience. Whether this artwork is either immaterial or difficult to possess.

Станко Павлески/Stanko Pavleski

**СЕКОЈ ДЕН ПАРЧЕ УМЕТНОСТ 3
СОНЦЕ И МЕСЕЧИНА 1**

30.07 - 07.08.2008, фото инсталација (49 фотографии, А4, 159x229см) од перформансот на секојдневно поставување под отворено небо по 3 бели листа (А4) и сидна инсценација на делото (3 вертикални низи по 8 листа, 283x71см)

КРАЈ МОЈАТА ЛИНИЈА И СОНДАТА

31.07.2008, фото инсталација (39 фотографии, А4, 166x196см) од перформансот на регистрирањето и сондирањето на остатоците на дел од мојот проект реализиран на истата локација, 2004 - СЕКОЈ ДЕН ПАРЧЕ УМЕТНОСТ 1: Ниеден ден без линија - четири дена се впишував по мојата земја и Закопување на цивилизациски знак - Ораовдол 2004

EVERY DAY A PIECE OF ART 3

Sun and Moon 1

30.07. - 07.08.2008, photo installation (49 photographs, A4, 159 x 229 cm.) from the performance of daily setting of 3 white A4 sheets in the open and a wall scenery of the artwork (3 vertical columns of 8 sheets, 283 x 71 cm.)

By my Line and Probe

31.07.2008, photo installation (39 photographs, A4, 166 x 196 cm.) from the performance of registering and probing of the remains of my project completed at the same location, 2004 - EVERY DAY A PIECE OF ART 1: Not a day without a line – for four days I've been writing in across my land and Burying of a civilization sign - Oraov Dol 2004

Сонце и Месечина 1 / Sun and Moon 1

Крај мојата Линија и Сондата / By my Line and Probe

Спасе Перовски/Spase Perovski

Хумана слика, 68,5 x 118, масло на платно,
сито печат, ПВЦ боја, златен пигмент и браш

Human painting, 68.5 x 118, oil on canvas,
screen printing, PVC paint, gold pigment and air brush

Цена 10 000 евра. Во случај сликата да не се продаде за време на изложбата ја подарувам на Народниот музеј во Велес, со услови пропишани во дополнителен договор помеѓу мене и институцијата.

Price 10 000 euros. In case the image can not be sold during the exhibition it as a present to the National Museum of Veles, the conditions prescribed in additional agreement between me and the institution.

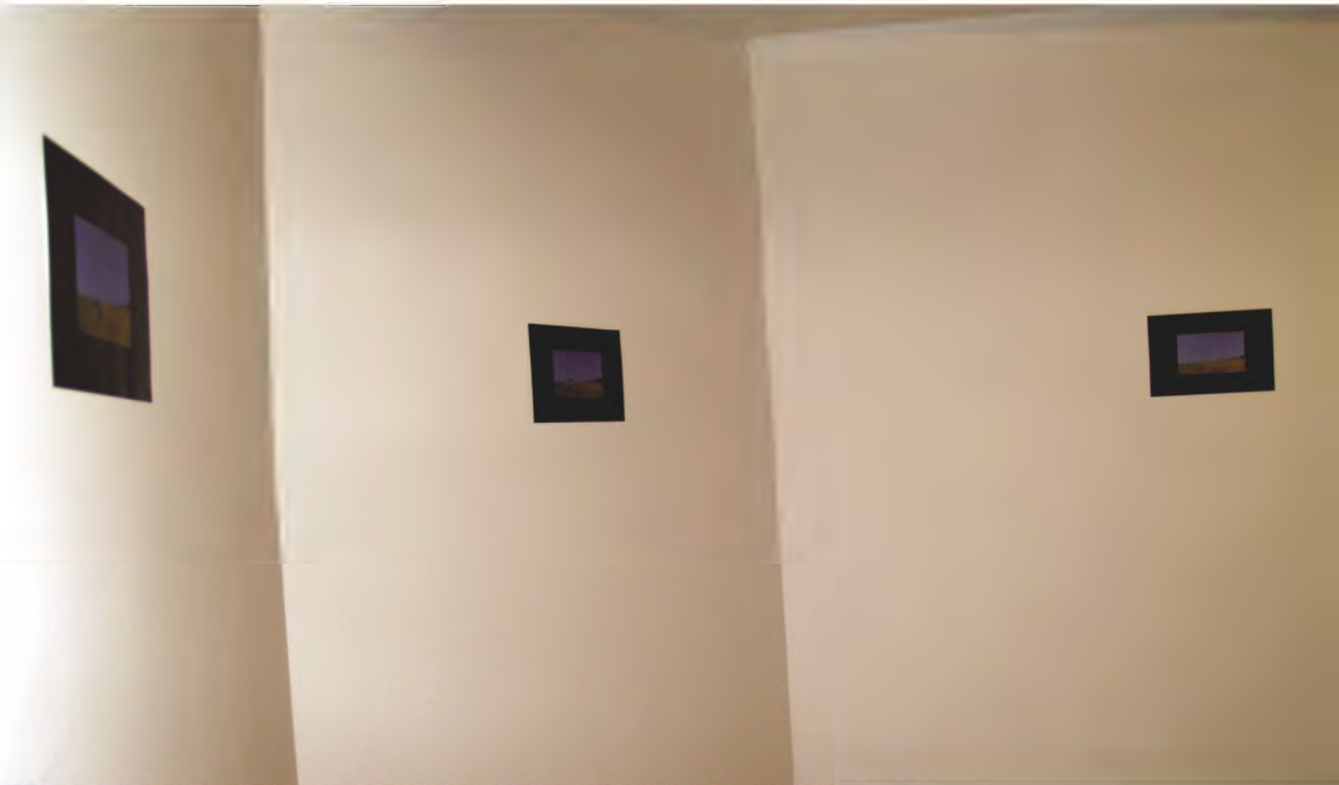

Давор Тоциновски/Davor Tocinovski

Без наслов, 2009, три фотографии од акцијата на качување на импровизиран камен од партали и шаторски крила (според митот за Сизиф)

Untitled, 2009, three photos of the action on an impromptu rock climbing rag tent and wings (according to the myth of Sisyphus)

АНП 2
АТР 2

Викенд престој во манастирот св. арх. Михаил во
с. Теово, Велешко 10.08.- 13.08.2005

Роберт Алаџозовски (филолог), Томе Адџиевски (ликовен уметник), Небојша Вилиќ (историчар на уметноста), Станко Павлески (ликовен уметник), Спасе Перовски (ликовен уметник), Борче Стојанов (ликовен уметник) и Марјан Пракицов (средношколски професор по Македонски јазик и книжевност)

Weekend stay at monastery St. Archangel Michael
in the village Teovo, Veles 10.08.- 13.08.2005

Robert Alagjovzovski (philologist), Tome Adzievski (artist), Nebojsa Vilikj (art historian), Stanko Pavleski (artist), Spase Perovski (artist), Borche Stojanov (artist), and Marijan Praticov (high school teacher of Macedonian language and literature)

Од документарните фотографии АнП 2
From the documentary photographs AtP 2

Роберт Алаџозовски/*Robert Alagjovski*

Извадок од романот Готен

173. О подвођењу:

Властела и властеличићи, који долазе на двор царев, или Грк, или Немац или Србин, или властелин и други који било, ако доведе са собом разбојника или лопова, да се онај господар казни као лопов и разбојник.

ДУШАНОВ ЗАКОНИК

Непосредно пред да биде донесен вториот подврзок закони, на една од своите мисии на дворот, чијашто цел беше да се спречи влегувањето на саското право во опшггиот законик, а регалните права на Сасите и разните случаи поврзани со експлоатацијата на рудата да се уредат со посебен закон за рударството, како што беше тоа насекаде по европските земји, каде што копаа Сасите, Јоаким Југен дојде со Гркот Никифор Тригора. Никифор беше еден од најистакнатите варламисти кои откако доби анатема од патријархот Калист под директен наговор на Кантакузен, ја почувствува несигурноста на сопствената грчиштанска земја. Беше убеден дека засолниште од Кантакузеновите убијци ќе најде во земјата на неговиот непријател. Меѓутоа, трибалските пизматици негуваа еднаква, ако не и поголема нетрпелливост кон отпадниците од доминантните текови на нивната вера. Јоаким го спаси Тригора од долгогодишно заточение, откако Душановите стражи го беа спровеле отпадникот од верата до велбуждскиот кефалија.

Проверката на придружбата кога видни гости доаѓаа во палатата беше чиста формалност. Така што без некоја особена тешкотија еден од најголемите живи противници на современата Византија на Кантакузин се најде на иста трпеза со Душан Силни и неговите омилини игумани од трескавечкиот и тукушто основаниот зрзевски манастир. Игуманите на овие два манастира, отец Наум и отец Климент, Словени од Скопје, беа меѓу првите светогорски монаси кои го поддржаа српскиот цар и влијаеја на одлуката на атонската република да го спомнува името на Душан веднаш по она на византискиот император. Душан за возврат ги извлече од светогорското монаштво и им даде манастири во неговата стратешка област Прилеп, којашто требаше да биде престолнина на новоосвоената бугарска Романија. Се разбира претходно ги дарува двата манастири со најубавите селишта, риболови, градини, лозја, пасишта од Пелагонија до Преспа. Се погодија апостолски пости и на трпезата имаше само посно гравче, подлучени печени пиперки и пржена риба. Игумените одвај дадоа благослов да се принесе и бело тиквешко вино. За непријатниот тек на разговорот, според Јоаким, беше виновна и посната трпеза. Хемџата на нивните тела ги гонеше кон острина на духот. Наместо да ги заоблуваат своите аргументи и да наоѓаат преклопи на согласие, тие се удираа еден од друг. А Јоаким најмногу од сè ги мразеше постите. Тој преферираше цела недела да остане само на вода отколку да јаде посна, закржлавена храна. За него беше вистинско сквернавање дебелиот и мрсен преспански крап да се сече на ребра и да се пржи во масло. Така мрсниот крап уште повеќе стежнуваше, а сочното месо му се распаѓаше по краевите и прегоруваше. За него добар и христијански начин да се приготви крап е да му се наполни утробата со пушено месо, жолт овчи кашкавал, зелен праз, малу кисели краставички за киселкаст вкус, суво грозје да заблажи и кршен орев да ги помири вкусовите. Печен во сопственото сало, крапот ја задржуваше својата форма, а неговите природни сокови го полеваа полнежот во неговата утроба.

Но, трпезата беше посна и никој не се опушти. Сите седеа згрчени, како на клинци. Ниеден образ не зарумени и никој не подждргна. Заруменеа челата откако дебатата се разгоре. Јоаким тврдеше дека српскиот цар не требаше да го остави Јована Кантакузин да се засили и да се круниса за цар. Требаше да му зададе конечен удар во Солунското поле, ако не и пред тоа. Секој ќе беше послаб регент од силниот Кантакузин. А и царицата Ана беше подготвена за компромиси со моќниот српски цар, зашто знаеше дека нејзиниот малолетен син нема

никакви шанси во дадениот историски момент. Тоа го поткрепи со свои аргументи и Никифор Григора, кој рече дека целокупниот историски и политички момент бил многу поволен за Душан, затоа што и патријархот Калека бил на страната на царицата, којашто од своја страна и поради своето западно потекло била подготвена својата империја конечно да ја помири со Светиот Рим. Наместо Кантакузин кој го искористи Палама и ја подгреваше антизападната хистерија за да се намести на тронот, на тронот во Цариград можеше да седне Душан, како нов, силен и измирителен цар. Сè што Душан требаше да направи е да ја прифати закрилата на Папата, макар и само формално. Сега Кантакузин е моќен и многу потешко ќе може да се совлада. Доволно е да се види каква политика игра тој за да стане јасно кои се неговите непријатели. Тој е подеднакво против Папата, против севселенскиот измирителен собор и против Душан Силни. На масата седат тројца анатемисани од Калиста, Кантакузиниот патријарх: Патријархот Јоаникије, Царот Душан Силни и Никифор Григора. Јоаким тврдеше дека досегашната политика во која Душан сакаше да биде поправоверен цар од самиот византиски император не успеа, и дека треба да се заврти нова страница во походот кон Византија. Душан треба да ја обвини Цариградската патријаршија за месалијанство, и да побара од Папата да му даде благослов за света војна. Само како капетан на сите христијански војски и потпомогнат од папините кнезови може без многу крв и губитоци да го освои Константинопол, да ја воспостави својата цврста власт таму, а потоа да ги пропушти папините крстоносци да му ја прочистат Анадолија на пат кон Светата Земја. Откако оклопните фратри ќе ги згрмат турските емири ќе биде многу лесно Цар Душан да ја воспостави хегемонијата на српска Византија речиси во Јустинијановите граници. Доколку не го стори тоа, неговите амбиции ќе се урнат од ѕидините не на Солун и Цариград, ами на Верија и Сервија, а Кантакузин ќе му го загнува ловецот од типот на Григориј Палама, како што беше тоа при одбраната на светогорскиот старешина, протата Нифон и приказната за неговото месијалинство. Но, ако тогаш не се знаеја добро картите, сега сè е јасно како на дланка. Грчкиот свет нема никогаш да дозволи Трибалите да завладеат со источното христијанство. А без папина помош силна конфронтација, мали се шансите Душан да успее правејќи се поправоверен цар од постојниот. Кантакузин не може ни на малото прсте да му се фати на силината и посветеноста на бога на Душан, но неговата моќ е сосема доволна да ја одбрани таа малку византиска земја што му остана, и секако да го блокира Душановиот поход, како кон земското, така и кон Божјото царство.

Ова брилијантно отворање на Јоаким беше ненадејно амортизирано од бившите светогорски монаси кои расправата ја свртеа веднаш во религиски, наместо во политички води. Со нивните снеможени и кротки гласови, нешто што Јоаким најмногу го мразеше кај шизматичкото свештенство, без никаков усет за силна и одважна реторика, тие успеаја да го амортизираат неговиот став и да го држат Силни на нивна страна во текот на целата дебата. Игуменот трескавечки Наум рече дека целта на српскиот цар, кој е не само заштитник на Србите, ами и на македонскиот и на бугарскиот и на ромејскиот народ, па дури и на Арбанасите и Власите, не е да го сотре и покори славниот ромејски род, туку да ја врати неговата слава разнишана од нивните династички борби, од слабите цареви, а што се должи меѓу другото и на предавството на Папата и полуверните, кои откако го фрлија на колена и го опљачкаа Константинопол, за подолго време го оставија да куца. Впрочем, во името и славата божја би бил најголем грев да се поништи и обезглави грчкиот род, затоа што тој му е најмил на бога, а Ромеите се нација којашто најдалеку отишла во возљубувањето на бога. По нив се Македонците коишто немаат свој цар и главно се под закрила на византиските, српските и бугарските цареви, а потоа доаѓа српскиот народ, кој во ликот на Душан Силни има прилика да се воздигне во најсакан и најбогољубезен народ. Јоаким живо се заинтересира за карактеристиките на тој второпласиран народ, за којшто првпат слуша. Игуменот Климент му објасни дека на територијата на цела Македонија живее автохтон македонски народ, којшто уште по поразот на нивниот пагански цар останал без своја држава, дека како свој јазик го користеле прво грчкиот, а подоцна и словенскиот и дека

неговата верба и милост кон Бога ја зачувала токму Атонската република, која на некој начин се смета за негова закрилничка. Од денешна гледна точка македонскиот народ кој нема свој цар, а ја има само Света Ѓора да се грижи за него може суштински да се смета за најблиску до бога, затоа што бог нема свое намесништво на земјата, туку решил директно да комуницира преку светогорското монаштво и република. Само фактот што Македонците за свој последен цар го имале паганот Персеј, па до овој стадиум дошле преку неприродна еволуција, ги става пониско од Ромеите на скалилото на богомилосливи народи.

“Како може Македонците да немаат свој цар се разжести Душан. “Како така зборувате ваши преосвештенства? Кој е цар на цела Македонија? Јас, Душан Силни. Отсега натаму јас ќе се потпишувам: Благочестиваго и христољубиваго македонскаго цара Стефана, а потоа ќе ги редам другите земји. Македонците во мојот правоверен лик имаат свој божји намесник на земјата”

“Штета што и богоугодните светогорски монаси се жртви на доктрините што Цариградскиот патријарх ги смисли за да го одржува своето лажно првенство, откако еднаш веќе се откажа од едното и свето соборно тело на Црквата. Вселенскиот патријарх го смисли етно-филетизмот како начин како да ги држи другите ерарси потчинети и подалеку од себе, иако тие честопати по својот подвиг се подостојни од него. Еден е патријарх во целиот православен свет, и тој треба да биде најдобриот, па затоа и еден е цар, и тој треба да биде најхристољубивиот. Во овој момент тој цар е Душан и перјаницата на православието ја носи тој со неговиот правоверен српски народ. Тие измислици за ерархии на етноси ги шири Кантакузин за да го зачува своето лажно првенство. Зарем не рече светиот апостол Павле дека нема ни Јудеи ни Елини, ни роб ни слободен, ни женско ни машко, дека сите сме еднакви во Исус Христос жестоко се спротистави Никифор Григора, најголемиот историк и учен во сегашна Византија, откако големите учители Варлам и Акиндин му се претставија на Господа. Тој досега молчеше, но, откако ги одмери соговорниците реши луто да се вклучи во дебатата.

“Божјиот поредок на земјата е утврден со божја промисла уште од неговите свети апостоли. Провидението сакало свети Петар да ја основа Христовата црква во царскиот Рим, а не во малиот каструм Византиум. За да ја одржи шизмата и својот лажан примат, Цариград се уништува себеси, и јас ја гледам светата мисија на правоверниот српски цар токму во спасот на Византија од самата себеси. Со цел да се оддалечи од Рим, Константинопол ја смисли најновата измислица, уште пострашна од етно-филетизмот, папосозерцанието. Наместо да признае дека Тома Аквина отиде најдалеку во богознанието и ја постави единствената правилна доктрина за осознавање на бога, а тоа е осознавањето преку разумот, мудроста и вистината, при што врвната вистина е никој друг, ами бог, цариградските учени, најголемите умови на светот, од типот на еден Григориј Палама, го прифатија суеверието на атонските монаси, кои своето огромно незнаење сакаа да го надоместат со екстази и халуцинации при што сериозно западнаа во дуалистичка ерес, од каква се уште крвави целото христијанство и одовде и отгаде шизмата”

“Брате во Христа, Никифор ја искажаа својата припадност кон атонските доктрини, Климент и Наум, “заборава дека разумот е од човечки исход и дека тој да беше достаточен за да се спознае бог, одамна и на земјата ќе настапеше божјото царство, исцело. Зарем малку се незнабошците низ историјата, обдарени со исклучителен разум, а без малку вера и сознание за Бог?”

“Еве, да ја оставиме настрана сета комика на методот на светогорските монаси коишто преку созерцание на папосот сакаат да ја откријат божјата светлина. Да ја оставиме настрана богохулноста на идејата дека состојбата на екстаза е спознание и соединување со бога, а не со сатаната. Кажете ми, браќа мои во Христа, зарем е можно божјата светлина којашто ја гледате при созерцанието да биде од божја природа? Ако Бог е еден и неспознатлив, ако е несотворен, како може да се објави преку светлина, којашто е природна појава и може да се види со телесни очи на нашите изгладнети и страдни монаси?”

“Со братот се слагаме дека Бог е недостижен и дека не може да се сознае. Тој не може да се сознае ниту со внатрешната мудрост, при целосно очистување на срцето и душата, а камоли со силогизми и разни надворешни рационалности коишто го обременуваат и трукат човечкото битие. Бог, всушност, сам му се открива на Бога. Созерцанието не е ништо друго туку огледување на Бога во самиот себеси. Очистената монашка душа и срце, испразнети од секаква мисла, од секаква страст, се всушност огледало на Ѓспода.”

“Па како може исихастот да ја види и опишува таа божествена светлина, ако е сосема чист и е само огледало. Да ве потсетам, калуѓери, на некој од тие сочни екстатични описи. Вашите монаси велат дека ја чувствуваат божествената хармонија, дека гледаат разни светови, гледаат како се спојуваат надворешниот и внатрешниот свет, се наоѓаат во една состојба на чуда, слушаат неискажливи слова, и, замислете, чувствуваат неискажливо задоволство! Зарем не е сè материјално и створено во овие описи на екстазата?”

“Озарени се, брате Никифоре, озарени со божја светлина, божјата светлина е енергијата преку која нестворената божја суштина му се открива на човека како што сонцето ги разлива своите зраци, а ние преку нивната топлина ја осознаваме неговата суштина, иако сонцето, како и бога, не може никој да го види, не може никој да му погледне в очи.”

“Какво е ова богохулие, атонски ученици? Зарем не сфативте досега дека не може да има две божји суштини, една нестворена и суштинска, а другата створена и енергетска? Бог е еден и неделив и несознатлив. Како може тој да се дели на две, на едно лице што се гледа и друго што се чувствува?”

“Би можеле многу да спориме, брате Никифоре, меѓутоа нашата света црква веќе се произнесе на три собори по ова прашање. И на сите три собори беше донесен истиот заклучок, дека божјата суштина и божјата енергија се едно исто и дека тие и двете се израз на единствениот бог. Дека по пат на исихија и созерцание, Божјата енергија може да се согледа како самата суштина на Бог.”

“Исходите на трите собори беа дирижирани од Кантакузен. Палама беше надзборен и од Варлам и од вашиот Акиндин.”

“Не, вие прифативте да водите дијалог, и само фактот што го изгубивте ве тера да обвинувате за заговор!”

“Прекинете ја оваа расправија на мојата трпеза, во спротивно ќе свикам црковно-народен собор. Ние сме православен народ и јас сум православен цар. Нема поучен клир од Цариградскиот. Ние не сме во раскол со него. Тоа го докажуваме со тоа што ги прифаќаме неговите заклучоци кои за нас како дел од иста паства се обврзни. А ти Јоакиме, Немеду полуверен и шизматички, ако уште еднаш ми донесеш разбојник кој служел робија на мојата чесна трпеза, и тебе ќе те прогласам за разбојник и ќе те фрлам во темна задана!”

Extract from the novel “Goten”

The Article 173

On the behavior

Milords who come in the Tsar's court or Greek or German or Serb or lords and anyone else, if they bring a criminal or a thief the punishment for the master shall be as if for a thief or a criminal.

CODE OF DUSHAN

Right before the arrival of the second stack of laws, came Joakim Goten with the Greek Nikiforou Grigora, at one of his missions of the court, the purpose of which was to stop the entrance of the Sasa law in the general code and the regal right of the Sasa people and the various cases connected to the ore mining to be regulated with a special law on mining as it was all around the European countries where the Sasa people were mining. Nikiforou was one of the most regarded varlamists who after being anathematized by the patriarch Kalist under direct persuasion of Kantakouzenos, felt the insecurity of the ownership of the Greek land. He was convinced that he will shelter form the Kantakouzenos murderers in the land of his enemy. However, the tribal schismatics had the same, if not greater, impatience towards the dissidents of the

dominant flows of their religion. Joakim saved Grigora from a long-lasting incarceration, after Dushan's guard guided the prisoner from the religion to the Kystendil kephale.

The examination of the escort in case of arrival of important quests was just a formality. In that manner with no special difficulty one of the biggest living opponents of modern Byzantium of Kantakouzenos was at the same table with Dushan the Mighty and their favorite hegumens from the Treska and the newly founded Zarevo monastery. The hegumens of these two monasteries, father Naum and father Clement, Slavs from Skopje, were among the first Svetograd monks supporting the Serbian tsar and influencing the decision of the Athos Republic to mention the name of Dushan right after the Byzantium Emperor's. Dushan in return took them from Mount of Athos and gave those monasteries his strategic region Prilep, which was supposed to be the capital of the newly conquered Bulgarian Romania. Of course, prior to that he grants the monasteries with the most beautiful settlements, fishing basins, vineyards and pastures from Pelagonija to Prespa. The Apostle fasting began and there was fasting beans, baked peppers with garlic and fried fish. The Hegumens barely gave their blessings to put the white Tikvesh wine. The fasting food was guilty for the uncomfortable progress of the conversation, according to Joakim. The chemistry of their bodies sharpened the spirit. Instead of going around their arguments and try finding overlaps of agreement, they fought each other. And Joakim hated fasting most of all. He preferred to drink water for the entire week, rather than eating fasting puny food. For him it was a real sacrilege to cut the fat and greasy Prespa carp and fry it in oil. In that way the greasy carp became heavier and the juicy meet decomposed over the edges and burned. For him the best Christian way to cook a carp is to fill its stomach with smoked meat, yellow sheep cheese, green leeks, some pickles for acidulous flavor, resins to make it sweet and smashed nuts to mix the flavors. Baked in its own grease, the carp kept its shape and its natural juices sprinkled the filling of its stomach.

But the table was fasting and nobody relaxed. Everyone was sitting numbly as if they were sitting on nails. No cheek went pink and no one belched. The foreheads went pink after the debate went more passionate.

Joakim was strongly convinced that the Serbian tsar should not have left Kantakouzenos to gain the power become tsar. He was supposed to make the final move at the Thessaloniki field, if not earlier. Everyone would have been a weaker regent than the mighty Kantakouzenos. And the Tsarina Ana was ready to compromise with the Serbian tsar who knew that her minor son does not stand a chance in the given historical moment. She backed that with arguments and Nikiforou Grigora, who said that the entire historical and political moment was very favorable for Dushan, because the patriarch Kaleka was on the side of the tsarina, who due to her western origin was ready to create peace between her empire and the Holy Rome. Instead of Kantakouzenos who used Palamas and heated the anti- western hysteria to settle at the throne, at the throne In Tsargrad Dushan was supposed to sit, as a new, strong and peace loving tsar. What Dushan was supposed to do was to accept the protection of the Pope, even just formally. Now Kantakouzenos was powerful and harder to defeat. It was enough to see what kind of policy he played to become clear who his enemies were. He was equally against the Pope, the ecumenical peace council and Dushan the Mighty. At the table there were three people anathematized by the Kantakouzenos patriarch Kalist: the Patriarch Joanikie, the Tsar Dushan the Mighty and Nikiforou Grigora. Joakim assured that the current policy in which Dushan wanted to be a legitimate Tsar inaugurated by the Byzantium emperor himself, did not succeed and that a new page should be turned regarding the campaign to Byzantium. Dushan should blame the Ecumenical Patriarchate of Constantinople for messalianism and ask the Pope to give him his blessing for a holy war. Only as a leader of all Christian wars supported by the Pope's dukes he, with little bloodshed and loss, can conquer Constantinople, establish his firm government there and then let the Pope's crusaders to clean Anatolia on the way to the Holly land. After the armored monks defeat the Turkish emirs it will be very easy for Tsar Dushan to establish hegemony of the Serbian Byzantium, almost within Justinian's borders. If he does not do that, his ambitions would crush, not on the walls of Thessaloniki and Constantinople, but on Veria and Servia, and Kantakouzenos will throw the huntsmen of the type of Gregory Palamas, as it was the case during the defense of the Mount Athos Elder, Nifon and his messalianism. But if then the cards were not well open, now everything was entirely clear. The Greek world will never allow for the Tribali to rule the East Christianity. And without the help of the Pope and strong confrontation, there were small chances for Dushan to succeed pretending to be more legitimate Tsar than the existing one. Kantakouzenos does not have half of the might and dedication to God that Dushan has, but his power is enough to defend that a little Byzantine land that has left, and of course to block Dushan's

campaign, towards the Earthly as well as the heavenly kingdom.

This brilliant opening of Joakim was suddenly buffered by the previous monks of Mount Athos who turned the discussion in religious and not political direction right away. With their weak and peaceful voices, something that Joakim hated most of all at the schismatic clergy, with no sense for strong and important rhetoric, they succeeded to buffer his attitude and keep Mighty by their side during the entire discussion. The Abbot from Trskavec Naum said that the purpose of the Serbian tsar, who is not just protector of the Serbs, but also of the Macedonian, Bulgarian and Roman people, even of the Arbanasi and Wallachians, is not to destroy and defeat the famous Roman people, but to restore its popularity disturbed by their dynasty battles, weak tsars, due to, among the other, to the treason of the Pope and the half-loyal, who after they threw on its knees and robbed Constantinople, for a long time they left it lame. Actually, in the name and the glory of God it would be the greatest sin to destroy and decapitate the Greek people, for God holds it dearest, and the Roman people are a nation which does not have its own tsar and are mainly protected by the Byzantine, Serbian and Bulgarian tsars, then there are the Serbian people, which in the face of Dushan the Mighty have the chance to become the most beloved and pious people. Joakim was lively interested in the characteristics of that secondary people, for which he heard for the first time. The hegumen Clement explained to him that at the territory of Macedonia there is authentic Macedonian people which since the defeat of its pagan king remained without its country, at first their used the Greek as their language after that the Slavic and its faith and mercy towards God was kept by the Republic of Athos which in some way is considered to be its protector. From today's point of view Macedonian people without its own king and has only Mount of Athos to take care of it, can substantially considered to be closest to God, for God does not have his regency on the Earth, but decided to directly communicate through the clergy and republic of Mount Athos. Only the fact that the Macedonians had the pagan king Perseus as their last king and came to this stadium through unnatural evolution, puts them lower than the Roman people on the scale of people loved by God.

“How is it possible for the Macedonians not to have their own king”, Dushan fired up. “How can you say that your grace? Who is the king of entire Macedonia? Me, Dushan the Mighty. From now on I shall sign as: Honorable and god loving Macedonian Tsar Stephen and then I will add the other countries. Macedonians in my rightful spirit have a servant of God on the Earth”.

“It is a shame that the Godobediant monks from Mount Athos are victims of the doctrines which the patriarch from Tsargrad invented to maintain his false supremacy, after he once separated from his council of the Church. The Ecumenical Patriarch invented the ethno-phyletism as a way of keeping the other patriarchs submissive and away although they often were more dignified than him. There is one patriarch in the entire orthodox world and he should be the best, therefore there is only one tsar and he should be the most God loving of all. At this moment that tsar is Dushan and he wears the plumage of the Orthodoxy with his rightful Serbian people. That nonsense about dioceses was spread by Kantakouzenos to keep his false supremacy. Didn't the holy apostle Paul say that there are no people of Judea or Hellenic people, no slaves, no free men, male or female, that we are all created equal in the eyes of Jesus Christ”, harshly opposed Nikiforou Grigora, the greatest historian and educated man in current Byzantium since the great teachers Varlam and Aikidin have presented themselves before God. He was silent until now, but after he assessed the interlocutors he decided to vigorously enter the debate.

“God's order on Earth has been established with the thought of God since his holy apostles. The providence wanted St. Peter to be the founder of the Christ's church in royal Rome, not in the small castra Byzantium. In order to maintain the schism and his false primacy, Tsargrad is destroying itself and I see the holy mission of the rightful Serbian tsar in the salvage of Byzantium from itself. In order to alienate from Rome, Constantinople invented the newest nonsense, scarier even from the ethno-phyletism. Instead of recognizing that Tomas Aquinas has gone furthest with the knowledge of god and set the only right doctrine for the realization of God, ant that is realization through the mind, wisdom and truth, where the supreme truth is that nobody, but God, the intelligence from Tsargrad, the greatest minds in the world such as Gregorius Palamas, accepted the superstition of the monks from Mount Athos, who wanted to compensate their vast ignorance with ecstasies and hallucinations falling into dual heresy, from which the entire Christianity bleeds on both sides of the schism”.

“The brother in Christ Nikiforou” they expressed their affiliation toward the Athos doctrines, Clement and

Naum, “he forgets that the reason is with human origin and that if it was enough to realize God, the Kingdom of God on earth would long time ago be on the Earth. There are many ignorant people throughout the history, gifted with exceptional reason, but without faith and realization about God?”

“Let us leave aside the comic of the method of the monks of Mount Athos who want to discover the God's light. Let us leave aside the blasphemous idea that the state of ecstasy is realization and unification with God and not the Satan. Tell me my brothers in Christ, could it be that the God's light you see is of celestial nature? If God is the only one and is unrealizable, how could he be seen through light which is natural occurrence and can be seen with the eyes of our hungry and suffering monks?”

“We agree with the brother that God is unreachable and cannot be realized. He cannot be realized neither with the inner wisdom, with total purification of the heart and soul, nor with syllogisms and various rationalities burdening and poisoning the human being. God, in fact, reveals himself to God. It is nothing else but nurturing God within oneself. The purified heart and soul of a monk, unburdened of any taught, any lust, are in fact the mirror of God.”

“Then how is it possible the hesychasm to see and describe that divine light if he is entirely pure and is just a mirror. Let me remind you, monks, of some of those vivid ecstatic descriptions. Your monks say that they feel the divine harmony that they see different worlds, see the merging of the external and internal world, they are in a state of miracles, they hear inexpressible words and imagine, they feel inexpressible pleasure! Isn't everything material and created in this description of the ecstasy?”

“They are illuminated Brother Nikiforou, they are illuminated by divine light, the divine light is the energy through which the uncreated divine essence is discovered to the man just like the sun spreads its beams and we through their warmth realize its substance, although the sun, like God, cannot be seen by anyone, no one can see it in the eye.”

“What is this blasphemy, students from Athos? Did you not understand until now that there cannot be two divine substances, the one uncreated and essential and the other one created or energetic? There is only one God he is inseparable and unrealizable. How can he be divided in two in one face to be seen and the other one to be felt?”

“We could dispute over this very long, brother Nikiforou, our holy church already expressed itself on three councils. At all three councils the same conclusion was made, that the divine essence and the divine energy are one same thing and both are the expression of one God. That through hesychia, the divine energy can be seen as the essence of God itself.”

“The outcomes of all three councils were directed by Kantakouzenos. Palamas was over spoken by Varlam and yours Akindynos.”

“No, you accepted the dialogue and only the fact that you lost makes you blame for conspiracy!”

“Stop this dispute on my table, or I will summon church and national council. We are orthodox people, and I am orthodox tsar. There is no clergy that is more educated than the one in Tsargrad. We are not in any discord with it. We prove it by accepting its conclusions which for us as part of a same entirety are obligatory. And you Joakim, you mute schismatic, if you once more time bring a criminal who was in captivity on my honest table, I shall proclaim you as criminal as well and will throw you in a dark dungeon!”

Небојша Вилиќ/*Nebojsha Vilkj*

Поуметничкување на еден не-настан, 2011, дигитален отпечаток, 42x29,7 см

Entkünstung

“...а еден не-насијан“

Небојша Вилиќ, 2011

Станко Павлески/Stanko Pavleski

СЕКОЈ ДЕН ПАРЧЕ УМЕТНОСТ 2
EVERY DAY A PIECE OF ART 2

УМЕТНИЧКА КОТА 615

2005/2008, знаме и фото-објект (24 A4), од перформансот и престојот, 195x211см

ARTISTIC ELEVATION 615

2005/2008, flag and photo-object (24 A4) from the performance and the stay, 195 x 211 cm.

ИНИЦИЈАЛНА ДЕБАТА УК 615

2005/2008, тркалезна маса, 10 столни знаменца и папка со фотографии од престојот, променливи димензии

INITIAL DEBATE AE 615

2005/2008, round table, 10 table flags and a folder with photographs from the stay, variable sizes

Спасе Перовски / Spase Perovski

“Семејни рани-во спомен на дедо Спасе”, 2011, дигитален отпечаток 100x70 /
“Family wounds -in memory of grandfather Spase”, 2011 digital print 100x70

Антејски артизам

Ниту кистот по платно се лизна
ниту поет во перо стих срочи
сал мисла в етер Арт го прати
низ космос и корка земја
вишни музи да ги слави
Слуги нивни тука збрани
на камен студен дробен
и на ветка сува дива
и на лист златест здробен
Анима да им вдахнат
и на нив мртвите
живот да им вратат

версмејкер
Марјан Пракицов

Anteic Artism

Nor a poet wrote a verse
only a thought in the air follows Art
through the cosmos and a piece of land
Heavenly muses to praise
Their servants gathered here
on a cold macadame stone
and on a wild dry branch
and on a golden shattered leaf
To enliven soul in them
and in the deceased too
to bring them back to life

versmejker
Marjan Prakicov

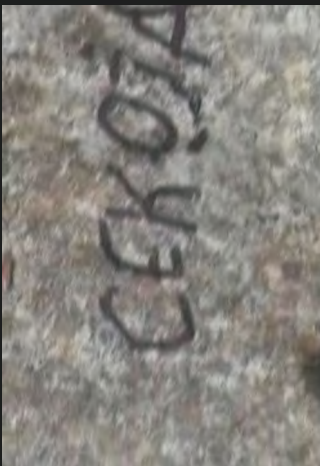
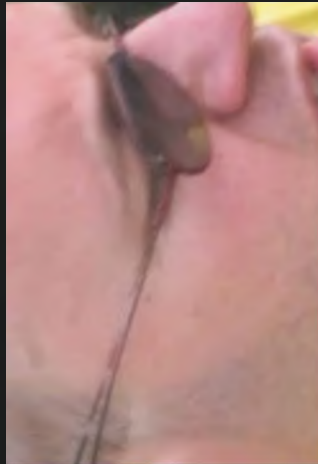
АнП 1 АтР 1

Ораов Дол, на планината Кадиица,
Велешко 29.07. - 07.08. 2004

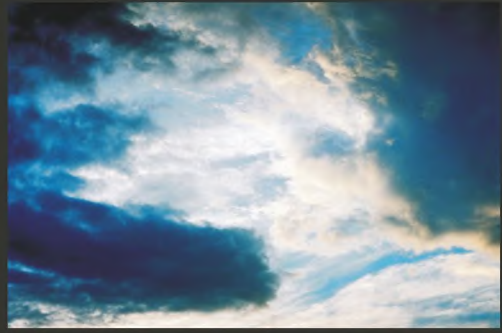
Роберт Алаџозовски (филолог), Томе Адиевски (ликовен уметник), Небојша Вилиќ (историчар на уметноста), Гордана Даутовска-Поповска (ликовен уметник), Станко Павлески (ликовен уметник), Спасе Перовски (ликовен уметник), Борче Стојанов (ликовен уметник) и Викторија Терзиева (драмски актер, задолжена за документација)

Oraov Dol, mountain Kadiica,
Veleshko 29.07. - 07.08.2004

Robert Alagjovzovski (philologist), Tome Adzievski (artist), Nebojsa Vilikj (art historian), Gordana Dautovska-Popovska (artist), Stanko Pavleski (artist), Spase Perovski (artist), Borche Stojanov (artist), Viktorija Terzieva (actor, responsible for documentation)

Од документарното видео АП 1, 00:32:58, монтажа: Гордана Даутовска Поповска/
From the documentary video AtP 1, 00:35:42, edited by Gordana Dautovska Popovska

Од документарните фотографии АнП 1/From the documentary photographs AP 1

- Томе: И ова никој не го забележа, дека таа изложба беше толку минирана. Јас и Станко во "Точка", а бе, не знам што сè не направија да не излезе во весници, да не се знае, да не се пишува.
- Небојша: Изложбата и така и така, ама авторите добри, еге, ха, ха, ха.
- Роберт: Види, без шега, таа изложба е, на пример, меѓница, една од ретките, меѓница што се обидува да предизвика полемика, по таа изложба, тоа ти е исто како судир на левица, ... не се'а, значи, од идеолошка или теориска страна или од критичка, што јас ја разбираам, тоа е "Антибарбарус" на М. Крлежа, значи, после тоа македонската критика требаше одма да направи вододелница. Да се знае кој ги напаѓа, кој ги брани, од кој позиции, а најмалце трите луѓе што се директно споменати, и со слика стаени во весникот-каталог, они требаше, они, докторати да извадат, да се борат со вас. А они, уметници, убаво у неколку реченици, у две инсталации, сè убаво си стокмија. На таа теза, знаеш, како се ловат сомчиња, по три кила, еее, само рибар да си.
- Томе: Небојша, процесот на критиката го нема како процес, како што ние имаме процес во нашето творештво, вие немате процес во критиката
- Небојша: Дајте да се договориме до каде завршува твојата од каде почнува мојата работа.
- Станко: Тоа, во принцип, неможе строго да се определи.
- Небојша: Целиот проблем на системот е токму во тоа дека вие се мешате,... Јас пишувам текстови нели, за уметници, уметниците коментираат мои текстови,... Извини бе брат, немаш право!
- Станко: У, строго ти е тоа, престрого!
- Небојша: Се'а, Станко, ти правиш дело и ми кажуваш како да пишувам, не пишувам бе така!
- Станко: Немој, ама лошо ме коментираш, всушност карикираш.
- Небојша: Карикирам за да дојдам до поентата.
- Станко: Ама немој да карикираш, затоа што не доаѓаш до поентата, или погрешен ти е фокусот.
- Небојша: Не е точно, извини, критика е цел еден факултет. Јас изучувам едни вештини кој што ликовните уметници не мора да ги изучуваат.
- Томе: ... Како уметник морам да имам став.
- Небојша: Не можеш, бе, Томе, да имаш став, можеш да имаш став за твоето дело, ти имаш свој став, сега зборуваме најсогледено - меѓутоа тоа ќе биде само твој став, ти кога ќе го фрлиш твоето дело на пазар, така, значи, у галерија, готово,... може Владо да биде негативен за твојата изложба, можам ја да те фалам, ама тоа е се у топтан заедно. (...) ... Уметникот до своето дело, значи тука се искажува потполно и он нема што да зборува по'ише од тоа, втората работа што ја дозволувам, што е легитимна, е да седне да напише текст, тука завршува се' што уметникот може да интерферира во делото по објавувањето, толку е. Јас зборам за систем.
- Томе: ... Дефинитивно не е наш проблем, ние толку многу работиме, мислам без фолирање, така што ние немаме многу време за критика, туку таа како тема се извлекува. Едноставно, види, постои потреба за тоа да се проговори.
- Небојша: Нема критика Станко, дај не забавај!
- Станко: Нема ни уметност, Небојша,... седни си, прилегни си, ич да не се секираш. Сè ти се спие, ама те провоцира муабетов. Те само се превртуваш, те ваму-те таму,... хахаха (...)
- Роберт: Значи, вие како уметници дадовте се од себе да проблематизирате, значи, една одлука на комисија што не е ваша работа. Да имаше еден асолен критичар, теоретичар, требаше он да реагира. Вашата изложба Станко требаше да заврши со отсечена глава, или вашите две или нивните три, не може бе тоа така, тоа е двобој. ...
- Станко: Но овде се' поминува. Да се надеваме дека сепак некој ќе регистрира дека 2003-та двајца наши уметници, кои и да се, направиле проект-протест против носители на уметничкиот систем.
- Роберт: Меѓутоа, не само што не поминаа, туку ептен не поминаа, според мене. Напротив, ама напротив, види,... па Крале Марко се шетал, Дете Дукадинче се шетало,... ти немаш врска со општествената ситуација, комита си и готово, ти фраер си и готово ... ама така е, ш'о се'а, ако си јак што ќе те спречи да бидеш јак.
- Нема бе раја, ова е ептен покорна раја. (...)
- Небојша: Е се'а ќе си напра'ам,... и тоа сам, е сега ме изнервира, е се'а ќе се напраам, оона,... што ме гледаш, нема за тебе, ова само за мене е, ха ха ха

- Роберт: Ниче кажал номадот е благороден и Делез рекол постои номадска наука што е апсолутно позитивна работа, со сите нејзини референци, та имаш, вика, оваа цивилизирана државна наука што е тоа, тоа, да речеме, цел систем, сега, разликувањето меѓу државна и номадска наука он го базира на една мисла на Ниче, кој што номадот го сметал за благородно.

... лаење на кучињата

- Небојша: Спасе, ај само секунда една, може да ти сп'знам троа малку од ова... (...)

- Овчарот: Е, ај, реков тука да слезам да ве видам, сабајле мечката ја видов, па да ви кажам и тоа.

- Злате: ја виде мечката? Кога пак ќе ја начекаш да ја сликаш.

- Овчарот: Тука (*покажува близу*), кога лани ја сретнав,... се пула, се плаша,... а не рика пустата, и ш'о праам ја, куче не водев и се закрив зад една слива, реков ја волкот е, од волкот не се плаша, су видел ја волци многу пати. Се крија, така, зат сливата, та реков да вида дали ќе нападне пустио волк, и ко излезе таа, вака, одовде колку до сливана, ко е видов се здрвив, суплашив, голема пустата,... Отуа, ја, вака, се подвратив зад то сливата, а таа се популива, вака, во гоедата се популува и си замина згора ...напреку...

(... *Овчарот ни засвири со кавалчето,... ш'о убаво,...*)

- Томе: Ова се снима веќе, ова е веќе опасно.

- Небојша: Па нели Вики документација прави. Уште тука и востание ќе се покрене, некое друго, како сме тргнале,... Утре јагнето да го кркнеме, како што е ред и оттука во борба. Комитско јагне и од тука во борба.

- Злате: И тоа влегува во проектот? (...)

- Викторија: Колку сакам да си одам...

- Небојша: Многу сакам да си одиш. (...)

- Роберт: Околу завршувањево на “колонијава”, уметникувањево на планина, да се направи една прес конференција во Велес на која што еве би се објаснило што се случуваше, како се случуваше и да се најави евентуално една можна презентација или изложба или каква форма, некаков продукт, та и градоначалникот форсираше префеска, тоа да биде, то ест неговата портпаролка, 9-ти Ноермври на ослободување на Велес.

А сигурно ќе треба да се земе и оваа, да речеме, форма, еден вид условен дневник, да се симне од касетиве.

- Станко: Да, дее, за смислата на ова што се случува овде мора да имаме минимум консезус, знаеш. Таму, во тој пакет ќе се најде, а тоа зависи, се разбира, од материјалот кој што ќе произлезе од оваа работа, та колку тоа имало смисла или не, за се' тоа треба да разговараме.

- Роберт: Може да биде и само некој костур кој што ние подоцна можеме да си го надошниме со мисли, идеи ли, без разлика, од работи кој што не мора сега, овие десет дена да се кажат. (...)

- Небојша: Вака надимени, начадени, се' комплет, за мене тоа е најправа ствар. Се враќаме оттука и не чека прес конференција, нели, во Велес, вака, нели, смрдосани, небањати, напиени, се комплет, тоа е вистинско.

- Станко: Добро, пресот е мал проблем, но што ќе се случи потоа, што ќе препознаеме од ова како форма.

- Роберт: Според мене важно е, меѓутоа тоа не е којзнае колку амбициозна појава, еве ние бевме, го доживеваме тоа и евентуално да се најави дека ќе следува, што веќе ќе се договориме.

- Станко: Не, мора да има некое определено време, знаеш, пристојно време во кое што, се разбира, ако има материјал за изложба, таа да се реализира, инаку нема смисла, знаеш,...

- Спасе: Треба ние да се договориме до кој рок треба да ги подготвиме материјалите, да ги спакуваме, отпечатиме и да се случи...

- Роберт: На пример, ако има конкретни уметнички дела, како што гледаме, значи, еве, од вас пет уметници, тогаш доаѓа критиката апостериори и да се договориме дали критиката односно професорот...

Небојша: : Не, не е тоа проблем. Роберт, јас и ти не сме тука поради тоа што се занимаваме со теорија, а они со пракса, нели, туку да бидеме едно исто, бидејќи ако од мене чекаш да напишам, нели, критика за проектот, јас да ви кажам сега, не пишувам!

Спасе: Не, не-не, Нешо, во ред е, целата приказна беше рамноправно да влеземе во цела игра...

- Томе: Спасе, а што е тоа рамноправно влегување во проект? Уметникот влегува рамноправно со

проект, критичарот исто така со проект влегува, кој е проектот на критичарот којшто се бави со критика?

- Небојша: Може да ти кажам јас? Денеска сум втор пат закутен. Значи, јас својата функција си ја остварувам добро, и лебот што го јадам си го одработувам, така?

- Томе: Аха, чекај, проблем е тоа што ти немаш доволно мерка, на, знаеш, комуникација со луѓе, така не може, секој човек подеднакво да поднесе некој нон стоп 24 часа да го слуша. Без разлика на тоа колку е тоа вредно што го зборуваш, а јас дефинитивно знам дека е тоа ок. (...)

- Спасе: Плодотворна би била дискусијата на тема дека јас влегувам во таа игра така и така, дека јас, на пример, во моето размислување, конципирање, нели, уметничко, на ова гледам вака и вака.

- Станко: Не така императивно, така го разбираам авторското димензионирање во ова како уметнички настан.

- Спасе: Да, да-да, да се лоцира, значи да се има одреден став кон цела работа, односно кон себе, значи авторски, и потоа ќе можеме да дискутираме за понатамошни ангажмани, бидејќи ќе знаеме на што сме.

- Станко: Злате, имаш конструктивен предлог?

- Злате: Ја бите, секако ќе ви кажам.

- Небојша: Метро, метро и пол, пола метро.

Спасе: На пример, моето позиционирање во оваа ситуација би било следно - јавно читање, во кое што ќе можам да зборувам за материјализација на Заратустра, мислам отелотворување на Заратустра, што понатаму ја отвара приказната, нели, моја лична, текстуална.

- Роберт: Спасе, отиде еден чекор понапред, знаеш како, вака јас мислам, дека од оваа колонија она што треба да произлезе сега треба, но не мора, е еден вид дневник, мултимедијален ли, било каков, фотографии со текстови што нема да биде тоа хроничарски, значи еден вид презентација на целата работа и на тоа можеме сите ние да поработиме, значи, еден вид, она што ќе остане како факт, како меморија за работава, а понатаму опционално е кој со каков авторски склоп, се'а дали ти Заратустра, дали јас Ниче, дали друг,...

- Спасе: Битно е, битно е Роберт, да знаеме, зашто подготовката на материјалот подразбира ангажман од видео монтажа, од ова-од она, нели, потреби, што мора да се обезбедат и одработат и понатаму да се презентираат, а сега, во ред со тој дневник.

- Небојша: Спасе чекај, една работа, тоа го зборевме во Сули Ан и јас кажав, Спасе кажи како треба, пошто вака не се праи оваа работа, овој ваму на ваа страна тегне, ја на онаа, не знам, Станко на друга.

- Станко: Ама не го карајте сега Спасе. (...)

- Небојша: Она што му е потребно на Спасе е од практична природа. он мора да, ако зборувеме дека треба да планираме во која форма нешто ќе се случи, дали по месец, два-три, барем ќе треба да знаеме што од сето ова ќе произлезе за да може натака он да си ја брка работата во одреден правец.

- Роберт: Значи, од мене ќе добиееш до крај на сегментври текстуален материјал на имеил. (...)

- Небојша: Точно, ама еве, да кажам јас вака, Спасе, јас се изразувам во пишана форма, ќе треба текст 12 фонт М-тмс и готово, баш ме заболело, а што ти после ќе праиш. Не, ова е реплика на Роберт. Да, дее, добро ... не е идејата на овој проект тоа, значи, туку дајте да направиме влог, нели, со тоа што Роберт го знае, од искуство што јас го знам, што Станко го знае, сите, да напраиме производ кој што ќе биде вон сите, нели, теркови и оваа дружба тука не е терк класичен за колонија. ... Ние збориме за општи рамки, ама ти аргументираш со поединечни рамки. Спасе, да не правиме драма, тоа не е до... туку затоа што нема кординати...

- Станко: Нее, не е ни така, затоа што кординатите и не се така апстрактни, ниту, пак, непоставени, туку недоволно прецизни, та разумното претпоставува ние заедно да ги дефинираме... Зборуваме за кординатите на кои што Спасе им дал одредени насоки, па секој, бар јас така мислам, секој од нас би помогнал да ги избистриме патеките и општите места, со што ќе ја канализираме проективноста на настанот.

- Спасе: Тоа беше целта, ... не, овде, некој очекувам да ми ги понуди.

- Небојша: Станко, во ни еден момент од цел тој елаборат што јас го добив во електронска форма и во еден разговор, нели, личен и пет шест телефонски, мене не ми беше кажано дека горе у планина ние ќе разговараме за како ова треба да заврши.

- Станко: Не можеш да го исклучиш тоа дека се случува ова, вака како веќе се случува, значи тоа

имало причина да се случи, та, сеги се Небојша, нели голем дел од ова го бистревме и во Сули Ан.

- Спасе: Тоа е Небојша проблемот.

- Небојша: Да Спасе, токму тоа е проблем, ние цело време зборуваме во каква форма ова ќе заврши.

- Спасе: Тоа значи дека градиме конструкција, одредена, за некоја визуелна или не знам ни јас некаква претстава, што директно зависи од нас самите, убаво рече Станко.

- Небојша: Јас мислам дека авторството... и сето она што понатаму треба да следи е проблем тука, тукашен проблем. Треба да се реши тука.

- Роберт: Зборувај, брат, ич не му ја мисли.

- Небојша: Мојата позиција нели, не е оваа, јас сакам конкретен проект со конкретни точки, со конкретни задачи, со претпоставени резултати, тоа е моја поетика, да кажам ,тоа е мој начин на работа. ... Јас во ова влегов, нели, со целата идеја дека тука има неизвесност, меѓутоа, дали неограничена неизвесност може да вроди, да насочи, да конкретизира една ситуација, нашиот проблем тука, не тука сега, туку од Сули Ан па до сега.

- Станко: ...Не го чувствувам тој проблем исто како ти, а си кажав предмалку, нели, дека од почеток, кон она што Спасе преопшто го беше поставил, секој од нас би требало да претпостави дека ќе влеземе во оваа, сега, неминовност, што според мене е добра, заеднички да ја до/изградиме проектноста на манифестацијата.

- Небојша: Затоа се повлеков, за да го слушнам твоето мислење, а не дека моето не помина и јас сега сум лут.

- Станко: Види, Неш, ако сакам да си го пласирам сопственото мислење, тоа го правам кога јас сметам за потребно. Ти ги побара твоите пет минути, што значи, сега ми е појасно твоето мислење.

- Небојша: Јас си ги кажав мислите, ставови ли, па да продолжиме.

- Станко: Со таа разлика што кога генерализираш ќе мора рачна да поткрениш, затоа што влегуваш во генерализација- општо место, од лично во општо/колективно, лично/општо колку и она моето, нели така?!

- Небојша: Така е, така е, без дилеми. (...)

- Боби: И тогаш падна на муабет дали ова е проект на Спасе.

- Томе: Точно така, ние цело време се вртиме околу тој проблем уствари.

- Боби: Ова вечерва можеби е само начин да видиме како сите заедно можеме да се вклучиме за ова да биде наш проект, а не само негов, оти ако он каже после петнаесет дена ќе има изложба, тогаш сета работа е негова.

- Станко: Да, затоа да го расчистиме работите. Оттаму ние дури сега се занимаваме со Насловот. Ова не е критикоа кон Спасе, но реално е, проектноста на настанот сега ќе настане, што не се сомневам, дури сметам дека токму во тоа лежи шармот и некавата оригиналност, ако така можам да кажам, на овој наш настан.

- Викторија: Може ли да се замешам ова што го кажувате сега, иако не знам дали ми е се' јасно, ама мислам дека во тоа се состои било кој креативен процес и не мора да завршиме на стартните... , Секој креативен процес е таков, не мора ние да завршиме на стартните позиции, по пат ти се откриваат некои други... Ова го зборувам од аспект на тоа што и јас се занимавам со некаков креативен процес, и кога ќе го почнеш ти се чини едно, а на крајот излегува можеби сосема десетто, можеби и тоа не е вистинското, но до таму си стигнал, секој таков процес има некаков пат.

- Спасе: Не, па за тоа ние сега ја затегавивме работава.

- Роберт: Да се искараме, ај со Томе, не со Небојша. ха ха ха,... Злате ако си оди, може сите да си одиме.

- Небојша: Пропадна проектот.

- Злате: Небојша, ја и ти ќе ја средиме работава.

- Небојша: Не бе брат, не, не, доста више ја средувам работи у живот, не средувам више ништо, се препуштам на проектот нека ме води, па тоа е проектот, бе, јас така го разбрав. Значи убаво тоа сум го разбрал.

- Томе: Еве јас, на пример, не се согласувам со формална одлука ние да направиме изложба, јас не се согласувам со тоа, јас проектив го гледам како едно колективно дело, за мене ова е едно исклучиво колективно дело..

- Роберт: Но, да речеме дека ако има барем три работи што ќе бараат изложба ли, презентација, не е битно, треба да дозволиме и готово...

- Боби: Томе, ама секако она што треба да има консензус од сите е на кој начин овој проект ќе заврши,...

- Роберт: Јас кога реков дека ќе приложам, тоа е затоа што јас сакам, не затоа што некој ми наложил,...

Станко: Токму така, како што гледам ние почнуваме во сè да се разбираме, а до предмалку се заговараше двобој, тепачка, дури и убиства, атентати,...

- Викторија: Сака ли некој пиво?

- Небојша: Луѓе, кај да е ќе не спакувате и дома,...

- Гордана: Небојша, нема шанса, јас те пакувам и те ставам во патната торба, јас кога ќе тргнам и ти,...

- Небојша: Гледам ја, мала и е торбата. Хахаха ... Спасе, готово за проекто? (...)

- Злате: На кој начин да ви го сп'знам?

- Роберт: Чул те господ. Сп'зни го, тамам.

- Злате: Треба ли уште? Добро е? ха ха ха, ... А бе слушај, како пациенти, вака, доволно ве запознав.

- Спасе: Ај да видам сега кој ќе си оди!?

Измешан муабет...

- Злате: Ја ти викам од утре друга особа ќе биде, она прва лига ќе биде.

- Викторија: А која лига сум сега? ...

- Злате: У подмладок.

- Небојша: Сега си искушеник.

- Викторија: Да не ме депортирате утре ми е страв.

- Злате: Вики и мене ми беше така, што да праам, ама види како се снаоѓам у оваа средина. А овие професориве што ги гледаш околу тебе, овие што ти предавале, па они се сп'знаа од мене, па сега си викаат кој е куваров, и сите се нудат, јас сум со тебе, јас сум со тебе, ... ќе праам салата, ќе мијам садови... Вики, сè е ова под твоја контрола и сè влегуе у проектот.

Смеѓе пред да тргнеме на бачило - 2 Август

- Викторија: Јас мислам дека од тоа вчера може да се извади нешто.

Роберт: Не, не, види, јас мислам дека она во проектот, прво она што рече, самата појавност, а потоа она што се случува во внатрешноста на сите нас. Еве да речеме експресија, изразност или вербализација, но постои опасност да не станеме тривијални, затоа што како и секое живеење и ова наше заедничко живеење по својата надворешност е тривијално да речеме. Меѓутоа во внатрешноста длабоко на секој од нас мислам дека се случува посериозен феномен, работата е во тоа дали можеме да најдеме таква форма да не испадне овие записи да бидат или тривијални или недовршени или во некоја општа рамка, а секој од нас фактички да има далеку поголема трага во душата. Значи, треба да сме прилично селективни,...

- Станко: Тргувајќи од ова што на ниво на живеење се случува овде, значи, дополнителен материјал дефинитивно ќе следи, ... всушност презентација-фото, видео, аудио, како и индивидуални проементи на авторите, што ќе рече, изложба, што речиси го усогласивме. Презентирањето на она, колективното, што се случи, според мене, не ја исклучува презентацијата на индивидуалните остварувања, напротив, сето во едно го гледам за занимлива приказка, а и вистинита. (...)

(Уште многу прекрасни муабети се свртеа, та и поблиски соочувања со/во/кон природата, со лично, со колективното, со што се'не од, просто живеењето, ... но не можам да го пропуштам и она подолу) (...)

- Роберт: ... На пример, дека тоа уметниковување на планина, уметничка акција е добар програм, и, не знам, евентуално да се каже дека уметниците беа соочени со радикални услови на живот од кои произлезе социјална интеракција и која што требаше или се очекуваше да побуди одредени креативни процеси, мислам, во таа смисла.

- Спасе: На ти неколку колачи. :)

- Роберт: Стварно би се залагал за ова, решението од Станко "Ораовдол 2004, уметниковување на планина, уметничка акција", со тоа ќе го избегнеме тоа колонија или интердисциплинарен проект, ова-она, малце ќе збуниме. Ова мене најмногу ми личи на акција, не знам, сега, ... од Небојша очекувам нешто...

- Небојша: Не, не е акција, делување.

- Роберт: Ма добро сега, треба да го најдеме зборот...

- Небојша: Акција не е, подразбира проективност, тоа е сосема обратно од проективност, тоа за мене

е претесно или стеснување да кажам, имаме тука еден чист егзистенцијален чин. Подоминантно отколку самото уметникување, се борам околу тоа да видам како да се поврзат, од пресеска го мислам – не сум умен вечерва.

- Робер: Имаме уметникување на планина, вакво, како едно општо место, знаеш, кое ќе биде по малце, нели, вака, прифатливо, потоа претпоставувам дека со поднасловот ќе се дообјасниме, ама уметникувањето... да не го пропуштиме оти е тоа она што не спојува сите нас. (...)

- Небојша: Уметникот во услови на постојано преиспитување или истото ова плус помеѓу сопственото или заедничкото. Или коса црта на сопственото и заедничкото. Ова може да заврши како преиспитување или да продолжи помеѓу позицијата на сопственото и заедничкото во услови на изнудено преиспитување или колку е принудено.

Да резимирам, а?

Notes from the fireplace (Extracts from the AtP1 Audio)

- Tome: And this hasn't been noticed by anyone, that the exhibition was so mined. I and Stanko in "Tochka", well, I don't know everything they've done so this couldn't come out in the papers, not to be known and not to be written about.

- Nebojsa: The exhibition – so-so, but the authors were good, yeah, ha, ha, ha.

- Robert: Look, joke aside, that exhibition is, for instance, a frontier, one of the rare ones, a frontier trying to result in polemics, and that exhibition, it is the same as a clash of the left wing. . . not now, so, from ideological or theoretical side or critics, what I understand, that's "Antibarbarus" by M. Krlezha, which means, afterwards the Macedonian critics should've made a watershed .In order to know, who attacks them, who defends them, from what positions, at least for the three people directly mentioned, and whose pictures have been put in the paper-catalogue, they should've, they, get doctor's degree, to fight you. But, they, artists, nicely put in few sentences, in two installations; they've put everything together neatly. Talking on that thesis, you know, fishing catfish, each of them three kilos, ehhhhh, if only you were a fisherman.

- Tome: Nebojsa, the critics as a process does not exist, as a process we've got into our creative writing, you have no process in critics.

- Nebojsa: Let's agree on where your work finishes and from where I start on with my work.

- Stanko: That, in principle, can't be strictly determined.

- Nebojsa: The whole problem of the system is exactly that you interfere,... I write texts don't I, for artists, the artists comment on my texts; Sorry mate, I disagree!

- Stanko: Uhh, that's harsh, far too harsh!

- Nebojsa: Now, Stanko, you're creating a piece, and you're telling me how to write, I don't write like that OK!

- Stanko: Oh please, you comment me in a wrong way, you actually caricature.

- Nebojsa: I caricature in order to get to the point.

- Stanko: But don't caricature, because you aren't getting to the point, you don't focus right.

- Nebojsa: You aren't right I'm afraid, but the critics is a faculty itself. I study certain skills that the artists aren't supposed to study them at all.

- Tome: ... As an artist I must have my own attitude

- Nebojsa: No, Tome you can't have you own attitude, you can have an attitude regarding your art piece, frankly speaking - but that can only be you attitude, as soon as you put your piece on the market, which means into gallery, that's over,... Vlado may have negative views regarding your exhibition, I may boost you, but all that goes together. (...)... The artist up to his piece, which means here he expresses himself totally and he hasn't got more to say than that, the second thing which I allow, is to write the text himself, but that's where it ends, the artist can't interfere in the piece after it is being put in public, that's it, it's over. I am talking about the system.

- Tome: ... Definitely, that's not our problem, we work so hard, I mean no messing around, that we don't have much time for critics, but the critics itself comes out as a subject. Look, simply, there is need that to be spoken loudly.

- Nebojsa: There's no critics, Stanko, don't shit me!

- Stanko: There isn't any art, Nebojsa,... take a seat, lay down, don't you worry what-so-ever. You feel

sleepy, but the chat provokes you. You you're turning around here and there. . . .hahahaha (...)

- Robert: This means that you as artists have given your best to discuss meaning, a decision reached by the commission is none of your business. If there were one proper critic, theoretician, he should've reacted. Your exhibition Stanko, should've ended up decapitated, or yours two, their three, but it can't be like that, that's a duel....

- Stanko: But here everything is possible. Let's hope that at least someone will register that in 2003 two of our artists, whoever they are, made a project-protest against the persons in charge of the art system.

- Robert: According to me, not only that they didn't pass, they absolutely failed to pass. On the contrary, but on the contrary, look, ... well Krale Marco was wandering around, Dukadinche the child was also wandering around,... you've got nothing to do with the social situation, you're a Komita and that's it, you're a cool dude and that's it ...but it's like that, what now, if you're strong what will stop you from being strong. Come on, there is no populace, this is extremely humble populace. (...)

- Nebojsa: Now I'll do to myself,...by myself, now you've annoyed me, this, Why are you looking at me, there is nothing for you, this is only for me, ha, ha, ha

- Robert: Nietzsche said that the nomad was grateful and Deleuze said that there was a nomad science which was absolutely a positive thing, with all its references, so you've got this he says, what this civil state science is, it's let's say a whole system, now, on distinguishing between a state and a nomad science which he finds it in on one of Nietzsche's thoughts, where he considered the nomad as noble.

...*dogs barking*

- Nebojsa: Spase, one second please, may I get a bit of this... (...)

- Shepherd: Hey, I told myself to come down to see you, this morning I saw the bear, so I wanted to tell you

- Zlate: did you see the bear? Next time you see her take a photo of her.

- Shepherd: Here (*showing closely*),when I met her last year,... I was staring at her, I got scared,... but she wasn't making any noise poor thing, and what should I do, I didn't take the dog with me and I hid behind a plum tree and told myself it was the wolf, and I wasn't afraid of wolves, I'd seen wolves many times, I was hiding like that, behind the plum tree, and I told myself that I should see whether the poor wolf would attack, and when she came out, like this, this close from here to the plum tree, I freezed to death, I got scared , the huge poor thing.... From here, I, like this, returned behind the plum tree, she was staring, like this, staring at the herd and left up there... across...

(...*The shepherd played the tabor,... How lovely,...*)

- Tome: This is being recorded, and it's already dangerous.

- Nebojsa: Well, Viki makes the documentation, doesn't she? Even here and the rebellion will start, some other, the way we have started,... Tomorrow we will eat the lamb up, as it goes and from here straight into the battle. The komitadji's lamb and from here into the battle.

- Zlate: And all that gets into the project? (...)

- Viktorija: I wish I could leave...

- Nebojsa: I really wish you could leave. (...)

- Robert: regarding the closing of the "colony", we will have a press conference in Veles on which everything that has been going on will be explained, the way it has been done and maybe we could make a presentation or exhibition or anything, a certain product, well even the mayor was pushing that earlier, that to happen, i.e his lady speaker on Nov, 09, the day Veles was liberated.

And for sure we should that this, let's say, a certain form, some kind of a dairy, to be taken from this tapes.

- Stanko: Yeah, yeah the idea of this that is going on here is to have a minimum consensus, you know. There in the package could be found, and that depends, of course, on the material that ill come out of this work, so despite the face whether it makes sense or not, we have to discuss everything about it.

- Robert: It might be any frame that later we might fill it in with thoughts, ideas, regardless of the things that shouldn't be said now, these ten days. (...)

- Nebojsa: As we are smoked and covered in soot completely, all of that is the real thing for me. Once we return from here a press conference is waiting for us, in Veles, like this right, smelly, not having had a shower, drunken, everything completely, that's all for real.

- Stanko: OK, the press is a minor problem, but what happens afterwards, what will we recognize from this as a shape.

- Robert: According to me it is important, but that isn't such an ambitious appearance, we've been here, have

experienced that and eventually what will follow will be announced, as we've already agreed on.

- Stanko: No, it must be a certain time limit, you know, a decent time period in which, of course, provided that there are enough materials for an exhibition, to be realized, otherwise, there isn't any sense, you know,...

Spase: We should agree by when we should prepare the materials, to pack them, to print them and to make it happen...

- Robert: For instance, if there are any concrete artistic pieces, as we can see, which means, , out of five of you artists here, then comes the critics a posteriori and we should agree whether the critics i.e the professor...

Nebojsa: No, that's not a problem. Robert, I and you aren't here due to our involvement into theory, and their involvement into practice, aren't we, but to be on the same place, because if you are expecting from me to write critics on the project, I am telling you now, I ain't writing!

Spase: No, no-no, Nesho, it,'s OK, the whole story was equal to become involved into the whole game. . .

- Tome: Spase, and what's that about an equal involvement into the project? The artist is involved equally with a project, the critic is also involved with the project, and what's the project of the critic who is into the critics? - Nebojsa: Shall I tell you? They've cut me off for the second time today. Which means I do the function I'm supposed to, I work hard in order to bring home the bacon, don't I?

- Tome: Aha, hold on a sec, the thing is you've got no limits regarding, you know, communication with people, and that's impossible, each one of us equally to be able to listen to someone 24/7. Regardless of how important is what you're saying, I definitely know that's OK. (...)

- Spase: The discussion on the subject would be more fruitful if I say I get into the game in such and such way, because I, for instance, in my thoughts, conceptualizing, right, artistically, don't see this as this and that.

- Stanko: Don't be so imperative, I comprehend the author's dimensioning into this, as an artistic event.

- Spase: Yeah, yeah-yeah, to locate, means to have a determined attitude towards the whole thing, respectively towards yourself, meaning authorial, and later we may discuss about future arrangements, because we will know where we stand.

- Stanko: Zlate, do you have any constructive suggestion?

- Zlate: Ja bitte, I'll definitely tell you.

- Nebojsa: A metre, a metre and a half, half a metre.

Spase: For instance, my positioning into this situation would be as follows – public reading, where I can talk about the materialized Zarathustra, I mean the embodiment of Zarathustra, which opens the story further more, my personal, textual story.

-Robert: Spase, you've made a step forward, this is what I think, that what should come out of this colony, mustn't be, a certain diary, it may be multimedia diary or any kind of a diary, photos with texts that won't be chronological, which means a certain presentation of the whole thing and we can work on that, a type of what will remain as a fact, as a memory regarding the work, and later on it is optional with what author's assembly, whether you'd work with Zarastuara, I with Nietzsche, someone else,...

- Spase: It's crucial, it's crucial Robert, that we know that, because the preparation of the material means arrangements such as video montage, from this and that, necessities that must be provided and worked on in a given situation and later to be presented, and now, the diary is OK.

- Nebojsa: Spase wait, one thing, which we've discussed in Suli An and I told you then, Space say how it should be done, because this thing can't be done like this, he pulls on this side, I pull on that side, I don't know, Stanko pulls on another.

- Stanko: Come on, don't have a go at Spase.

- Nebojsa: The thing Spase needs is from a practical nature. He must, if we discuss that we should plan in which form something should happen, regardless of the period, a month, two-three months at least we should know what will come out of this so we can carry our work in a certain direction.

- Robert: So, by the end of September you'll get a textual material on your e-mail from me

- Nebojsa: Right, but let's put it this way, Spase, I express myself in a written form, a text with a font size of 12, Mac. Times will be needed and that's it, I don't give shit any more about what you'll do with it later. No, this is Robert's reply. Yeah, yeah, OK... the idea of the project is not that, so let's all raise our bets, by what Robert knows, what I know from experience, what Stanko knows, each one of us knows, and create a

product out of all course and this gathering is also not a classical gathering or a colony.... We talk about general frames, but you give arguments with single frames. Spase, let's not dramatize, it isn't because of... it's because no coordinates are given....

- Stanko: Nooooo, I don't even like that, because the coordinates are neither abstract, nor undetermined, but they aren't specified into details, so it's rational we assume that we should be specifying them. . . We talk about coordinates for which Spase has given certain directions, so each one of us, at least that's my opinion, should help by clearing the paths and the main places, by which we shall canalize the assessment of the event itself.

- Spase: that was the point, . . . not, here, I expect from someone to offer them to me.

- Nebojsa: Stanko, at no single point in the whole elaboration I got in an e-form or in a conversation, right, in personal and in five-six telephone calls, I wasn't told not even once that here up in the mountain we should be discussing about how all of this should end up.

- Stanko: You just can't simply not pay attention that this is happening, in a way it's happening, which means there has been a reason why it's happening, so, do you recall Nebojsa, that the mayor part of this we've tried to clarify it even in Suli An.

- Spase: That's the problem, Nebojsa.

- Nebojsa: Yeah Spase, exactly that's the problem, all this time we are talking about the shape this will end in.

- Spase: Which means we are building a construction, specified, for a certain, visual or I don't know, some kind of a performance that directly depends on us, as Stanko put it nicely.

- Nebojsa: I think that the authorship... and everything that should follow is an issue here, a present issue. And, it should be solved.

- Robert: Speak up, mate, don't you worry about it.

- Nebojsa: right, my position is not this, I want a concrete project with concrete points, concrete assignments, expected results and that's my poetics, saying that's my way of working. I got into this, with the whole idea that here there is some uncertainty, but still, whether this limited uncertainty may give, direct, render concrete in a situation, our issue here, is not a present issue, but an issue from Suli An up to the present.

- Stanko: ...I don't experience this issue just the same as you do, as I said earlier, from the beginning to everything that Spase has put far too general, each one of us should've assumed that once we are in, now, it's inevitable, which in my opinion is good, that we come to/build the manifestation's assessment.

- Nebojsa: That's why I withdraw, so I could hear your opinion, and not because mine wasn't taken into account, and now I'm cross.

- Stanko: Look, Nesh, I just want to express my own opinion, and I do that when I believe it's necessary. You've had you five minutes, which means your opinion is much clearer to me now.

- Nebojsa: I've put forward my thoughts, attitudes, so shall we carry on?

- Stanko: With the difference that once you generalize you must pull a hand brake, because you get involved into generalizations – general place, from personal in general/collective, personal/general how far and the place, aren't I right?

- Nebojsa: Yeah right, right, no dilemmas (...)

- Bobby: And then we started to talk whether this is Spase's project at all.

- Tome: Exactly, all this time we circle around that issue.

- Bobby: Maybe this tonight is just a way to see how all of us could get involved so this could be our project, not only his, because if he has an exhibition fifteen days later, than the whole thing is just his.

- Stanko: Yup, let's clear the issues. From now on we'll be interested in the Title. This isn't criticism towards Spase, but it's real, that the assessment of the event which will arise now, and in which I have no doubt, I even believe that the charm in exactly into that and some originality, if I can say that, on this event of ours.

- Viktorija: May I interfere in what you're saying now, even though it's not all clear to me, but I think that, that is what a creative process is and we shouldn't end up on the start... Every creative process is like that, we shouldn't end up on the start positions, along the way some others are revealed. I'm saying this from the aspect that I, myself, am into a creative process, and when you start it is seems one thing, and in the end it may turn into a totally different thing, maybe that thing is not the real one, but you've reached that point, each such process has a certain way.

- Spase: No, that's why now we've tighten the whole thing.
- Robert: well, let's have a row with Tome, then with Nebojsa, ha, ha, ha and if Zlatko was to leave, we shall all leave.
- Nebojsa: The project's failed to succeed.
- Zlate: Nebojsa, you and I will fix this thing.
- Nebojsa: No, mate, no, no I've had enough of fixing things in my life, I ain't fixing anything , I let the project lead me, well that's the project, as I've understood it. This means, I understood well.
- Tome: take me as an example, I disagree with a formal decision that we should put an exhibition, I disagree with that, I see this project as a collective piece, to me this is only a collective piece
- Robert: But, let's say that there are at least three which need exhibition, or presentation, it doesn't matter, we should let it, period.
- Bobby: Tome, it's obvious that what should get our consensus is how this project should end up,...
- Robert: I've said I'll enclose, because I want that, not because someone else told me to do so,...
- Stanko: That's right, as far as I can see we are starting to understand each other, and only few minutes ago we were talking about fights, murders, assassination,...
- Viktorija: Anyone for beer?
- Nebojsa: Guys, you're about to pack us home,...
- Gordana: No way, Nebojsa, I'll pack you and put you in my suitcase, when I leave you leave as well,...
- Nebojsa: Yeah, as I can see, your suitcase is so small. Ha, ha, ha... Spase are we done, project wise I mean? (...)
- Zlate: How should I put it?
- Robert: From your lips to God's ears. Yeah, just put it.
- Zlate: Anything else? Is it good? Ha, ha, ha ... Hey, listen, as patients, I've got to know you
- Spase: Come on, let me see, who is leaving now!?

Mixed conversation...

- Zlate: I'm telling you, starting from tomorrow, she'll be a different person, first league.
- Viktorija: What league am I in now? ...
- Zlate: In the youth league.
- Nebojsa: now you're novice.
- Viktorija: I'm worried you might deport me tomorrow.
- Zlate: Viki, I felt the same way, what should I do, but see me now the way I make my way into this new environment. And all these professors you see around you, these that were lecturing you, I fixed them, and they asked themselves who is the cook, and they've all made offers, I'm with you, and I'm also with you, ... I'll make the salad, I'll do the dishes.... Viki, you're in charge of all these and it all goes into the project.

Laughter before the departure to the sheepfold – August, 2

- Viktorija: I think that we can get something out of that yesterday.
 - Robert: No, no, you see, I think that, that in the project, first the thing you said, the appearance itself, and then everything that is happening into our inner self. Let's say that's the word, expression or verbalization, but there is some danger of us becoming so trivial, due to the fact that this common living of ours by its exterior let's say it's trivial. However, deep down in each own of us a more serious phenomenon I think it's happening, the thing is whether we could find such form so these notes don't turn to be trivial or incomplete or put in a certain general frame, but factually each one of us puts to far deeper traces into our souls. Thus, we should be pretty selective,...
 - Stanko: Starting from the thing happening on this level of living, means, additional materials should definitely follow,... as a matter of fact presentations in forms of photo, video, audio, as well the author's individual achievements, on the contrary, I see everything as an interesting story, and the truth. (...)
- (many other wonderful chats were going on, and even closer facings to/towards/in the nature, to personal, collective, with everything that 's not out of the ordinary living, ... but I can't avoid the things below) (...)*
- Robert: ... For instance, the thing that making art on a mountain, artistic activity is a good program, and, I don't know, eventually to be said that the artists were faced with radical life conditions, the result from which was the social interaction and which was supposed to or was expected to urge certain creative processes, I mean, in that sense.
 - Spase: Have some cookies.:)

- Robert: I'd really intercede, Stanko's solution "Oravdol 2004" making art on a mountain, artistic activity, by that we shall avoid that colony or an interdisciplinary project, some of this some of that. To me this seems like action, I don't know, now, ... I expect something else from Nebojsa....

- Nebojsa: No, it's not an activity, it's an action.

- Robert: Oh, come on, we need to search the word now...

- Nebojsa: It's not an action, which means assessment, that's totally opposite of assessment, that to me is far to tight or its shrinking should I say that, that here we have a sort of an existential act. Far more than the making art itself, I struggle to see how to connect them, I've been thinking about it most of the time, I am not being wise tonight.

- Robert: We have been making art on a mountain, such, as a general place, you know, that little by little would be accepted, and afterwards I suppose we shall explain in the sub title, but making art... let's not miss that that's the thing that joins us together. (...)

- Nebojsa: The artist in conditions of continuous quest or the same plus the personal or the common. Or a slash on the personal and common. This may end up as quest or it may continue between the position of the personal and common in conditions of forced quest or how forced it is at all.

Should I summarize?

Роберт Алаџозовски / Robert Alagjozovski

Куќа/праг-хоризонт: Номадското искуство, 2004, текст во две рамки 100x70

House/threshold - horizon: nomadic experience, 2004, text in two frames 100x70

1.

Сликата од насловот на овој есеј упатува на една од многуте дихотомии што го испресекуваат човечкото искуство. Сликата на седентарниот човек кој стои пред својот дом, својот космос и стравува од големото непознато, од она што може да го загрози, оттаде. Таа слика доминира во човековото колективно несвесно, затоа што, Жил Делез има право, историјата е напишана од седентарен аспект. И таа слика, ќе видиме подолу, трае: од Старите Грци, кои го создала дискурсот граѓанин/номад, односно цивилизација/варварство, па до најново време, кога обременети но и оправдани со модернистичкиот мит, државите повлекуваат мерки кои засегаат милијарди граѓани, за некои за добро за повеќето за лошо. Во редовите што следуваат ќе ја разгледаме дихотомијата седентарност/номадство од аспект на фасцинацијата со номадството која почнува од Ниче наваму, и која, се чини, ќе оствари доминација, барем над теорискиот дискурс, ќе ја лоцираме тензицноста на бинаризмот, но ќе укажеме и на авторите кои застапуваат "нечисти" позиции. Техниката низ која е пишуван овој есеј е мизанабим, а методот е бразуизбилност: пролистани се 80 гугл страници со клучниот збор "номадизам" и прегледани 1000 чукани страници цанк материјал. Најубавиот материјал е опљачкан, де-ре-кон/струиран и вграден во есејот како украдено авторство.

2.

Овој есеј е пишуван со две намени. Едната е симпозиумот на Струшките вечери на поезијата (официјалните, државните), а другата е учеството во, хм, условно да ја наречеме "Ликовната колонија - Ораовдол 2004". Двата настани се случува во период од еден месец, и за двата се подготвував единствено, фасциниран од единствената можност да се спојат теориското и практичното, да се искуват и применат, проживеат идеите.

3.

Во блескавиот тонски материјал од "колонијата", што потоа го симнавме и како текстуален запис, дадени се сите позиции на сите автори-учесници во изложбата. Во тој дивен Платоновски спис, каде јасно се гледа како со саати се обидуваме да ги примениме начелата на консензуалното одлучување (би можеле да ни завидат дури и врвните теоретичари на радикалната демократија), расправата од автореференцијална природа завршува со дисензус, при што секој е, барем допрен, од искуството на Другиот.

Моите позиции во таа "колонија" беа јасни. Јас отидов на планината да го искувам номадството. За мене групата луѓе, под отворено небо, сред непознатата природа, со шатор, е есенција на номадизмот. Таа слика на "носењето на куќата со себе", што би рекол со-номадот Станко Павлески, е трајна во текот на целата не-постојана не-историја на номадството. Дури и во најновата претстава за номадизмот, онаа што ние, креативно, експериментално, деконструктивистички, перформативно ја искуваме и ја создаваме од 29 Јули до 7 Август на планината Кадица, во реонот на Велес, се содржеа двете најстари, архетипски ситуации на номадското искуство: одгледувањето стока и војувањето. Единствени живи луѓе, кои ни правеа друштво горе на планината, кои ни помогнаа, ни се најдоа, ни го разубавија престојот, кои со години се таму, и пак ќе бидат, кои беа пред нас и останаа по нас се бачот Димитар, внук му Гоце, неговите овчари и дел од неговото семејство. На Кадица престојувавме со помош на војската. Без нивната логистика, шатори, вреќи за спиење, агрегати, камиони, ципови не ќе можевме да ја оствариме наместата, да номадуваме, да уметникуваме, да бидеме на планината. Но немојте да извлечете заклучок дека само војската и сточарите се денес реликти на тоа одминато доба. Номадологијата како никогаш порано, денес ги наоѓа своите субјекти.

Се разбира, дека со радост чекав да го искувам номадството. Да се стопам со својата теорија. Цивилизациски и културен шок е да се напушти својата седентарна, урбана, угодна, индивидуализирана, отуѓена, интелектуална позиција и да се упати пругоре, кон дивината, кон

непознатото. И мојата крвна група, А, ја толкуваат како типично седентарна, дека се развила откако сточарите се утврдиле на едно место. Дури и врменските услови на Кадаица беа далеку помобилни отколку во низината. Облаците доаѓаа, се прегрупираа и заминуваа побрзо од авионите што прелетуваа кон Петровец. Веќе третата минута од мојот престој ме касна дива пчела. Замислете го дебелиот филолог (ова филолог е општ и непрецизен, но сеопфатен термин кој се однесува на различни текстурални практики, од кои живеам) каснат од пчела. И покрај радоста, првата реакција беше инстинктивна - како ќе живееме во овие услови, ами дождот, ами влагата, ами тоалетот. И на крај, наспроти сета радост, јас бев една од симболичките жртви - "паднав" шестиот ден, поради обврските кон втората половина од моето атомизирано, седентарно, хипер-индивидуализирано и оттуѓено семејство. А ме подјаде и "хроничниот бронхит", разгорен од влажната земја во шаторот.

4.

Претставата за номадот во западната имагологија е дека тој е нецивилизиран, ирационален, деструктивен, акултурен. За Хегел, а подоцна и за Хоркхајмер и за Адорно тој е "човек во природна состојба". Фридрих Ниче го смета номадот за жител на пустината каде што не постои центар, и се е еквилибранска, бидејќи номадот е во постојано движење. Во пустината нема историја, патеки и развој, границите меѓу природата и културата, и меѓу реалноста, фантазмите се губат. Ниче вели дека номадот и државата се две спротивни нешта што можат да се соединат само преку насилство.

Овој дискурс потекнува од Стара Грција. Номадизмот, забележува Нил Ашерсон, бил спротивставен на грчкиот градско-државен патриотизам кој се крепел на домољубието, континуитетот, населбеноста. Атињаните инсистирале на тоа дека биле "автохтони" - биолошки вкоренети во нивното место на живеење. Според Франсоа Хартог не е тешко да се предвиди дека дискурсот на автохтоноста бил измислен за да ја создаде репрезентацијата на номадизмот и дека Атињаните, тоа имагинарно автохтоно битие, имале потреба од еден исто толку имагинарен номад. Скитите само одлично се вклопиле во пејзажот. Потоа, соочени со загрозеноста од Персија, грчките трагичари, ги измислиле варварите. Како што утврдува Ашерсон, некои дури заклучиле дека Скитите и сите "Азијци" си личеле едни на други физички, додека "европејците" имале големи разлики во големината и во фигурите, од еден град до друг. Варварите биле хомогени; цивилизираните луѓе биле разнолики и различни.

5.

Номад доаѓа од грчкиот збор "номос", значи напасување и се однесува на луѓето што се движат со своите животни. Јанин Дејвис Кајмбол пасторалниот номадизам го поврзува со јавањето коњи и го лоцира со потребата од коњи околу јужните центри на Ахменидската Империја. Номадскиот регион се дефинира со курганите (гробните тумби) зашто номадите се враќале на истите места кај што воедно ги закопувале и своите мртви. Евразиската степа се смета за класична номадска територија и таа почнува од Молдавија преку Украина и јужна Русија, Аралското море, Казахстан, јужен Сибир, западна Монголија и западна Кина. Поголемите номадски гробници се наоѓаат во интерфлувијалното земјиште на реките Днепар и Днестар, делтите на Аму Дарја, Сир Дарја, Дон, Волга, Самара и Урал.

Метју Ролер смета дека номадизмот не значи целосна откорнатост од почвата, и дека културни остатоци од номадски престој можат да се најдат насекаде, особено во местата што служеле како засолништа, на пример пештери какви што се најдени на планините Кармел во Палестина и Шанидар во Ирак. Локалитети на отворено потешко се пронаоѓаат: такви се Тел Ком и Тел Ум Тлеел комплексот во Сирија. Значи номадите не се скитници без место туку имаат неколку различни локации во исто време. Номадизмот според Ролер не е културно динамичен, зашто токму поради динамизмот на групата контактите со други се минимални. Ролер смета дека предисторискиот номадизам е различен од историскиот затоа што не гравитира околу урбаните центри.

Првата седентарност Метју Ролер ја датира во средното камено доба со растот на културниот динамизам, социјалните промени, постојано градење на исти колиби, и големи колективни гробници. Големите стамбени конгломерати и монументалната јавна архитектура Ролер ја датира околу 3200 години п.н.е. односно градот Урук во Северен Ирак. Градовите имаат своевиден органски раст со одредена функционална социо-политичка структура којашто е јасно означена со периметар во форма на градските ѕидини. Градот како организам е поголем од збирот на индивидуалци и има неколку карактеристики: делегирање на власт, функционално а не персонална солидарност, култура, професионални профили, хиерархија и сл. Од градот понатаму се развива

државата.

Но Херодот, како што пронаоѓа Ашерсон, го промислувал номадизмот повеќе како воена стратегија, отколку како начин на живот што е спротивен на грчката населбеност. Тоа е техника со која слабиот станува посилен од угнетуваачот: со распрснување, со децентравање, со брзо движење низ просторот. Наместо да застанат и да се борат, тие се повлекуваат во нивната бескрајна земја навлекувајќи го непријателот навнатре се дури не прегладне или не западне во очај. Како што вели Хартог, тие ја превртуваат нормалната ситуација, го претвораат гоничот во прогонет. Наместо да ги бранат градските ѕидини од освојувачите, Скитите едноставно се распрснуваат. Елитната, спороодна пешадија на кралот Дариј од Персија во 512 година п.н.е., на тој начин била надитрена од Скитите. Фрустриран, Дариј бил приморан да се повлече и да ги остави Скитите непоразени.

Според Ашерсон номадскиот пасторализам не бил "примитивна" состојба. Напротив, да се придвижат големи крда домашни животни двапати годишно, кон север во летните периоди и повторно кон југ, зима, бара коњи и голема вештина во јавањето. Тоа бара тркала, кога населението мигрира со стоката со помош на запрежни коли или кочи. Овој начин на живот бара разни видови занаетчији или специјалисти, многу повеќе отколку седентарното земјоделство. И сево ова не можело да се покрене без централно раководство подготвено да носи брзи и ефективни одлуки во итни случаи. Таа итност можела да биде економска - долина каде што обично се престојувало, уништена од суша или поплава - а можела да биде и воена. Вештината на јавање создала вооружени елити, кои сега биле подготвени да ги водат нивните следбеници во пљачкосување на земјоделските заедници или да се преселуваат и да освојуваат далечни региони со трева.

Според Ашерсон, "чистиот" номадизам е реткост. Флексибилност а и фармери и овчари отсекогаш била дел од економијата на мобилните степски народи. Претставата за големи орди кои се хранеле со месо и плачкосувале храна била точна само во време на војни или на договорена голема преселба - како спротивна на обичното кружно патување во потрага по пасишта. Херодот видел дека имало и "домородци" кои живееле во градовите.

6.

Врз база на имагологијата за номадот денес се повеќе мислителите ги градат своите епистемолошки и теориски дискурси, славејќи го она што модернизмот, а и антиката, го презирала кај номадите. Централно место во таквите дискурси има Жил Делез, чии деривати се шират и меѓу феминизмот и меѓу проучувачите на сајбер културата.

На трагите на Ниче во "Номадска мисла" Делез бара номадска единица која што нема да прерасне во деспотска, мултиплицирани идентитети кои ќе бидат во постојан развој и движење, но кои секогаш ќе стојат на исти позиции. Следејќи ја својата метафоризација на дистинкцијата номад/седентарен понатаму Делез разликува државна и номадска наука, кај првата го лоцира коренскиот, односно моделот на дрво, а кај втората моделот на ризом. За разлика од коренскиот модел кој е хиерархиски, централен, тотализантен, стратификаторски, линеарен, ризомот е нецентричен, алинеарен, неозначувачки. За Делез субјектот е една мултиплицирана, ризомска, полиморфна динамична мрежа на потенцијалности и интензитети. Во "Иљада платоа" Делез вели дека "Историјата е секогаш пишувана од седентарна гледна точка во името на унитарниот државен апарат. Тој предлага Номадологија како опозит на историјата. Државната мисла секогаш создава трипартитна поделба помеѓу реалноста (светот), репрезентацијата (книгата) и субјективитетот (авторот) место да воспостави асемблажа со надворешноста. Мултиплицитетот се угнетува во име на единството. Во таа смисла Историјата е државна наука, пар екселанс. Дури и географијата како иманентно поле на номадството се злоупотребува од државата, за воспоставување територија со граници, патишта и утврдени места заради моќ и доминација. Номадологијата треба да ја означи коегзистенцијата на симултаноста, различните мешања на историски линии и сили, на разни детериторијализации и ретериторијализации на просторот.

На трагата на мислата на Делез, е и денешната "квир" теорија, која наместо одделните и јасни сексуални идентитети (хетеросексуални, машки и женски хомосексуални, бисексуални, целибатни и сл.) го нудат "квир" просторот како место каде навиките се мешаат и се испреpletуваат без оглед или наспроти сексуалните, традиционалните, нормираните, општествените референци и навик и во поглед на сексуалноста и во поглед на облекувањето, однесувањето, општествените рољи и сл.

Геерт Ловинк го смета дека градот како обѕидан полис и како општество одамна се распаднал и дека денес претставува само туристичка фасада. Метрополата е само една мапа на точки и линии, опис на инфраструктура: историски локалитети со нивното значење, испресечени со

сообраќајници. градот не е осмислена целина ами е една траекторија на дискотеки, концертни хали, кафеа, кафеани и сл. Некои други теоретичари размислуваат за еден пост-урбан град каде реалното и виртуелното се мешаат. Жителите на градот се прикачени тела кои ги користат современите средства за комуникација, виртуелно патуваат по разни простори, по целиот свет, при што понекогаш предизвикуваат сосема реални последици.

Како директна еманација на номадскиот дух многумина го сметаат интернетот. За Ален де Беноас, дваесеттиот век заврши 1989 г. со падот на Берлинскиот ѕид, а дваесет и првиот започна во 1993 г. со првиот глобален пренос преку интернет. Според него Интернет е мрежа со неограничени можности, без центар, децентрализиран, интерактивен, хоризонтален медиум. Од него произлегува еден нов свет, ново номадско општество, кој ги порамнува класичните пирамидални структури, вмрежен свет кој не може да се контролира, без дистанци, кој како што видовме и со антиглобалистичките протести но и со растот на фундаменталистичкиот тероризам брзо се организира и има разорни последици.

7.

Во социологијата, застапниците на номадологијата се преокупирали со т.н. мобилна култура и запрепастувачките бројки: дека секоја година има околу 600 милиони меѓународни патници, дека половина милион хотелски соби се градат секоја година, дека има 23 милиони бегалци, дека туризмот опфаќа десет проценти од глобалниот доход. Човечката раса влегува во нова епоха на движење и преселби, едно скитање на народите што овој пат ја опфаќа не само Евро-Азија туку целиот свет. Во денешното време, со развојот на микротехнологијата, "глобалните номади" ќе можат сега своја "покуќина" да ја соберат во еден куфер и ќе бидат "географски независни" тие ќе можат да патуваат колку сакаат и каде сакаат". Субјектите на историјата, некогаш седентарните земјоделци или граѓани, сега стануваат мигранти, бегалци, гастербајтери, азиланци, градски бездомници. Едвард Саид, во 1992 година, тврди дека факултот на ослободувањето е предаден од седентарните култури на бездомните, децентрирани, егзилни енергии. Дури и потестантската и католичката црква, кои го практикуваат мисионерството веќе развиваат номадски цркви. начини на приод кон номадските заедници каде црквата не е еден осветен и сакрален простор, туку е секаде каде што заедницата го исповеда словото божјо.

Василис Ламбропулос смета дека зборот "имиграција", со неговите економски: ниските класи кои бараат нов дом во потрага по подобар живот или политички конотации: бегалци, егзиланти, азиланци, експатриди, повеќе не соодветствува. Денес мигрираат студенти, бирократи, новинари, научници, уметници. Се брише стариот термин на дијаспората и се создава нова мигрантност: креолска, хибридна, нестабилна и екс-центрична. Полскиот уметник Кшиштоф Воличко, согледува како ордите на раселените сега го заземаат јавниот простор во градовите - плоштадите, парковите, или железничките станици, места што некогаш биле проектирани од победничката средна класа за да се прослави освојувањето на новите политички права и економски слободи. Но овие прашања сè уште се разгледуваат преку модернистичката визура на оттуѓувањето - каде мислителите се или фасцинирани од земјата или ламентираат над бездомноста, а во секој случај сметаат дека капитализмот и технологијата ќе ги остават западњаците без корени, традиција, континуитет и вера. Земјата во таква визура не може повеќе да се насели, таа се узурпира, одзема, окупира, се купува под цена. Како што вели Ашерсон, овој кошмар: теророт на луѓето што се движат, наследен од големите преселби за време на Римската Империја и по нејзиниот пад и обновена од хунските и монголските пљачкосувања на запад, преживува и во новата Европа по револуциите од 1989 г. Тој вирее како страв на Западот од сите луѓе кои што патуваат, од милионите што притискаат на портите на Европа како "азиланти" или "економски мигранти", од социјалниот колапс во Источна Европа што ќе го одлее половина население кон Запад. Државата се обидува да воспостави контрола на својата територија, на дотекот на странците, да воспостави систем на права и обврски над мигрантите кои го маргинализираат центарот и ја "загрозуваат" доминантната култура. Затоа и денес весниците се полни со најразлични примери на државна и општествена неправда, расна и секаков вод друга дискриминација над бездомните, скитниците, во земјите од првиот, но и од вториот и од третиот свет. Денес многу традиционално номадски народи се угнетени поради насилната и несоодветна владина политика кон нив (на пример, Фуланите во Нигерија).

8.

Номадизмот станува преокупација и на уметничкото писмо. Во оваа прилика нема да зборуваме за Кенет Вајт и геопоезиката, кој е доста присутен во македонскиот уметнички контекст. Брус Чатвин разликува номадска и урбана уметност. Првата е подвижна, асиметрична, дисонантна и немирна а втората е статична, цврста и симетрична. За разлика од старите автори, како Вашингтон и Хеферсон, за кои западот на Америка бил, невин, празен, неколонизиран простор кој фалусно го чека своето цивилизирање, новите мислителци на големите американски пространства негуваат поинаков сензибилитет. Жан Бодријар ја опишува Америка како пејзаж покриен со хиперреални симулакруми, како депонија полна со празни означители, една немерлива онтолошка пустина.

Зборувајќи за уметникот како номад, Стефано Пасквини се прашува колку е битно местото на живеење за творење. Тој дава неколку примери на уметници кои си поигруваат со концептот на седентарноста. Шест уметници прават проект во кој живеат некој фиктивен лик во различни држави. Нивното искуство се документира на видео лента. Робин Брауер е еден вид куратор на овој проект. Тој смета дека денешниот номадизам се потпира на постмодерното наследство, со поимите како хетерогеност и мултиплицираност. Според него постмодернизмот има доза на навизам, зашто номадизмот во денешни услови бара експериментален витализам и прагматска етика за да може човек да се движи меѓу териториите идентитетите и доминантните значења кои го зафаќаат секој простор од општеството. Номадизмот бара практичен сензибилитет кој ќе може да мутира и да ги одбегнува овие граници. Некои автори го третираат мејл-артот како највисок израз на уметнички номадизам. Според нив секој може да влезе во оваа уметност и да искористи кои било стари или нови техники за да си создаде своја уметничка мрежа во сите дисциплини. Казуиро Такабатаке, уметник што се занимава со видео и инсталации во Лондон смета дека секое општество има строго дефинирани рољи, но токму уметникот може постојано да ги преиспитува тие улоги и да се движи номадски од поле во поле од простор во простор.

9.

Прашањето на куката и прагот се поврзани за категориите на континуитетот и дисконтинуитетот. Батај на пример, овие концепти ги третира како дел од неговата метафизичка конструкција. Според него континуитетот се постигнува преку искуството на божественото. Божественото се постигнува преку бегство од светот на дисконтинуитет, на одделеност, во светот на континуитетот на истоста. Дисконтинуитетот е она што го овозможува човековото постоење, неговата индивидуација. Континуитетот пак повторно може да се достигне само со смртта.

Во однос на светото и профаното, Мелиса Мајлс го разгледува граничниот простор. Таа се повикува повторно на Делез и Гатари кои граничниот простор го означуваат како простор на маѓесниците. За разлика од номадот кој што не може да се подели, магот живее на работ од полето на граничниот премин помеѓу два света. Нил Ашерсон зборува дека многу од скитските номади живееле двоен живот: и како номади и како градски поданици, и го користеле преоблекувањето како премин од едниот во другиот идентитет. Номадските друиди, пак, го користат ритуалот да ја изгубат себноста и да одат во меѓупросторот. Лавиринтот од друга страна служи како место на прагот, каде што наместо концептот на надвор и внатре, постои патека која постојано се развива и се трансформира и нема почеток ниту крај. Патувањата се граничен простор затоа што овозможуваат средби на две култури, каде се воспоставува контакт зона и меѓуграничен простор.

10.

Во македонскиот контекст, пишувањето на тема куќа/праг има негативна проекција. Македонското население во последните стотина години главно се "обескукува", се отселува, емигрира, мигрира, присилно се исселува, се депортира, внатрешно се раселува, се развива за да се асимилира, и најчесто живее под кирија. Погледнато од седентарен аспект, од каков најчесто се гради вертикалата на националниот мит, со метафорите на коренот, куката, втемеленоста, прадедовското огниште, есејот за македонската куќа добива глазура на меланхолија, ламент, но и на бес, а македонскиот праг е граница, врата, оттаде, од каде нема враќање.

11.

Ако имате какви било стравови или надежи во врска со номадското доба, чии контури ги назначивме во овој мал есеј, на интернет може да пронајдете рецепт како да преживеете во него. Таму има совети како да изградите своја сопствена Јурта. Јурта е номадски шатор, подвижна кружна форма која може да се расклопува и склопува, а која ја користат некои народи од централноазиските

стеги. Добра јурта може да трае од педесет до шеесет години. Материјалите за јурта : платна, колци, кожи, черги, се уште можат да се најдат на некои пазари во разни земји од светот.

House/threshold - horizon: nomadic experience

1.

The image of the essay's title indicates to one of the many dichotomies that cross over the human experience. That's the image of a sedentary man sitting in front of his house, his universe and fearing the great unknown, something that can endanger him, from out there. That image dominates unconsciously in the human collectiveness, thus, Gilles Deleuze is right, the history is written from a sedentary aspect. And the image, as we shall see later, lasts: starting from the Ancient Greeks who created the discourse citizen/nomad, respectively civilization/barbarity, up until the most contemporary period, when burdened but justified by the modern myth, the states take measures important to billions of citizens, some of them are good but most of them are bad for them. In the lines that follow we shall look into dichotomy sedentary/nomadism from the aspect of being fascinated with nomadism beginning with Nietzsche up till now, and which, it seems shall achieve domination, at least over the theoretical discourse, we shall locate the tension of the binaries, but we shall also point out the authors which take "unclear" positions. The technique used when writing this essay is mizanabim, the method used is brouisability, over 80 Google pages I have gone through with the key word "nomadism" and over 1000 typed pages of junk material looked at. The most beautiful material has been stolen, de-re-constructed and built-in the essay as a stolen authorship.

2.

The intensions of this essay are two. One is the Symposium of Struga Poetry Evenings (the official, state) and the other is taking part in, Mmm, let's called it provisionally "Art Colony – Oraovdol 2004". The both events happened in a period of a month, and I only prepared myself, fascinated by the unique possibility to join the theoretical and practical, to experience and apply them, to enliven the ideas.

3.

Within the glittering bulk material from the "colony", form which we later took down as a textual record, given from all the authors-participants in the exhibition. In that marvelous Platonic paper, it can be clearly seen that for hours and hours we have been trying to apply the principles of reaching decisions by consensus (even the ultimate theoreticians of the radical democracy might envy us), the discussion with an auto-referent nature ended up in dissensus, where at least each of us, has been touched by the Other's experience.

My positions in that "colony" were clear. I went to the mountain to experience the nomadism. To me a group of people, under open sky, in the middle of an unknown nature, with a tent, is the essence of nomadism. The image of "carrying your house with you", as Stanko Pavleski the co-nomad would say, is constant during the whole un-constant non-history of nomadism. Even in the freshest presentation of the nomadism, the thing that we, creatively, experimentally, de-constructively, by performance we experienced and created in the period between July, 29 to Aug, 7 on the Kadiica Mountain, in the Veles area, consist of the two oldest, archetypical situations of the nomadic experience: cattle breeding and fighting. The only people alive, accompanying us up there on the mountain, giving us a hand, making our stay more pleasant, and who have lived therefore years, who have been there before us and have remained there after we left are the sheepfold keeper Dimitar, his grandson Goce, his shepherds and part of his family. Our stay on Kadiica Mountain was helped by the army. Without their logistics, tents, sleeping bags, aggregates, trucks, we couldn't have realized our intention, to experience the nomadism, to make art and to stay on a mountain. But please don't withdraw a conclusion that today only the army and the cattle breeders are relicts from that past era. The Nomadology like never before nowadays finds its own subjects.

Obviously, I could hardly wait to experience the nomadism. To melt into my own theory. It's a cultural and civilization shock to abandon your sedentary, urban, cozy, individualized, alienated, intellectual position and to move forward towards the wildness, towards the unknown. Besides, my A – blood type, is being

explained as a typical sedentary, and that it's been developed after the cattle breeders settled in a given place. Even the wether conditions on Kadiica were far too mobile than the ones in the valley. The clouds were approaching, re-gathering and leaving faster than the airplanes departing from Petrovec. Only three minutes passed from my stay and I got stung by a wild bee. Imaging the plump philologist (this philologist is a general, unspecified term that refers to different textual practices, from which I make my living) stung by a bee. Despite the joyfulness, the first reaction was instinctive – how should we survive in those conditions, plus the rain, the damp, the toilet. Eventually, besides the joyfulness I was one of the symbolic victims – “I fell into” the sixth day, due to my obligations towards my other half of my atomized, sedentary, hyper-individualized and alienated family. I was also attacked by a “chronic bronchitis” set by the damp ground in the tent.

4.

The presentation of a nomad in the western imagery is that such a man is uncivilized, irrational, destructive, and cultureless. According to Hegel and later to Horkheimer and Adorno he is “a man in a natural state”. Friedrich Nietzsche considered the nomad as a desert inhabitant where no center exists and everything is in an equal distance due to the fact that the nomad is in a constant move. In the desert there aren't any history, paths, developments, boundaries between the nature and culture, between the reality, and the phantasms are being lost. Nietzsche said that the nomad and the state are two contrary things that may be joined only by violence.

This discourse started in Ancient Greece. Nomadism, according to Neil Asherson, is contrary to the Greek city-state patriotism which was based on home-loving, continuity, and inhabitation. Athenians insisted on being “indigenous” – biologically enrooted into their place of living. According to Francois Hartog it's not difficult to envisage that the discourse of nativity was invented in order to create a representation of the nomadism and that Athenians, that imaginary indigenous entity, were in need of such imaginary nomad. The Scythians fitted perfectly into the landscape. After having been faced with the danger coming from Persia, the Greek tragedians invented the barbarians. As Asherton determined, some even concluded that the Scythians as all “Asians” looked alike in a physical sense, whereas the “Europeans” had great differences among themselves in the size and in the figures. The Barbarians were homogenous; the civilized people were various and different.

5.

Nomad comes from the Greek word 'nomos' meaning roaming about for pasture and it refers to the people who move around with their cattle. Jeannine Davis-Kimball makes connection of the pastoral nomadism with horse riding and locates it around the southern centers of the Achaemenid Empire. Nomadic region is defined by the kurgans (grave tombs) as nomads returned to the same places where they buried their dead. Euro-Asian steppes are considered as classic nomadic territory and it starts from Moldova via Ukraine and Southern Russia, Aral Sea, Kazakhstan, Southern Siberia, Western Mongolia and Western China. Larger nomadic tombs are found in inter-fluvial land of the Dnieper and Dniester rivers, deltas of Amu Darya, Syr Darya, Don, Volga, Samarra and Urals.

Matthew Roller considered that the nomadism does not mean complete detachment from the soil, and the cultural remains from the nomadic stay may be found everywhere, especially in places that were used as shelters, such as caves as they are found in the Carmel Mountains in Palestine and Shanidar in Iraq. The outdoor sites are more difficult to find: such as the Tel Com and Tel Um Tlel estates in Syria. Thus, the nomads are not wanderers without having their own place but they have several different locations which they at the same time. According to Roller the nomadism is not culturally dynamical, due to the dynamism of the group contacts with other groups which are minimal. Roller considers the prehistoric nomadism as different from the historical because it does not gravitate around the urban centers.

Matthew Roller dates the first sedentary in the Middle Stone Age by the growth of cultural dynamism, social changes, constant building of the same hut, and great collective graves. Roller also dates the large residential conglomerates and monumental public architecture around 3200 BC respectively in the city of Uruk in Northern Iraq. The cities have their own organic growth with a determined functional socio-

political structure that is clearly marked by a form of a perimeter on the city walls. The city as an organism is greater than the sum of individuals and it has several features: authority delegation, functional rather than personal solidarity, culture, professional profiles, hierarchy and so on. The city later developed into state. But Herodotus as Asherson finds, considered the nomadism more of an army strategy, rather than as a way of life that is contrary to the Greek inhabitation. It is a technique by which the weak becomes stronger than the oppressor: drifting apart by decentralization, by moving fast throughout space. Rather than stand up and fight, they retreat into their endless country leading the enemy inside until they starve or fall into despair. As Hartog says, they turn the normal situation, by turning the pursuer in exile. Instead of defending the city walls from the invaders, Scythians simply drift apart. The elite, slow moving infantry of King Darius of Persia in 512 BC, was outsmarted by the Scythians in such manner. Frustrated, Darius was forced to retreat and leave the Scythians undefeated. According to Asherson the nomadic pastoralism was not a "primitive" state. On the contrary, in order to move the large herds of cattle twice a year, to the north in summer and to the south again in winter, requires great skills in horse riding. It needs wheels when the population migrates to with the cattle by the help of carts or carriages. This way of life requires various types of craftsmen and specialists, much more than the sedentary agriculture. And all this could not be moved without a central leadership prepared to make quick and effective decisions in case of emergencies. This urgency could be economic – the valley where they usually stayed, might be destroyed by drought or flood - or it could be destroyed by war. The skill of riding resulted in creation of armed elites who were ready to take their followers into raiding agricultural communities or to move and conquer distant pasture areas.

According to Asherson, "pure" nomadism is rare. Flexibility and also farmers and shepherds always have been part of the economy of mobile peoples in the steppe. The performance of large hordes that fed on meat and raided food was correct only in war times or when a big move was agreed on- as contrary to the round trip in search of pastures. Herodotus saw that there were "aborigines" who lived in the cities.

6.

Based on the imagery of the nomad today more thinkers build their epistemological and theoretical discourses celebrating what the modernism and antiquity despised among the nomads. The central place in such discourses has Gilles Deleuze, whose derivatives are spreading also between the feminism and between the cyber culture students.

Following Nietzsche's traces in "Nomadic Thought" Deleuze requires a nomadic unit that will not grow into a despotic, multiple identities which will be in a constant development and movement, but that will always remain on the same positions. Following his metaphorization the distinction between nomad / sedentary, Deleuze further distinguishes it a state and nomadic science; the first locates the root respectively the tree model and the second the model of the rhizome. Unlike the root model that is hierarchical, centered, totalized, stratiphorical, linear, the rhizome model is non-centralized, non-linear, unmarking. To Deleuze the subject is a multidisciplinary, rhizome, polymorph dynamic network of potentials and intensities. In "A Thousand Plateaus" Deleuze says that "History is always written from the sedentary point of view on behalf of the unitary state apparatus. He proposes Nomadology as the opposite of history. The state's thought always creates a tripartite division between reality (the world), representation (the book) and subjectivity (the author) instead of establishing an assembly with the outdoors. Multiplicity is suppressed in the name of unity. In that sense, history is a public science par excellence. Even the geography as an immanent field of nomadism is being abused by the state in order to establish territory boundaries, paths and specified places of power and dominance. Nomadology should indicate the coexistence of simultaneity, different mingled history lines and the historical forces of various de-territorial and re-territorial area shaping.

On the trail of Deleuze's thought, is the today's "queer" theory, instead of separate and clear sexual identities (heterosexual, male and female homosexual, bisexual, celibates and so on.) offers "queer" area as a place where the habits mingle and intertwine regardless of the historical, traditional, normalized, social references and habits with regards to the sexuality in terms of dressing, behavior,

social roles and so on.

Geert Lovink considers the city as a fortified polis and as society that has long fallen apart and that today is just a tourist facade. The metropolis is just another map of dots and lines, description of infrastructure: historic sites with their importance, crossed by cross roads. The city is not a carefully considered unity, but is a trajectory of discotheques, concert halls, cafeterias, restaurants, etc. Some theorists consider the post-urban city as a place where the real and virtual mix together. The city residents are attached bodies that use the modern means of communication, virtually travel in various spaces throughout the world, which sometimes causes very real consequences.

As a direct emanation of the nomadic spirit many consider the Internet. To Alain de Benoist, the twentieth century ended in 1989, with the fall of the Berlin Wall, and the twenty-first century commenced in 1993 with the first global transmission via the Internet. According to him, the Internet is a network with unlimited possibilities, center-less, decentralized, interactive horizontal media. A new world, a new nomadic society emerge from it, which equalize the classic pyramidal structures, netted world that can not be controlled, distance free, that as we have also seen it with the anti-globalization protests and the rise of fundamentalist terrorism, which is quickly organized and has devastating consequences.

7.

In sociology, the nomadology followers are preoccupied with the so-called Mobile culture and shocking figures: each year there are: about 600 million international travelers, half a million hotel rooms are built every year, there are 23 million refugees, the tourism comprises ten percent of the global income. The human race is entering a new era of movement and moves, a single wandering of the peoples that this time includes not only the Euro-Asia but the whole world. Nowadays, with the development of the micro technology, the "global nomads" will whole their "household" packed in a single suitcase and will be "geographically independent" they will be able to travel as much as they want where they want". The subjects in history, once sedentary farmers or citizens now become migrants, refugees, migrant labor, asylum seekers, and homeless people. Edward Said, in 1992, claimed that the torch of liberation has been handed by sedentary cultures of the homeless, de-centralized, exilic energies. Even the Protestant and Catholic churches, which practice missionary, are turning into nomadic churches, ways of approach towards the nomadic communities where the church is not a holy and sacred place, but wherever the community worships the word of God. Vassilis Lambropoulos considers that the word "immigration", with its economic: lower classes seeking a new home in search of a better life or political connotations: refugees, exiles, asylum seekers, expatriates, is no longer appropriate. Today students, bureaucrats, journalists, scientists, artists migrate. The old term Diaspora is being deleted and a new migration is created: Creole, hybrid, unstable and ex-centric. The Polish artist Krzysztof Vodiczko perceives how the hordes of displaced now occupy the public space in the cities - squares, parks and railway stations, places that were once designed by the winning middle class in order to celebrate the conquest of new political rights and economic freedoms. But these issues are still under consideration by the modernist vision of alienation - where thinkers are either fascinated by the country or lament over homelessness, and in any case believe that capitalism and technology will leave the Westerners rootless, with no tradition, continuity and faith. Earth in such vision can no longer be settled, it is usurped, consumed, occupied, bought under the price. As Asherson says, this nightmare: terror of the people who move, inherited from the big moves during the Roman Empire and its fall, renewed by the Hun and Mongol raids in the west has survived in the new Europe after the revolutions of 1989. It grows as fear of the West of all people who travel the millions that push at the gates of Europe as "asylum seekers" or "economic migrants" of social collapse in Eastern Europe which will half of the population to flee to the West. The state tries to regain control of its territory, of the inflow of foreigners, as to establish a system of rights and obligations on migrants who marginalize the center and "endanger" the dominant culture. Therefore, the newspapers today are filled with various examples of state and social injustice, racial and any other kind of discrimination against the homeless, vagrants, the countries of the first, but of the second and of third world. Today many traditionally nomadic peoples are oppressed by violent and inappropriate government policies towards them (eg Fulans in Nigeria).

8.

Nomadism becomes a preoccupation in the creative writing. On this occasion we will talk about Kenneth White and geopolitics, which is much present in the Macedonian art context. Bruce Chatwin distinguishes a different nomadic and urban art. The first is moving, asymmetrical, dissonant and restless, and the second is static, solid and symmetrical. Unlike the old writers, as Washington and Jefferson, for whom the American west was innocent, empty space un-colonized voids, which awaiting phallus for its civilization, the new thinkers of the great American voids nurture different sensibility. Jean Baudrillard describes America as a landscape covered with hyper-real simulacra as rubbish damp full of empty signifiers, one unchangeable ontological desert. Talking about the artist as a nomad, Stefano Pasquini asks himself how important is the place of residence for the creation itself. He gives several examples of artists who play with the concept of sedentary. Six artists do a project in which a fictional character lives in various countries. Their experience is documented on videotape. Robin Brauer is a kind of curator of this project. He believes that today's nomadism relies on the postmodern heritage, with terms such as heterogeneity and multiplication. According to him the postmodernism has a dose of naiveté because the nomadism in the current experimental conditions requires vitality and pragmatic ethics so the person can move between the territories dominant identities and meanings that cover each area of society. Nomadism requires practical sensibility that can mutate and avoid these limits. Some authors treat mail-art as the highest expression of artistic nomadism. According to them anyone can enter this art and use any old or new techniques to create its own network in all artistic disciplines. Kazuhiro Takabatake, an artist who deals with video and installations in London believes that every society has strictly defined roles, but it is the artist himself that can continuously review those roles and moves in a nomadic manner from one field into another, from one space into another.

9.

The question of the house and the threshold is related to the categories of continuity and discontinuity. Bataille for instance, these concepts treats as a part of his metaphysical construct. According to him the continuity is achieved through the experience of divine. Divine is achieved by escaping from the world of discontinuity, the alienation, the world of the continuity of the sameness. The discontinuity is what makes the human existence, his individuality. The continuity can be reached again only by death. In terms of the sacred and the profane, Melissa Miles reviews the border area. She refers back to Deleuze and Guattari who mark the border space as a space of wizards. Unlike the nomad who can not be divided, the wizard lives on the edge of the field of border between two worlds. Neil Asherson says that many of the Scythian nomads lived a double life: as nomads and urban subjects, and used the change of clothes as a transition from one to another identity. Nomadic druids, however, use the ritual to lose themselves and go to the interspaces. The labyrinth on the other hand serves as a threshold, where instead of the concept of inside and outside, there is a path that constantly evolves and transforms and has neither beginning nor end. The journeys are a border area because they provide meetings of two cultures, where a contact zone is established and cross-border area.

10.

In the Macedonian context, writing on theme of a house / threshold has a negative projection. The Macedonian population in the last hundred years mainly "de-housed", leaves the country, emigrates, migrates, forcibly moves away, deports itself, internally displaces, disperses in order to assimilate, and often live in rented houses. Considered from the sedentary aspect mostly built on the national myth, with the metaphors of roots, house, house foundation, forefathers' fireplace, the essay on the Macedonian house has a layer of melancholy, lament, but also rage, and the Macedonian threshold is a border, gate, the place for where there is no return.

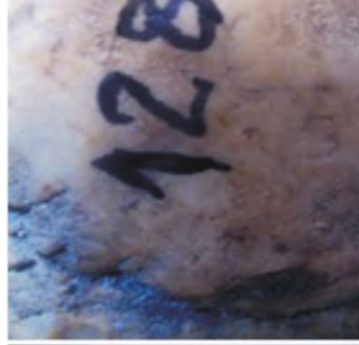
11.

Should you have any fears or hopes about the nomadic age, whose contours are formed in this small essay, on the internet you can find a recipe how to survive in. There you can find tips on how to build your own yurt. Yurt is nomadic tent, floating circular shape that can be assembled and disassembled and it is used by some people from the Central Asian steppes. Good yurt may last up to fifty to sixty years. The yurt materials are: fabrics, poles, skins, rugs, materials which can still be found in some markets in various countries throughout the world.

Томе Аџиевски / Tome Adjievski

Каменот од Ораов Дол, 2004, камен од огништето поставен на постамент /
Stone from Oraov Dol, 2004, stone from fireplace set on the pedestal

Еден сосем обичен камен од огништето стана случка,
каменот влезе во музеј без скандал,
едноставно за секојдневниот живот да не биде заборавен.
A very ordinary stone hearth became an event,
stone enter the museum without scandal
simply for everyday life not to be forgotten.

Небојша Вилиќ / Nebojsa Vilic

You think art has no function?, 2004, 7 фотографии во боја потопени во вода,
6 x 13x18 см и 1 x 18x13 см /

You think art has no function?, 2004, 7 color photographs put in water
6 x 13x18 см и 1 x 18x13 см /

СПАСЕ, НЕРВОЗНИОТ ДИРЕКТОР И СОВРШЕНИОТ ДОМАКИН. ЕДНАШ НЕ ГО ВИДОВ ДА СЕ ОПУШТИ, МЕ ВООДУШЕВИ КОГА ПОСЛЕДНИОТ ДЕН И ВО ПОСЛЕДНИТЕ МОМЕНТИ ОД ПРЕСТОЈОТ, ПОДЕКА БИТЕ ГО ЧЕКАВМЕ, ГО ФРЛИ РАНЕЦОТ И ИЗВИКА: „НЕ МОЖАМ СЕГА ДА СЕ ПАКУВАМ!“

PERSONAL CONTACT AS SOCIAL AGENCY

ГОРДАНА, ЕДИНСТВЕНАТА ОЛМЕРЕНА ВО СЕ, КАКО ШТО НЕЈЗИНОТ БРОНХИТИС СЕ ВЛОШУВАШЕ ОД ДЕН НА ДЕН, ТАКА СЕ ПОВЕКЕ СЕ ПРАШУВАВ КОЈА Е ЦЕНАТА НА ПОСВЕТЕНОСТА, ИНАКУ, НОКНИТЕ РАЗГОВОРИ ЗА УМЕТНОСТА СО НЕА МЕ НАТЕРАА ДА ГИ ПРЕОБМИСЛАМ ПОВЕКЕТО ОД СОПСТВЕНИТЕ МЕТОДОЛОШКИ КРИТИЧАРСКИ ПОЗИЦИИ.

COMMUTE YOUR ART WITH THE COMMUNITY

НЕБОЈША, ВООБРАЗЕНИОТ КРИТИЧАР ПОВЕКЕ ПАТИ ГО ФАТИВ, КАКО НЕ МОЖЕ ДА СЕ СПРАВВИ СО СИТУАЦИЈАТА И СО ГРУПАТА. ДУМИМ ИЛИ ОМДЕМА ПОВЕКЕ БЕШЕ ОТСАТЕН, ОКОЛКУ ПРИСАТЕН, ДА НЕ БЕА КАРТИЦИ ПОТОКОТ ПРЕКУ НИВ, КОЈ ЗНАЕ КАДЕ НЕ ГО СОБИРАВМЕ.

CREATE POLITICALLY NOT IDEOLOGICALLY

YOU THINK ART HAS NO FUNCTION

Гордана Даутовска-Поповска / Gordana Dautovska - Popovska
Линија 2004, дигитален отпечаток на испис врз камен
Line 2004, digital print-outs on the stone

Гордана Даутовска-Поповска / Gordana Dautovska - Popovska
Wordless, 2004, рачно испишан текст со молив на ѕид
од транскрипцијата на аудио материјалот АНП 1
Wordless, 2004, manually text written in pencil on the wall
the transcription of audio material ANP 1

Станко Павлески/Stanko Pavleski
СЕКОЈ ДЕН ПАРЧЕ УМЕТНОСТ 1
EVERY DAY A PIECE OF ART 1

ЧЕТВРТОК, 29.07.2004

**ВЕ НАГРБИВ СЛАТКИ МАКИ, МОЈА АНТОЛОГИЈА...,
СТАНУВА И**

ВАША (...), дарување маици со текст

THURSDAY, 29.07.2004

**I HAVE PUT MY SWEET PAINS, ON YUR BACK, MY
ANTHOLOGY...,**

BECOMES YOURS TOO (...), donating T-shirts with text

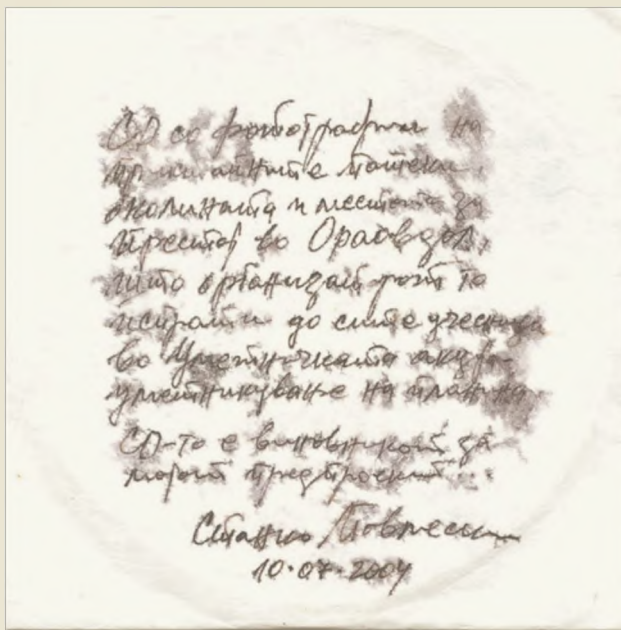

ПЕТОК 30.07.2004

СЕКОЈА ПЛАНИНА СИ Е ПЛАНИНА, СЕГА И ОВАА ПЛАНИНА КЕ
Е МОЈА ПЛАНИНА, (предпроект) и перформанс ЗАКОПУВАЊЕ
ЦИВИЛИЗАЦИСКИ ЗНАК ОРАОВДОЛ 2004

FRIDAY, 30.07.2004

EVERY MOUNTAIN IS A MOUNTAIN, AND NOW THIS MOUNTAIN
TOO, WILL BE MY MOUNTAIN, (pre-project) and performance BURIAL
OF A CIVILISATION SIGN OROVDOL 2004

САБОТА 31.07.2004

ОДГОВОРНО ЗА МАКЕДОНИЈА, фото инсталација и телеграма испратена до Општина Велес, градоначалникот на Општина Велес, г-дин Аце Коцевски и академскиот скулптор Петар Хаџибошков, на денот на откривање на споменикот на Панко Брашнарoв

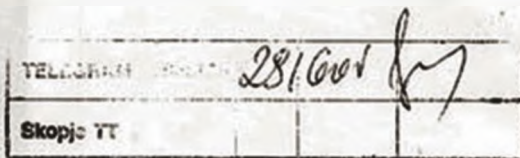
29/10 15,56 €

51321 z skp

51321 b skp

49/21

skopje/faks/velas 70 29 1451

govat na opstina velas
g-din ace kocevski
gradoначалник на opstina velas

profesor petar hajji boskov
da zivee aleksandar makedonski da zivee samuil da zivee
krasvaskata republika, da zivee vmo (on) da zivee asnom, da zivee
panko brashnarov da ziveat umetnicite i via da ste mi zivi i zdravi.
da zivee makedonija stanko pavleski 31.07.2004 god
stanko pet pavleski

col 31.07.2004

SATURDAY, 31.07.2004

RESPONSIBLY FOR MACEDONIA, photo installation and a telegram sent to the Municipality of Veles, the Mayor of Municipality of Veles - Mr. Ace Kocovski and the academic sculptor Petar Hadzi-Boshkov, at the day of the Revealing of the Monument of Panko Brashnarov

НЕДЕЛА И ПОНЕДЕЛНИК, 01-02.08.2004

ШЕСТ ДЕНА РАБОТИ... И ВО СЛАВА НА ИЛИНДЕН, текст од самолеплива фолија на огледало вградено во постоен стилски ормар, 120x80см

SUNDAY AND MONDAY, 01-02.08.2004

WORK FOR SIX DAYS... AND IN THE GLORY OF ILINDEN, text made from adhesive foil on mirror imbedded in a stylish closet which was already in place, 120x80cm

**ВТОРНИК, СРЕДА, ЧЕТВРТОК,
ПЕТОК, 03 - 06.08.2004**

**НИЈЕ ДЕН БЕЗ ЛИНИЈА - ЧЕТИРИ
ДЕНА СЕ ВПИШУВАВ ПО МОЈАТА
ЗЕМЈА, 100 метра просторна линија**

**TUESDAY, WEDNESDAY, THURSDAY,
FRIDAY, 03 - 06.08.2004**

**NOT A DAY WITHOUT A SINGLE LINE –
FOUR DAYS I HAVE TYPED MYSELF
ALONG MY LAND, 100 meters line in
space**

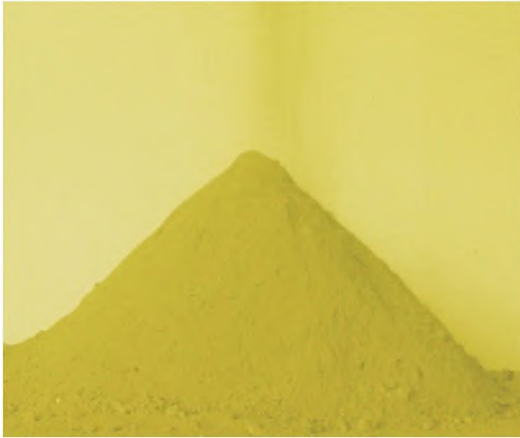

САБОТА, 07.08.2004

ДЕСЕТ ДЕНА ДОМУВАЊЕ, фото
инсталација и објект - постамент и конус
од пепел во стаклена кутија,
150x60x60cm

SATURDAY, 07.08.2004

TEN DAYS OF HOMEING, photo
installation and object – pedestal and ash
cone in a glass box, 150x60x60cm

Spase Perovski / Spase Perovski

Моделација, 2004, четиридневен перформанс, земја/вода/воздух/оган и триесет и три ритуално моделирани топки од трева и земја; видео запис од фото документација (04:03 мин).

Modulations, 2004, four days-performance, earth / water / air / fire and thirty-three ritual molded balls of grass and earth; video of photo documentation (04:03 min).

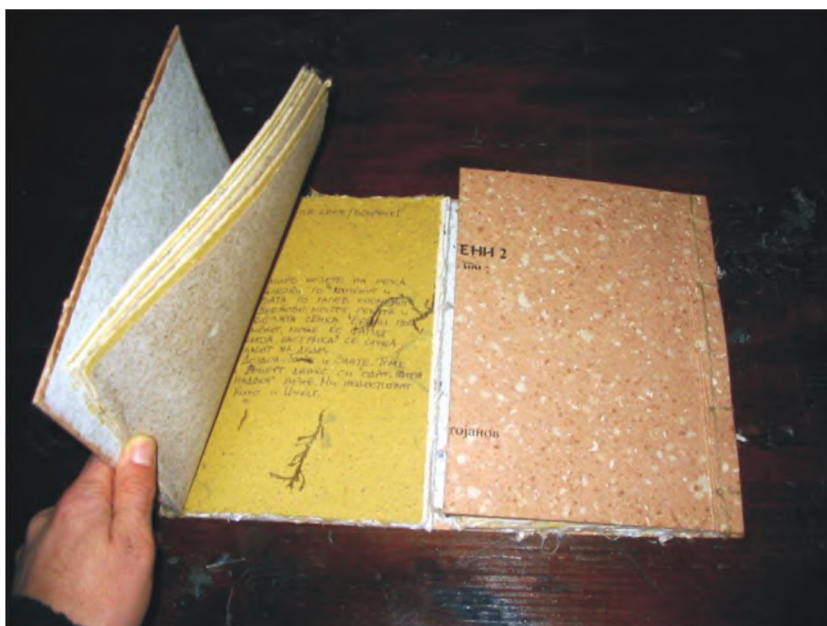

Борче Стојанов/Borche Stojanov

Спомени 2 - јас и ти -, 2004, книга А3, арт мултипликат во 10 примерка,
направена од рачно правена хартија од растенија собрани на локацијата.

Memories 2 - you and I-, 2004, A3 Paper, Art multiplikat 10 samples, made of Hand Made
Paper from plants collected at the site.

Роберт Алаџозовски/[Robert Alagjovzovski](#)

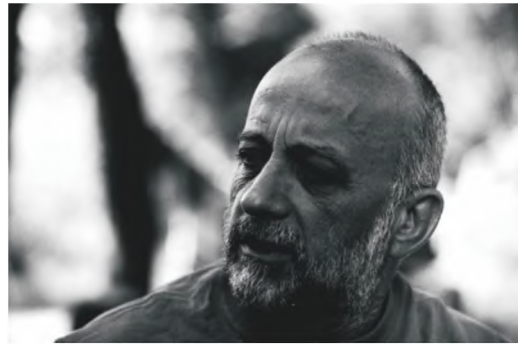
Валентино Димитровски/[Valentino Dimitrovski](#)

Весна Дунимаглоска/[Vesna Dunimagloska](#)

Драган Матиќ/[Dragan Matich](#)

Станко Павлески/[Stanko Pavleski](#)

Спасе Перовски/[Spase Perovski](#)

Владимир Фрелих/[Vladimir Frelih](#)

Влатко Чавкоски/[Vlatko Chavkoski](#)

Марија Џунова/[Marija Dzunova](#)

Јован Шумковски/[Jovan Shumkovski](#)

Атанас Атанасоски/[Atanas Atanasoski](#)

Ѓорѓи Крстески/[Gjorgji Krsteski](#)

Миле Ничевски/[Mile Nichevski](#)

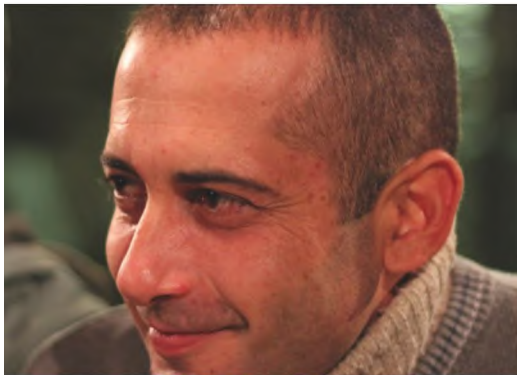
Слободанка Стевческа/[Slobodanka Stevcheska](#)

Денис Сарагиновски/[Denis Saraginovski](#)

Станко Павлески/[Stanko Pavleski](#)

Спасе Перовски/[Spase Perovski](#)

Кирил Темков/[Kiril Temkov](#)

Бранко Церовац/[Branko Cerovac](#)

Марија Цунова/[Marija Dzunova](#)

Алекс Букарски/[Alex Bukarski](#)

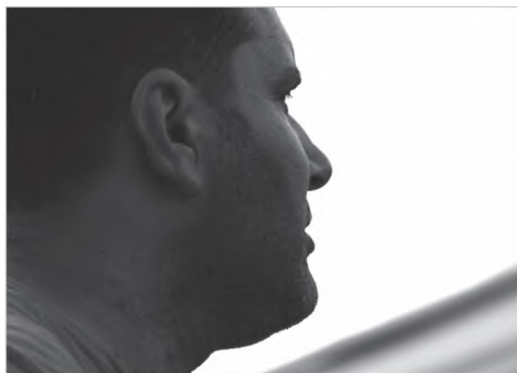
Александар Ивановски/[Aleksandar Ivanovski](#)

Љубомир Милошевски/[Ljubomir Miloshevski](#)

Слободанка Стевческа/[Slobodanka Stevcheska](#)

Денис Сарагиновски/Denis Saraginovski

Станко Павлески/Stanko Pavleski

Спасе Перовски/Spase Perovski

Давор Тоциновски/Davor Tocinovski

Роберт Алаџозовски/Robert Alagozovski

Томе Адџиевски/Tome Adziewski

Небојша Вилић/Nebojsa Vilich

Станко Павлески/Stanko Pavleski

Спасе Перовски/*Spase Perovski*

Борче Стојанов/*Borche Stojanov*

Марјан Пракицов/*Marijan Praticov*

Роберт Алаѓозовски/*Robert Alaglozovski*

Томе Адиевски/*Tome Adziewski*

Небојша Вилиќ/*Nebojsa Vilich*

Гордана Даутовска-Поповска/*Gordana Dautovska-Popovska*

Станко Павлески/*Stanko Pavleski*

Спасе Перовски/[Spase Perovski](#)

Борче Стојанов/[Borche Stojanov](#)

Викторија Терзиева/[Viktorija Terzieva](#)

Роберт Алаџозовски (филолог) МК

Роден 1973 во Струмица. Член на Друштвото независни писатели на Македонија. Дипломирал на Катедрата за Општа и компаративна книжевност при Филозофскиот факултет во Скопје, каде што одбрал и магистерска тема. Има европска диплома по европски културен менаџмент во организацијата на фондацијата Marsel Hikter od Brisel. Во издание на културната установа Блесок 2002 му излегува првата книга на уметнички и неуметнички текстови, Флорилегијата во електронски формат, двојазично на македонски и англиски јазик www.e-knigi.com.mk. Во 2003 год ја објавува научната студија Обвинети за постмодернизам: теориско поетички аспекти на македонската посмодернистичка проза а во 2006 збирката филмолошки студии за есеј Крупен кадар. Учествувал на повеќе меѓународни конференции и семинари како што е меѓународната средба „Централно Европски сонипшта,“ во Цирих, во организација на Про хелветија (со Ерхад Бусек, Рајна Гаврилова и др.).

Негова последна книга е романот „Готен,“.

Robert Alagjovzovski (philologist) MK

Born 1973 in Strumica. Member of the Independent Writers of Macedonia. He graduated from the Department of Comparative Literature at the Faculty of Philosophy in Skopje, where he defended and master's thesis. Has a degree in European Cultural Management in the organization of the foundation Marsel Hikter od Brisel. The issue of cultural institution Shine in 2002 his first book out of art and non-art texts Florilegii in electronic format, bilingual in English and Macedonian www.e-knigi.com.mk. In 2003 he published scientific study Accused of postmodernism: theoretical aspects of poetic prose and Macedonian posmodernistichka the 2006 collection cinematographic studies essay close-up. Participated in several international conferences and seminars as international meeting "Central European dreams" in Zurich, organized by Pro Helvetia (with Erhad Busek Rhine Gavriloiva and others.) His latest book is the novel "Goten".

Атанас Атанасоски (ликовен уметник) МК

Роден 31.01.1961 во Прилеп. Дипломирал на Факултет за ликовни уметности во Скопје. Живее и работи во Прилеп.

Тел: 075 627 712, atanas.atanasoski.7@facebook.com

Atanas Atanasoski (artist) MK

Born 31/01/1961 in Prilep. Graduated from the Faculty of Fine Arts. Live and work in Prilep.

Томе Адиевски (ликовен уметник) МК

Роден во Струмица, 1958. Дипломирал на академијата за ликовни уметности во Загреб, Хрватска, оддел за скулптура во 1983. Член на ДЛУМ од 1984. Студиски престои во Англија, Турција и САД.

„2003 - 'Архитектура на агресијата' (со Љубомир Д. Фрчкоски), уметникова книга, Скопје: 359.

- Скопје, 'Кино Напредок 2': 'Албанците како метафора, дел 3: За довербата', (со Станко Павлески), Јавен културен простор Точка

2004 - Велес, 'Кино Напредок 3: Трилогија – Провинција' (инсталација со перформанс), (со Станко Павлески), Спомен-куќа на Васил Главинов

- Скопје, 'Портрет на Љубомир Д. Фрчкоски', Музеј на Град Скопје

Адреса: Партение Зографски 39, 1000 Скопје

Tome Adziewski (artist) MK

Born in Strumica, in 1958. Graduated from the Academy of Fine Arts in Zagreb, Croatia, Department of Sculpture vo1983. Article DLUM 1984. Study tours in England, Turkey and USA. Address: Partenie Zografski 39, 1000 Skopje, 2003 - "Architecture of Aggression" (with ljubomir.

D Frchkoski) artist book, Skopje: 359.

- Skopje, 'Cinema Progress 2': 'Albanians as metaphor, part 3: The trust' (with Stanko Pavleski), public cultural space Point

2004 - Veles 'Cinema Progress 3: Trilogy - Province' (installation performance) (with Stanko Pavleski), Memorial House Vasil Glavinov

- Skopje, 'Portrait of D LJ ubomir. Frchkoski ', Museum of the City of Skopje

Алекс Букарски (книжевен автор и блогер) МК

Alekh Bukarski (literary autor and blogger) МК

... bukarski.blog.com.mk

д-р Небојша Вилиќ (историчар на уметност) МК

Роден во Велес, 1962, историчар на уметноста, редовен професор на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје

Dr. Nebojsa Vilić МК

Born in Veles, 1962, art historian, a professor at the University "Ss. Cyril and Methodius" in Skopje. [nvilić@ukim.edu.mk, nvilić.blogspot.com]

Гордана Даутовска – Поповска (ликовен уметник) МК

Дипломиран графичар, Графички дизајнер родена 1970, Куманово, Македонија
- Постдипломски студии – Универзитет на науки и уметности, Белград; Факултет за ликовни уметности, оддел графика, во класата на проф. Велизар Крстиќ

- Дипломски студии – Универзитет Кирил и Методиј, Скопје; Факултет за ликовни уметности, оддел графика со графички дизајн, во класата на проф. Димитар Малиданов.
Работи во графичко студио Футура во Скопје

Gordana Dautovska – Popovska (artist) МК

Graduated graphic artist, Graphic Designer, born in 1970 Kumanovo, Macedonia. Master's studies – University of Sciences and Arts, Belgrade; Faculty of Fine Arts, department graphics, in the class of Prof. Velizar Krstikj. Bachelor studies – University of “St. Cyril and Methodius” Skopje; Faculty of Fine Arts, department graphics with graphic design, in the class of Prof. Dimitar Malidanov. Works as the graphic studio Futura in Skopje.

Валентино Димитровски (историчар на уметноста) МК/

Роден 1954 во Скопје, историчар на уметност и критичар. Дипломирал 1977 на Скопскиот универзитет. Од 1978 до 2004 работи на Институтот за заштита на културни споменици во Република Македонија. Од 2005 работи во Управа за заштита на културно наследство при Министерство за култура. Од 1978 се објавуваат негови текстови од областа на историјата на уметност, архитектурата и други области.

v.dimitrovski@uzkn.gov.mk

Valentino Dimitrovski (art historian) МК

Born in 1954 in Skopje, art historian and critic. Graduated in 1977 at Skopje University. From 1978 to 2004, work at the Institute for protection of cultural monuments in the country. Since 2005 works in the Office for the Protection of Cultural Heritage at the Ministry of Culture. From 1978 published his articles on history of art, architecture and other areas.

Весна Дунимаглоска (ликовен уметник) МК

Родена 1976 во Битола. 1999 завршува Факултет за Ликовни Уметности/Скопје. 2005 магистрира на Универзитетот на уметностите оддел- мултимедија во Белград. Од 2008 работи како професор по ликовно образование. Твори и истражува со разни ликовни медиуми во поширока социјална и културолошка смисла. Престојувала во резиденции во Виена и Москва. Самостојно и групно изложувала во: Минеаполис, Плази, Виена, Канабел,

Хамбург, Њујорк, Белград, Луксембург, Лион, Лион, Цирокастро, Вршац, Москва....
e-mail: vduni@yahoo.com

Vesna Dunimagloska (artist) MK

Born 1976 in Bitola. Graduated Faculty of Fine Arts Skopje / Skopje 1999. 2005 acquired a master's degree University of Arts majoring in multimedia-Belgrade. Since 2008 works as a professor of art education. Create and explore a variety of art media in a wider social and cultural context. She stayed in the residences in Vienna and Moscow. Individually and in groups exposed to: Mineapolis, Plazi, Viena, Kanabel, Hamburg, Wujork, Belgrad, Luksenburg, Lyon, Gjirokastra, Vrsac, Moscow

Александар Ивановски (теолог) МК

Роден 09.03.1975 во Скопје, 1999 дипломира на Богословскиот факултет во Скопје на тема „ Мистичните состојби, бизиите и болестите низ призмата на христоцентричната психологија, .

По завршувањето на студиите работи како вероучител низ скопските цркви, објавува текстови од областа на веронауката и културата.

Aleksandar Ivanovski (theologian) MK

Born on 09.03.1975 in Skopje, 1999, graduated on the Theological Faculty in Skopje with the thesis

“Mystic states, visions and diseases through the prism of the Christ-centered psychology”.

Upon completing the studies, Ivanovski works as a teacher of religion in the Skopje churches, publishes texts in the area of religion and culture.

Ѓорѓи Крстески (ликовен уметник) МК

Роден е 1976 во Струга, Р Македонија

Дипломирал на Машинскиот факултет во Скопје 2002, насока заварување со заварени конструкции

Дипломирал на Факултетот за ликовни уметности во Скопје 2010, оддел педагошки, насока вајарство, во класата на професорот Станко Павлески

Постдипломец на Факултетот за ликовни уметности во Скопје, насока вајарство, ментор проф. Станко Павлески

Вработен како ликовен педагог во ООУ „Мурат Лабуништи“ с. Лабуништа, Струга

Еден од основачите на неформалното уметничко здружение „Wezdensky“ од Струга

Еден од основачите на невладината организација ИНКА (Иницијатива за независен културен активизам) од Струга

Адреса: нас. Плитишта бб Струга Р Македонија

Тел. 075-611-504Mail: gjorgjkrsteski@yahoo.com

Gjorgi Krsteski (artist) MK

Born in 1976 in Struga, R. Macedonia

Graduated from the Faculty of Mechanical Engineering in Skopje 2002, department - Welding with welded structures.

Graduated from the Faculty of Fine Arts in Skopje 2010, department - pedagogy, stream Sculpture, in the class of the Professor Stanko Pavleski.

Postgraduate at the Faculty of Fine Arts in Skopje, stream sculpture, mentor Professor Stanko Pavleski

Employed as an Art teacher in the Municipal Elementary School “Murat Labunishti”, village of Labunishta, Struga

One of the founders of the informal art association „Wezdensky“ from Struga

One of the founders of the non-government organization INKA (Initiative for Independent Cultural Activism) from Struga

Драган Матиќ (ликовен уметник) СРБ

Роден 1966 во Бачки Петровец. Дипломирал сликарство на Академијата за уметност во Нови Сад во класа на проф. Владимир Томич 1991. Магистрирал сликарство на Академијата за уметност во Нови Сад во класа на професор Душан Тодорович 2000-та. Вработен на Академијата за уметност во Нови Сад како вонреден професор. Неговата работа опфаќа сликарство, ready-made, дигитална фотографија, перформанс, електронски звук. Член е на уметничките групи Multiflex и Happy Trash Production и добитник на неколку награди за својата уметност. Се занимава со конзервација и реставрација како и ликовна едукација на лица со оштетен слух. E-mail: matic.dragan4@gmail.com

Dragan Matik (artist) SRB

Born in Bachki Petrovac 1966.

In 1991 he graduated from the Academy of Fine Arts- section painting in Novi Sad in the class of the professor Vladimir Tomik. He acquired a master's degree in painting at the Academy of Fine Arts in the class of the professor Dushan Todorovik in 2000. He works at the Academy of Fine Arts in Novi Sad as an associate professor. His artwork includes the media painting, ready- made, digital photography, video, performance, electronic sound. He is a member of the art group Multiflex and Happy Trash Production and he is a winner of several awards for his artwork. He is also occupied with conservation and restoration, as well as music education for people with damaged hearing.

Љубомир Милошески (ликовен уметник) МК

Роден е во 1974 во Дрслајца, Струга
1999 дипломирал на ФЛУ Скопје, педагошки оддел - насока сликарство, проф. Рубенс Корубин.
2002 магистрирал сликарство на ФЛУ Скопје, проф. Родољуб Анастасов
Работи како професор по ликовно образование во ОУ „ Бараќа Миладиновци „ и ПСУ „5та приватна гимназија,,
tel +38978215574

Ljubomir Milosheski (artist) MK

Born in 1974 in v. Drslajca, Struga

1999 graduated at the Faculty of Fine Arts Skopje, pedagogical department stream painting, Prof Rubens Korubin. 2002 master's degree in painting at the Faculty of Fine Arts Skopje, Prof. Rodoljub Anstasov. Works as a professor in art at the Elementary School "Brakja Miladinovci" and the Private Secondary School "5th Private Gymnasium" .

Миле Ничевски (ликовен уметник) МК/ Mile Nichevski (artist) MK

Роден во Гевгелија. Дипломирал на Факултет за ликовни уметности во Скопје.
Живее и работи во Гевгелија. <http://facebook.com/mile.nicevski>

Mile Nichevski (artist) MK

Born in Gevgelia. Graduated from the Faculty of Fine Arts. Lives and works in Gevgelia.

ОПА (уметнички тандем) МК

ОПА (Опсесивно посесивна агресија) е формирана во 2001 година од ликовните уметници Слободанка Стевческа (*1971, Скопје) и Денис Сарагиновски (*1971, Скопје). Двајцата студирале на Факултетот за ликовни уметности во Скопје. Работат на границите на ликовната, уметноста на новите медиуми и перформансот. ОПА, до сега, има самостојно изложувано во Македонија, Естонија, Словенија, Хрватска, Франција, Германија, САД и Холандија. Има учествувано на повеќе групни изложби и фестивали како *Трансмедиале*, Берлин; *Трансеуропа – Европски театарски и перформанс фестивал*, Хилдесхајм; *Freewaves - Биенале на нови медиуми*, Лос Анџелес; *Биенале на современи уметности*, Москва; итн. Има престојувало во арт резиденции во Франција, Естонија, Германија и

Швајцарија.

www.o-p-a.org

OPA (artistic tandem) МК

OPA (Obsessive Possessive Aggression) was founded in 2001 by the visual artists Slobodanka Stevceska (*1971, Skopje, Macedonia) and Denis Saraginovski (*1971, Skopje, Macedonia). Both of them studied at the Faculty of Fine Arts in Skopje and are working on the borderline of art, media and performance. OPA has had solo exhibitions in Macedonia, Estonia, Slovenia, Croatia, France, Germany, USA and the Netherlands and has exhibited widely in group exhibitions and festivals such as *Transmediale*, Berlin; *Transeuropa - European Theatre- and Performance Festival*, Hildesheim; *Freewaves' Biennial of New Media Arts*, Los Angeles; *Moscow Biennale of Contemporary Art*; etc. OPA received residency fellowships in Estonia, France, Germany and Switzerland.

Станко Павлески (ликовен уметник) МК

Роден 1959 во Ерековци, Прилеп. Факултет за ликовни уметности завршил во Скопје во 1984 година. Магистрира на Факултетот за ликовни уметности во Белград во 1992. Работи како професор на ФЛУ - Скопје.

Адреса: Македонска преродба 100, 1000 Скопје

pavleskis@gmail.com

pavleski@flu.ukim.edu.mk

Stanko Pavleski (artist) МК

Born in Erekovci, Macedonia in 1959. He graduated from the Faculty of Fine Arts in Skopje, BFA 1984, and at the Academy of Fine Arts in Belgrade, MA 1992. Professor at the Faculty of Fine Arts in Skopje.

Спасе Перовски (ликовен уметник) МК

Роден 1971 во Велес дипломира на Факултет за ликовни уметности - Скопје 1997. Работел како професор во средни училишта во Велес и директор во Музеј Велес до ноември 2010. Моментално невработен.

++389 78 503 698, spasep@yahoo.com

Spase Perovski (artist) МК

Born in 1971 in Veles graduated Faculty of Fine Arts - Skopje 1997. worked as professor at high schools in Veles, Museum director in Veles to November 2010. Currently unemployed.

Марјан Пракицов (средношколски професор по Македонски јазик и книжевност) МК

Роден во Велес 24.12.1962. Дипломира на Филолошкиот факултет на универзитетот Св.Кирил и Методиј во Скопје на групата Македонски јазик и јужнословенска книжевност. Како професор по македонски јазик и литература работи од 1987. Автор е на повеќе драмски текстови и сечови со комична содржина со теми од современото живеење на младите. Автор е на текстот Песна за Велес за кој музика и изведба направи музичката група Астор во придружба на црковниот хор Св.Пантелејмон, и како музички спот може да се види на Јутуб.

Marijan Pracicov (high school teacher of Macedonian language and literature) МК

Born in Veles 21.12.1962. Graduated from the Faculty of Philology at the St. Cyril and Methodius University in Skopje in the group Macedonian language and South Slavic literature. He has been working as teacher in Macedonian language and literature in several elementary schools since 1987. He is author of several comedy drama texts and sketches on the modern life of young people. He is the author of the text of Song about Veles, while the music is by the music group Astor and they played it accompanied by the church chorus of St. Pantelejmon, the video can be seen on youtube.

Борче Стојанов (ликовен уметник) МК

Роден 1972 во Велес. 2000-та. дипломира на Факултетот за ликовна уметност во Скопје, во класа на проф. Симон Шемов, оддел сликарство, со специјалност: рачна изработка на хартија. 2001 посетувал курс по класични графички техники /дрворез и линорез/, како и колографија на Интернационалната Школа за Графика во Венеција, Италија, кај проф. Франко Векиет. 2002 магистрирал на сликарство, на ФЛУ, Скопје под менторство на проф. Симон Шемов. Член е на Друштвото на Ликовни Уметници на Велес од 1998, член на Друштвото на Ликовни Уметници на Македонија од 2000-та, на интернационалната група на уметници "Артливес" од 2001 и од 2002. Почесен член на Друштвото на Ликовни Уметници на Лом, Бугарија. Во периодот од Мај 2002-Април 2004 Борче Стојанов беше претседател на Друштвото на Ликовни Уметници на Велес. Тој е коавтор, коорганизатор и координатор на Интернационалниот мултимедијален проект "РАЗЛИКИТЕ ОБЕДИНУВААТ" кој се одржа во Мај, 2003 во Велес.

BorcheStojanov (artist)МК

Born 1972. Veles. 2000. Graduated from the Faculty of Fine Arts in Skopje, class of prof. Simon Semov, Painting by specialty: handmade paper. 2001 attended a course in classical graphic techniques / woodcut and linocut / and colography the International School of Graphics in Venice, Italy, with prof. Franco Vekiet. 2002. Masters of Painting, Faculty of Fine Arts, Skopje, under the supervision of prof. Simon Semov. Member of the Association of Artists of Veles in 1998, a member of the Association of Artists of Macedonia since 2000, the international group of artists "Artlives" in 2001 and 2002. honorary member of the Society of Artists in Lom, Bulgaria. In the period May 2002-April 2004. Borche Stojanov was president of the Association of Artists of Veles. He is co-author, co-organizer and co-ordinator of the International multimedia project "Differences Unite" which was held in May 2003. Veles.

Кирил Темков (философ) МК

Роден 1943 во Кавадарци, дипломира философија 1968, докторира философски науки 1982 на Филозофскиот факултет во Скопје. Од 1970 асистент и доцент, па редовен професор до 2008 год по Етика, Естетика и филозофија на менаџерството при институтот за филозофија во Скопје и на разни други факултети сега во пензија. Бил шеф на институтот за филозофија, раководител на Естетичката лабораторија и раководител на постдипломските студии по филозофија. Бил ментор на 30 докторски и 40 магистерски трудови. Држел предавања во Рим, Минхен, Парис, Вашингтон, Софија, Загреб и др. Ја води акцијата за Етичко образование во македонското школство.

Kiril Temkov (philosopher) МК

Born in Kavadarci (1943), degree in philosophy (1969), doctor's degree in philosophy studies (1982) on the Faculty of Philosophy in Skopje. Assistant and docent since 1970, and full professor for Ethics, Aesthetics and Philosophy of Management until 2008, within the Institute of Philosophy in Skopje and other faculties, at the moment, he is retired. He was a head of the Institute of Philosophy, he led the Aesthetics laboratory and he was a manager of the Post-graduate philosophy studies. He was a mentor on 30 doctor's and 40 master's theses. He held lectures in Munich, Paris, Rim, Washington, Sofija,Zagreb.He leads the action of introduction of Ethics education in the Macedonian education.

Давор Тоциновски (ликовен уметник) МК/ Davor Tocinovski (artist) МК

Роден 1976 во Скопје. Дипломира 2001 на Факултетот за ликовни уметности во Скопје, оддел педагошки - сликарство во класа на проф. Рубенс Корубин. Изложувал: 2004, Музеј на град Скопје, „ По подот,, ; 2001, перформанс во школото Јосип Брос Тито, „ Кога детето беше дете,,.

Davor Tocinovski (artist) МК

Born in 1976 in Skopje. Graduated from Faculty of Fine Arts in Skopje 2001, pedagogical department - painting in class of prof. Rubens Korubin. Exhibitions: Museum of the City of Skopje 2004, "the floor"; 2001 performance at school Josip Bros Tito, "When the child was a child".

Владимир Фрелих (ликовен уметник) ХР

Роден во Осјек. Од 1994 до 2000 студира на Уметничката академија Dusseldorf. Низ самостојни и групни изложби активно делува на современата домашна и странска ликовна сцена. Добитник на неколку награди за својата работа како уметник. Негови дела се наоѓаат во повеќе јвни и приватни збирки и фондација за современа уметност (Kunstmuseum Bonn, Stadt Dusseldorf, MSU Zagreb). Од 2008 е доцент на одделот за ликовна уметност на Уметничката академија во Осјек, а предава Методи на уметничко истражување и Визуелна култура на Академијата за уметност во Нови Сад.

website: www.vladimirfrelih.com

Vladimir Frelih (artist) CRO

Born in Osijek. From 1994 to 2000 he studied at the Kunstakademie in Düsseldorf. He is actively involved, through independent and group exhibits, at the contemporary foreign and domestic scene for visual arts. He is a winner of several awards for his artwork. His art pieces, as well, can be found in several public and private collections and foundation of the contemporary art (Kunstmuseum Bonn, Stadt Düsseldorf, Museum of Contemporary Art, Zagreb).

From 2008 he is a docent at the department of visual arts at the Academy of Arts in Osijek, where he teaches video, film and photography. From 2010 he teaches the subject Methods of the arts and visual culture at the Academy of Fine Arts in Novi Sad.

Бранко Церовас (историчар на уметност) CRO

Роден во Пула 1958, матурирал 1977 во Ријечката гимназија на тема, Влијанијата на „beat“ генерациите и литературата на хрватската „jeans“ книжевност на 60-тите/70-тите. Дипломира 1984 година на Филозофскиот факултет во Задар, оддел филозофија и историја на уметност. Од 1984 година како студент станува член на Хрватското филозофско здружение. Како кустос ја водел последната голема „југословенска,“ изложба во СФРЈ, 16 Биенале на младите 1991. Работел во Музејот на современата уметност во Ријека.

Branko Cerovac (art historian) CRO

Born in Pula 1958 graduated high school in 1977 in Rijeka on impacts of "beat" generations of Croatian literature and "jeans" literature 1960/70. Graduated 1984 Faculty Philosophy in Zadar, department philosophy and art history. Since 1984 it cold as a member of the Croatian Philosophical Society. As curator led the last great exhibition in Yugoslavia, 16th Biennale of young 1991". He worked at the Museum of Contemporary Art in Rijeka.

Чавкоски Влатко (архитект) МК

Години 36, завршил Архитектонски факултет при УКИМ во 2003г. Школувањето го продолжува на Постдипломски студии на Филозофски Факултет - Институт за историја на уметност - Современа уметност. Работи во архитектонското студио STONE DESIGN како 3D визуализатор.

www.stonedesign.com.mk

cavka@stonedesign.com.mk

Chavkovski Vlatko (architect) MK

36 old, Graduated at the Faculty of Architecture at the University Ss "Cyril and Metodius" Skopje 2003. Continued his education, postgraduate studies at the Faculty of Philosophy – History of Art Institute – Contemporary Art. Works at the Architecture Studio STONE DESIGN as 3D visualizer.

Марија Дунова (ликовен уметник) МК

Родена во Велес, 1984, дипломирала, (2012) Факултет за Ликовни Уметности – Скопје [marija_dzunova@yahoo.com]

Marija Dzunova (artist),

(Veles, 1984), graduated, (2012) Faculty of Fine Arts – Skopje

Јован Шумковски (ликовен уметник) МК

Роден 1962 во Скопје. Дипломирал сликарство на Факултетот за Ликовни Уметности во Скопје 1986. Магистерски студии завршил на истиот факултет во првата генерација постдипломци 1999год.

Ја преставувал Република Македонија на светските Биеналиња: Сао Паоло – Бразил 1994, Венеција – Италија 2001, Јена – Германија 2002. Добитник е на повеќе национални и интернационални признанија и награди.

Од 2001 е професор на УКИМ на ФЛУ. Живее и работи во Скопје.

shumkovskijovan@yahoo.com

Jovan Shumkovski (artist) МК

Born 1962 in Skopje. Graduated from the Faculty of Fine Arts in Skopje 1986 in the Painting Department. Finished the Master studies at the same faculty in the first generation of postgraduates 1999.

Represented the Republic of Macedonia at the world Biennale: Sao Paolo- Brazil 1994, Venice – Italy 2001, Jena –Germany 2002. He received many national and international certificates of acknowledgement and awards.

Since 2001 he has worked as a professor at the Ss Cyril and Methodius University at the Faculty of Fine Arts. He lives and works in Skopje.

Благодарност до/Thanks to:

Локална установа Народен музеј Велес/Local Institution National Museum of Veles

Општина Велес/Municipality of Veles

Општина Ресен/Municipality of Resen

Општина Битола/Municipality of Bitola

Гарнизон Алексо Демниевски Бауман - Велес/The garrison Alekso Demnievski Bauman - Veles

ЈКП Дервен - Велес/ JKP Derven

ЈП Македонски шуми, подружница Ш.С. Бабуна - Велес/JP Macedonian forests, subsidiary SH.S. Babuna - Veles

Архитектонското студио STONE DESIGN од Скопје/STONE DESIGN architectonic studio in Skopje

Кинотека на Македонија, директор Мими Ѓорговска Илиеска/Cinematheque of Macedonia, director Mimi Gjorgovska Ilieska

Факултет за ликовни уметности - Скопје/Faculty of Fine Arts - Skopje

ДАТУ ПАН - ПРОМЕТ ДООЕЛ ВЕЛЕС - подружница туристичка агенција

МАРТИН/ DATU PAN-PROMET DOOEL VELES - subsidiary travel agency MARTIN

Жито Вардар Велес/Zito Vardar Veles

Жито Маркети Велес/Zito Markets Veles

Месна индустрија Агрија - Veles/Meat industry Agria - Veles

Хотел Романтик Велес/Romantique Hotel Veles

ЛАЗОВ ГРОУП - Скопје/LAZOV GROUP - Skopje

Центар за убавина Елена-Велес/Beauty Centre Elena-Veles

Злате Милановски/Zlate Milanovski

Чичко Мите, сопственик на бачило на планината Кадица/Uncle Mite, owner of thecheepfold mountain Kadiica

Ноќен клуб Баба/Night club Baba

Тодор Димов/Todor Dimov

Ацо, домаќин на ман. св. Богородица, Сливница, Преспанско/Aco, houst of monastery. St.Borodica, Slivniva, Prespa

Грозде и Миле Јаневски/Grozde I Mile Janevski

Катерина Џунова/Katerina Dzunova

Игор Чокков/Igor Cokov

Роберт и Андријана Гогови/Robert I Andrijana Gogovi

Кирил Николовски, претседател на риболвното друштво Мамец од Прилеп/Kyрил Nikolovski, President of fishing society catastrophe Prilep

Тони Велкоски, Катастар Прилеп/Toni Velkoski, Land Registry Prilep

Нашите најблиски, што сите овие години ја одживуваа АНП задено со нас и до сите оние што знаеа во вистинско време да направат гест за АНП

Our loved ones, all these years living AtP whit us and to all those who knew the right time to make a gesture of AtP

(AnP)
АВТОРСИ НИЗ ПОЈАВНОТО 1-5
2004/2013

(AtP)
ARTISTICALLY THROUGH THE PHENOMENAL 1-5
2004/2013

ЛУ Народен Музеј Велес, НУ Завод и Музеј Битола, НУ Кинотека на Македонија Скопје
LI National Museum of Veles, NI Institute and Museum Bitola, NI Cinematheque of Macedonia,
Macedonia 2013

Изложбата и книгата се реализирани со
поддршка на Министерството за култура на
Република Македонија

The exhibition and the print of the book are supported
by the Ministry of Culture of Republic of Macedonia

Издавач: Станко Павлески
За издавачот: Станко Павлески, Марија Џунова, Весна Дунимагловска, Спасе Перовски
Текстови: Спасе Перовски, Станко Павлески, Небојша Вилиќ, Роберт Алаѓозовски
Превод на англиски: Марија Димова
Ликовно уредување: AnP
Дизајн на корицата и логото на AnP: Станко Павлески
Предпечат: Спасе Перовски
Печат: Датапонс, Скопје
Тираж: 300

Publisher: Stanko Pavleski
For the publisher: Stanko Pavleski, Marija Dzunova, Vesna Dunimagloska, Spase Perovski
Texts: Spase Perovski, Stanko Pavleski, Nebojsa Viliĳ, Robert Alagjovovski
Translation into English: Marija Dimova
Lay-out: AtP
Design of the cover page and the logo AtP:: Stanko Pavleski
Prepress: Spase Perovski
Print: Datapons, Skopje
300 copies

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски",
Скопје

7.038.531(497.7)

АВТОРСКИ низ појавното 1-5 : 2004/2013 / [текстови Спасе Перовски
... [и др.] ; превод на англиски Марија Димова] =
Artisticly through the Phenomenal 1-5 : 2004/2013 / texts Spase
Perovski ... [и др.] ; translated into English Marija Dimova].
- Скопје : С. Павлески = Skopje : S. Pavleski, 2013. -
214 стр. : илустр. ; 24 см

Текст на мак. и англ. јазик

ISBN 978-9989-2997-3-5

1. Насл. ств. насл. 2. Павлески, Станко [автор]

а) Уметнички акции - Македонија

COBISS.MK-ID 94252554

